Ἡ Κυριακή τοῦ "Ἐλευθέρου Βήματος,,

'Αθῆναι
21
Αὐγούστου 1927

Διευθυντὴς
Κ. 'Αθάνατος

Ἔτος Α' — 'Αριθ. 37

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Τὸ βάψιμο τῶν ματιῶν.

ΣΥΝΔΡ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΔΡΑΧ. 150
ΔΙ' ΑΓΓΕΛΙΑΣ
ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ ΕΙΣ ΤΟ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ
ΔΡΑΧ. 2,50

Η ΚΥΡΙΑΚΗ
"ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ„

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ,
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
£ 0.10
ΑΝΩΝΥΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΔΕΝ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠ' ΟΨΙΝ
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ
ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΟΙ ΕΡΗΜΙΤΑΙ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ
ΑΡΘΟΥΡ ΓΟΥΕΪΓΚΑΛ

Μεταξὺ ὅλων τῶν χριστιανῶν τοῦ κόσμου ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα πῶς ἡ ζωὴ εἶναι ἕνα πένθιμον ταξείδιον διὰ τῆς κοιλάδος αὐτῆς τοῦ κλαυθμῶνος, καὶ ὅτι τὸ καλύτερο πρᾶγμα ποὺ ἔχει νὰ κάμῃ ἕνας ἄνθρωπος εἶναι νὰ φύγῃ μακρὰν ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμον, νὰ βασανίσῃ τὴν σάρκα του, νὰ χύσῃ σκόνη καὶ τέφρα στὸ κεφάλι του καὶ νὰ πληρώσῃ τὸν ἀέρα μὲ τοὺς κλαυθμηρισμούς του. Αὐτὴ ἡ περίεργος πεποίθησις διὰ τὸ βάσιμον τῆς ὁποίας δὲν εὑρίσκομεν τίποτε στὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς σειρᾶς συλλογισμῶν στὴν ὁποίαν συχνὰ ἐφέρθη ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σὲ κάθε χώρα καὶ σὲ κάθε περίοδον τῆς ἱστορίας. Ἡ ζωὴ ὅπως τὴ ζοῦμε εἶναι ἀφορήτως γεμάτη ἀπὸ ἀδιάκοπες φιλοδοξίες καὶ ἀπογοητεύσεις, θυμοὺς καὶ φόβους, ἀνάγκας καὶ ἐνοχλήσεις, φροντίδας καὶ λύπας. Ἐγένετο λοιπὸν ἀπόπειρα νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ αὐτὴν κακομεταχειριζόμενοι τὴν ἁμαρτωλὴ σάρκα μας.

Εἶναι προφανὲς πῶς ὁ ἐξαντλητικὸς ἀσκητισμός, καὶ αἱ ἐπακολουθοῦσαι αὐτὸν ὧραι τῆς λησμοσύνης προκαλοῦν μίαν μακαρίαν ἔκστασιν. Ἡ ἔκστασις αὐτὴ ἐνομίσθη πῶς εἶναι μία μεγάλη ἀνακάλυψις. Ἐνομίσθη πῶς εἶναι τὸ καταπληκτικὸ μυστικὸ ποὺ ἀποκαλύπτεται μόνο σ' ἐκείνους ποὺ ἀπέσπασαν τὸν ἑαυτό τους ἀπ' τὸν κόσμο καὶ καθυπέταξαν τὸ κορμί τους. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ τὸ ἀνεκάλυψε ὡμολόγησε πῶς γιὰ τίποτε δὲν θἄθελε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ νὰ χάσῃ μιὰ τόσο θαυμαστὴ ἀπόλαυσι ξαναγυρίζοντας στὴ συνηθισμένη καὶ τετριμμένη κοινωνικὴ ζωή.

Ἡ διδασκαλία τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς θρησκείας ἀπέβλεψεν οὐχὶ εἰς τὸ νὰ ἀποφεύγωμεν τὸν κόσμον αὐτὸν ἀλλ' εἰς τὸ νὰ μὴ γινώμεθα δοῦλοι του.

Ἡ ἐκστατικὴ κατάστασις ἡ ἐπιτυγχανομένη χάρις εἰς τὴν δραστηρίαν ἀπονέκρωσιν τοῦ σώματος, ποτὲ δὲν συνεστήθη ἀπ' αὐτὸν ὅπως καὶ ἀπὸ κανένα δὲν συνεστήθη νὰ παίρνουμε δηλητήρια, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν μίαν μέθοδον ἐγωϊστικῆς καὶ ἀνάνδρου διαφυγῆς τῶν εὐθυνῶν τοῦ πολίτου.

⁂

Ὁ μοναστικὸς ἢ ὁ ἐρημιτικὸς βίος εἶταν εἰδωλολατρικὸς θεσμός, τελείως ξένος πρὸς τὸν ἀρχικὸν χριστιανισμόν. Εἰς τὴν Αἴγυπτον πολλὰ ἔτη πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ, πολλοὶ μοναχοὶ ἀφιερωμένοι εἰς τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ Σεράπιδος εἶχον συγκεντρωθῆ εἰς τὴν ἔρημον ὄπισθεν τοῦ Μέμφιδος. Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ὑπῆρχον ἑκατοντάδες Ἰουδαίων μοναχῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα θεραπευταὶ οἱ ὁποῖοι ἔζων εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς λίμνης Μαριώτιδος ὄπισθεν τῆς Ἀλεξανδρείας ἡ ὁποία ἦτο τότε πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου.

Καὶ αἱ δύο αὐταὶ βλοσυραὶ ἀδελφότητες τῶν ἀναχωρητῶν ἔζων καὶ κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς καιροὺς καὶ ἀμφοτέρας τὰς προσέβλεπον μετὰ συμπαθείας οἱ πρῶτοι χριστιανοί, ἀλλὰ δὲν ἐγεννήθη εἰς αὐτοὺς ἡ ἐπιθυμία νὰ τοὺς μιμηθοῦν εἰμὴ κατὰ τὸν 2ον αἰῶνα μ. Χ. ὁπότε ἐνεφανίσθη ὁ ἀληθὴς ἱδρυτὴς τοῦ χριστιανικοῦ μοναστικισμοῦ κάποιος Αἰγύπτιος ὀνόματι Ἀντώνιος γνωστὸς εἰς ἡμᾶς ὡς Ἅγιος Ἀντώνιος.

⁂

Ὁ Ἀντώνιος ἐγεννήθη ἐκ χριστιανῶν γονέων κατὰ τὸ ἔτος 250 μ. Χ. εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Κόμα, πρὸς δυσμὰς τοῦ Νείλου, παρὰ τὴν μεγάλην Ἡρακλεούπουλιν, τὴν νεωτέραν Ἐνασιγιὲ ἀκριβῶς πρὸς τὰ νότια τοῦ τμήματος ἐκείνου τῆς Αἰγύπτου τοῦ ἀποκαλουμένου Φαγιούν.

Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἤρχισεν ὁ μέγας διωγμὸς τῶν χριστιανῶν ἐπὶ Αὐτοκράτορος Δεκίου, καὶ ὁ Ἀντώνιος ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας παρηκολούθησεν εἰς τὴν φυγὴν τοὺς ὁμοθρήσκους του εἰς τὰς γειτονικὰς ἐρήμους. Ὅταν ἔγινεν εἴκοσιν ἐτῶν, τοῦ ἀνεπτύχθη ἡ θρησκευτικὴ μανία καὶ ἔγινεν ἐρημίτης ἐγκλεισθεὶς σὲ ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ κενοτάφια τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο ἔξω τῆς πόλεως.

Τὰ κενοτάφια αὐτὰ ἦσαν ἀληθεῖς ναΐσκοι μὲ εὐάερα καὶ εὐήλια δωμάτια κατασκευασμένα ἀπὸ πέτρα ἀπὸ τοὺς γειτονικοὺς λόφους στὰ ὁποῖα θὰ μποροῦσα νὰ μένω κι' ἐγώ. Ἀλλ' ὁ φανατικὸς νέος δὲν ἔμενεν ἐκεῖ ἀπὸ ἁπλῆ φυσιολατρεία. Ὅλη του ἡ προσοχὴ ἐστρέφετο εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν θεία μακαριότητα διὰ τῆς κακουχίας. Καὶ ὁ ἀγὼν του κατὰ τῆς σαρκὸς ἔλαβε τὴν μορφὴν φανταστικῶν ἀγώνων, κατὰ ζώων, γυναικῶν καὶ ἄλλων τρομακτικῶν πραγμάτων, τοὺς ὁποίους ἀκόμη διαβάζουμε στὶς ἱστορίες του καὶ γιὰ τοὺς ὁποίους σήμερα γελοῦμε, ἂν καὶ τότε δὲν ἐφαίνοντο καθόλου ἀστεῖα πράγματα σ' αὐτὸν τὸν εὔρωστο νεαρὸν Αἰγύπτιο, τοῦ ὁποίου τὸ κορμὶ εἶταν τόσον ἀκμαῖο ὅσον ὁ νοῦς του κατείχετο ἀπὸ μυστικισμό.

⁂

Κατὰ τὸ ἔτος 285, ὅταν ἦτο 35 ἐτῶν, διῆλθεν εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην τοῦ Νείλου καὶ ἐτοποθετήθη σὲ ἕνα μικρὸ ὀχυρὸ ἀπὸ πέτρα πύργο ἐρειπωμένο σ' ἕνα λόφο πάνω σὲ μικρὰ ἀπόστασι ἀπὸ τὴν Ἀφροδιτούπολι τὴ σημερινὴ Ἄτφιχ. Ἐκεῖ κοντὰ εἶταν μιὰ πηγὴ γύρω στὴν ὁποίαν ὑπῆρχον ὀλίγα φοινικόδενδρα. Στὴν ἀρχὴ συνείθιζε νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ φρούριό του κάθε μέρα γιὰ νὰ βγάζῃ νερὸ καὶ νὰ μαζεύῃ τρόφιμα τὰ ὁποῖα τοῦ ἔφερναν οἱ θαυμασταί του. Ἀλλ' ἡ φήμη τῆς ἁγιότητός του ἔφερε γρήγορα πολλοὺς μιμητάς, καὶ τότε ἀπεφάσισε νὰ ἀποσυρθῇ μέσα στοὺς τοίχους τοῦ μικροῦ του φρουρίου, καὶ ἐκανόνισε ὥστε νὰ τοῦ δίδουν τὰ τρόφιμα καὶ τὸ νερὸ πάνω ἀπ' τὸν τοῖχο.

Ἐπὶ εἴκοσι χρόνια κανεὶς δὲν τὸν εἶδε. Βαθμηδὸν κατὰ τὴν χρονικὴν αὐτὴν περίοδον ἀνεπτύχθη γύρω ἐκεῖ μία κοινότης ἐρημιτῶν, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων εἶχαν φύγῃ ἀπὸ τὰς μεγαλουπόλεις λόγῳ τῆς συνεχιζομένης διώξεως τῶν χριστιανῶν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ ἐν ᾧ ἄλλοι ἦλθαν ἐκεῖ ὅπως ἐφαρμόσουν ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ χριστιανοῦ τὰς ἀρχὰς τῶν πρώτων εἰδωλολατρῶν ἀναχωρητῶν, ὑπὸ τὰς εὐλογίας ἑνὸς τόσον μεγάλου καὶ μυστηριώδους Ἁγίου. Πολλοὶ προσκυνηταὶ ἤρχοντο ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ὅπως εἴδουν τὴν ἁγίαν Κοινότητα καὶ προσκυνήσουν τοὺς τοίχους τοῦ ὀχυροῦ ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἔζη ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τοῦ θεοῦ τὸν μυστικιστικό του βίο. Καὶ ἐπὶ τέλους εἰς πεῖσμα τῶν διαταγῶν τοῦ Διοκλητιανοῦ ἡ Ἀφροδιτούπολις ἔγινε μέγα κέντρον περιηγητῶν, κατεσκευάσθη δὲ καὶ δρόμος διὰ τοὺς προσκυνητὰς δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου ὑψώθησαν παράγγες πανδοχεῖα στὶς ὁποῖες εὕρισκε κανεὶς κατάλυμα καὶ ζῶα. Εἶταν ἀληθινὸ πανηγῦρι!

Ἕνας τύπος ἐρημίτου εἰς τὴν τότε Αἴγυπτον.

Κατὰ τὸ 306 ἔφθασεν ὡς ἐκεῖ ἡ εἴδησις περὶ ἀναρρήσεως τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου καὶ περὶ καταπαύσεως τῶν διωγμῶν. Τότε οἱ ἐρημῖται καὶ οἱ προσκυνηταὶ συνεκεντρώθησαν καὶ ἱκέτευσαν τὸν Ἀντώνιον νὰ ἐμφανισθῇ. Μετὰ πολλὰς παρακλήσεις οὗτος συγκατετέθη καὶ μεγάλος ὑπῆρξε ὁ ἐνθουσιασμὸς τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

⁂

Ὁ ἅγιος εἶταν πλέον 55 ἐτῶν, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὑποστῇ εἴκοσιν ἐτῶν ἐγκάθειρξιν, τὸ πλῆθος ἀνέμενε νὰ ἴδῃ μίαν ἀσθενικὴν καὶ καταβεβλημένην φυσιογνωμία σὰν φάντασμα πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Καὶ μεγάλη εἶταν ἡ ἔκπληξίς του ὅταν ἕνας ἰσχυρὸς ἀκμαῖος καὶ ὑγιὴς ἀνὴρ ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου μὲ μακρυὰ γένεια καὶ μακρὰς τρίχας κεφαλῆς ἀλλὰ τελείως ὑγιής. Ἀσφαλῶς θὰ ἀπηγοητεύθη. Ἐπίσης μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν ἔκπληξι τοῦ Ἀντωνίου ὅταν εἶδε μίαν ὁλόκληρη πόλι γύρω του. Ὁ Ἀντώνιος ἔκαμεν ὅτι ἠδύνατο ὅπως ὀργανώσῃ τὸν θεσμὸν αὐτόν, ἀλλὰ τέλος τὰ ἐγκατέλειψεν ὅλα καὶ μετέβη εἰς τὴν Ἐρυθρὰν ὅπου ἔζησεν ὡς ἑκατὸν χρονῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλοι ἐρημῖται ἐγκατεστάθησαν στὴν κοιλάδα Νιτρίας 40 μίλια εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδριαν. Κάποιος Ἀμμώνιος ὁ ὁποῖος ἀπέθανε τὸ 356 ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς τῆς νέας αὐτῆς κοινότητος.

Ἄλλη ἐπίσης ἀνεπτύχθη παρὰ τὴν ὄασιν Σκήτη. Εἰς τὴν ἔρημον κοντὰ στὶς μεγαλύτερες πόλεις, ὡς τὴν Ὀξύρυγχον (Μπεχνέζα) καὶ τὴν Λυκόπολιν (Ἀσσιούτ), μεγάλαι μοναδικαὶ κοινότητες ἐσχηματίσθησαν. Τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου δὲν ὑπῆρχον ὀλιγώτεροι τῶν 50.000 μοναχῶν γύρω εἰς τὴν Ταμπέννα, πλησίον τῆς νεωτέρας Ντεντερίχ, κοινότητος ἱδρυθείσης ὑπὸ τοῦ Παχωμίου κατὰ τὸ 305 μ. Χ.

Ἄλλοι εἶχαν ἐγκατασταθῆ εἰς τοὺς ἐρημικοὺς λόφους εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου ἔναντι τῶν Θηβῶν (Λουξὸρ) ζῶντες μέσα εἰς τοὺς ἐρημωμένους ναοὺς καὶ τοὺς τάφους τῶν Φαραωνικῶν νεκροπόλεων.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐρημιτῶν ἡμιλλῶντο εἰς τὸ νὰ ὑποβάλωνται εἰς τρομερὰς κακουχίας. Ἄλλος ἔμενε νῆστις ἐπὶ ἡμέρας καὶ ἄλλος ἐξυλοκοπεῖτο. Ἄλλος ἔμενεν ὄρθιος ἀκουμβῶν ἐπὶ τοίχου ἢ ἐπὶ βράχου ἐπὶ μῆνας καὶ ἄλλος ἐπὶ ἔτη. Ἄλλοι ἐξηπλώνοντο ἐπάνω σὲ αἰχμηρὰ λιθαράκια, ἄλλοι δὲ ἐκάθηντο ἐπὶ στύλων ἐρειπωμένων ναῶν. Συμεὼν ὁ Στυλίτης ὑπῆρξεν ἕνας ἐξ αὐτῶν καὶ ὁλόκληρος λόχος θαυμαστῶν του ἦλθε νὰ ἐγκατασταθῇ γύρω ἀπὸ τὸν στύλον του.

Ἕνας γηραιὸς μοναχὸς τῆς Θηβαΐδος ἔκτιζε καλύβες γιὰ τοὺς νεοερχομένους καὶ ὅταν κανεὶς τὸν ρωτοῦσε γιατί ἐργαζόταν κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο τοῦ καλοκαιριοῦ ἀπαντοῦσε: «Τὸ κορμί μου μὲ σφάζει. Εἶμαι ἀποφασισμένος λοιπὸν νὰ τὸ σκοτώσω κι' ἐγώ!» Ἕνας ἄλλος ἐφώναζεν ἀδιακόπως «μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ὦ! πονηραὶ σκέψεις!» Ἕνας ἄλλος κτυποῦσε τὰ χέρια του ἐπάνω σ' ἕνα βράχο ὥστε νὰ συνειθίσουν νὰ μὴ πονοῦν . . . Ὁ ἐρημίτης Ἀμμώνιος ὅταν τὸν συνέστησαν σὲ κάποιους ξένους ὡς ἠλίθιον ἐδήλωσεν ὅτι ἐπὶ ἔτη ἠγωνίσθη νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὴν τὴν ἠλιθιότητα γιὰ τὴν ὁποίαν αὐτοὶ γελοῦσαν.

Ἕνας κυνηγὸς παραπλανηθεὶς εἰς τὴν ἔρημον συνήντησεν ἕναν ἐρημίτην, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπήντησεν ὅταν τὸν ἠρώτησε τί κάμνει ἐκεῖ: «Εἶμαι καὶ ἐγὼ κυνηγός. Κυνηγῶ τὸν θεὸν καὶ ἐλπίζω νὰ τὸν πιάσω, γιὰ νὰ τὸν ἀπολαύσω!»

⁂

Πράγματι ἕνα μέγα μέρος τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ἔθνους εἶχε παραφρονήσῃ τελείως διότι πολὺ δύσκολα θὰ ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ κανεὶς ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ὑγιοῦς θρησκείας.

Καὶ δι' αὐτὸ δὲν πταίει ἡ χριστιανωσύνη, διότι ὑπῆρχον εἰδωλολάτραι ἀσκηταὶ δύο ὁλοκλήρους αἰῶνας πρὸ τῆς ἐμφανίσεως της. Ὁπωσδήποτε οἱ ἐρημῖται οὗτοι λογικοὶ ἢ παράφρονες, συνεκέντρωνον ὅλην των τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ περιέρχωνται εἰς τὴν παραληρηματικὴν ἐκείνην ἔκστασιν ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἄλλο τι εἰμὴ ἀποτέλεσμα φυσικῆς ἐξαντλήσεως. Ἦτο μία πνευματικὴ χριστιανικὴ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν προσεπάθουν νὰ φθάσουν διὰ τῆς τιμωρίας τῆς σαρκός των, δεχόμενοι εὐχαρίστως τὰς νόσους καὶ ἀδιαθεσίας τὰς προερχομένας ἐξ αὐτῆς, κραυγάζοντες δὲ ὅτι ὁ θεὸς τοὺς ἐγκατέλειψεν ἂν ᾐσθάνοντο ἑαυτοὺς ὑγιεῖς καὶ καλῶς ἔχοντας.

Ἅμα ὡς ὁ ἀσκητισμὸς διεδόθη εἰς τὴν Συρίαν, ὑπῆρχον μοναχοὶ οἱ ὁποῖοι ἐκρέμων κάδους ἀπὸ κορμοὺς δένδρων καὶ εἰσήρχοντο ἐντὸς αὐτῶν καὶ ἔμενον ἐκεῖ ἐπὶ ὁλοκλήρους μῆνας. Βραδύτερον ὁ μοναχικὸς βίος ἔλαβε λογικωτέραν μορφὴν ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸς εἰς τὴν χριστιανωσύνην.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπέζησαν μέχρι σήμερον, ὑπάρχουν δὲ καὶ τώρα χριστιανοὶ Αἰγύπτιοι μοναχοί, ζῶντες εἰς τὰ ἴδια μέρη εἰς τὰ ὁποῖα οἱ πρῶτοι μοναχοὶ ὑπέβαλον ἑαυτοὺς εἰς παντοειδεῖς κακουχίας.

Τὰ ὀστᾶ τοῦ Μακαρίου τῆς Ἀλεξανδρείας ἑνὸς ἐκ τῶν ἐρημιτῶν τούτων ὁ ὁποῖος ἀπέθανε τὸ ἔτος 393 παραμένουν εἰσέτι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Μοὺρ-Μακὰρ εἰς Βάντω-Νάτρουν. Τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου εὑρίσκεται εἰσέτι παρὰ τὸ φρούριον εἰς τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἐγκεκλεισμένος ἐπὶ εἴκοσι ἔτη ὁ ἴδιος Ἅγιος. Καὶ ἄλλο μοναστήριον ἐπ' ὀνόματί του εὑρίσκεται εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον διῆλθε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του.

ΑΡΘΟΥΡ ΓΟΥΕΪΓΚΑΛ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ Γεωργία Σάνδη διηγεῖται ἡ ἴδια ὅτι σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν προσεβλήθη ἀπὸ «βαθεῖα μελαγχολία». «Ἡ τάσις αὐτὴ—γράφει—ἦταν καμμιὰ φορὰ τόσο ζωηρή, τόσο ξαφνικὴ καὶ τόσο παράξενη, ὥστε εἶχον βεβαιωθῆ πλέον πῶς εἶχα πάθει ἕνα εἶδος φρενοβλαβείας».

⁂

Ὁ διάσημος μουσουργὸς Ντονιζέττι πέθανε ἀπὸ τὴ «γενικὴ παράλυση τῶν φρενοβλαβῶν».

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΝΕΥΤΩΝΟΣ

Ὁ Νεύτων ἔπασχε ἀπὸ ἕνα παράξενο νευρικὸ φαινόμενο: ὅταν ἔμπαινε μέσα σὲ ἁμάξι καταλαμβανόταν ἀπὸ ἴλιγγο, καὶ εἶχε τέτοιο φόβο μὴ πέσῃ ὥστε... κρατοῦσε καὶ μὲ τὰ δυό του χέρια στερεὰ τὶς πόρτες τοῦ ἁμαξιοῦ! Στὰ τελευταῖα του χρόνια, ὁ Νεύτων ἐκυριεύθη ἀπὸ «μελαγχολία μετὰ ὀξείας ἀνοίας» ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ σκεφθῇ κἄν.

Ἡ Κυριακή
τοῦ "Ἐλευθέρου Βήματος„

Ἀθῆναι
21
Αὐγούστου 1927
Διευθυντὴς Κ. Ἀθάνατος
Ἀρχισυντάκτης Φ. Γιοφύλλης
Γραφεῖα: Σταδίου 31

ΠΟΥ ΠΑΡΑΘΕΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ

ΠΟΡΟΣ

Ὁ πόθος μας κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς ἀργίας μας δὲν εἶνε πιὰ νὰ πᾶμε σὲ κάποιο ὡρισμένο σημεῖο γιὰ νὰ ξεσκάσουμε. Ποθοῦμε προπάντων νὰ φύγουμε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ν' ἀπολυτρωθοῦμε γιὰ μιὰ μέρα ἀπὸ τὴ βασανιστική της ἀτμόσφαιρα, νὰ βγοῦμε λιγάκι ἀπὸ τὸν φοῦρνο! Καὶ φεύγουμε πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις. Γεμίζουμε κάθε Κυριακὴ πρωῒ ὅλα τὰ τραῖνα, τ' αὐτοκίνητα, τὰ βαπόρια καὶ φεύγουμε, φεύγουμε πρὸς τὸν ἀνοιχτὸν οὐρανό, πρὸς τὰ πεῦκα, πρὸς τὸ κῦμα. . . Φεύγουμε κι' ὅπου βγοῦμε...

Πολλὲς φορὲς δὲν ρωτᾶμε οὔτε ποῦ πηγαίνουμε.

Ἔτσι βρεθήκαμε σ' ἕνα βαπόρι ποὺ μᾶς ἔφερνε πρὸς ἕνα μαγεμένο στενό... Ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα τοῦ Σαρωνικοῦ τὸ βαπόρι ἐπροχώρησε καμαρωτὰ στὴ μέση ἀπὸ δυὸ ἀκρογιάλια. Σὰν δυὸ γλυκιὲς ἀγκαλιὲς ἀνοίγονταν τὸ ἕνα δεξιὰ καὶ τ' ἄλλο ἀριστερά... Δεξιὰ κατάχλωρα τὰ πάντα. Πλατάνια καταπράσινα καὶ φουντωτὰ ἀπὸ πίσω καὶ καλαμιῶνες ἀτελείωτοι ἐμπρός, μπροστὰ στὴ θάλασσα. Ἀνάμεσα στὰ χλοερὰ δένδρα σπητάκια καὶ πέρα πίσω περήφανα βουνά... Καὶ ἀριστερὰ μιὰ πόλη ἥσυχη, μὲ σπητάκια νόστιμα καὶ χαριτωμένα καὶ μ' ἕνα παραλιακὸ δρόμο γιομᾶτο κόσμο, ποὺ μαυρίζει πέρα ὡς πέρα... Εἶνε ὁ Πόρος.

⁂

Τὰ λαμπερὰ χρώματα, τὰ πιὸ ξάστερα πράσινα καὶ μπλέ, ἔπαιζαν ἀπάνω στὰ νερά, τὴν ὥρα ποὺ βγαίναμε μαζὺ μὲ τὴν καλή μου συντροφιὰ στὸν Πόρο. Ἦταν ἀκόμα πρωΐ, κι' ὅμως ὁ κόσμος ἄφθονος ἦτο στὴν παραλία καὶ χάζευε. Μεγάλες τέντες ἦταν ἁπλωμένες καὶ κάτω ἀπ' αὐτὲς οἱ παραθερίζοντες ἐπρόσμεναν τὸ ἀεράκι.. Καὶ ἐκεῖνο ἐρχόταν, ἀλλὰ τόσο φιλάργυρα τὸ ἄθλιο!...

Πλῆθος ἀθηναϊκὲς φυσιογνωμίες διακρίνονται. Θἄχε χωρὶς ἄλλο πολλὴ δουλειὰ ἐδῶ ἡ «Μονταίν» μας... Ἰδοὺ κυρίες γνωστές, ποὺ περιδιαβάζουν ἐδῶ, ξεκάλτσωτες καὶ μαυρισμένες...Κύριοι κομψοὶ χωρὶς σακκάκια μὲ πουκάμισα ἀλὰ-Μπάϋρον...Κοριτσάκια πεταχτὰ καὶ ἀφελῆ, χαρούμενα γιατί βρέθηκαν ἀπὸ τὰ πληκτικὰ σαλόνια, ἐδῶ, πλάϊ στ' ὁλόδροσο κῦμα...

Μὰ γιατί νὰ ἰδοῦμε τοὺς Ἀθηναίους; Αὐτοὺς τοὺς βλέπουμε ὅλο τὸ χρόνο στὴν Ἀθήνα. Ἀφίνουμε τὶς τέντες καὶ ὅσες «διεκρίναμεν» καὶ προχωροῦμε πρὸς τὶς ἄκρες τῆς ἀκρογιαλιᾶς. Νὰ καὶ σπητάκια νησιώτικου ρυθμοῦ, ἁπλᾶ, κάτασπρα, μὲ σκάλες ἀπέξω...Μερικὰ ἔχουν καὶ μεγάλες κληματαριὲς μὲ παχὺ ἴσκιο καὶ μὲ ἄφθονα κρουστὰ σταφύλια. Βρίσκουμε παραπέρα κ' ἕνα μαγαζάκι κάτω ἀπὸ μιὰ τέτοια ὄμορφη κληματαριά. Ἐκεῖ καθίσαμε κι' ἤπιαμε ἕνα ουζάκι μαζὺ μὲ τὸ θαυμαστὸ νερὸ τοῦ Πόρου.

⁂

Τὰ σπήτια τῆς μικρῆς πολιτείας στέκονται στὴ γραμμὴ στὸν παραλιακὸ δρόμο καὶ προχωροῦν μέσα πρὸς τ' ἀπάνω. Στὴ μέση ἕνα βουνάκι καὶ γύρω-γύρω τὰ σπήτια. Σκάλες ἀνεβαίνουν ἀπὸ πολλὰ σημεῖα πρὸς τὶς ἀπάνω γειτονιές. Ἀνεβήκαμε τὰ σκαλιά. Κάθε τόσο μᾶς σταματοῦσαν ὄμορφα καὶ γραφικὰ πράμματα: Παλιὲς στέγες, παράξενες στοές, σπητάκια νόστιμα καὶ παράξενα. Χαριτωμένες ἐμπνεύσεις τῶν νησιωτῶν. Κάθε τόσο κι' ἀπὸ μιὰ ἔκπληξη! Καὶ ἀνάμεσα στὰ σπήτια ξεπροβάλλουν πρασινάδες καὶ κάτι ἄνθη μὲ χτυπητὸ κόκκινο χρῶμα. Νότες χαρωπὲς καὶ γελαστὲς ἀνάμεσα στὰ ἄσπρα σπητάκια. Ἡ χαρὰ μέσα στὴν ἀγνότητα!....

Καὶ βλέπουμε σπητάκια καὶ μαγαζάκια καὶ ἀντικρύζουμε κάθε τόσο ἐκκλησιές. Πόσες ἐκκλησιές! Φτάνουμε καὶ στὶς βρύσες, ποὺ εἶνε καλοχτισμένες στὸν ἴσκιο τῶν πλατανιῶν. Οἱ καλὲς νησιώτισσες μαζεύονται ἐκεῖ καὶ γεμίζουν τὰ λαγήνια τους. Φαίνονται ἀγαθὲς καὶ ἥσυχες...Κι' ἀκόμα καὶ χωρὶς περιέργεια—φαινομενικὰ τουλάχιστον...

Ἔτσι εἴδαμε τὶς ἥσυχες γειτονιὲς καὶ κατεβήκαμε ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος. Μπροστά μας τώρα ἦταν τὰ χτίρια τοῦ Ναυτικοῦ Προγυμναστηρίου, ποὺ ἐκτείνεται στὴν ἄκρη τῆς μικρῆς πολιτείας...

⁂

Κάτω ἡ θάλασσα ἔπαιρνε διαρκῶς διαφορετικὰ χρώματα καὶ τόνους... Σὰν φιλάρεσκη κοπελίτσα, ἄλλαζε διαρκῶς φόρεμα, ἐκαμάρωνε χαριτωμένα, ἐκουνιώτανε ναζάρικα... Μᾶς τραβοῦσε ἐρωτικά... Τραβήξαμε τὸ γιαλὸ-γιαλὸ γιὰ νὰ τὴν βροῦμε μόνη. Παντοῦ ὅμως ἐβουτοῦσε κόσμος στὰ νερά της. Ἐδῶ παιδάκια καὶ κοριτσάκια, παραπέρα ἄνδρες καὶ γυναῖκες...

Ἔπειτα ἀπαντήσαμε μερικοὺς ψαράδες ποὺ διώρθωναν μ' ἐπιμέλεια τὰ δίχτυα τους. Ἐκεῖ κοντὰ λίγοι ναυτικοὶ ἔβαφαν τὶς βάρκες τους... Ἡ δουλειὰ ἥσυχα προχωροῦσε, καθὼς τὸ κῦμα ἤρεμα ἐχάϊδευε τὰ βότσαλα τοῦ γιαλοῦ...

Φτάσαμε ἐπὶ τέλους σ' ἕνα ἐκκλησάκι κολλημένο στὰ βράχια. Ἐκεῖ ἦταν ἐρημιά. Μόνοι ἐμεῖς κ' ἡ θάλασσα... Τώρα πιὰ δὲν κρατηθήκαμε. Τὸ κῦμα μᾶς ἐκαλοῦσε. Σὲ λίγο βρεθήκαμε στὸ νερό... Ἔπειτα παίξαμε στὰ βράχια, πιάσαμε ἀχινοὺς καὶ καβουράκια... Πέρα περνοῦσαν τώρα τὰ βαποράκια τῆς συγκοινωνίας. Τί μᾶς ἔμελε; Τώρα εἴχαμε ἄλλες φροντίδες. Παρακολουθούσαμε τὰ καβούρια καὶ τὰ ψαράκια ποὺ πηδούσανε στὸ νερό...

Ἡ Ἀθήνα εἶχε φύγῃ πιὰ σ' ἄλλον κόσμο, σὲ κάποιαν ἄλλη προϋπαρξη...

⁂

Στὰ ἑστιατόρια τῆς παραλίας βρίσκει κανεὶς νόστιμα φαγητὰ καὶ προπάντων φρέσκα ψάρια καὶ μπύρα παγωμένη.

Ἄνεση καὶ ἀπόλαυση! Κ' ἀντίκρυ ἡ θάλασσα παιγνιδίζει κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο...

Μέσα στὴ στενὴ θαλάσσια λουρίδα πλέει γοργὰ ἕνα κάτασπρο κόττερο. Σὲ λίγο φτάνει στὴν παραλία. Πηδοῦν ἀπὸ μέσα μερικοὶ κομψοὶ κύριοι μὲ ἄσπρα παντελόνια καὶ ἀνοιχτὰ πουκάμισα. Εἶνε οἱ δύστυχοι φτωχαδάκια... Ἄ, τίποτε! Ἔχουν μερικὲς δεκάδες ἑκατομμύρια ὁ καθένας... Κάνουν τὸν γῦρο τοῦ Σαρωνικοῦ μὲ τὸ κόττερο καὶ χάνουν τὴν ἀπόλαυσι τῆς φτωχολογιᾶς: τὸ «ταχύπλουν καὶ ἠλεκτροφώτιστον θαλαμηγόν», ποὺ μᾶς ἔφερεν ἕως ἐδῶ...

⁂

Μεγάλα αὐτοκίνητα λεωφορεῖα προσμένουν παραπέρα.

—«Ἄλλος γιὰ τὸ Μοναστῆρι, κύριοι!»

Γιατί νὰ μὴν πᾶμε καὶ στὸ Μοναστῆρι τοῦ Πόρου; Μπαίνουμε λοιπὸν σ' ἕνα λεωφορεῖο. Μαζύ μας ἔχουν ἐπιβιβασθῇ ἕνας κουλουρᾶς μὲ τὰ κουλούρια του ποὺ ξεχύνουν τὴν μοσκοβολιὰ ἀκόμα τοῦ φούρνου, ἕνας πλανόδιος βιβλιοπώλης καὶ δύο γλετζέδες ποὺ κρατοῦν στὰ χέρια μπούτια μὲ σκόρδο, τὸ ὁποῖον μᾶς σπάτὴν μύτη...

Ξεκινᾶμε θριαμβευτικὰ καὶ σὲ λίγο περνᾶμε ἔξω ἀπὸ τὸ προγυμναστήριο. Παραπέρα θάλασσα δεξιὰ κι' ἀριστερὰ καὶ κατόπι τὸ νεκροταφεῖο. Οἱ καλοὶ πεθαμένοι νησιῶτες ἀναπαύονται στὴν ἀμμουδιά... Τὸ γνώριμό τους κῦμα τοὺς νανουρίζει στὸ στερνὸν ὕπνο. Κ' ἔπειτα τὸ θέαμα ἑνὸς ἤρεμου κόλπου καὶ πέρα ἑνὸς ὑψώματος γιομάτου πεῦκα μᾶς ἁρπάζει καὶ μᾶς μαγεύει.

Τὸ αὐτοκίνητο ἀναρριχᾶται ἀνάμεσα στὰ πεῦκα, ἀπάνω στὸ βουνό. Ἡ θάλασσα παιγνιδίζει ἀνάμεσα στὰ πεῦκα, πέρα, κάτω. Καὶ παραπέρα τὸ νότιο μέρος τοῦ νησιοῦ καὶ ξεπροβάλλει ἥσυχος...

Τὸ θέαμα τῶν πεύκων καὶ τῆς θάλασσας, τὸ ἀνεβοκατέβασμα ἀνάμεσα σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ τοπεῖα μὲ τέτοιο θέμα διαρκεῖ ἀρκετά... Καὶ στὸ τέλος ξεπροβάλλει ἕνα βουνὸ ἀπότομο, καὶ πλάϊ μιὰ βαθειὰ ρεματιά. Κι' ἀπάνω στὸ βουνὸ ἀσπρίζει τὸ Μοναστῆρι μὲ τὴν Βυζαντινὴ ἐκκλησιὰ στὴ μέση, μὲ τὰ κελλιὰ γύρω...

Στὸ τέρμα μας εἶνε ἕνα μαγαζάκι καὶ πλάϊ ἡ βρύση, ποὺ κελαϊδεῖ διαρκῶς. Κι' ὅλα αὐτὰ εἶνε σκεπασμένα κάτω ἀπὸ μερικὰ φουντωμένα πλατάνια. Λίγα βήματα πιὸ πέρα μία γέφυρα ἀπάνω στὸ ρέμμα ὁδηγεῖ στὸ Μοναστῆρι.

Ἥσυχο τὸ Μοναστῆρι καὶ σὰν ἐρημωμένο. Μπαίνουμε στὴν αὐλή του. Ψυχὴ δὲν φαίνεται! Ἡ ἐκκλησιά, τὰ κυπαρίσσια, ἡ φοινικιά, οἱ κληματαριές, τὰ κελλιὰ γύρω ὅλα ἀναπαύονται σὲ μιὰ κάτασπρη γαλήνη... Πήραμε χαρτὶ καὶ σχεδιάσαμε πρόχειρα αὐτὴ τὴν ἐρημία. Στὸ μεταξὺ φάνηκε ἕνας καλόγερος μισοκουρασμένος. Οὔτε μᾶς χαιρέτισε, οὔτε μίλησε καθόλου.

Βγήκαμε νὰ βροῦμε κανέναν ἴσκιο. Στὸ μαγαζάκι παρέες Ἀθηναίων καὶ Πειραιωτῶν διεσκέδαζαν. Γραμμόφωνα οὔρλιαζαν κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια κ' ἔπνιγαν τὸ τραγουδάκι τῆς βρύσης. Πῶς νὰ καθίσῃ κανεὶς ἐκεῖ; Τραβήξαμε πρὸς τὸν πλαϊνὸ λόφο, ποὖνε γεμᾶτος πεῦκα. Μὰ παντοῦ ἦταν κόσμος. Ὅλοι οἱ ἴσκιοι πέρα ἕως πέρα, ἕως ἐπάνω, ἕως πίσω μακριά, εἶχαν καταληφθῇ πιά. Κατεβήκαμε καὶ στὴ ρεματιά. Κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια ἴσκιοι ἀρκετοὶ καὶ μάλιστα κανεὶς δὲν ἦτο ξαπλωμένος ἐκεῖ. Μὰ παντοῦ ἄφθονες ἀκαθαρσίες.. Τὸ νερὸ τοῦ Πόρου, βλέπετε, εἶνε τόσο χωνευτικό...

Γυρίσαμε στὴν πόλη τοῦ Πόρου χωρὶς νὰ μπορέσωμε νὰ βροῦμε ἕναν ἴσκιο γιὰ νὰ ξαπλωθοῦμε... Φρίκη!

⁂

Τὸ νερὸ μᾶς εἶχεν ἀνοίξῃ τὴν ὄρεξη. Βρήκαμε κι' ἄλλα φρεσκότατα ψάρια καὶ βέβαια δὲν τ' ἀφήσαμε... Κ' ἔπειτα μπήκαμε στὸ βαπόρι κατακουρασμένοι.

Τώρα, καθὼς ἐνύχτωνε, ἡ στενὴ θάλασσα ἔκανε τὰ τελευταῖα νάζια της. Ἄλλαζε κοστούμια κάθε στιμή. Μπλέ, πορτοκαλλιά, πρασινωπά, ρόδινα, μώβ... Καὶ τὰ βουνὰ πέρα ἔκαναν κι' αὐτὰ χρωματικὲς ἐπιδείξεις...

Ὡστόσο τὸ βαπόρι ἀνοίχτηκε στὸν Σαρωνικό... Ὁ ἕσπερος ἔλαμψε πέρα κ' ἔπειτα τ' ἄλλα ἄστρα... Μαγεία ὁ Σαρωνικός! Ἕνα ἀγεράκι ἥσυχο καὶ γλυκὸ ἐγέμιζε τὰ πάντα καὶ ἔπαιρνε τὸ θόρυβο τῶν σαρδελοστιβαγμένων ἐπιβατῶν καὶ τὰ παράτονα καὶ ἀπαίσια τραγούδια τους... Αὐτὴ ἡ ἱστορία διήρκεσεν ἕως τὰ μεσάνυχτα, ποὺ φτάσαμε στὴ Φαληρικὴ ἐξέδρα.

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Ἡ αὐλὴ τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ Πόρου.
(Σχέδιον τοῦ κ. Φ. Γιοφύλλη)

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ Πόρου.
(Σχέδιον τῆς δ-νίδος Ναυσικᾶς Γεωργι

ΡΥΝΤΓΥΑΡ ΚΙΠΛΙΓΚ

ΜΕ ΤΑ ΖΩΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

ΤΟ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΝ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ)

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Γιὰ νὰ σᾶς δώσω μία ἰδέα τῆς ἀπέραντης ποικιλίας τοῦ νόμου τῆς κοινωνίας τοῦ δάσους, σᾶς ἐκθέτω μερικοὺς ὁρισμοὺς ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἀπήγγελλε ὁ Μπαλοὺ τραγουδιστὰ καὶ ποὺ ἐφαρμόζονται στοὺς λύκους. Ὑπάρχουν, ἐννοεῖται ἑκατοντάδες καὶ ἑκατοντάδες ἀκόμη, ἀλλ' αὐτοὶ ἐδῶ παρέχουν ἕνα δεῖγμα τοῦ ἁπλοῦ νόμου τῆς κοινωνίας τοῦ δάσους.

Λοιπὸν αὐτὸς εἶνε ὁ νόμος τοῦ δάσους· παλαιὸς καὶ ἀληθινὸς ὅσο καὶ ὁ οὐρανός.

Καὶ ὁ λύκος ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ προκόβει, μὰ ὁ λύκος ποὺ τὸν παραβαίνει θὰ πεθάνῃ,

Καθὼς ὁ κισσὸς ποὺ τυλίγει τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου, πάει ὁ νόμος παντοῦ στὸ δάσος...

Καὶ ἡ δύναμι τῆς λυκοφυλῆς εἶνε ὁ λύκος ὅσο καὶ ἡ δύναμι τοῦ λύκου εἶνε ἡ λυκοφυλή.

Πλύσου κάθε 'μέρα ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς μύτης ὡς τὴν ἄκρη τῆς νουρᾶς· πίνε βαθειά, μὰ ὄχι καὶ πολὺ βαθειά.

Καὶ θυμήσου πὼς ἡ νύχτα εἶνε γιὰ κυνήγι, καὶ μὴν ξεχνᾷς πὼς γιὰ ὕπνο εἶνε ἡ 'μέρα.

Τὸ τσακάλι μπορεῖ νὰ πηγαίνῃ πίσω ἀπὸ τὸν τίγρη, ἐσὺ ὅμως, λυκόπουλο, ἅμα βγοῦν τὰ γένεια σου.

Σκέψου πὼς ὁ λύκος εἶναι κυνηγός... τράβα μπροστὰ καὶ βγάλε τὴν τροφή σου μόνος σου.

Νὰ μὴν ἔχῃς ἔχθρα μὲ τοὺς κυριάρχους τοῦ δάσους: τὸν τίγρη, τὸν πάνθηρα, την ἀρκούδα·

Καὶ νὰ μὴν ἀνησυχῇς τὸν Χάθι, τὸν σιωπηλὸ, οὔτε νὰ κοροϊδεύῃς τὸν βόα στὴ φωλιά του.

Ὅταν μιὰ λυκοφυλὴ συναντηθῇ μὲ ἄλλη λυκοφυλὴ μέσα στὸ δάσος καὶ καμμιὰ δὲν ὑποχωρεῖ,

Κάτσε χάμω μέχρι ποὺ οἱ ἀρχηγοὶ μιλήσουν· μπορεῖ μιὰ εἰλικρινὴς συνεννόησις νὰ τὰ προλάβῃ ὅλα.

Ὅταν πιαστῇς μ' ἕνα λύκο τῆς φυλῆς σου, νὰ τὸν χτυπήσῃς μόνος καὶ μακρυά,

Γιὰ νὰ μὴν πάρουν μέρος οἱ ἄλλοι καὶ ἀλληλοσπαραχθῇ ὅλη ἡ φυλή.

Ἡ φωλιὰ τοῦ λύκου εἶνε τὸ ἄσυλό του, καὶ ὅπου φτιάνει τὸ σπητικό του,

Οὔτε ὁ ἀρχηγὸς μπορεῖ νὰ μπῇ, οὔτε τὸ συμβούλιο μπορεῖ νἄρθῃ.

Ἡ φωλιὰ τοῦ λύκου εἶνε τὸ ἄσυλό του, ἂν ὅμως τὴ φτιάνει μὲ μέρος πολὺ ἀνοιχτὸ,

Τὸ συμβούλιο μπορεῖ νὰ τοῦ στείλῃ εἰδοποίησι, καὶ αὐτὸς πρέπει νὰ τὴν ἀλλάξῃ.

Ἂν σκοτώσῃς μπρὸς ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, μὴ φωνάξῃς καὶ ἀναστατώσῃς ὅλο το δάσος μὲ τὰ οὐρλιαχτά σου,

Γιὰ νὰ μὴ διώξῃς τὰ λάφια ἀπὸ τὴν βοσκὴ, καὶ τἀδέρφια σου φύγουν ἀδειανά.

Μπορεῖς νὰ σκοτώσῃς γιὰ τὸν ἑαυτό σου, γιὰ τοὺς γονεῖς σου καὶ τὰ παιδιά σου ἂν ἔχουν ἀνάγκη·

Ἀλλὰ μὴ σκοτώνῃς γι' ἁπλῆ εὐχαρίστησι καὶ ἑφτὰ φορὲς περισσότερο μὴ σκοτώνῃς ἄνθρωπο.

Ἅμα ἁρπάξῃς τὸ κυνήγι ἀπὸ ἄλλον ἀδυνατώτερό σου, μὴν τὸ τρῶς ὅλο ἀπὸ τὴν περηφάνεια σου·

Τὸ δίκηο τῆς φυλῆς εἶνε δίκηο τοῦ πειὸ ἀδύνατου· ἄφησέ του λοιπὸν τὸ κεφάλι καὶ το τομάρι.

Τὸ κυνήγι ποὺ σκότωσε ὅλη ἡ φυλὴ εἶνε κρέας τῆς φυλῆς. Μπορεῖ νὰ φᾷς ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται·

Κανένας ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ πάρῃ μέρος ἀπ' αὐτὸ τὸ κρέας γιὰ τὴ φωλιά του· ἂν τὸ κάμῃ θὰ πεθάνῃ.

Τὸ κυνήγι ποὺ σκότωσε ὁ λύκος εἶνε κρέας τοῦ λύκου. Μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ ὅ,τι θέλει,

Καὶ, χωρὶς αὐτὸς νὰ δώσῃ τὴν ἄδεια, ἡ λυκοφυλὴ δὲν μπορεῖ νὰ φάῃ ἀπὸ τὸ κυνήγι του.

Δικαίωμα ἀνηλίκου εἶνε τὸ δικαίωμα τοῦ μονοχρονιάτικου λύκου. Ἀπὸ ὅλους τῆς φυλῆς του εἰμπορεῖ νὰ ζητήσῃ

Γιοματη μπουκιά, ὅταν ὁ κυνηγὸς ἔχει φαγωμένο· καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ τὴν ἀρνηθῇ.

Δικαιωμα—φωλιᾶς εἶνε τὸ δικαίωμα τῆς μητέρας. Ἀπὸ ὅλους τοὺς συνομήλικούς της μπορεῖ νὰ ζητήσῃ

Μιὰ σπάλα ἀπὸ κάθε κυνήγι γιὰ τὰ μικρά της, καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τῆς τὸ ἀρνηθῇ.

Δικαίωμα—σπηλιᾶς εἶνε τὸ δικαίωμα τοῦ πατέρα: νὰ κυνηγήσῃ μόνος του καὶ γιὰ λογαριασμό του.

Εἶνε ἐλεύθερος ἀπὸ ὅλα τὰ προσκλητήρια τῆς φυλῆς· καὶ δικάζεται μόνο ἀπὸ τὸ συνέδριο.

Μὲ τὴν ἡλικία του καὶ τὴν ἐξυπνάδα του, μὲ τὸ δυνατό του πόδι καὶ τὸ νύχι.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν λύκων ἔχει τὸ λόγο του γιὰ νόμο, ἐκεῖ ποὺ ὁ νόμος τῆς κοινωνίας τοῦ δάσους δὲν ὁμιλεῖ.

Λοιπὸν αὐτοὶ εἶνε οἱ νόμοι τοῦ δάσους, πολλοὶ εἶνε, καὶ πανίσχυροι.

Ἀλλὰ ἡ κορφὴ καὶ τὸ νύχι, ἡ σπάλα καὶ ὁ γοφὸς τοῦ νόμου εἶνε: Ὑπακοή!

ΤΙΓΡΗΣ! ΤΙΓΡΗΣ!

Τί νέα ἀπὸ τὸ κυνῆγι, τολμηρὲ κυνηγέ;
Ἀδελφὲ, καρκοῦλιφύλαξα πολὺ καὶ κρύσεκανε.
Ποῦ εἶνε τὸ κυνῆγι ποὺ πηγαίνατε νὰ σκο- [τώσετε;
Ἀδελφὲ, βόσκει ἥσυχο μεσα στὸ δάσος.
Ποῦ εἶνε ἡ δύναμι ποὺ σὲ ἔκανε περήφανο;
Ἀδελφὲ, ἔφυγε ἀπὸ τὰ πλευρὰ κι' ἀπὸ τὶς [σπάλες μου.
Καὶ ποῦ τρέχεις ἔτσι γρήγορα;
Ἀδελφὲ, πάω στὴ φωλιά μου...νὰ πεθάνω!

Τώρα πρέπει νὰ γυρίσουμε στὸ πρῶτο διήγημα. Ὅταν ὁ Μόγκλι ἄφησε τὴ λυκοφωλιὰ ὕστερα ἀπὸ τὴ μάχη μὲ τοὺς λύκους καὶ τὸν τίγρη εἰς τὸ συνέδριο τοῦ βράχου, κατέβηκε στὰ καλλιεργημένα μέρη, ὅπου ζοῦσαν οἱ χωρικοὶ, ἀλλὰ δὲν ἤθελε να σταματήσῃ ἐδῶ γιατὶ ἦταν πολὺ κοντὰ στὸ δάσος καὶ ἤξερε πὼς εἶχε τὸ λιγώτερο ἕνα ἄσπονδο ἐχθρὸ μεσα ἐκεῖ. Γι' αὐτὸ τράβηξε ἀκόμα, παίρνοντας τὸν δρόμο ποὺ προχωροῦσε ἀνάμεσα στὴν κοιλάδα, καὶ μ' ἕνα γοργὸ τρέξιμο πῆγε πέρα ἀπὸ εἴκοσι μίλια, ὡς ποὺ ἔφτασε σε μιὰ χώρα ποὺ δὲν τὴν ἐγνώριζε. Ἡ κοιλάδα ἀνοίγονταν σὲ μιὰ μεγάλη πεδιάδα τριγυρισμένη ἀπὸ βράχους καὶ φάραγγες. Πρὸς τὴν μίαν ἄκρη ἦταν ἕνα μικρὸ χωριὸ καὶ πρὸς τὴν ἄλλη ἔφτανε τὸ πυκνὸ δάσος ποὺ κοβότανε σ' ἕνα σημεῖο σὰν ἀπὸ μαχαῖρι γιὰ ν' ἀρχίσουν ἀπὸ κεῖ τὰ βοσκοτόπια. Σὲ ὅλη τὴν πεδιάδα ἔβοσκαν θρέμματα καὶ βουβάλια, καὶ τὰ τσοπανόπουλα ὅταν εἶδαν τὸν Μόγκλι ἔβαλαν τὶς φωνὲς καὶ ἔφυγαν μακρυά, τὰ δὲ κιτρινιάρικα τεμπελόσκυλλα ποὺ περιτριγυρίζουν κάθε ἰνδικὸ χωριὸ ἄρχισαν νὰ γαυγίζουν. Ὁ Μόγκλι ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του, γιατὶ πεινοῦσε. Καὶ μόλις ἔφτασε στὴν μεγάλη πύλη τοῦ χωριοῦ εἶδε παραμερισμένη τὴ μεγάλη φράχτη ἀπὸ ἀγκαθιὲς ποὺ βάζουν μόλις πέφτει ὁ ἥλιος.

«—Οὔμφ!» ἔκαμεν ὁ Μόγκλι, γιατὶ εἶχε περάσει πολλὰ τέτοια φράγματα στὶς νυχτερινές του ἐπιδρομὲς γιὰ φαγώσιμα πράγματα. «Τόσο φοβοῦνται οἱ ἄνθρωποι τὰ πλάσματα τοῦ δάσους καὶ ἐδῶ ἀκόμα». Ἐκάθησε κάτω κοντὰ στὴν πύλη, ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἐβγῆκε, ὁ Μόγκλι σηκώθηκε ὀρθὸς, ἄνοιξε τὸ στόμα του καὶ ἔδειξε μὲ τὰ δάχτυλά του πὼς γύρευε νὰ φάῃ. Ὁ ἄνθρωπος τρόμαξε μόλις τὸν εἶδε καὶ ἔτρεξε πίσω στὸ μοναδικὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ φωνάζοντας γιὰ τὸν παπᾶ, ποὺ ἦταν ἕνας ψηλὸς, παχὺς ἄνθρωπος ντυμένος στὰ λευκὰ, μ' ἕνα κοκκινοκίτρινο σημάδι στὸ μέτωπό του. Ὁ παπᾶς ἦρθε στὴν πύλη καὶ μαζύ του τοὐλάχιστο ἑκατὸ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ὅλοι κύτταζαν μὲ περιέργεια, μιλοῦσαν, φώναζαν καὶ ἔδειχναν τὸν Μόγκλι.

«—Αὐτὴ ἡ φυλὴ, οἱ ἄνθρωποι, δὲν ἔχει καμμιὰ συμπεριφορά», εἶπε μέσα του ὁ Μόγκλι. «Μόνο ὁ σταχτὺς πίθηκος φέρεται σὰν αὐτούς». Καὶ ρίχνοντας πίσω πρὸς τὶς πλάτες του τὰ μακρυά του μαλλιὰ ἐκύτταξε μὲ ἐπιπληκτικὸ ὕφος τοὺς ἀνθρώπους.

—«—Γιατὶ νά φοβηθοῦμε; εἶπεν ὁ παπᾶς. «Κυτᾶξτε τὰ σημάδια στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια του. Εἶνε δαγκώματα ἀπὸ λύκους. Εἶνε ἕνα λυκόπαιδο ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὸ δάσος».

Φυσικὰ, τὰ λυκόπουλα, παίζοντας μαζὺ μὲ τὸν Μόγκλι τὸν τσιμποῦσαν συχνὰ, περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἤθελαν, καὶ ἔτσι εἶχαν μείνει στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια του ἄφθονα ἄσπρα βαθουλώματα ἀπὸ πληγές. Ἀλλὰ ὁ τελευταῖος εἰς τὸν κόσμον ποὺ τὰ θεωροῦσε αὐτὰ τὰ τσιμπήματα γιὰ δαγκώματα ἦταν ὁ Μόγκλι, ὁ ὁποῖος γνώριζε καλὰ τί θὰ πῇ πραγματικὸ δάγκωμα λύκου.

«—Ἀρρή! Ἀρρή!» φώναξαν δύο-τρεῖς γυναῖκες μαζύ. «Εἶνε δαγκωμένο ἀπὸ λύκους, τὸ καϋμένο! Εἶνε ὥμορφο παιδί. Ἔχει μάτια σὰν τὴν κόκκινη φωτιά. Μὰ τὴν ἀλήθεια, Μεσσούα, μοιάζει μὲ τὸ παιδί σου ποὺ τὸ ἅρπαξε ὁ τίγρης».

«—Ἀφῆστε με νὰ ἰδῶ», εἶπε μιὰ γυναῖκα μὲ βαρειὰ χάλκινα δαχτυλίδια στὰ χέρια καὶ στοὺς ἀστράγαλους τῶν ποδιῶν της καὶ περιεργάστηκε τὸν Μόγκλι βάζοντας τὴν παλάμη τοῦ χεριοῦ της ἀπάνω ἀπὸ τὰ φρύδια της. «Ἀλήθεια, μοιάζει. Εἶνε ἰσχνότερο, ἀλλὰ ἔχει τὴν ἴδια ματιὰ τοῦ παιδιοῦ μου».

Ὁ παπᾶς ἦταν ἔξυπνος ἄνθρωπος, γνώριζε δὲ πὼς ἡ Μεσσούα ἦταν σύζυγος τοῦ πλουσιώτερου ἀνθρώπου τοῦ τοπου. Κύτταξε λοιπὸν γιά μιὰ στιγμὴ στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε μὲ ἐπισημότητα:

«—Ἐκεῖνο ποὺ τὸ δάσος ἅρπαξε, τὸ δάσος ἔδωσε πίσω. Πάρε τὸ παιδὶ στὸ σπίτι σου, ἀδελφή, καὶ μὴν ξεχνᾷς νὰ τιμᾷς τὸν ἱερέα ποὺ βλέπει τόσα μακρυὰ μὲς τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων».

«—Μὰ τὸν ταῦρο ποὺ ἐξαγόρασε τὴ ζωή μου», εἶπε μέσα του ὁ Μόγκλι, ὅλη αὐτὴ ἡ φασαρία μοιάζει σὰν μιὰν ἄλλη ἀναγνωριστικὴ ἐξέτασι ἀπὸ τὴ λυκοφωλιά! Ἔτσι ἂς γίνῃ· ἂν εἶμαι ἄνθρωπος, ἄνθρωπος πρέπει νὰ γίνω».

Τὸ πλῆθος ἀναχώρησε καὶ ἡ γυναῖκα ὡδήγησε τὸ Μόγκλι στὴν καλύβα της ὅπου ἦταν ἕνα κρεββάτι χρωματισμένο κόκκινο, ἕνα μεγάλο πιθάρι γιὰ τὰ σιτηρὰ, στολισμένο μὲ παράξενα ἀνάγλυφα, ἔξη χαλκωματένια νετζέρια, μιὰ εἰκόνα ἰνδικοῦ θεοῦ μέσα σ' ἕνα βαθούλωμα καὶ κρεμασμένος στὸν τοῖχο ἕνας καθρέφτης ἀπ' αὐτοὺς ποὺ πουλοῦν στὰ χωριάτικα πανηγύρια.

Τοῦ ἔδωκε νὰ πιῇ ἀρκετὸ γάλα καὶ νὰ φάγῃ λίγο ψωμὶ καὶ ὕστερα ἔβαλε τὸ χέρι της ἀπάνω στὸ κεφάλι του καὶ τὸν κύτταξε στὰ μάτια, γιατὶ σκέφθηκε πὼς ἴσως νὰ ἦρθε ὁ πραγματικός της γυιὸς ἀπὸ τὸ δάσος, ὅπου τὸν εἶχε πάρει ὁ τίγρης. Καὶ τοῦ εἶπε: «Ναθού, ὦ Ναθού!» Ὁ Μόγκλι δὲν ἔδειξε πὼς καταλάβαινε τὸ ὄνομα. «Δὲ θυμᾶσαι τὴν ἡμέρα ποὺ σοῦ πῆρα καινούργια παπούτσια;» Τοῦ ἔπιασε τὰ πόδια καὶ ἦσαν σκληρὰ σὰν τὸ κέρατο. «Ὄχι», εἶπε ἀμέσως περίλυπη, «αὐτὰ τὰ πόδια δὲν ἐφόρεσαν παπούτσια, εἶσαι ὅμοιος μὲ τὸν Ναθοὺ μου, καὶ πρέπει νὰ εἶσαι ὁ γυιός μου».

Ὁ Μόγκλι ἦταν ἀνήσυχος, γιατὶ ποτὲ ἄλλοτε δὲν βρέθηκε μέσα σὲ σπῆτι. Ὅταν ὅμως κύτταξε πρὸς τὴν καλαμένια στέγη, κατάλαβε πὼς μποροῦσε νὰ τὴν ξεσχίσῃ σὲ κάθε στιγμὴ, ἂν ἤθελε νὰ φύγῃ, ἐπίσης εἶδε πὼς τὸ παράθυρο δὲν εἶχε κανένα φραγμό. «Ποιὸ εἶνε τὸ καλὸ νὰ εἶσαι ἄνθρωπος», ἔλεγε μέσα του, «ἂν δὲν καταλαβαίνεις τὴν ἀνθρώπινη γλῶσσα;» Τώρα νοιώθω πὼς εἶμαι τόσο κουτὸς καὶ βουβὸς ὅσο θὰ ἦτον ἕνας ἄνθρωπος μέσα σὲ μᾶς στὸ δάσος. Πρέπει νὰ μάθω τὴ γλῶσσα τους».

Βέβαια δὲν εἶχε μάθει χάρι γούστου, ὅταν ζοῦσε μέσα στοὺς λύκους, νὰ μιμεῖται τὴ φωνὴ τοῦ ἐλαφιοῦ καὶ τὸ γρύλλισμα τοῦ μικροῦ ἀγριογούρουνου. Ἔτσι καὶ τώρα, ἅμα ἐπρόφερε ἡ Μεσσούα καμμιὰ λέξι, ὁ Μόγκλι τὴν ἐμιμεῖτο τέλεια, καὶ προτοῦ νὰ νυχτώσῃ εἶχε μάθει τὶς ὀνομασίες γιὰ πολλὰ πράγματα μέσα στὴν καλύβα.

Δυσκολία ἦταν στὴν ὥρα τοῦ ὕπνου, γιατὶ ὁ Μόγκλι δὲν ἤθελε νὰ κοιμηθῇ κάτω ἀπὸ αὐτὴ τὴν καλύβα ποὺ τοῦ φαίνονταν σὰν παγίδα ἀπ' αὐτὲς ποὺ στείνουν γιὰ τοὺς πάνθηρας. Καὶ ὅταν ἔκλεισαν τὴν πόρτα αὐτὸς πήδησε ἀπ' τὸ παράθυρο. «Ἄφησέ τον νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει», εἶπεν ὁ σύζυγος τῆς Μεσσούα. «Σκέψου πὼς μπορεῖ νὰ μὴν ἔχῃ ποτὲ κοιμηθῆ ὡς τώρα σὲ κρεββάτι. Ἂν εἶναι σταλμένος στὴ θέσι τοῦ παιδιοῦ μας, δὲ θὰ μᾶς φύγῃ.»

Ἔτσι ὁ Μόγκλι πῆγε καὶ ξαπλώθηκε ἀπάνω σὲ μιὰ χλόη καθαρὴ στὴν ἄκρη τῆς πεδιάδος, ἀλλὰ προτοῦ κλείσῃ τὰ μάτια του μιὰ μαλακὴ γκρίζα μύτη τὸν ἐχάϊδεψε πάνω ἀπὸ τὸ σαγόνι.

«—Φουέ!» ἔκαμεν ὁ σταχτὺς ἀδελφὸς τοῦ Μόγκλι (τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ λυκόπουλα τῆς μητέρας λύκαινας). «Νὰ μιὰ ἀνταμοιβὴ ποὺ σὲ ἀκολούθησα σὲ εἴκοσι μίλια. Μυρίζεις ἀπὸ ξυλοκαπνιὰ καὶ σὰν τὰ θρέμματα..... καθὼς ἀκριβῶς καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ξύπνα, ἀδερφέ μου σοῦ φέρνω νέα.»

«—Εἴσαστε ὅλοι καλὰ μεσα στὸ δάσος;» ρώτησεν ὁ Μόγκλι ἀγκαλιάζοντας τον.

«—Ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς λύκους ποὺ κάηκαν μὲ τὸ κόκκινα ἄνθος. Τώρα, ἄκουσε. Ὁ Σὲρ Χὰν πῆγε νὰ κυνηγήσῃ πολὺ μακρυὰ μέχρι ποὺ νὰ ξαναγίνουν οἱ τρίχες του καὶ διορθωθοῦν τὰ σημάδια ἀπὸ τὸ κάψιμο. Ὅταν θὰ γυρίσῃ ὁρκίζεται πὼς θὰ σοῦ ξαπλώσῃ τὰ κόκκαλα στὴν ρεμματιὰ τοῦ Βαίγκουγκα.»

«—Ὑπάρχουν δυὸ ποὺ κάνουν τὸν ἴδιο ὅρκο. Γιατὶ κι' ἐγὼ ἔχω δώσει μιὰ τέτοια μικρὴ ὑπόσχεσι. Ὁπωσδήποτε τὰ νέα σου εἶνε καλά. Ἐγὼ ἀπόψε εἶμαι πολὺ ἐξαντλημένος μὲ τὰ νέα πράγματα ποὺ μαθαίνω, ἀδερφέ μου. Ἀλλὰ νὰ μοῦ φέρνῃς πάντοτε νέα.

«—Δὲ θὰ ξεχάσῃς πὼς εἶσαι λύκος; Οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ σὲ κάνουν νὰ ξεχάσῃς;» εἶπεν ὁ σταχτὸς ἀδελφὸς μὲ ἀνησυχία.

«—Ποτέ. Θὰ θυμᾶμαι πάντοτε πὼς ἀγαποῦσα σένα καὶ ὅλους μέσα στὴ σπηλιά μας. Θὰ θυμᾶμαι ὅμως καὶ πὼς διώχτηκα ἀπὸ τὴ λυκοφυλή.»

«—Καὶ πὼς μπορεῖ νὰ διωχτῇς καὶ ἀπὸ ἄλλη φυλή. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε μόνο ἄνθρωποι, μικρέ μου ἀδερφὲ, καὶ ἡ ὁμιλία τους εἶνε σὰν τὴν ὁμιλία τῶν βατράχων μέσα στὴ λίμνη. Ὅταν θὰ γυρίσω πάλι ἐδῶ, θὰ σὲ περιμένω στὰ μπαμποὺ στὴν ἄκρη τοῦ λειβαδιοῦ.»

Ἐπὶ τρεῖς μῆνες μετὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ νύχτα ὁ Μόγκλι δὲν ἐβγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴ μεγάλη πύλη τοῦ χωριοῦ. Ἦταν πολὺ ἀπασχολημένος νὰ μαθαίνῃ τοὺς τρόπους καὶ τὶς συνήθειες τῶν ἀνθρώπων. Πρῶτα-πρῶτα ἐτύλιξε γύρω του ἕνα πανὶ, ποὺ τὸν ἐνοχλοῦσε τρομερά. Ἔπειτα εἶχε νὰ μάθῃ γιὰ τὰ χρήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τίποτα καὶ γιὰ τὸ ὄργωμα τῶν χωραφιῶν ποὺ δὲν ἐννοιωθε καθόλου τί χρειάζεται. Τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ τὸν ἐξώργιζαν. Εὐτυχῶς ποὺ ὁ νόμος τῆς κοινωνίας τοῦ δάσους τὸν εἶχε διδάξει νὰ κρατῇ τὴν ψυχραιμία του. Ὅταν ὅμως τὸν κοροΐδευαν ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ παίζῃ ἢ νὰ πετάῃ ψευτοαετοὺς, κι' ἐπειδὴ δὲν πρόφερε καλὰ τὶς λέξεις, μόνο ἡ συναίσθησι πὼς θὰ ἦταν ἀνανδρία νὰ σκοτώσῃ μικρὰ ἄτριχα πλάσματα τὸν συγκρατοῦσε ἀπὸ τὸ νὰ τἀρπάξῃ καὶ τὰ σχίσῃ στὰ δύο.

Ἄλλως τε δὲν ἔνοιωθε καὶ τὴν πραγματικὴ δύναμί του. Μέσα στὸ δάσος καταλάβαινε πὼς ἦταν ἀδύνατος μπροστὰ στὰ ἄλλα θηρία, ἀλλὰ στὸ χωριὸ πολλοὶ ἔλεγαν πὼς ἦταν δυνατὸς σὰν ἕνας ταῦρος.

Ἐπίσης ὁ Μόγκλι δὲν εἶχε οὔτε τὴν παραμικρὴ ἰδέα γιὰ τὴ διαφορὰ μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπου λόγῳ καταγωγῆς. Ἔτσι ὅταν ὁ γάϊδαρος τοῦ κεραμιδάρη γλυστροῦσε στὸ σκαμμένο βράχο ποὺ ἦταν τὸ γλινόχωμα, ὁ Μόγκλι τὸν τραβοῦσε ἀπάνω ἀπὸ τὴν νουρὰ καὶ τὸν γλύτωνε. Ἄλλοτε πάλι βοηθοῦσε τὸν κεραμιδάρη νὰ φορτώνῃ τὰ σταμνιά του στὸ γάϊδαρο γιὰ νὰ τὰ πάῃ στὸ παζάρι τοῦ Χανίβαρα. Αὐτὰ τὰ πράγματα ἦσαν ἀποτρόπαια, γιατὶ ὁ κεραμιδάρης ἦταν ἀπὸ κατώτερο σόϊ ἄνθρωπος, ὁ δὲ γάϊδαρός του ἀπὸ πολὺ χειρότερο. Ὅταν ὁ παπᾶς τοῦ ἔκανε παρατήρησι, ὁ Μόγκλι τὸν ἀπειλοῦσε νὰ τὸν βάλῃ ἀπάνω στὸ γάϊδαρο καὶ γι' αὐτὸ ὁ παπᾶς εἶπε στὸ σύζυγο τῆς Μεσσούα πὼς ὁ Μόγκλι πρέπει νὰ πάῃ σὲ μιὰ δουλειὰ τὸ ταχύτερο. Καὶ τότε ὁ προεστὼς τοῦ χωριοῦ εἶπε στὸ Μόγκλι νὰ πάῃ ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἔξω μὲ τὰ βουβάλια καὶ νὰ τὰ προσέχῃ ποὺ θὰ βοσκοῦνε. Κανένας ἄλλος ἀπὸ τὸν Μόγκλι δὲν χαιρότανε περισσότερο ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειά. Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ, ἀφοῦ διορίστηκε τώρα πειὰ σὲ δημοσία ὑπηρεσία τοῦ χωριοῦ, πῆγε στὸν κύκλο ποὺ μαζευότανε κάθε βράδυ σὲ μιὰ χτισμένη πλατειούλα κάτω ἀπὸ μιὰ συκιά.

Ἦταν ἐκεῖ ἡ γερουσία τοῦ χωριοῦ. Ἐκεῖ πήγαιναν καὶ κάπνιζαν ὁ προεστὼς τοῦ χωριοῦ, ὁ φύλακας, ὁ κουρέας ποὺ ἤξερε ὅλες τὶς κουρκουσουριὲς, ὁ γέρω Μπούλντεο, ὁ κυνηγὸς τοῦ χωριοῦ, ποὺ εἶχε δικό του ἕνα ντουφέκι. Οἱ πίθηκοι κάθονταν καὶ συνομιλοῦσαν στοὺς κλώνους τῆς συκιᾶς ἀπάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ λίγο κάτω ἀπὸ τὴν πλατειούλα ἦταν μιὰ τρύπα ὅπου ζοῦσε μέσα ἕνα φείδι κόβρα καὶ τοῦ ἔδιναν κάθε βράδυ ἕνα πιάτο γάλα γιατὶ ἦταν ἱερό. Ἡ γερουσία τοῦ χωριοῦ κάθονταν γύρω ἀπὸ τὸ δένδρο καὶ κουβέντιαζε καὶ ρουφοῦσε τοὺς μεγάλους ναργιλέδες μέχρι πολὺ ἀργὰ τὴ νύχτα. Ἔλεγαν παράξενες ἱστορίες γιὰ θεοὺς, γιὰ ἀνθρώπους καὶ γιὰ φαντάσματα. Καὶ ὁ Μπούλντεο διηγεῖτο πολὺ πειὸ παράξενες ἱστορίες γιὰ τὰ θηρία τοῦ δάσους, τέτοιες ποὺ ἔκαναν τὰ μάτια τῶν παιδιῶν νὰ πετάγωνται γουρλωμένα ὄξω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους. Περισσότερες ἀπὸ τὶς ἱστορίες αὐτὲς ἦταν γιὰ τὰ θηρία, γιατὶ τὸ δάσος ἦταν πάντοτε στὴν πόρτα τοῦ χωριοῦ.

Μετάφρασις Ε. Α.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς)

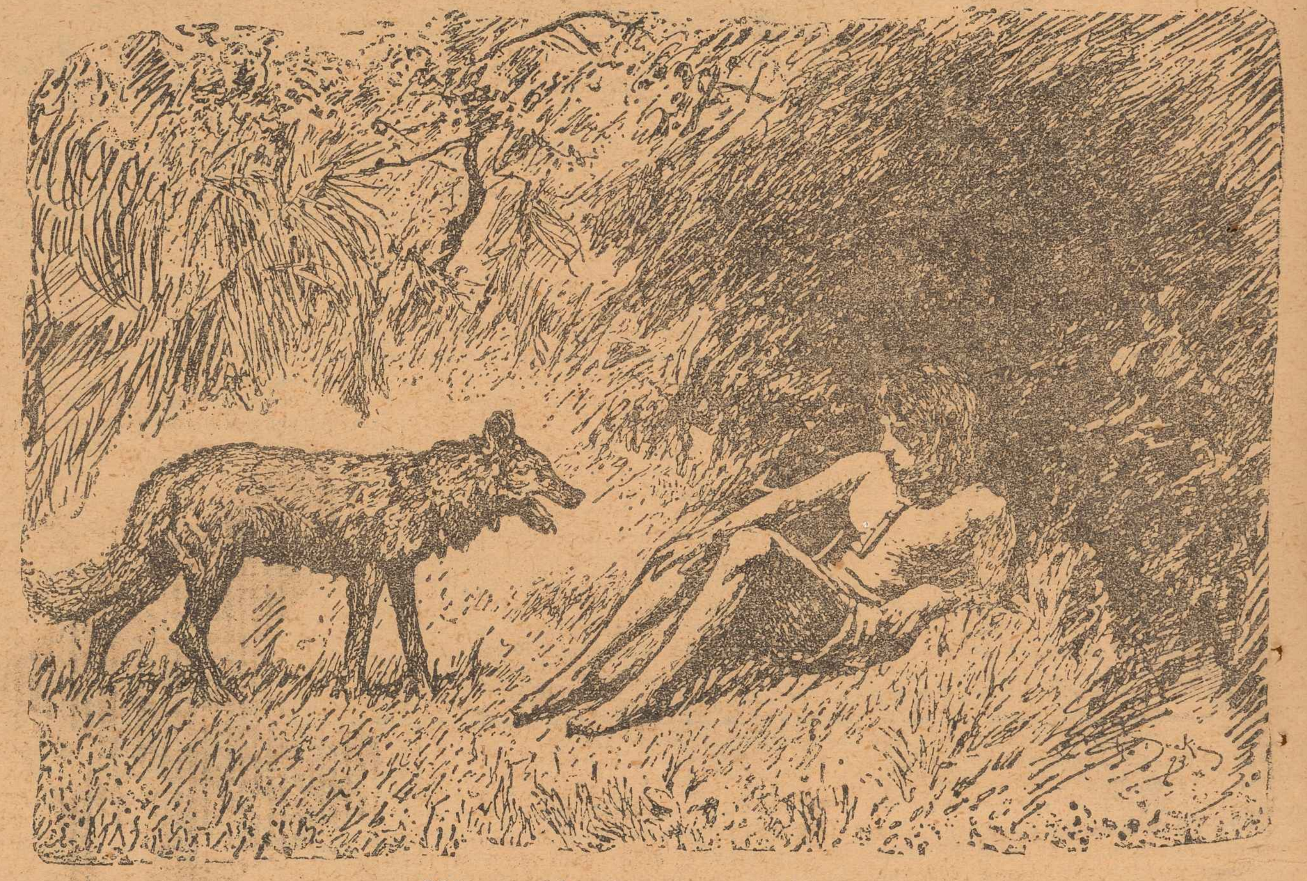

— Ξύπνα ἀδερφὲ καὶ σοῦ φέρνω νέα...

ΕΝΑ ΠΕΡΙΦΗΜΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΟΖΕΦΙΝΑΣ ΜΠΑΙΚΕΡ

ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΜΑΡΣΕΛ ΣΩΒΑΖ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Βερολῖνο! Τρέλλα! Θρίαμβος! Μὲ ἀποθεώνουν....

Καθὼς μπαίνω σ' ἕνα μεγάλο ντάνσιγκ, οἱ μουσικάντες σταματοῦν νὰ παίζουν, σηκώνονται καὶ μὲ χαιρετοῦν.

Στὸ Βερολῖνο πῆρα τὰ περισσότερα ἐρωτικὰ γράμματα, τὰ περισσότερα μπουκέτα καὶ τὰ περισσότερα δῶρα. Δῶρα ἀτέλειωτα.

Ὁ Μὰξ Ράϊνχαρτ, ὁ μεγάλος σκηνοθέτης ἦρθε νὰ μὲ ἰδῇ, ἔχοντας κι' ἕνα συμβόλαιο στὴ τσέπη:

— Σᾶς ἀγκαζάρω γιὰ τρία χρόνια στὸ «Ντεΐτζες Τεάτερ», καὶ πιστέψετέ με, θὰ γίνετε τὸ πρῶτο ἄστρο τῆς Εὐρώπης.

Ἀλλὰ πρὶν φύγω γιὰ τὴ Γερμανία—εἶχα ὑπογράψει συμβόλαιο μὲ τὸ «Φολὶ Μπερζέρ».

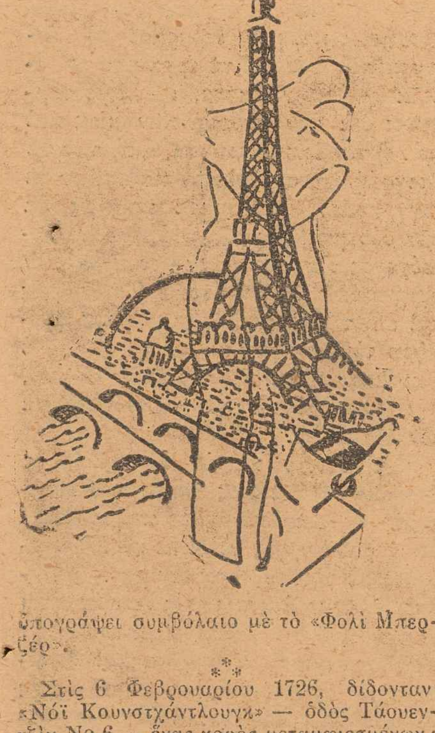

* * *

Στὶς 6 Φεβρουαρίου 1726, δίδονταν «Νόϊ Κουνστχάντλουγκ» — ὁδὸς Τάουεντζὶν Νο 6—, ἕνας χορὸς μεταμφιεσμένων: Κόσμος πολὺς, σὰν στιβαγμένες σαρδέλλες. Γυναῖκες κι' ἄνδρες στριμωγμένοι ὁ ἕνας κολλητὰ στὸν ἄλλον. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ εἶχαν ἔρθει κι' ἕνα σωρὸ νέγροι.

Ἤμουνα μέλος τῆς ἑλλανοδίκου ἐπιτροπῆς. Ἐπρόκειτο νὰ βραβεύσουμε τὴν καλύτερη γυναικεία ἀμφίεσι....

Ἐπισκέφθηκα τὰ διάφορα μέρη τοῦ Βερολίνου, κατὰ τὰ ξημερώματα: τὸ Βερολῖνον εἶνε μιὰ γαλλικὴ πόλις, μιὰ πολὺ ὥμορφη πόλις, καθαρὴ, ἀνοικτόκαρδη καὶ καλὰ συγυρισμένη.

Εἰς τὶς ἐπιθεωρήσεις καὶ στὶς ἐφημερίδες τοῦ Βερολίνου, ἔγραψαν πὼς ἤμουν μιὰ μορφὴ τοῦ συγχρόνου γερμανικοῦ «ἐξπρεσσιονισμοῦ», τοῦ γερμανικοῦ «πριβιτίσμους», κ. τ. λ.... Γιατὶ ὄχι; Καὶ τί θὰ μποροῦσαν νὰ σημαίνουν ὅλα αὐτά; ἐγὼ ἐγεννήθηκα στὸ 1906, στὸν 20ὸν αἰῶνα....

«Ἄλλες φοὺρ Ζοζεφίν».

Γιατὶ ὄχι;

* * *

Δῶρα, ὡραῖα δῶρα: ἕνα βουνὸ ὁλόκληρο καὶ ἐγώ. Μοῦ ἔδωσαν δακτυλίδια μὲ ἅλικες πέτρες μεγάλες σὰν αὐγὸ, μοῦ ἔδωσαν ἕνα ζευγάρι σκουλαρίκια, σωστὲς ἀντίκες ποὺ ἀνῆκαν κάποτε πρὶν 150 χρόνια σὲ μιὰ δούκισσα, μοῦ ἔδωσαν μαργαριτάρια, μεγάλα σὰν δόντια, λουλούδια ποὺ τάφερναν σὲ μιὰ μέρα μόνο ἀπὸ τὴν Ἰταλία τυλιγμένα σὲ χλόη μέσα σὲ καλάθια, μοῦ ἔδωσαν ἔξη καρέκλες χρισμένες μὲ κόκκινη λάκα τῆς Κίνας, μοῦ ἔδωσαν ἕνα αὐτοκίνητο, ἀγόρασα καὶ ἐγὼ ἕνα ἀκόμα. Μοῦ ἔδωσαν διάφορα παιχνιδάκια ποὺ κινοῦνταν μὲ ἠλεκτρισμὸ, μοῦ ἔδωσαν λαγήνια καὶ ἕνα βάζο τῆς Ὁλλανδίας, μικροὺς ἐλέφαντες ἀπὸ ρωσσικὸ φίλδισι, σκαλισμένους ἀπὸ φτωχοὺς ἀνθρώπους τοῦ Πόλου, μιὰ ἀρκούδα, μιὰ πάπια, ἕνα λαγὸ, μιὰ γάτα μὲ χνουδωτὸ τρίχωμα, καὶ πολλὰ ἄλλα ζῶα, ὅλα μὲ χνουδωτὸ μαλλί. Μοῦ ἔδωσαν ἕνα ζευγάρι χρυσὰ παπούτσια, ἕνα φόρεμα τόσο ἀραχνοΰφαντο ποὺ μποροῦσα νὰ τὸ βάλω μέσα στὸ κόκκινο τσαντάκι τοῦ χεριοῦ μου. Μεγάλα ροδάκινα. Μιὰ ἄλλη φορὰ, μεγάλες φράουλες. Μοῦ ἔδωσαν μυρωδικὸ μέσα σ' ἕνα μικρὸ γυαλένιο ἄλογο. Μιὰ γοῦνα, δυὸ γοῦνες, τρεῖς γοῦνες, τέσσερες γοῦνες. Βραχιόλια μὲ κόκκινες πέτρες γιὰ τὰ μπράτσα μου, καὶ γιὰ τὰ πόδια μου. Δὲν θυμᾶμαι πιά. Ἄλλωστε φτάνουν αὐτά.

Δὲν θέλω πιὰ τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά, παρὰ μόνο τὰ μικρά μου ζῶα. Ἀγόρασα ἕνα πολὺ καλὸ δακτυλίδι γιὰ ὀγδόηντα χιλιάδες φράγκα. Ἀλλὰ τώρα δὲν ξέρω ποὺ τὄχω αὐτὸ τὸ δακτυλίδι. Πρέπει νἆνε μέσα σὲ κείνη ἐκεῖ τὴ κασετινούλα. Δὲν ἀγαπῶ πολὺ τὰ κοσμήματα.

* * *

Νὰ καὶ τὸ τελευταῖο δῶρο μου: Ὁ κύριος Ντωνὲ μοῦ προσέφερε ἕνα θαυμάσιο αὐτοκινητάκι. Θὰ σᾶς ἐκπλήξῃ! Εἶνε ἕνα εἰδικὸ μοντελάκι, μὲ ἐσωτερικὸ χειρισμὸ, ταπιτσαρισμένο μέσα παντοῦ μὲ δέρμα φειδιοῦ. Ἕνα ὀνειρῶδες φειδόδερμα, κάτι θαυμάσιο, τὸ πολὺ θαυμάσιο. Ξέρετε ἄλλωστε ὅτι ἔδωσα ἐξετάσεις στὴ «Πὸρτ Μαγκὸ» καὶ πῆρα στὶς 7 Ἰουνίου 1927 τὴν ἄδεια γιὰ νὰ σωφφάρω. Ἐμπρὸς, στὸπ, ἐμπρὸς, στρέψετε, ἀλλάξετε ταχύτητα.... Πολὺ καλά.

* * *

Δὲν εἶμαι σπορτίβ, δὲν προπονοῦμαι. Ζῶ ἔτσι, στὴ τύχη. Δὲν εἶμαι μηχανή. Καὶ τὸ τυχαῖο εἶνε ὡραιότερο πρᾶγμα ἀπ' τὴ μηχανή, εἶμαι βεβαία γιαυτό. Οὔτε χορεύτρια, οὔτε κωμῳδὸς, οὔτε κι' ἀκόμη μαύρη: εἶμαι ἡ Ζοζεφίνα Μπαΐκερ, βουαλά!

Κάμνω τὸν ὦμο μου νὰ στρέφεται μέσα στὴ σάρκα μου, σὰν τροχὸ μηχανῆς. Ἀφίνω τὰ μάτια νὰ πηγαινοέρχονται, σὰν μπίλλιες. Μακραίνω τὰ χείλη μου ὅταν μοῦ ἀρέσῃ. Περπατῶ πάνω στὰ τακούνια, ὅταν μοῦ ἀρέσῃ. Τρέχω μὲ τὰ τέσσερα, ὅταν μοῦ ἀρέσῃ. Τὰ μάτια μου βρίσκονται σὲ διαρκῆ ἀνησυχία.

Δὲν εἶμαι προπαντὸς κανένα μαξιλαράκι, ποὺ πάνω του θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ μπίξῃ καρφίτσες. Σᾶς διηγοῦμαι τὸ τί εἶμαι μὲ τὰ χέρια μου καὶ μὲ τὰ μπράτσα μου. Τραβῶ κουπὶ μέσα στὸν ἀέρα, κολυμπῶ μέσα στὸν ἀέρα. Ἱδρώνω, πηδῶ καὶ νἆμαι!

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Ἔχω μιὰ τρομερὴ ὄρεξι. Τὸ ἀγαπητότερο μου φαγὶ εἶνε μιὰ μερίδα σπαγέττο κοκκινισμένο μὲ κόκκινο πιπέρι. Τὸ ἰταλικὸ σπαγέττο, ἀφοῦ πρῶτα κουνήσω μισὴ ὥρα ἐπάνω τους τὴ πιπεριέρα. Εἶνε καλό! Ξέρω καλὰ τὰ γοῦστα μου γιατὶ πολλὲς φορὲς μαγειρεύω μόνη μου. Πολλὲς φορὲς, ἑτοιμάζω ἡ ἴδια στὸ καμπαρὲ, τὸ δεῖπνο τῶν φίλων μου. Ξέρω ἐπίσης νὰ κάμνω θαυμάσια γλυκίσματα.

—Θὰ δῇς ὑστερώτερα, μοῦ ἔλεγε ἡ μητέρα μου, ὅτι εἶνε χρήσιμο νὰ ξέρῃ κανεὶς νὰ μαγειρεύῃ.

Ἡ μητέρα μου εἶχε δίκηο.

Ἡ «σπεσιαλιτὲ» τῆς μαγειρικῆς μου εἶνε: μικρὰ ψωμάκια ψημένα στὸ φοῦρνο ἀ λ' ἀμερικὲν, ὄρνιθες μὲ γαρνιτοῦρα κρέμας, γλυκίσματα μὲ διάφορα φροῦτα, τηγανίτες μὲ χαβιάρι, λαγὸς μὲ μαρμελάδα καὶ μακαρόνια ἀ λὰ Ναπολιτέν.

Τολμῶ νὰ πῶ, πὼς οἱ τηγανίτες μου μὲ τὸ χαβιάρι εἶνε πρώτης τάξεως.

Δὲν καπνίζω ποτὲ, δὲν πίνω παρὰ μόνο μπύρα. Μερικὲς φορὲς ἤπια κρασὶ καὶ ἐμέθυσα...

ΔΥΟ ΣΥΝΤΑΓΕΣ

Ἔχω ἕνα ἀμερικάνο μάγειρο, ὁ ὁποῖος εἶνε ἕνας καθαυτὸ νέγκρος: ὕψος 2 μέτρα, μιὰ ἄσπρη σουφρωτὴ σκούφια καὶ μάτια λαγοῦ. Εἶνε τόσο εὔθυμος ὅσο καὶ ἐγώ. Γελᾷ ἀκατάπαυστα. Ὀνομάζεται Φρέντυ, Ἀλλό! γερὸ Φρέντυ!

Δὲν βρίσκετε πὼς ἤμαστε κι' οἱ δυὸ, ἀρκετὰ κωμικοὶ μὲ τὶς ἄσπρες ποδιές μας, ὅταν μαγειρεύουμε στὸ ὑπόγειο;

Ὡρίστε, λοιπὸν, πρὸς τιμὴν τοῦ Φρέντυ, ποὺ εἶνε πιὸ λαίμαργος ἀπὸ μένα, δυὸ συνταγὲς φαγητῶν, ποὺ σᾶς συνιστῶ:

Hot cake syroup.

Ἀνακατεύετε διαδοχικὰ μιὰ λίβρα, καλὸ ἀλεῦρι, μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας beaking pouder—δὲν ξέρω ἄλλο ὄνομα γιὰ τὴ σκόνη αὐτὴ—μισὴ λίτρα γάλα, δυὸ ὁλόκληρα αὐγὰ, κι' ἔπειτα μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας βούτυρο καλὰ λυωμένο.

Ρίχνετε λίγο ἁλάτι. Ταράξετε δυνατὰ τὸ μίγμα αὐτὸ καὶ μὲ μιὰ κουτάλα τῆς σούπας τὸ χύνετε ἐπάνω σὲ ἕνα δίσκο ζεστὸ ἀλοιμμένο μὲ βούτυρο ἢ μὲ χοιρινὸ λῖπος καὶ τ' ἀφίνετε νὰ ξεροψηθῇ στὶς ἄκρες.

Τὰ κέϊκς αὐτὰ τὰ σερβίρετε γαρνιρισμένα μὲ σιρόπι ἢ μαρμελάδα καὶ φρέσκο βούτυρο.

Νὰ εἶσθε βέβαιος πὼς θὰ ξαναζητήσετε νὰ τὰ φᾶτε.

Corned beef hached posched eggs.

Ἀνακατεύετε ἕνα κουτὶ ἀπὸ «corned beef» λεπτοκομένο μ' ἕνα κρεμμυδάκι καὶ τρεῖς πατάτες. Τὰ πλάθετε ἔπειτα σὲ σχῆμα μικρῶν ψωμιῶν. Τὰ ξεροψήνετε σιγά, σιγὰ σὲ φοῦρνο—χωρὶς νὰ σᾶς πάρῃ ὅμως ὁ ὕπνος—καὶ τὰ σερβίρετε μ' ἕνα τηγανιτὸ αὐγὸ ἐπάνω. Μπορεῖ κανεὶς ἐπίσης νὰ σερβίρῃ αὐτὸ τὸ «corned beef hached» μὲ ἐγγλέζικη σάλτσα ντομάτα «tomatoes kotchup».

Ἐγὼ τὰ προτιμῶ μὲ σάλτσα ντομάτα πολὺ πυκτή.

ΩΡΑΙΟΤΗΣ

Δὲν μοῦ ἀρέσει διόλου νὰ δανείζω τὸ ὄνομά μου γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουν στὸ νὰ λανσάρουν διάφορες ποῦδρες, νερὰ τουαλέττας, κοκκινάδια, κοσμετὶκ καὶ κρέμες χεριῶν.

Τὰ χημικὰ προϊόντα ποὺ κλείνονται μέσα σὲ βαζάκια, εἶμαι τῆς γνώμης, πὼς εἶναι ὅλα «ὄχι περίφημα». Αὐτὰ σκληραίνουν τὸ δέρμα.

Τὸ κυριότερο εἶνε νὰ χορεύῃ κανεὶς ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερο καὶ νὰ ἱδρώνῃ πολὺ ἔπειτα κοιμᾶσθε σὰν πτῶμα. Ὁ ὕπνος καθαρίζει τὰ μάτια· αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὰ μάτια.

Κοιμᾶσθε ὁλότελα γυμνές, κυρίες μου, κάτω ἀπ' τὰ σεντόνια.

Ὅταν μακιγιαρίζεσθε, μὴ τὸ κάνετε μισὸ, τὸ μακιγιάρισμα πρέπει νὰ εἶνε εἰλικρινὲς, ἢ δ' ἄλλως δὲν εἶνε παρὰ ἕνα ξεγέλασμα γιὰ τοὺς ἀρρώστους.

Τὸ καλύτερο «νερὸ τουαλέττας», εἶνε τὸ νερὸ τῆς βροχῆς· διατηρεῖται ἐπ' ἄπειρον. Μιὰ γυναῖκα ποὺ φροντίζει γιὰ τὸ δέρμα της, πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ὑπόγειο γεμᾶτο μπουκάλια μὲ νερὸ τῆς βροχῆς, νερὸ τοῦ οὐρανοῦ, νερὸ τῆς ὠμορφιᾶς.

Τρίβετε κάθε μέρα τὰ μπράτσα σας μὲ μιὰ βούρτσα ἀπὸ σκληρὴ τρίχα, τὰ μπράτσα ἀγαποῦν τὸ χάδεμα αὐτό.

Φυσικὰ πρέπει νὰ κάνετε λουτρὰ χλιαρὰ καὶ νὰ ρίχνετε μέσα διάφορα ἀποστάγματα, παραδείγματος χάριν ἀπόσταγμα ἀπὸ βιολέττες. Κάνετε ἐπίσης ἕνα ἀτμόλουτρο κάθε μῆνα.

Θὰ ἔπρεπε νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ κολυμβᾷ κάθε μέρα. Τὰ ζῶα ποὺ ζοῦν στὴ ξηρὰ, δὲν θὰ μπορέσουν ποτὲ νὰ γίνουν τόσο κομψὰ, ὅσο εἶνε τὰ ψάρια.

Ὅταν εἶσθε κουρασμένες, πλύνετε τὸ πρόσωπό σας, πρωὶ καὶ βράδυ, μὲ νερὸ ἀπὸ λιναρόσπορο. Εἶνε κάτι πολὺ εὔκολο: δὲν ἔχετε παρὰ νὰ βράσετε, ἐπὶ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας· λιναρόσπορο μέσα σὲ νερό.

Ἡ λοσιὸν καὶ οἱ πάστες, ποὺ περικλείουν χυμοὺς φρούτων, εἶνε γιὰ μένα οἱ καλύτερες, οἱ πιὸ φυσικές: θαυμασία ἡ πομάδα ποὺ γίνεται ἀπὸ χυμοὺς ἀγγουριῶν.

Νὰ κι' ἄλλες συνταγές:

1) Ὁ χυμὸς τῶν πορτοκαλλιῶν, ἀνακατωμένος μὲ κολώνια καὶ ἕνα τρίτον ἀκόμη νεροῦ βρασμένου, εἶνε μιὰ λοσιὸν ποὺ μαλακώνει τὸ δέρμα.

2) Τὸ νερὸ τῆς μπανάνας καταπολεμᾷ τὶς ρυτίδες, ἂν ἔχετε.

Βάζετε μέσα σένα δοχεῖο μὲ οἰνόπνευμα πέντε-ἔξη μπανάνες κομμένες σὲ στρογγυλὲς φέτες. Μετὰ ἔξη ἡμέρες τὸ οἰνόπνευμα θὰ ἐξατμισθῇ καὶ θὰ ὀλιγοστέψῃ. Συμπληρώνετε τότε τὸ κενὸ μέρος τοῦ δοχείου μὲ βραστὸ νερό. Τὸ ἀφίνετε λίγο καιρὸ, ὕστερα τὸ φιλτράρετε. Μὲ τὸ νερὸ αὐτὸ ὕστερα πλένεσθε ἐλαφρὰ τὸ βράδυ.

3) Λυώσετε φράουλες πολὺ ὥριμες γύρω ἀπ' τὴ μύτη σας, πάνω στὸ μέτωπο καὶ στὸ λαιμὸ καὶ περιμένετε νὰ ξεραθοῦν. Ἔτσι θὰ ἀποκτήσετε ἕνα λουλουδένιο χρῶμα.

Ὅταν δὲν ὑπάρχουν φράουλες, πάρτε σταφύλια, θὰ κάμετε ἕνα δέρμα σὰν τὴ φλοῦδα τοῦ σταφυλιοῦ, λεῖο, μαλακὸ, διαφανές. Καὶ τὰ φρέσκα σῦκα ἐπίσης εἶνε πολὺ καλὰ καὶ ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ γιατρεύουν τοὺς ἐρεθισμοὺς τοῦ δέρματος καὶ τὰ σπυράκια.

* * *

Θέλησαν νὰ μὲ παραστήσουν περισσότερο μαύρη ἀπ' ὅτι εἶμαι, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν θέλω οὔτε νὰ ἀσπρίσω, οὔτε νὰ μαυρίσω.

* * *

Μετὰ τὴν παράστασι, ἐχόρευα κάθε βράδυ στὸ Ἀμπαΐγ ντὲ Τελὲμ, στὸ Ἰμπεριὰλ, στὴ Μιλόγκα, ἂν καὶ δὲν εἶνε διόλου εὐχάριστο νὰ χορεύῃ κανεὶς μὲ τὰ μπράτσα, μὲ τὰ τέσσερα ἢ μὲ τὰ γόνατα, ἀνάμεσα σὲ τραπεζάκια, ἐνῷ γύρω του ἕνα σωρὸ ἄγριοι θἄθελαν νὰ σὲ φᾶνε—ἂν τοὺς ἦταν δυνατὸ—μὲ τὰ μάτια τους. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ὅλος ὁ κόσμος στὴ Μονμάρτρη εἶναι ἄγριος.

Ἐσκέφθηκα τότε, γιατὶ νὰ μὴν ἔχω καὶ ἐγὼ τὸ δικό μου καμπαρέ; Ἐγκατεστάθηκα λοιπὸν, κι' ἄνοιξα τὸ «μπιστρό» μου—ἔτσι δὲν τὸ λένε—στὶς 14 Δεκεμβρίου 1926.

Ποτέ μου δὲν διεσκέδασα τόσο πολύ. Κάνω ἀστεῖα, χαϊδεύω τὶς φαλάκρες τῶν «κυρίων φαλακρῶν», τραβῶ τὰ γένεια τῶν «γενειοφόρων κυρίων». Ὅλους αὐτοὺς τοὺς κυρίους τοὺς βλέπω καὶ τὴν ἡμέρα. Πίστεψέ με τότε δὲν εἶνε καὶ τόσο εὔθυμοι.

Κι' ἔπειτα βάζω τὶς χονδρὲς κυρίες νὰ χορέψουν, αὐτὸ δὲν τὶς κάμνει πάντα νὰ γελοῦν, ἀλλὰ κάμνει ὅμως ἐμένα νὰ γελῶ πάντα. Ὅλος ὁ κόσμος εἶνε δοσμένος ψυχῇ καὶ σώματι στὸ τσάρλεστον, τὰ γκαρσόνια, οἱ μαῖτρ ντ' ὀτὲλ, ἡ μαγείρισσα, ὁ ταμίας, οἱ γκρούμ, ἡ κατσίκα καὶ τὸ γουρούνι....

Καὶ ἐγὼ χορεύω, χορεύω, γελῶ, σκάω στὰ γέλοια, τραβῶ τὴ μύτη τοῦ πλησιέστερου μου πελάτη, τὰ αὐτιὰ, τὰ μαλλιὰ, τὰ γένεια, καὶ δόστου οἱ σερπαντίνες, οἱ μπάλες, καὶ ὅλη τὴ νύκτα ἀλλάζουν φωτισμούς...

Τὸ πρωΐ, σουπάρω στὶς πέντε.

Ἐχόρεψα μερικὲς φορὲς—ἰδίως τὶς Κυριακὲς—ἐπὶ δεκαοκτὼ ὧρες.

* * *

Οἱ «λευκοὶ» εἶνε πολὺ περίεργοι ἄνθρωποι. Ὅταν ἐχόρευα στὸ «Ἀμπαΐγ ντὲ Τελὲμ» ἐγύριζα κάθε βράδυ στὸ σπῆτι μου μόνη. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὑπάρχει κάτι τὸ περίεργο, ποὺ οἱ «λευκοὶ» δὲν κατάλαβαν ἀκόμη.

Εἰς τὸ «Ἀμπαΐγ ντὲ Τελὲμ» ἅρπαξα μιὰ βρογχοπνευμονία. Κακὴ περίοδος, ὁ βῆχας ἔκανε νὰ ξετινάσσεται τὸ στῆθος μου σὰν φοινικόδενδρο. Εἶχε χαθῇ κάθε ἐλπίς, θὰ πέθαινα. Καὶ στὶς στιγμὲς αὐτὲς ἤμουνα πάλι μόνη.

Κυττάξτε με ὅταν χορεύω ἀνάμεσά σας—ἔτσι πρέπει κανεὶς νὰ χορεύῃ, ὄχι ἐπάνω σὲ μιὰ σκηνὴ ἀλλὰ ἀνάμεσα σ' ἕνα κύκλο ἀνθρώπων ποὺ θορυβοῦν καὶ ποὺ συσφίγκονται γύρω σου, ἀνάμεσα ἀπὸ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πάνω στὸ ἴδιο παρκέτο, κάτω ἀπὸ τὸν ἴδιο φωτισμὸ, πλάϊ, πλάϊ μ' αὐτούς.

Ἀφῆστε με ἥσυχη ὅταν δὲν χορεύω, ὅταν εἶμαι ἄρρωστη... Si vous aimez Ukulele lady...

ΚΑΙ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

Ἐξακολουθοῦσα τὶς ἐπισκέψεις μου στὸ σπῆτι τῆς Ζοζεφίνας, ὅταν μιὰ ἡμέρα ἐπῆρα τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

«Κύριον Μαρσὲλ Σοβάζ,

Θὰ ἐκπλαγῆτε βέβαια λαμβάνοντας τὸ γράμμα αὐτὸ, καὶ σπεύδω νὰ σᾶς ζητήσω συγγνώμην γιὰ τὴν ἐλευθερία ποὺ παίρνω νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ μὲ κρίνετε αὐστηρά.

Ἔμαθα ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Φιλολογικὰ Νέα» ὅτι προτίθεσθε νὰ γράψετε τὰ ἀπομνημονεύματα τῆς Ζοζεφίνας Μπαΐκερ. Δὲν γνωρίζω βέβαια τίποτε τὸ σχετικὸ μὲ τὸ σκοπό σας αὐτὸν οὔτε περὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον σκέπτεσθε νὰ κάμετε τὴν συγγραφήν σας. Ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν ἀπόφασί σας νὰ ἀναλάβητε ἕνα τόσον ἐνδιαφέρον ἔργον καὶ σᾶς εὔχομαι νὰ στεφθῇ ἡ ἐργασία σας μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν.

Ἀλλὰ ἐὰν σᾶς γράφω, τὸ κάμνω γιατὶ ἐγνώρισα πολὺ καλὰ τὴν Ζοζεφίνα Μπαΐκερ. Δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλήσω μὲ τὴ διήγησιν τῆς περιπετείας αὐτῆς. Μάθετε ὅτι μοῦ ἦταν πάντα ἀδύνατο (πολὺ περισσότερο γιατὶ δὲν ξέρω τὰ ἀγγλικὰ) νὰ μάθω ἐὰν κράτησα μιὰ θέσι στὴ ζωὴ τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς γυναίκας. Μοῦ φαίνεται ὅμως, ὅτι ἂν σᾶς κάμῃ μιὰ ἀκριβῆ ἐξιστόρησι τῆς ζωῆς της καὶ ἰδίως τῆς ἀφίξεώς της στὸ Παρίσι, δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ σᾶς διηγηθῇ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἐπιτυχιῶν της καὶ ἴσως θὰ σᾶς ἀναφέρῃ καὶ γιὰ ἕναν ἔνθερμο θεατὴ, ὁ ὁποῖος τακτικὰ ἐρχόνταν στὸ ἴδιο φωτεῖγ, νὰ τὴν χειροκροτήσῃ τόσο πολὺ, σὲ βαθμὸ ποὺ μάτωναν τὰ χέρια του. Τὸ ἄτομον αὐτὸ ἦταν, τὸ ὁμολογῶ, πολὺ ἐξημμένο. Θὰ ἐκαταλάβατε ἀναμφιβόλως ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ ἐκθαμβωμένος αὐτὸς θεατής. Θὰ γνωρίσετε τὴν αἰτίαν ποὺ μὲ παρακινεῖ νὰ σᾶς γράψω, ὅταν θὰ σᾶς πῶ ὅτι ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ θάψω διὰ παντὸς τὸ παρελθόν μου αὐτὸ «τοῦ ἐνθέρμου θεατοῦ τῆς Ζοζεφίνας Μπαΐκερ».

Ἴσως θὰ χαμογελάσετε. Ἡ Ζοζεφίνα Μπαΐκερ δὲν σᾶς ἀνέφερε ἴσως τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑποθέσετε ὅτι δὲν πήρατε τὸ γράμμα μου αὐτὸ καὶ συγχωρήσετέ με ποὺ τὸ ἔγραψα. Ἐὰν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ Ζοζεφίνα Μπαΐκερ σᾶς ὡμίλησε ἤδη γιὰ τὴν ἱστορία αὐτὴ, θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ μοῦ καθιστούσατε γνωστὰ ὅ,τι σᾶς διηγήθη καὶ νὰ μὴν τὰ ἀνακοινώσετε στὸν κόσμο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, σᾶς παρακαλῶ, νὰ μὴ πῆτε τίποτε γιὰ τὸ γράμμα μου αὐτὸ στὴ Ζοζεφίνα Μπαΐκερ, νὰ συγχωρήσετε τὸ διάβημά μου, καὶ νὰ μοῦ ἀπαντήσετε ἐὰν εὐαρεστεῖσθε.

Πιστέψετε, κύριε, εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν, πλέον ἐνθέρμων καὶ ὑπεληπτικῶν, αἰσθημάτων μου.

……

Ὅταν ἔδειξα τὸ γράμμα αὐτὸ στὴν Ζοζεφίνα, ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιὰ κι' ἕνα χαμόγελο ἄνθισε στὰ χείλη της:

— Ὤ! νὰ ξέρατε! μοῦ εἶπε, ἔχει ἕνα σωρὸ ἀπὸ τέτοιους. Ὑπάρχει μιὰ σωρεία ἀπὸ τὰ πολύτιμα αὐτὰ πρόσωπα, εἶνε οἱ θαυμασταί. Γράφουν ὅλοι μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ὑπογράφουν ὅλοι μὲ τὰ ἴδια ψηφεῖα «ὁ...Α. Β. Γ. Δ. Ε. Ζ. Η...ἢ Φ. Χ. Ψ. Ω... θαυμαστής σας». Ἔχουν ἰδέες ἰδιόρρυθμες, τρόπους ἰδιόρρυθμους, καπέλλο ἰδιόρρυθμο, βλέμμα ἰδιόρρυθμο ... οἱ μισοὶ ἀπ' αὐτοὺς κατοικοῦν στὴν... Poste Restante.

Ἐγνώρισα ἕναν, ποὺ ἐκλείνονταν τὸ βράδυ, μετὰ τὴν παράστασι, μέσα στὸ θέατρο τῶν «Ἠλυσίων Πεδίων», μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ μὲ θαυμάσῃ... τὸ ἑπόμενο βράδυ. Δὲν εἶχε τόσα χρήματα γιὰ νὰ μπορῇ ν' ἀγοράζῃ κάθε βράδυ κι' ἄλλο εἰσιτήριο. Περνοῦσε τὴ νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα του ὅλη, ξαπλωμένος κάτω ἀπὸ τὰ καθίσματα. Ἔτρωγε πλάκες σοκολάττας...

* * *

Ξέρω πὼς ὑπάρχουν διάφορα σημάδια στὰ ὁποῖα πρέπει κανεὶς νὰ πιστεύῃ, ἄλλα φέρνουν εὐτυχία κι' ἄλλα δυστυχία. Ξέρω ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει κανεὶς νὰ πιστεύῃ σ' ὅλους αὐτοὺς ποὺ προλέγουν τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Γιαυτὸ προσέχω γιατὶ δὲν θέλω νὰ μοῦ συμβῇ κακὸ, τὰ ὑστερνὰ μετανοιώματα δὲν ἀξίζουν τίποτε. Μέσα στὸ καμαρίνι ἔχω ἀπαγορεύσῃ νὰ σφυρίζουν. Τὸ σφύριγμα εἶνε ἕνας προδότης. Φέρνει δυστυχία. Εἶνε κάτι φειδίσιο, εἶνε σημάδι θανάτου.

Δὲν τρώγω ποτὲ τὰ κεφάλια τῶν ζώων, γιὰ νὰ μὴν ἔχω πειὸ ὕστερα πονοκέφαλο. Ἕνα κομμάτι σίδερο ποὺ τὸ κρατᾶτε μέσα στὰ δόντια, γιατρεύει τὸ πονόδοντο. Δυστυχία σὲ ἐκεῖνον ποὺ βάζει πρῶτα τὸ παποῦτσι τοῦ δεξιοῦ ποδαριοῦ.

Ἕνα μαχαῖρι ποὺ προσφέρεται κόβει τὴν φιλία. Δὲν πρέπει νὰ σταυρώνετε τὰ μαχαίρια, οὔτε τὰ πηρούνια, οὔτε νὰ περπατᾶτε ἐπάνω σὲ σταυρωμένα καρφιά. Ὅλος ὁ κόσμος τὰ ξέρει αὐτά. Ἕνας δαυλὸς μετακινούμενος φέρνει δυστυχία. Ἡ στάκτη εἶνε ἱερή. Νὰ μὴν ἐργάζεσθε μὲ βελόνες τὴ Πέμπτη καὶ τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα. Ἕνα νῆμα κλωσμένο σὲ ἡμέρα ἀποκρηᾶς εἶνε προωρισμένο νὰ τὸ φᾶνε τὰ ποντίκια.

Ὑπάρχει ἕνα φάντασμα ποὺ προστατεύει ὅλο τὸ κόσμο. Τὸ φάντασμα αὐτὸ ἔχει τὰ πόδια του ἐπάνω στὴ γῆ καὶ τὸ κεφάλι μέσα στοὺς οὐρανούς.

* * *

Μοῦ ἐπρότειναν νὰ πάω εἰς τὴν Βιέννην γιὰ δυὸ παραστάσεις, ἀντὶ χιλίων δολλαρίων τὴν παράστασι, δηλαδὴ εἰκοσιπέντε χιλιάδων φράγκων. Εἶπα ὄχι, δὲν ἔχω καιρό.

Ἀπὸ τὸ Embrosy Club τοῦ Λονδίνου μοῦ ἐτηλεγράφησαν: «Ἐλᾶτε ὁπότε θελήσετε, ζητήσετε ὅτι ποσὸν σᾶς ἀρέσει, ἐλᾶτε».

Εἶπα ὄχι.

Μετάφρασις: ΝΤΟΛΗ ΝΙΚΒΑ

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΑΙ

Η ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΖΩΗ

Η ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡ ΝΙΚΟΛΑΚΗ

Ὁ γείτονάς μου, ὁ κὺρ Νικολάκης, εἶνε ἀπολύτως πεπεισμένος, ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμον πρὸς χάριν του. Προβλέπων, ὁ Πανάγαθος, ὅτι κάποτε θὰ γεννηθῆ ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπος, φέρων τὸ ὄνομα Νικολάκης, ἐδημιούργησε τὸν ἥλιον, γιὰ νὰ τὸν φωτίζη, τὸ φεγγάρι καὶ τὰ ἄστρα, χάριν τῆς σχετικῆς »ρομάντσας« του, τὰ ζῶα, γιὰ νὰ τὸν τρέφουν καὶ νὰ τὸν ὑπηρετοῦν, τὰ δένδρα γιὰ νὰ τοῦ προσφέρουν τοὺς καρποὺς των καὶ τὴν σκιάν των, τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους γιὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν τὰς ἀνάγκας του καὶ τὰς «ἰδεολογίας» γιὰ νὰ τοὺς βγάζη τὸ ζουμί των. Ὡς ἐκ τούτου, πολὺ συχνὰ ὁ κὺρ Νικολάκης δὲν δύναται νὰ ἐξηγήση τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς πλήθους περιττῶν πραγμάτων εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, τὰ ὁποῖα ἀπεχθάνεται ἢ περιφρονεῖ.

— Τί τὰ ἤθελε ὁ Θεὸς τὰ κουνούπια καὶ τἄκανε; ρωτοῦσε κάποτε.

Τυχαίως ὅμως, ἀνεκάλυψε κάποτε, καὶ τὴν χρησιμότητα τῶν κουνουπιῶν. Ἔγινεν ἀντιπρόσωπος ἑνὸς οἴκου παραγωγῆς κάποιου ἐντομοκτόνου ὑγροῦ. Ὁ κὺρ Νικολάκης, μὲ τὸ νέον του ἐμπόριον, ἔκαμε χρυσὲς δουλειές. Καί, τοιουτοτρόπως, τοῦ ἀπεκαλύφθη καὶ ἡ χρησιμότης τῶν κουνουπιῶν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐντόμων—σκνιπῶν, κορέων, κατσαρίδων, μυιγῶν κτλ.—τῶν ὁποίων τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως δὲν μποροῦσε νὰ ἐννοήση.

— Ἰδού, λοιπὸν—ἔλεγε πρὸ ἡμερῶν—ὅτι σὲ κάτι χρησιμεύουν καὶ τὰ ζωΰφια αὐτά.

Καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι «μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα» τοῦ Κυρίου καὶ ὅτι «πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησεν».

Ὅπως ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὁ κὺρ Νικολάκης, μαζὺ μὲ τὸ μαγαζάκι του, τὰ δύο του ἰδιόκτητα σπητάκια καὶ τὰς καταθέσεις του εἰς τὰς Τραπέζας, ἔχει καὶ τὴν κοσμοθεωρίαν του. Μίαν κοσμοθεωρίαν στηριζομένην ἐπὶ ἀκλονήτων βάσεων καὶ λύουσαν τετραγωνικῶς ὅλα τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς. Κάποτε, λόγου χάριν ἦτο ἀκραιφνὴς Βενιζελικός.

— Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὸ αἴσθημά του... διεκήρυττεν.

Ἔξαφνα, εὑρέθη εἰς τὴν ἀντίθετον παράταξιν, πρῶτος καὶ καλύτερος πάλιν.

— Πῶς τὰ γύρισες, ἔτσι ξαφνικά, κὺρ Νικολάκη, τὸν ἐρώτησαν.

Ἀντέταξεν ἀμέσως τὸ ἀκλόνητον ἐπιχείρημά του:

— Καὶ τί ὄφελος εἶδα ἀπὸ τὸ Βενιζελισμό, τόσα χρόνια; Θὰ ἤμουνα κουτὸς νὰ ἐπιμένω στὴν πλάνη μου.

Καί, πράγματι, δὲν εἶχεν ἐπιμείνει εἰς τὴν πλάνην του. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀντίθετον παράταξιν δὲν ἐδικαιώθησαν, φαίνεται, ἐπαρκῶς αἱ προβλέψεις του. Ἐζήτησε νὰ ἀναλάβη μίαν προμήθειαν τοῦ δημοσίου καὶ δὲν τὸ ἐπέτυχε.

— Κατεργαρέοι εἶνε κι' αὐτοί... εἶπε. Ἄδικα περιμένει ἡ Πατρίδα...

Καὶ ἐτάχθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δὲν ἱκανοποίησε τὰς προβλέψεις του. Δὲν ἐπρόσθεσεν οὔτε ἕνα σπῆτι εἰς τὰ ὑπάρχοντά του.

— Δὲν εἴμαστε γιὰ Δημοκρατία! ἄρχισε νὰ διακηρύττη. Ἡ Δημοκρατία εἶνε πρόωρος ἀκόμα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁπωσδήποτε ἡ ἕνωσις τῶν κομμάτων τοῦ ἐφάνη μία λύσις. Εἶχε φίλους εἰς ὅλα τὰ κόμματα. Καὶ ἐτάχθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Οἰκουμενικῆς.

— Δόξα σοι ὁ θεὸς—εἶπε—ποὺ ἀποφάσισαν νὰ ὁμονοήσουν μιὰ φορὰ καὶ οἱ πολιτικοί μας. Πάντα κάτι καλὸ θὰ βγῆ γιὰ τὴν Πατρίδα.

Καὶ ἔσπευσε νὰ ζητήση τὸν προβιβασμὸν τοῦ υἱοῦ του, ποὺ ὑπηρετοῦσε σὲ κάποιο ὑπουργεῖον, μὲ τὸν ἴδιον βαθμόν,—τὸ καημένο τὸ παιδὶ—ἕξη ὁλοκλήρους μῆνες. Τοῦ ὑπεσχέθησαν νὰ ἐπανορθώσουν τὸ τρομερὸν ἀδίκημα ἀλλὰ μὲ τὸ σήμερ-αὔριο δὲν ἔγινε τίποτε. Ὁ κὺρ Νικολάκης τότε ἄρχισε νὰ φωνάζη:

— Δὲν εἴδαμε τίποτε κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν Οἰκουμενική. Καιρὸς εἶνε νὰ μᾶς ἀδειάζη τὴ γωνιά, νὰ βρεθῆ κανένας ἄνθρωπος νὰ σώση τὸν τόπο.

Αἱ εὐχαί του εἰσηκούσθησαν καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ διελύθη.

— Δόξα σοι ὁ θεός! ἐφώναξεν ὁ κὺρ Νικολάκης στὸ καφενεῖον, ἐπισείων, ὡς φλάμπουρο, τὸ παράρτημα ποὺ ἀνήγγειλλε τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπουργείου.

— Μὰ ἐσύ, κὺρ Νικολάκη—τοῦ εἶπε κάποιος—δὲν ἦσουν, ποὺ φώναζες, πὼς ἡ Οἰκουμενικὴ θὰ μᾶς σώση;

— Ἐφώναζα, παιδί μου...ἀπήντησε. Ἀλλὰ τὰ λάθη εἶνε ἀνθρώπινα, βλέπεις. Γελάστηκα. Τί καλὸ εἴδαμε κι' ἀπὸ τὴν Οἰκουμενική; Ἕνα δίκαιο πρᾶμμα ζήτησα κ' ἐγὼ καὶ δὲ μοῦ τὸ κάνανε. Τί κάνανε λοιπόν; Καλέ, ἐδῶ πρέπει νἄρθῆ πάλι κανένας δικτάτωρ νὰ βάλη τὰ πράμματα στὴ θέση τους. Ἄλλη σωτηρία δὲν ὑπάρχει.

Καὶ τώρα ἀναμένει τὴν Δικτατορίαν γιὰ νὰ σώση τὴν κατάστασιν. Ἐν ἀναμονῇ τῆς Δικτατορίας καταγίνεται νὰ λάβη τὸ διαζύγιόν του.

— Μὰ γιατὶ χωρίζεις, κὺρ Νικολάκη; τὸν ἐρώτησαν στὸ καφενεῖον.

Ἀσυμφωνία χαρακτήρων, κύριοι... τοὺς ἐπληροφόρησε. Ἀλλὰ δὲ φταίει αὐτή. Φταίω 'γώ, ποὺ πῆγα καὶ φορτώθηκα μιὰ γυναῖκα, χωρὶς πεντάρα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν γάμων του, πράγματι, ὁ κὺρ Νικολάκης δὲν εἶχεν ἀποκτήση ἀκόμη κοσμοθεωρίαν. Τὴν ἀπέκτησε κατόπιν.

— Καὶ νὰ ξέρατε πόσες μὲ παρακαλοῦνε!.. ἐπρόσθεσε.

— Κύτταξε νὰ μὴν τὴν ξαναπάθης, κὺρ Νικολάκη... τοῦ εἶπαν.

— Ἀμ' δὲν τὴν παθαίνω ἄλλη φορά. Τώρα τὸν γνωρίσαμε τὸν κόσμο. Εἶνε μία χήρα μὲ ἕνα ἑκατομμύριο, ποὺ δὲν περιμένει παρὰ νὰ πάρω τὸ διαζύγιο καὶ νὰ πῶ τὸ «ναί»...

Ἡ παρέα τὸν ἐκύτταξε μὲ θαυμασμὸν καὶ μὲ φθόνον.

Ἂν τὸ καταφέρης καὶ πάρης τὴν χήρα μὲ τὸ ἑκατομμύριο, ὅλη ἡ κοινωνία θὰ σοῦ πῆ «μπράβο», κὺρ Νικολάκη. Εἰδεμὴ ἀπὸ τύφλα σὲ μούντζα θὰ σὲ πᾶνε. Αὐτὸς εἶνε ὁ κόσμος σήμερα...

Ἦτο προφανές, ὅτι ἡ κοσμοθεωρία τοῦ κὺρ Νικολάκη εἶχε πολλοὺς ὀπαδούς. Καὶ ἀποκτᾷ καθημερινῶς νέους. Ἂν δὲν κατέκτησεν ἀκόμη ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, θὰ τὴν κατακτήση ἀσφαλῶς.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

◆

Θ ΠΡΟΟΔΟΣ! Θ

Τὸ κοριτσάκι: — Δὲ μοῦ λές, κὺρ ἀστυφύλακα, μπορῶ νάχω ἐμπιστοσύνη σὲ σένα;...

Ὁ ἀστυφύλαξ: — Μὰ βέβαια, παιδί μου... Τί τρέχει;...

Τὸ κοριτσάκι: — Νά... μπορεῖς νὰ μοῦ σηκώσης τὴν καλτσοδέτα μου;....

(Πάσσιγκ Δόου)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

ΜΠΕΤΟΒΕΝ ΚΑΙ Ο ΓΚΡΙΛΛΠΑΤΣΕΡ

Εἰς τὰς Βενσέννας πλησίον τῶν Παρισίων, εἰς ἕνα γραφικώτατον μέρος τοῦ δάσους, ἔγιναν πρό τινων ἡμερῶν τὰ ἐγκαίνια ἑνὸς ἀνδριάντος τοῦ συνθέτου τῆς Ἐννάτης συμφωνίας, ἔργον τοῦ γλύπτου Joseph de Charmoy.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ὁ γαλλικὸς τύπος ἠσχολήθη μὲ τὸν μεγάλον μουσουργὸν καὶ πλεῖστα ὅσα ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς τὴν πολυβάσανον ζωήν του ἔγραψαν αἱ ἐφημερίδες. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα, εἶνε καὶ τὸ σχετικὸν μὲ τὴν μελετηθεῖσαν καὶ ἀποτυχοῦσαν συνεργασίαν τοῦ δραματικοῦ Γερμανοῦ συγγραφέως Γκριλπάρτσερ μὲ τὸν Μπετόβεν. Ὁ Γκριλπάρτσερ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του διηγεῖται, πότε διὰ πρώτην φορὰν συνήντησε τὸν μεγάλον μουσουργὸν καὶ πῶς ἀργότερα ὅταν ὁ συγγραφεὺς τῆς «Προμάμμης», τῆς «Μηδείας» καὶ ἄλλων θεατρικῶν ἔργων ἦτο πλέον διάσημος, τοῦ ἐγένετο πρότασις ἐκ μέρους τοῦ κόμητος Μ. Ντίχρισταϊν διὰ συνεργασίαν μὲ τὸν Μπετόβεν. Ὁ μουσουργὸς δηλαδὴ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Ντίχρισταϊν διευθύνοντα τότε τὰ δύο αὐλικὰ θέατρα νὰ γράψη μουσικὸν θεατρικὸν ἔργον ἐπὶ λιμπρέττου τοῦ συγγραφέως τῆς «Μηδείας».

Ὁ Μπετόβεν εἶχεν ἤδη δώσει εἰς τὸ θέατρον τὸ μοναδικὸν ἔργον του «Fidélio» καὶ τὰ πλεῖστα τῶν συμφωνικῶν καὶ ἐν γένει μουσικῶν ἔργων του τὰ ὁποῖα τὸν ἐδόξασαν, θὰ ἐπεθύμει ὅμως νὰ γράψη καὶ νεώτερον μελόδραμα καὶ ὡς τοιοῦτον κατόπιν συναντήσεώς του μὲ τὸν Γκριλπάρτσερ ἐξέλεξε τὸ ὑποβληθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ τελευταίου τὴν «Μελουσίναν» (Mélusine). Ἡ ὑπόθεσις ἤρεσε εἰς τὸν Μπετόβεν καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἀρχίση τὸ ταχύτερον νὰ γράψη τὴν μουσικήν του.

Ὁ Γκριλπάρτσερ περιγράφει τὴν συνάντησίν του αὐτὴν μὲ τὸν Μπετόβεν ὡς ἑξῆς: —Τὸν βρῆκα (τὸν Μπετόβεν) ξαπλωμένο σ' ἕνα κρεββάτι ἐντελῶς ἀκατάστατο, μὲ νυχτικὰ ροῦχα βρώμικα καὶ μ' ἕνα βιβλίο στὸ χέρι. Ὁ Μπετόβεν μὲ ἐδέχθη ἐγκαρδίως, μοῦ ἔκαμε τὰς πλέον κολακευτικὰς φιλοφρονήσεις καὶ μοῦ ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμό του διὰ τὰ ἔργα μου τὰ ὁποῖα ἐγνώριζεν ἄριστα, ἐμείναμε σύμφωνοι διὰ τὴν συνεργασίαν μας, καὶ πρὶν ἢ τὸν ἀποχαιρετήσω, ἀπήτησε νὰ ὑπογράψωμε συμβόλαιον καθορίζον τὰ συγγραφικὰ δικαιώματα καθενὸς ἐκ τῶν δύο μας. Εἰς μάτην ἐπέμεινα ἀρνούμενος οἱανδήποτε ἐκ τῶν προτέρων συμφωνίαν· ἐφάνη ἐντελῶς ἀνένδοτος καὶ ἐπὶ τέλους κατέληξα νὰ παραχωρήσω τὸ ἔργον μου καὶ τὰ συγγραφικά μου δικαιώματα εἰς τὸν ἐκδότην μου, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ συνεννοηθῆ μὲ τὸν Μπετόβεν.

Μετ' ὀλίγον καιρὸν ὁ περίφημος Schindler, ὁ ἔμπιστος φίλος τοῦ Μπετόβεν, ἦλθε καὶ μὲ βρῆκε καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ὁ μουσουργὸς θέλει νὰ μὲ ἰδῆ σχετικῶς μὲ τὴν συνεργασίαν μας. Πράγματι ἐπῆγα ἀμέσως εἰς συνάντησίν του, καὶ μόλις τὸν ἀντίκρυσα μοῦ εἶπε: «Τὸ ἔργο σας ζῆ ἐδῶ μέσα, καὶ ἐκτύπησε τὸ στῆθος του, σὲ λίγες μέρες θὰ πάω στὴν ἐξοχὴ καὶ ἐκεῖ θὰ ἐργασθῶ. Ἕνα πρᾶγμα μόνον μὲ δυσκολεύει, στὴν ἀρχὴ τῆς ὄπερας ἔχετε βάλει ἕνα κυνηγητικὸ χορικό. Ὁ Weber στὸ Freïschütz, μετεχειρίσθη τέσσερα κόρνα, ἐγὼ λοιπὸν θὰ χρειασθῶ ὀκτώ! Ποῦ θὰ πᾶμε ἔτσι;» Ἀπήντησα ὅτι μποροῦσα κάλλιστα νὰ ἀφαιρέσω ἀπὸ τὸ λιμπρέττο μου τὸν χορὸν τῶν κυνηγῶν καὶ νὰν τὸν ἀντικαταστήσω μὲ κάτι ἄλλο (ἐδιάβασα κάπου ὅτι ἀντικατεστάθη μὲ χορὸν τῶν νυμφῶν). Ὁ Μπετόβεν ἐνθουσιάσθη μὲ αὐτήν μου τὴν παραχώρησιν καὶ ἐχωρίσθημεν σύμφωνοι.

Ὁ Γκριλπάρτσερ ἐπῆγε τὸ καλοκαῖρι πάλι μὲ τὸν Schindler νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Μπετόβεν στὴν ἐξοχὴν καὶ νὰ μάθη εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ὄπερά του. Στὸ δρόμο ὅμως ποὺ πήγαιναν ὁ Schindler εἰδοποίησε τὸν συγγραφέα ὅτι ὁ Μπετόβεν ἀπησχολημένος μὲ τὴν σύνθεσιν διαφόρων ἔργων τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχαν παραγγελθῆ δὲν εἶχε κἂν ἀρχίσει νὰ ἐργάζεται μὲν τὴν ὄπερα τοῦ Γκριλπάρτσερ «Μελουσίναν.» Ὡς ἐκ τούτου ἔφαγαν καλά, ἤπιαν, στοῦ Μπετόβεν ἀλλὰ κανεὶς λόγος δὲν ἔγεινε γιὰ τὴν ἐν λόγῳ ὄπεραν. Μετὰ καιρὸν ὁ συγγραφεὺς τῆς «Μηδείας» συνήντησε τὸν Μπετόβεν ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε: «Ἡ ὄπερά σας ἐτελείωσε». Τί ἐννοοῦσε ἆρά γε; ὅτι τὴν εἶχε στὸ μυαλό του, ἢ ὅτι τὴν εἶχε γράψει;

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν του, οὔτε ἴχνος, οὔτε τὸ παραμικρὸν σχεδίασμα διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ δὲν εὑρέθη στὰ χαρτιὰ τοῦ Μπετόβεν, τὸ ὁποῖον νὰ ἀφήνη νὰ ὑποθέση κανεὶς πῶς ἔστω καὶ εἶχεν ἀρχίση τὴν σύνθεσιν τῆς ὄπερας αὐτῆς.

Τὸ πιθανώτερον λοιπὸν εἶνε ὅτι ἡ ἀπολύτως κυφότης τοῦ συνθέτου τὸν ἠμπόδισε νὰ γράψη τὸ μελόδραμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἂν ἐγράφετο θὰ παρουσίαζε σκληρότητας καὶ δυσκολίας μεγάλας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ὅπως καὶ τὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ μεγαλοφυοῦς συνθέτου.

Καὶ ἔτσι ὁ Μπετόβεν δὲν ἔγραφε παρὰ ἕνα καὶ μόνον θεατρικὸν ἔργον, ἀλλὰ μουσικῶς ἀριστούργημα τὸ «Fidelio».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΑΡΟΥΔΑΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

Μερικὲς γυναῖκες δὲν θὰ μᾶς ἐνδιέφεραν ἂν δὲν ἀνῆκαν σὲ ἄλλους.

Νομίζουμε πὼς οἱ γυναῖκες εἶνε σκλάβες τῆς μόδας. Ἂν ξέρατε τὶ ὑπηρεσίες τὶς προσφέρει...

Ὅλοι οἱ χωρισμοὶ εἶνε ὀδυνηροί· ἀκόμα κι' αὐτοὶ ποὺ τοὺς ἐπιθυμούσαμε.

Ἂν μιὰ ἀγάπη διαρκεῖ εἶνε γιατὶ κάτι ἀκόμα μένει μέσα μας ἀνικανοποίητο.

Ὅταν μιὰ γυναῖκα μᾶς παραδίδεται χωρὶς πολὺ ἀντίστασι νοιώθουμε πάντα ἕνα εἶδος ἀπαγοητεύσεως.

Δὲν εἶνε ὅταν ἀγαπᾶμε ποὺ δείχνουμε ποιοὶ πραγματικῶς εἴμαστε. Εἶνε ὅταν ἀρχίζουμε νὰ μὴν ἀγαπᾶμε.

Ὅποιος δὲν ἀγάπησε δὲν γνωρίζει ἐντελῶς τὸν ἑαυτό του. Δὲν ξέρει τὶ ὡραῖες πράξεις ἢ τὶ ἀτιμίες εἶνε ἱκανὸς νὰ κάνη.

Γνώρισα ἕνα σύζυγο ποὺ μοῦ ἔλεγε:

—Ἐγὼ εἶμαι ἥσυχος, δὲν εἶνε δυνατὸ ν' ἀπατηθῶ, ἡ γυναῖκα μου εἶνε ἄσχημη.

Ὡς ἐὰν νὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ βρεθοῦν στὸ κόσμο κι' ἄλλοι ἄνθρωποι μὲ τὸ γοῦστο τὸ δικό του ἢ καὶ μὲ χειρότερο.

Μιὰ γυναῖκα μπορεῖ νὰ σᾶς ἀγαπήση ἀπὸ οἶκτο, ἀλλὰ δὲν θὰ σᾶς τὸ συγχωρέση ποτέ.

Ὁ ἐραστὴς εἶνε σπανίως ἄλλο τι ἀπὸ ἕνας δεύτερος σύζυγος.

Δὲν ξέρει ποτὲ κανεὶς τὶ τραγῳδίες μποροῦν νὰ προέλθουν ἀπὸ μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι ἕνας σύζυγος ἢ μιὰ σύζυγος ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ μιλᾶν στὸν ὕπνο τους.

Γιὰ τὴ γυναῖκα, τὸ «νὰ κάνη τὴ ζωή της», εἶνε πάντοτε μὲ κάποιον μαζύ...

Οἱ γυναῖκες νομίζουν ὅτι κάνουν οἰκονομία ὅταν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμία ἀνάγκη, ἀγοράζουν ἕνα καπέλλο ἢ ἕνα φόρεμα κάπως φτηνότερα ἀπὸ ὅ,τι θὰ τὸ ἀγόραζαν σ' ἕνα ἄλλο κατάστημα.

Συμβαίνει (γιατὶ ὅλα συμβαίνουν) ν' ἀγαπήσουν καὶ οἱ γυναῖκες ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν τὸν «ἔρωτα» ὡς ἐπάγγελμα. Μὲ μόνη τὴ διαφορὰ τὶς στιγμὲς «ποὺ οἱ δύο ὑπάρξεις δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μία» σᾶς ψιθυρίζουν σβυσμένα: «Ὦ Παῦλε», ἢ «Ὦ Κώστα μου», ἐνῷ τὸ ὄνομά σας εἶνε Σωκράτης ἢ Θανάσης. Ἡ μνήμη τους, βλέπετε εἶνε τόσο κουρασμένη...

Οἱ ἀρρεβῶνες εἶνε γιὰ νὰ δοθῆ εὐκαιρία νὰ γνωριστοῦν προηγουμένως ἐκεῖνοι ποὺ σκέπτουνται νὰ παντρευτοῦν.

Γι' αὐτὸ καὶ καθένας τους κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ μὴ δειχτῆ ποτὲ ποιὸς πραγματικῶς εἶνε.

Υ. Γ. Τὸ περίεργο δὲ εἶνε ὅτι, παρ' ὅλα αὐτά, ὁ ἕνας ξεγελάει πάντα τὸν ἄλλο...

Ὅταν ἡ γυναῖκα σας ἢ ἡ ἐρωμένη σας σᾶς δίνει λεπτομερεῖς ἐξηγήσεις πῶς διέθεσε τὶς ὧρες μιᾶς ἀπουσίας σας, κι' αὐτὸ χωρὶς ὁ ἴδιος νὰ τὶς ζητήσετε, μπορεῖτε νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι κάτι... δυσάρεστο πρόκειται νὰ σᾶς συμβῆ ἢ σᾶς συνέβη.

Στὸν ἔρωτα, ὅταν εἶνε ἡ γυναῖκα ποὺ εἶνε σκλάβος, δὲν ὑπάρχει σκλάβος πιὸ ὑποταγμένος, ἀλλ' ὅταν εἶνε αὐτὴ ὁ τύραννος, δὲν ὑπάρχει τύραννος πιὸ σκληρότερος.

Τὸ νὰ ὑποπτεύεται κανεὶς διαρκῶς καὶ ἀδίκως ὅτι ἡ γυναῖκα ἢ ἡ ἐρωμένη του τὸν ἀπατάει καὶ νὰ τὶς κάνη σκηνὲς γι' αὐτό, εἶνε ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ καταλήξη...νὰ ἔχη δίκαιο.

Ὅταν ὁ ἄνδρας ἀπατάει τὴν γυναῖκα του τότε τὴν ἐκτιμάει περισσότερο. Ὅταν ἡ γυναῖκα ἀπατάει τὸν ἄνδρα της τότε εἶνε ποὺ τὸν ἀηδιάζει περισσότερο.

Συνήθως ὁ ἄνδρας ἐνδιαφέρεται γιὰ μιὰ γυναῖκα ἕως ὅτου τοῦ δοθῆ. Ἡ γυναῖκα, ἀπεναντίας, ἀρχίζει νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸν ἄνδρα ἀφοῦ τοῦ δοθῆ.

Στὸν ἔρωτα ὑπάρχουν σιωπὲς ποὺ προσεγγίζουν καὶ σιωπὲς ποὺ ἀπομακρύνουν.

Ὅταν βλέπετε ἕνα ἄνδρα καὶ μία γυναῖκα καθισμένους σ' ἕνα κέντρο χωρὶς να μιλάη ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου ἐπὶ ὥρα, μπορεῖτε νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι εἶνε παντρεμένοι.

Ἀρχίζουμε ὅλοι στὴ ζωή μας μὲ τὸ νὰ ποθοῦμε ἐμμόνως τὴ γυναῖκα. Καὶ καταλήγουμε μὲ τὸ νὰ μὴ ποθοῦμε παρὰ τὶς γυναῖκες καὶ ὄχι ἐμμόνως.

Τὸ λιγώτερο ποὺ ἡ γυναῖκα ἐκτιμάει στὸν ἄνδρα εἶνε ἡ διανοητικότητά του.

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

ΧΟΓΙΕ ΤΑΪΟΥΤ

Η ΑΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΗ ΑΝΝΙΚΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ὤ! ναί, θυμᾶμαι, εἶπε ὁ λόρδος, ποὺ σᾶς εἶδα χθὲς τὴ νύχτα μὲ τὴν κόρη της Σύλβια.

— Ἀλλὰ δὲν ἤμουνα στὸ χορό, εἶπα μὲ ζωηρότητα.

— Ἴσως... Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω... Τὰ χάνω ὅταν βρεθῶ μπροστὰ σὲ σᾶς καὶ στὴν Ἀλίκη.

Προτοῦ μποῦμε στὸ αὐτοκίνητο, ρώτησε ποῦ ἤθελα νὰ πᾶμε.

— Ἴσα μπρός, τοῦ εἶπα, ὡς ὅτου ἔρθη ἡ ὥρα γιὰ τὸ τσάϊ.

— Ἔχουμε καιρό. Τί λέτε ἂν πηγαίναμε στὸ Μπράϊτον;

— Τοῦ ἀπάντησα πὼς θὰ εὐχαριστούμην πολύ. Τραβήξαμε λοιπὸν πρὸς τὸ Μπράϊτον.

Στὸ δρόμο θέλησα ν' ἀνοίξω τὴν κουβέντα τοῦ γάμου, γιὰ νὰ τὸν βολιδοσκοπήσω, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε σοβαρὸ ποὺ νὰ μ' ἐνθαρρύνη. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ κινοῦνταν κι' ἐσκεπτόνταν πάντα ἀργά, κι' ἦταν ἀργοκίνητος ἀκόμα καὶ στὸν χορό, ποὺ τὸν ἐγνώρισα, ὅταν φοροῦσε τὸ κοστοῦμι τοῦ Γκουΐ Ρόζ. Ὅταν λοιπὸν ἤρθαμε στὸ ζήτημα τοῦ γάμου ἔγινε πλειὸ ἀργοκίνητος. Ἴσως αὐτὸ συνέβαινε γιατὶ δὲν μὲ ἤθελε, γιατὶ ξέρετε πὼς εἶχε ἀρχίσει νὰ θέλη τὴν Ἀλίκη καὶ μὲ ἠθέλησε μονάχα, ὅταν ἐνόμισε πὼς ἤμουνα ἡ Ἀλίκη. Ἂν ὅμως αὐτὸς ἦταν σὲ στενόχωρο θέσι, ἐγὼ ἤμουνα περισσότερο στενοχωρημένη. Ἤθελα ἐν τοσούτῳ νὰ βεβαιωθῶ ποῦ βρισκόμουνα, γιατὶ εἶνε περιττὸ νὰ χάνη τὸν καιρό της μιὰ κόρη μ' ἕνα κύριο, ποὺ δὲν ἀγαπάει αὐτὴ τὴν ἴδια, ἀλλὰ τὴν θέλει μονάχα, ὅταν εἶνε ἡ Ἀλίκη.

Πρέπει νὰ προσπαθῆ κανένας νὰ κάνη ὅ,τι μπορεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἑπομένως ἐσκέφθηκα νὰ τοῦ κάμω ἕνα δυὸ ὑπαινιγμούς, μονάχα γιὰ νὰ δῶ ἀπὸ ποῦ φυσοῦσε ὁ ἀέρας, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔδειξε ἂν ἤτανε νοτιᾶς ἢ βοριᾶς ἢ ἂν ἡ πυξίδα ἔδειχνε ἄλλη διεύθυνσι. Ὅταν εἶπα στ' ἀστεῖα πὼς δὲν εἶχα κανένα νὰ μ' ἀγαπάη μοῦ ἀπάντησε: Δὲν εἶσαστε βέβαιη γι' αὐτό. Καὶ ὅταν τοῦ εἶπα: Ποιὸς τότε μ' ἀγαπάη; μοῦ ἀπάντησε: Περιμένετε νὰ δῆτε. Αὐτὸ ποὺ δὲν μ' ὠφελοῦσε βέβαια σὲ τίποτε μαζύ του. Ὡρκίσθηκα ἐν τοσούτῳ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτόν μου πὼς προτοῦ τελειώσει ἡ συνάντησι ἐκείνη, θὰ ἤξερα τί νὰ περιμένω.

Πήραμε τὸ τσάϊ στὸ ξενοδχεῖο Μετροπὸλ καὶ ὅταν ζήτησα γαρίδες ὁ λόρδος γέλασε καὶ μοῦ εἶπε πὼς δὲν εἶχε φάει ποτέ του, ἤξερε μονάχα τὶς γαρίδες ἀπὸ τὴ σάλτσα τους, ποὺ μ' αὐτὴν σερβίρουν στὰ καλὰ σπήτια τὸ ψάρι. Ζήτησα «γουέλκς» (Σ. Κ. ἕνα εἶδος ὀστράκων), ἀλλὰ δὲν εἶχαν στὸ ξενοδοχεῖο καὶ τὸ γκαρσόνι μοῦ εἶπε πὼς οἱ πελάτες δὲν ζητοῦσαν ποτέ.

—Γράψτε τα στὸν κατάλογο γαλλικά, τοῦ ἀπάντησα, καὶ θὰ τὰ δίνετε εὔκολα πρὸς τέσσερα σελίνια τὴν μερίδα.

Γιὰ τὴν κανονική μου αὐτὴ παρατήρησι ὁ λόρδος γέλασε καὶ μοῦ εἶπε πὼς εἶχα δίκηο.

Ἦταν ἕνα ξενοδοχεῖο ἀπὸ τὰ πρῶτα κι' ὅλες οἱ κυρίες ἦταν ντυμένες μὲ πολὺ λοῦσο, ἀλλὰ καμμιὰ μὲ τὸ δικό μου γοῦστο. Θεέ μου τί πολὺς παρᾶς εἶνε στὸν κόσμο. Ὅπου καὶ νὰ πᾶτε βρίσκετε ἕνα σωρὸ ἀνθρώπους ποὺ τὸν πετᾶνε μὲ τὴ χούφτα χωρὶς λόγο. Μερικὲς ἀπὸ τὶς κυρίες ἦταν σοβαρὲς καὶ φαίνονταν πὼς κρατοῦσαν ἀπὸ μεγάλα σπήτια, ἄλλες ἦταν ὄμορφες, ἀλλὰ ἔκαναν νάζα καὶ τσακίσματα, ποὺ δὲν στέκουν σὲ μιὰ μεγάλη κυρία, ἐνῷ ἐγὼ ξέρω ἀπὸ καλοὺς τρόπους, γιατὶ τοὺς μισοῦς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἔχω ἀπὸ τὸ ἀριστοκρατικό μου αἷμα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μαθαίνω ἀπὸ τὴν πεῖρα.

Ὅταν πήραμε τὸ τσάϊ, εἶπα στὸν καβαλλιέρο μου.

— Τί λέτε γιὰ μιὰ βόλτα μὲ τὴ βάρκα; Μ' ἀρέσει τὸ κουπί.

Ἀλλὰ ὁ λόρδος μοῦ ἀπήντησε ζωηρὰ πὼς δὲν εἴχαμε πλειὰ καιρό. Κατάλαβα ἀμέσως πὼς δὲν τοῦ ἄρεσε ἡ ἰδέα αὐτή, πρᾶμμα ποὺ μ' ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῶ, γιατὶ ἤξερα πὼς ὅλοι οἱ καθὼς πρέπει τζέντλεμαν ἀγαποῦν τὸ κουπὶ καὶ προγυμνάζονται σὲ κάθε περίστασι, γιὰ νὰ γίνουν μιὰ μέρα ἱκανοὶ γιὰ τὸ βραβεῖο στοὺς ἀγῶνες τῆς κωπηλασίας. Βέβαια, ἐπειδὴ ὁ λόρδος δὲν ἦταν πάνσοφος καὶ προφήτης ἔπρεπε νὰ πάη στὸ Ὄξφορντ ἢ στὸ Καϊμπριντζ κόλλετζ γιὰ νὰ μάθη λατινικὰ ἢ διάφορα σπόρτ. Τὰ ἄλλα σχολεῖα ποὺ πηγαίνουν οἱ νέοι τῆς καλῆς τάξεως εἶνε τὸ Ἤτον καὶ τὸ Χάρρο, ἀλλὰ κατὰ περίεργο τρόπο μονάχα στὴ θάλασσα μπορεῖτε νὰ μάθετε κουπὶ καὶ νὰ εἶσαστε μὲ τὸ ὡραῖο αὐτὸ σπὸρτ καθὼς πρέπει κύριος. Καὶ ὅμως ὁ λόρδος μου δὲν ἀγαποῦσε τὸ κουπὶ καὶ ἀπόφευγε νὰ τὸ μαθαίνη. Αὐτὸ εἶνε ποὺ μοῦ ἔκαμε ἐντύπωσι.

Ἡ Ἀλίκη μοῦ τηλεφωνοῦσε νὰ συναντηθοῦμε.

Ὅταν ξεκινήσαμε, γιὰ νὰ γυρίσουμε στὸ Λονδῖνο, τὸν ἄφησα στὴν ἀρχὴ νὰ μιλάη γιὰ ὅτι ἤθελε, μολονότι δὲν λησμονοῦσα καθόλου τὸν σκοπό μου. Καὶ μὲ πολλή μου εὐχαρίστησι εἶδα σὲ λιγάκι πὼς αὐτὸς πρῶτος ἔμπαινε σ' ἕνα θέμα κουβέντας, ποὺ τόσο πολὺ μ' ἐσύμφερε.

— Ἤμουνα καλὰ μασκαρεμένος σὰν Γκουΐ ρόζ, δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔρριξε ἄλλοτε μπόμπα στὴ βουλή, ἢ ὄχι; μὲ ρώτησε.

— Ἐπιτυχία μεγάλη ἀπάντησα. Τὰ γένεια ἰδίως. Πάρτε τὸ χέρι σας ἀπὸ κεῖ. Μοῦ μυρίζει τὸ ποῦρο σας.

Ὅπως ἐπρόβλεπα, ἔτσι ἔγινε. Ὁ λόρδος ἦρθε τώρα γρήγορα σὲ μιὰ συζήτησι πολὺ κρίσιμη καὶ γιὰ τοὺς δύο.

— Ξέρετε, μοῦ εἶπε ἔξαφνα, ἡ φωνή σας δὲν μοιάζει καθόλου μὲ τῆς Ἀλίκης. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ ἐσεῖς μιλᾶτε διαφορετικὰ ἀπὸ τὴν Ἀλίκη. Ἔκανες ἐχθὲς τὴν Ἀλίκη, δὲν εἶν' ἔτσι, παμπόνηρο κορίτσι; Μὰ γιὰ ποιὸ σκοπό;

— Ἐσεῖς εἶσαστε πονηρός, μοῦ φαίνεται, ἀφοῦ μὲ πιάνετε τώρα, ἀπάντησα θυμωμένη κάπως, γιατὶ ἔπεφτα στὴν παγίδα. Ὅσο γιὰ τὸν σκοπό, αὐτὸ εἶνε μυστικὸ τῆς Ἀλίκης καὶ ὄχι δικό μου. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ 'πῶ σὲ κανένα, κι' ἂν ὁ Γκουΐ Ρὸζ ἔρριξε μπόμπα στὴ Βουλὴ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ἀνάψη στὸν ἀέρα, πολὺ περισσότερο δὲν θὰ μπορέση ποτὲ νὰ καταλάβη μιὰ γυναῖκα τί ζητάει, ὅταν δὲν θέλη νὰ τοῦ τὸ 'πῆ.

— Αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία τώρα, μοῦ ἀπάντησε. Τὸ ζήτημα εἶνε πὼς συναντηθήκαμε καὶ ἄλλη φορά, ἐκτὸς ἀπὸ σήμερα, καὶ περάσαμε ὡραῖα μαζύ, δὲν εἶν' ἔτσι;

— Ἔτσι εἶνε. Αὐτὸ ὅμως δὲν λογαριάζεται, γιατὶ τὴν ἄλλη φορὰ ἤμουνα, σὰν νὰ ποῦμε, ἡ Ἀλίκη κι' ὄχι ὁ ἑαυτός μου.

Τώρα ποὺ εἴχαμε προχωρήσει τόσο πολὺ ἐξαρτῶνταν πλέον ἀπ' αὐτὸν νὰ κάμη τὸ πρῶτο βῆμα, ἂν ἤθελε ἀληθινὰ νὰ μὲ πάρη. Ἕνα κορίτσι πρέπει νὰ ξέρη πότε ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ πέση μπροστὰ σ' ἕνα ἄνδρα καὶ πότε νὰ εἶνε περήφανο καὶ νὰ φυλάη τὴν ἀξιοπρέπεια του, γιατὶ δὲν ὠφελεῖ ποτὲ νὰ γίνεσθε πάντα γιὰ τὸν ἄντρα πολὺ φτωχή.

—Ὁπωσδήποτε ὅμως, ἐσεῖς ξέρατε πὼς ἐγὼ ἤμουν ἐγώ, μοῦ ἀπάντησε ὁ λόρδος μὲ ἕνα χά, χά, χά, σὰν τἄλεγε, ἆ, τώρα σ' ἔπιασα!

Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν πιάνομαι τόσο εὔκολα. Ἕνα κορίτσι ποὺ ἔζησε σὰν ἐμένα σὲ μεγάλα σπήτια μαζὺ μὲ οἰκονόμους, μάγειρους, παραμάγειρους καὶ καμαριέρηδες, πρέπει ἢ νὰ κάθεται στ' αὐγά του ἢ νὰ ἔχη τὴν καπατσωσύνη νὰ τὰ βγάνη πέρα μὲ τοὺς ἄντρες, κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ 'κεῖνες ποὺ κάθονται στ' αὐγά των, καθὼς ἐλπίζω πὼς εἴδατε τώρα.

— Εἴτε μοῦ ἀρέσατε, εἴτε ὄχι, τοῦ ἀπάντησα, ὅτι ἔκαμα, τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ ὑποχρεώσω τὴν Ἀλίκη.

— Πῶς, ἐφώναξε μὲ ζωηρότητα, ἡ Ἀλίκη σᾶς παρακάλεσε νὰ μὲ περιποιηθῆτε καὶ νά μοῦ φανῆτε καλή;

— Καὶ πάλι γελιέστε. Ἡ Ἀλίκη οὔτε ἀνάφερε τὸ ὄνομά σας.

— Τότε δὲν καταλαβαίνω τί θέλετε νὰ πῆτε, ἀπάντησε σχεδὸν θυμωμέος.

— Νὰ τί συμβαίνει. Ὁ ἀδερφὸς τῆς Ἀλίκης Μπέρτι, ποὺ μ' ἔπαιρνε κι' αὐτὸς γιὰ τὴν Ἀλίκη, θύμωσε τρομερὰ γιὰ τὸν τρόπο ποὺ εἶχα χορέψει τσάρλεστον καὶ θὰ τῆς ἔκανε σκηνή, ἅμα γύριζαν σπῆτι. Γιὰ τοῦτο, ἡ Σύλβια Σπάρκμπρουκ ποὺ ἤξερε κι' αὐτὴ τὸ μυστικό, μοῦ εἶπε πὼς γιὰ νὰ ἡσυχάση κάπως ὁ Μπέρτι, θὰ ἔκανα καλὰ νὰ διπλαρώσω τὸν Γκουΐ Ρόζ. Καταλαβαίνετε τώρα;

— Καταλαβαίνω πὼς ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσετε αὐτὸν τὸν γάϊδαρο τὸν Μπέρτι Μὸρμπλ, ὅπως εὐχαριστήσετε καὶ τὴν Ἀλίκη.

— Εἶσαστε τρελλός. Δὲν ἐπρόκειτο νὰ εὐχαριστήσω τὸν Μπέρτι. Ἐπρόκειτο μονάχα νὰ μείνω μαζί σας, ἀφοῦ χορέψαμε τσάρλεστον, γιὰ νὰ μὴ μὲ πάρη ἀπὸ κοντὰ ὁ Μπέρτι καὶ ἀνακαλύψη πὼς δὲν ἤμουν ἡ Ἀλίκη. Κι' ἔπειτα, ἔπρεπε νὰ κάμω καὶ τὴν εὐκολία τῆς Ἀλίκης.

— Εὐκολία;

— Ἡ Ἀλίκη ἀγαπάει τὸν Σίυελ Μπέντ κι' ἔπρεπε νὰ τοὺς βοηθήσω νὰ βρεθοῦν μαζύ.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΗΣ ΚΑΜΑΡΙΕΡΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Η δυὸ νέες γυναῖκες ἦσαν μονάχες, ὁλομόναχες, μέσα στὸ μεγάλο λαντώ, ποὺ ἦταν φορτωμένο μὲ μπουκέττα κι' ἔμοιαζε σὰν ἕνα πελάριο κάνιστρο. Στὸ μπροστινὸ κάθισμα δυὸ καλάθια γερνιρισμένα μὲ ἄσπρο σατέν, ἦσαν γεμᾶτα μὲ βιολέττες τῆς Νίκαιας κι' ἀπάνω στὸ ἄσπρο δέρμα τῆς ἀρκούδας, ποὺ σκέπαζε τὰ μικροσκοπικά τους ποδαράκια, στοῖβες ἀπὸ τριαντάφυλλα, μιμόζες, γαρύφαλλα, μαργαρίτες, τουλίπες καὶ ἄνθη λεμονιᾶς, ὅλα δεμένα μὲ κορδέλλες μεταξωτές, φαινόσαν σὰ νὰ ἔπνιγαν τὰ δυὸ ντελικάτα τους κορμιά, ποὺ ἀπ' αὐτὰ ἔβλεπε κανένας μονάχα τοὺς ὤμους, τὰ μπράτσα καὶ λίγο ἀπὸ τὸ δαντελλένιο κορσάζ. Μὲ μιὰ λέξη, αἱ δυὸ γυναῖκες φαινόσαν σὰ θαμμένες κάτω ἀπ' τοὺς σωροὺς τῶν λουλουδιῶν κι' ἐπετοῦσαν ἀσυλλόγιστα τὰ δικά τους λουλούδια γιὰ νὰ δέχωνται βροχὴ τὰ μπουκέττα ἀπὸ γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους διαβάτες.

Ὕστερα ἀπὸ ἕναν ἀνθοπόλεμο μιᾶς ὥρας, κουρασμένες πιά, ἐπρόσταξαν τὸν ἁμαξᾶ ν' ἀκολουθήση τὸ δρόμο τοῦ Ζουὰν παράλληλα πρὸς τὴν ὄμορφην ἀκρογιαλιά.

Οἱ δυὸ νέες γυναῖκες, τυλιγμένες μέσα στὶς γοῦνές τους ἐκύτταζαν τριγύρω μὲ νωχέλεια.

Ἡ μιὰ ἀπ' τὶς δυὸ ἔλυσε τὴ σιωπή:

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, Μαργκώ, πὼς ὑπάρχουν κάτι θαυμάσιες βραδυές, ποὺ ὅλα μᾶς φαίνουνται ὄμορφα;

Ἡ ἄλλη ἀποκρίθηκε:

— Ἀλήθεια κάποτε ὅλα φαίνουνται ὄμορφα... Ὡς τόσο πάντα κάτι λείπει...

— Τί σοῦ λείπει σένα; Ἐγὼ εἶμαι πάρα πολὺ εὐτυχισμένη. Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε...

— Ὄχι, ὄχι! Μὴν τὸ λὲς αὐτό... Ὅσο κι' ἂν εἶνε κανένας εὐχαριστημένος, πάντα θὰ ἐπιθυμῆ κάτι παρὰ πάνω πιὸ ψηλό, πιὸ πνευματικό... κάτι τέλος πάντων γιὰ τὴν καρδιά...

Καὶ ἡ ἄλλη ἐρώτησε, γελῶντας πρόσχαρα.

— Λίγη ἀγάπη, ἔ;

— Ναί, ναί! Λίγη ἀγάπη! Γιατὶ ὄχι;

Οἱ δυὸ γυναῖκες ἐσώπασαν καὶ πάλι κυττάζοντες ἴσια ἐμπρός. Σὲ λίγο, ἐκείνη ποὺ λεγόταν Μαργκώ, ἐμουρμούρισε.

— Ἡ ζωὴ δὲν μοῦ φαίνεται ὑποφερτὴ χωρὶς ἀγάπη. Ἐγὼ τὸ λέω. Ἔχω ἀνάγκη νὰ μ' ἀγαπάει κάποιος, ἔστω κι' ἕνα σκυλάκι. Ἔ! Σιμόν! Τί τὰ θέλεις! Ὅλες οἱ γυναῖκες εἴμαστε ἴδιες στὸ ζήτημα αὐτό..

— Ἀλλὰ ὄχι, ἀγαπητή μου. Προτιμῶ νὰ μὴ μ' ἀγαπάει κανένας παρὰ νὰ μ' ἀγαπάει ἕνας τιχαῖος... Φαντάζεσαι πὼς θὰ μοῦ εἴτανε εὐχάριστο νὰ μ' ἀγαπάει ὁ.. ὁ....

Ἔψαχνε μὲ τὸ μάτι γιὰ νὰ βρῆ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰν τὴν ἀγαπάει ἀπὸ τὸ περιβάλλον, ποὺ ζοῦσε. Τὰ μάτια της ἀφοῦ ἐκύτταξαν γύρω-γύρω παντοῦ, ἔπεσαν στὰ δυὸ χρυσὰ κουμπιά, ποὺ γυαλίζανε στὸν ὦμο τοῦ ἁμαξᾶ καὶ εἶπε γελῶντας.

— Νὰ μ' ἀγαπάει λόγου χάριν ὁ ἁμαξᾶς μου...

Ἡ Μαργκὼ ἐχαμογέλασε γιὰ τὴ σκέψη αὐτὴ τῆ φιλενάδος της. Ἔπειτα τῆς εἶπε σιγανά;

— Σὲ βεβαιῶ, πὼς εἶνε πάρα πολὺ διασκεδαστικὸ ν' ἀγαπιέται μιὰ γυναῖκα ἀπὸ ἕναν ὑπηρέτη. Αὐτὸ μοῦ συνέβηκε δυὸ τρεῖς φορὲς ὣς τώρα.

Ἡ Σιμὸν ἄκουγε μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένο ἐμπρός της. Ὕστερα εἶπε:

— Ὄχι, Μαργκώ! Ἡ καρδιὰ τοῦ ὑπηρέτου μου δὲ μοῦ φτάνει...Πές μου, ὅμως, πὼς καταλάβαινες, πὼς σ' ἀγαποῦσαν οἱ ὑπηρέτες σου;

— Τὸ καταλάβαινα ὅπως καὶ μ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἄνδρες, γιατὶ ἐγίνονταν ὅλοι τους γελοῖοι...

— Ἐμένα δὲ μοῦ φαίνονται τόσο βλάκες, ὅταν μ' ἀγαποῦν.

— Κι' ὅμως γίνονται ἠλίθιοι, ἀγαπητή μου, ἀνίκανοι νὰ μιλήσουν, ν'ἀπαντήσουν νὰ καταλάβουν ὅ,τιδήποτε...

— Ἀλλὰ τί σ' ἐνδιέφερε λοιπὸν νὰ σ' ἀγαποῦν οἱ ὑπηρέτες σου; Σ' ἐσυγκινοῦσε ...ἢ σ' ἐκολάκευε;

— Ὄχι, ἀγαπητή μου! Δὲ μ' ἐσυγκινοῦσε καθόλου — μόνο πὼς μ' ἐκολάκευε λίγο. Γιατὶ πάντα κολακεύεται κάθε μιὰ γυναῖκα ἀπὸ τὸ αἴσθημα ἑνὸς ἀνδρὸς ὁποιουδήποτε κι' ἂν εἶνε αὐτός.

— Ἔλα δά, εἶσαι ὑπερβολική Μαργκώ!

— Ναί, ναί, ἀγαπητή μου. Στάσου. Θὰ σοῦ διηγηθῶ μιὰ πολὺ περίεργη περιπέτεια, ποὺ συνέβηκε σὲ μενα. Θὰ ἰδεῖς πόσο παράξενα αἰσθανόμαστε αὐτὲς τὶς στιγμές...

* *

Καὶ ἡ Μαργκὼ ἄρχισε νὰ διηγεῖται ἀργὰ-ἀργὰ καὶ μὲ φωνή, ποὺ θὰ ξεχώριζε κανένας εὔκολα τὸν τόνο κάποιας ἀθέλητης νοσταλγίας...

«Πᾶνε τέσσερα χρόνια ἀπὸ τότε. Εἴμουν χωρὶς καμαριέρα. Εἶχα δοκιμάσει πολλὲς κι' ἦσαν ὅλες ἀδέξιες. Εἶχα λοιπὸν ἀπελπισθεῖ, πὼς θἄβρισκα ποτὲ καμαριέρα τοῦ γούστου μου, ὅταν μιὰ ἡμέρα διάβασα στὶς μικρὲς ἀγγελίες μιᾶς ἐφημερίδος, πὼς κάποια κοπέλλα, ποὺ εἶξερε νὰ ράβη, νὰ κεντάη καὶ νὰ χτενίζη, ζητοῦσε μιὰ θέση καμαριέρας καὶ πὼς εἶχε πολὺ καλὲς συστάσεις. Ἔξω ἀπὸ τ' ἄλλα της προσόντα μιλοῦσε κι' ἐγγλέζικα...

«Ἔγραψε στὴν ὡρισμένη διεύθυνση καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα μοῦ παρουσιάστηκε ἡ καμαριέρα τῆς ἀγγελίας. Εἴτανε μιὰ κοπέλλα ψηλή, ἀδύνατη, ὠχρὰ λίγο καὶ μὲ ὕφος ντροπαλό. Εἶχε ὄμορφα μαῦρα μάτια κι' ἀραῖα σγουρὰ μαλλιά. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ μοῦ ἄρεσε πολύ. Τῆς ἐζήτησα τὸ πιστοποιητικό της. Μοῦδωκε ἕνα, γραμμένο ἐγγλέζικα. Ἦταν τῆς λαίδης Ρίμγουελ ποὺ στὸ σπῆτι της εἶχε μείνει δέκα χρόνια.

«Τὸ πιστοποιητικὸν ἐβεβαίωνε, πὼς ἡ κοπέλλα εἶχε φύγει μόνη της γιὰ νὰ ξαναγυρίσει στὴ Γαλλία καὶ πὼς δὲν μποροῦσε νὰν τὴν κατηγορήσει κανένας σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας της παρὰ μονάχα γιὰ λίγη «γαλλικὴ φιλαρέσκεια».

«Ἡ τελευταία αὐτὴ—κάπως σεμνότυφη—φράση μ' ἔκανε νὰ γελάσω λίγο. Μὲ λίγα λόγια τὴν πῆρα καμαριέρα μου.

«Τὴν ἴδια ἡμέρα μπῆκε στὴν ὑπηρεσία μου. Τ' ὄνομά της εἴταν Ρόζα. Προτοῦ περάσει ἕνας μῆνας, τὴν ἐλάτρευα.

«Εἴτανε ἀληθινὰ ἕνας θησαυρός, ἕνα μαργαριτάρι, πραγματικὸ φαινόμενο. Ἤξερε νὰ χτενίζη στὴν ἐντέλεια, ἔρραβε τὶς κορδέλλες τοῦ καπέλλου καλύτερα ἀπὸ ὅλες τὶς παραμάνες καπελλοῦδες. Ἤξερε ἀκόμα νὰ ράβη φορέματα.

«Μ' ἔντυνε γρήγορα καὶ μὲ μιὰ σβελτέτσα, ποὺ μοὔχε κάνει ἐντύπωση. Ποτὲ δὲν ἔνοιωσα τὰ δάχτυλά της στὸ κορμί μου, πρᾶγμα, ποὺ πολὺ μὲ δυσαρεστεῖ. Σὲ λίγο τὴν ἐσυνήθισα σὲ τέτοιο βαθμό, ποὺ ἄφινα νὰ μὲ ντύνη ἀπ' τὰ νύχια ὡς τὴν κορφὴ κι' ἀπὸ τὸ πουκάμισο ἕως τὰ γάντια. Δὲν ἔβγαζε ποτὲ μιλιά. Μόνο πὼς ἐκκοκίνιζε λίγο.

«Μόλις ἔπαιρνα τὸ μπάνιο μου, ξαπλωνόμουν στὸ ντιβάνι καὶ μοὔκανε φριξιὸν καὶ μασσάζ. Τὴ μεταχειριζόμουν πιὸ πολὺ σὰ φίλη παρὰ σὰν καμαριέρα.

* *

Ἡ Μαργκὼ ἐπῆρε μιὰ βαθειὰ ἀνάσσα κι' ἐξακολούθησε:

— Ἕνα πρωῒ ὁ πορτιέρης μου ἐζήτησε νὰ μὲ ἰδῆ. Παραξενεύτημα γιὰ τὸ θάρρος του καὶ εἶπα νὰ περάση. Εἴταν ἕνας ἄνδρας γέρος, παλιὸς πολεμιστής, ὀρδινάντσα τοῦ ἀνδρός μου.

Φαινόταν σὰν νὰ φοβόταν νὰ εἰπῆ ἐκεῖ, ποὺ ἦρθε νὰ μοῦ εἰπῆ. Τέλος πάντων μπόρεσε νὰ βγάλη μερικὰ μασσημένα λόγια.

— Κυρία, κάτω εἶνε ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας;

»Ἐγὼ τὸν ἐρώτησα τότε:

— Τί θέλει;

— Θέλει νὰ κάνη ἔρευνα στὸ σπῆτι.

»Ἡ ἀστυνομία εἶνε βέβαια χρήσιμη. Ὡς τόσο τὴν ἀποστρέφομαι. Τοῦ ἀποκρίθηκα λοιπὸν θυμωμένη γιὰ τὴν προσβολή:

— Γιατί αὐτὴ ἡ ἔρευνα; Γιὰ ποιὸ λόγο; Αὐτὸ δὲ μπορεῖ νὰ γίνη...

»Ὁ πορτιέρης μοῦ εἶπε τότε:

— Ἐπιμένει, πὼς ὑπάρχει ἐδῶ κρυμμένος ἕνας κακοποιός.

«Τὴ φορὰ αὐτὴ φοβήθηκα κι' εἶπα νὰ ὁδηγήσουν κοντά μου τὸν κύριο διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας γιὰ νὰ ἐξηγηθῶ μαζύ του. Ὁ κύριος διευθυντὴς εἴτανε ἀρκετὰ εὐγενικός. Εἶχε καὶ τὸ παράσημο τοῦ λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Μοῦ ἐζήτησε συγγνώμη καὶ μοῦ ἐδήλωσε, πὼς στὸ προσωπικὸ τῆς ὑπηρεσίας μου εἶχα κι' ἕναν κατάδικο. Ἐτρόμαξα στ' ἀληθινά. Τοῦ ἀποκρίθηκα, πὼς ἐγγυῶμαι γιὰ τὸ προσωπικὸ τοῦ σπητιοῦ κι' ἄρχισε ἡ ἐπιθεώρησις.

Ὁ πορτιέρης, Πέτρος Κουρτέν, παληὸς πολεμιστής.

— Δὲν εἶνε αὐτός.

— Ἕνας ἄλλος ὑπηρέτης ἀπ' τὴν Καμπανία, παιδὶ τιμίων χωρικῶν, ποὺ τοὺς ἐγνώριζα κι' ἀκόμη ἄλλος ἕνας.

— Δὲν εἶνε οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος.

— Τότε, κύριε, βλέπετε, πὼς γελαστήκατε....

— Μὲ συγχωρεῖτε κυρία. Εἶμαι βέβαιος, πὼς δὲ γελιέμαι καθόλου. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται γιὰ ἕναν τρομερὸ κακοῦργο, θἄχεται τὴν καλωσύνη νὰ καλέσετε μπρός μου ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ σπητιοῦ σας.

»Στὴν ἀρχὴ ἀρνήθηκα. Ὕστερα ὅμως ἐπρόσταξα νὰ παρουσιασθοῦν ὅλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

«Ὁ ἀστυνόμος τοὺς ἐκύτταξε ὅλους μὲ μιὰ ματιὰ καὶ μοῦ ἐδήλωσε.

— Δὲν εἶνε ὅλοι...

— Μάλιστα, κύριε ἀστυνόμε. Δὲν μένει παρὰ ἡ καμαριέρα μου, μιὰ νέα κοπέλλα, ποὺ δὲν μπορεῖτε νὰ τὴ συγχίζετε μ' ἕναν κατάδικο.

— Μπορῶ νὰν τὴν ἰδῶ;

— Βεβαίως!

«Ἐκάλεσε τὴ Ρόζα κι' ἦρθε ἀμέσως. Μόλις ὅμως μπῆκε, ὁ ἀστυνόμος ἔκανε νόημα σὲ δυὸ χωροφύλακες, ποὺ δὲν τοὺς εἶχα προσέξει ὡς τότε γιατὶ ἦσαν κρυμμένοι πίσω ἀπ' τὴν πόρτα. Ἐρρίχθηκαν ἀπάνω στὴ Ρόζα, τῆς ἅρπαξαν τὰ χέρια καὶ τάδεσαν μὲ σχοινιά.

«Ἔβγαλα μιὰ φωνὴ δυνατὴ καὶ θέλησα νὰν τὴν ὑπερασπίσω. Ὁ ἀστυνόμος μὲ ἐσταμάτησε.

— Αὐτὴ ἡ κόρη, κυρία, εἶνε ἄνδρας. Λέγεται Ἰωάννης Νικόλαος Λεκαπέ, καταδικασμένος εἰς θάνατον τῷ 1879 διὰ δολοφονίαν μὲ βιασμόν. Κατόπιν ἡ ποινή του ἐμετριάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά. Ἔφυγε ἀπὸ τὰς φυλακὰς πρὸ τεσσάρων μηνῶν καὶ ἀπὸ τότε τὸν ἀναζητοῦμε.

«Ἔμεινα ἄφωνη σὰ νὰ μὲ χτύπησε κεραυνός... Δὲ μποροῦσα οὔτε νὰ συνέλθω οὔτε νὰν τὸ πιστέψω.

»Ὁ ἀστυνόμος μοῦ εἶπε τότε γελῶντας:

— Κυρία, γιὰ νὰ πεισθῆτε, μπορῶ νὰ σᾶς δώσω μιὰν ἀπόδειξιν μόνο. Ἡ κόρη αὐτή, ὅπως λέτε, ἔχει τὸ δεξιὸ μπράτσο της σταμπαρισμένο...

«Ἐσήκωσαν τὸ μανίκι τῆς καμαριέρας μου Εἴταν ἀλήθεια. Ὁ ἀστυνόμος ἐπρόσθεσε.

— Ἀφῖστε σὲ μᾶς τὰ ὑπόλοιπα...

«Κι' ἐπῆραν τὴν καμαριέρα μου..»

* *

Ἡ Μαργκὼ σταμάτησε καὶ πάλι μιὰ στιγμή. Ἔπειτα ἐκύτταξε τὴ φίλη της ἐπίμονα στὰ μάτια καὶ ἐξηκολούθησε μὲ ὁρμή:

— Ἔ! λοιπόν! Θὰ μὲ πιστέψης, Σιμόν; Ἐκεῖνο, ποὺ μ' ἔπιασε τότε, δὲν εἴταν ὁ θυμός, γιατὶ ξεγελάστηκα οὔτε ἡ ντροπὴ γιατὶ τέσσαρες μῆνες μ' ἔντυνε καὶ μ' ἔγδυνε ἕνας ξένος ἄνδρας... Εἴταν ἕνα εἶδος ντροπῆς γιὰ μιὰ ἐσωτερικὴ προσβολή... προσβολὴ γυναικεία... Καταλαβαίνεις, δὲν εἶνε ἀλήθεια;

Ἡ Σιμὸν δὲν ἀποκρίθηκε. Μονάχα ἐκύτταζε ἴσια ἐμπρός της καὶ καὶ στὰ χείλη της ἄνθιζε ἕνα χαμόγελο, τὸ ἀνεξήγητο χαμόγελο, ποὺ ἔχουν κάποτε οἱ γυναῖκες..

Μετάφρασις

Π. Τ.

ΤΟ ΚΑΡΝΕ ΤΗΣ ΜΟΝΤΑΙΝ — Ἡ Κοσμικὴ Ζωὴ καὶ Κίνησις — ΣΑΛΟΝΙΑ — ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην δεξίωσις—μαστίχα παρὰ τῷ κ. Τσαγρῆ στὴν ἐν Κηφισσίᾳ ὡραιοτάτην ἔπαυλιν του.

—Ἀντραὶν μεγάλο, χορός, κουβέντα, σανσσονέτες ἀπὸ μιὰ χαριτωμένη γνωστὴ δεσποινίδα.

—Παρευρέθησαν κ. καὶ κ. Ζαΐμη, κ. καὶ κ. Βασιλειάδη, κ. καὶ κ. Ἀλ. Βελέγκοβιτς, κ. καὶ κ. Καμπάνη πολὺ εὔμορφη μὲ τουαλέττα κομψοτάτη, κ. Παγκάλου ὡραιοτάτη, κ. καὶ κ. Μεταξᾶς, κ. καὶ κ. Κολινιάτη κλπ.

—Δύο ἐνδιαφέρουσαι καὶ ὡραῖες ἐμφανίσεις ἡ κ. Θεοχάρη, καὶ ἡ δνὶς Ἀλίκη Θεοδωρίδη μὲ λευκὴν τουαλέττα στὺλ καὶ πράσινο καπέλλο.

—Στὸ Σέσιλ τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην κομψοτάτη συνάθροισις παροῦσαι ὅλαι αἱ κοσμικαὶ Ἀθῆναι, κ. καὶ δνὶς Θεολόγη, κ. καὶ δνὶς Βεζανῆ, κ. καὶ κ. Καζούλη μὲ μαύρη δαντελλένια τουαλέττα, κ. Παγκάλου τουαλέττα σὰξ μὲ τριαντάφυλλο ρὸζ, δνὶς Χαλκιοπούλου με πράσινη τουαλέττα, δνὶς Ζὰνν Σακορράφου βὲρ-ἀρμὰντ δαντέλλα, κ. καὶ δνὶς Μπότσαρη μπὲζ τουαλέττα, κ. καὶ Ζαλοκώστα, κ. καὶ κ. Δρούλλια, κ. καὶ δνὶς Γκούμα, κ. καὶ κ. Μελᾶ τὸ γένος Σαλβάγου, κ. καὶ κ. Γεωργαντᾶ, κ. καὶ δνὶς Λίτσα, κ. καὶ κ. Κυριακοῦ, κ. καὶ κ. Ζαρίφη κομψὴ τουαλέττα πράσινη φωτεινή, κ. καὶ κ. Καρανίκα θαυμασία τουλέττα ἀπὸ δαντέλλα μπὲζ ντέγκραντὲ, κ. καὶ κ. Ζαφειροπούλου κομψοτάτη ἐμφάνισις μὲ τουαλέττα γκρι-ἀρζάν.

—Στὸ Παβιγιὸν Ρὸζ κατὰ Τετάρτην ζωηροτάτη κίνησις, κόσμος γνωστός, μέλη τοῦ διπλωματικοῦ σώματος ὡραῖες ἀλεξανδρινὲς κυρίες καὶ δεσποινίδες.

—Τὸ λαχεῖον τῶν δώρων ὑποκινῆ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παρευρισκομένων.

—Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐπίσης ἀρκετὸς κόσμος στὸ ἀνωτέρω ντάνσιγκ.

—Ἀναφέρομεν μερικὲς εὔμορφες ἐμφανίσεις· κέντρον μὲ γκρὶ-μπλὲ ζωρζὲττ καὶ ἀσημένιες δαντέλλες, κ. Καμπάνη μὲ τουαλέττα ἐκτάκτως ἐπιτυχῆ μπλὲ-νουὰρ γαρνιρισμένη μὲ μπάντες ἀπὸ λεπτὴ λευκὴ χάνδρα, δνὶς Μέγκλη ἰδιότυπον ἐμπριμὲ μαῦρο καὶ μπλὲ σὰξ, δνὶς Τζέννη Κωνσταντινίδη, ἐκ Ρουμανίας, μὲ τουαλέττα πολὺ chic μαύρη ζωρζὲττ σὲ ρὸζ φόντο.

Τὸ ἁπλὸ ντύσιμο τῶν παιδιῶν.—Ἡ παριζιάνα τὸ κορίτσι της τὸ ντύνει μὲ ἕνα ναυτικὸ εἶδος τζάμπερ ἀπὸ λινὸ λευκό, μὲ διπλὸ ναυτικὸ γιακᾶ, ἄγκυρα κεντημένη κόκκινη καὶ λευκὴ φοῦστα πλισσὲ ἀπὸ λινὸ κόκκινο.

—Τὸ ρεκὸρ τοῦ chic καὶ τῆς κομψότητος εἶχε μία χαριτωμένη Βιεννέζα μὲ φόρεμα πράσινη ζωρζὲττ ποὺ σχηματίζει πολλὰ βολλὰν ρελισσμένα μὲ ἀσῆμι, καὶ ἕνα μαντὼ θαυμάσιο ἀπὸ λαμὲ ἀρζάν, μὲ γιακᾶ ἀπὸ ρενὰρ ἀρζάν, ἕνα σύνολον ποὺ διεκρίνετο καὶ ἦτο στόχος θαυμαστικῶν βλεμμάτων.

—Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην δεξίωσις σὲ φιλικὴ νεολαία παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Βεζανῆ εἰς τὴν ἐν Κηφισσίᾳ ὡραίαν ἔπαυλίν των. Χορὸς καὶ κρίκετ συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ περάσουν ἕνα εὐχάριστο ἀπόγευμα.

—Παρευρέθησαν αἱ δίδες Λίζα Καλλέργη, Μπότσαρη, Σ. Βλάχου, Λίτσα, Ξύδη, Ἑλένη Μεταξᾶ κ. ἄ.

—Κατὰ τὴν φετεινὴ καλοκαιρινὴ ἐποχὴ παρετηρήθη ὅτι ὑπερίσχυσαν στὰς ἐξοχὰς καὶ στὰς Ἀθήνας αἱ δεξιώσεις κατὰ μικροὺς κύκλους στὰ σπήτια, ἀντιθέτως ἀπὸ ἄλλες χρονιές, ποὺ ἦταν σπανιώτατον γεγονὸς ἡ καλοκαιρινὴ δεξίωσι, ἰδίως οἱ κλίκες τῶν σμὰρτ ἀπεσύρθησαν σχεδὸν ἐντελῶς ἀπὸ τὰ κοσμικὰ κέντρα καὶ ἀρκοῦνται στὰ ταράτσεν, βεράντεν καὶ γκάρντεν πάρτυ!

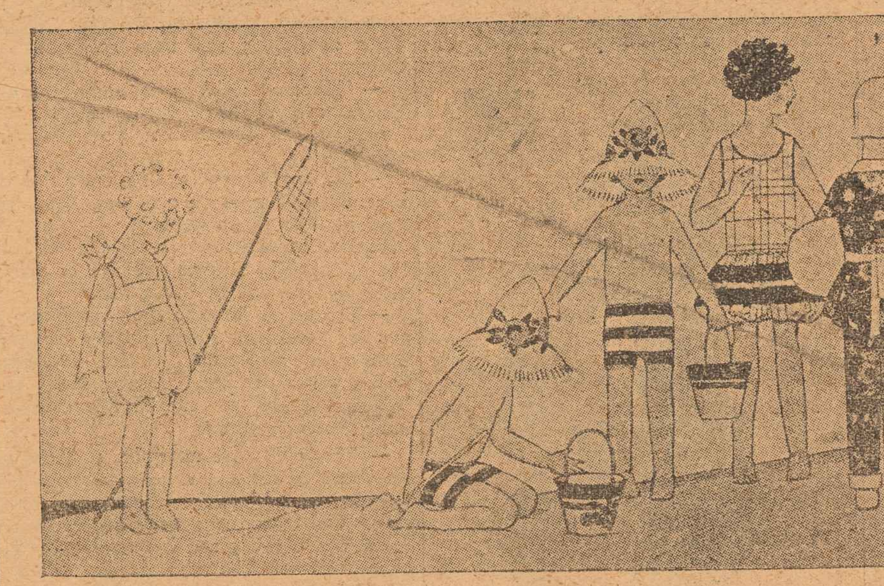

ΤΑ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΛΑΖ

ΤΑ ΝΕΩΤΕΡΑ ΜΟΝΤΕΛΛΑ

Στὸ Παρίσι ἐδόθη τελευταίως μία ἐνδιαφέρουσα ἑορτὴ ὑπὲρ φιλανθρωπικοῦ σκαποῦ. Ἕνα γκρὺπ νέων γυναικῶν τῆς γαλλικῆς ἀριστοκρατίας ἀνέλαβον νὰ ἀντιπροσωπεύσουν τὴ μόδα ὄχι εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν τελευταία λέξιν τοῦ νεωτερισμοῦ, ἀλλὰ πῶς ἔπρεπε νὰ εἶνε ντυμένες οἱ κυρίες τὸ ἀπόγευμα καὶ ν' ἀποφύγουν τὸ στερεότυπον καὶ μονότονον κοστοῦμι τρουὰ-πιές.

—Τέσσερα σπήτια ραπτικῆς ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δημιουργήσουν τ' ἀνωτέρω μοντέλλα, τὰ σπήτια: Καλλό, Γουόρθ, Χαγγὲν καὶ Ζεννύ, ἔντυσαν ἀνὰ τέσσερες κυρίες μὲ φορέματα ἐξαιρετικὰ κομψά, ἀπὸ ὑφάσματα πολύτιμα χωρὶς νὰ ἔχουν οἱ κυρίες ὕφος «ἀντιμανσὲ» ἤτοι Κυριακάτικο.

—Αἱ ἀνωτέρω τουαλέττες διεκρίθησαν κυρίως καὶ ἤρεσαν πολύ, διότι ἦσαν ἐργασμέναι καὶ ἐμπνευσμέναι μὲ μαεστρίαν καλλιτεχνική. Ἀναφέρομεν τὶς κυριώτερες ἐξ αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἔτυχον καὶ τοῦ πρώτου ἀριστείου.

—Ἀπὸ κρὲπ-ρομαὶν μπλὲ-μαρὶν γαρνιρισμένο κατ' ἀποστάσεις μὲ μπάντες ἀπὸ λευκὴ λεπτότατη χάνδρα, καὶ τὸ κορσὰζ γαρνιρισμένο μὲ τρίδιπλα «ζαμπὼ» ἀπὸ ζωρζὲττ ἄσπρα ρελιασμένα μὲ μπλὲ μαρὲν ζωρζὲττ καὶ στὴν ἄκρη περασμένες 4-5 γραμμὲς ἀπὸ χάνδρα λευκή.

—Τὸ ἄλλο μοντέλλο ἀπογευματινὸ δεξιώσεως ἀπὸ κρὲπ μαροκαὶν ἐκκρεβίς, φοῦστα, λεπτὸ πλισσέ, ζωρζὲτ ὁμοιόχρωμον, νωμίτης καὶ μανίκια φαρδειὰ καὶ μακρυὰ ζωρζέτ, κορσὰζ ὅλο ντεκουπὲ μὲ ζωρζέτ,

—Ἄνα ἄλλο ὡραιότατο φόρεμα ἀπὸ λινὴ μπατίστα φιστικιά, γαρνιρισμένο μὲ κέντημα ἀγγλικὸν λευκό, καὶ ἕνα θαυμάσιο ἀπὸ βατίστα λινὴ φραμπουάζ, κορσὰζ ἀνοικτὸ μὲ ρεβὲρ μικρὰ ποὺ ἐπεκτείνονται ὡς τὴν μέση, καὶ πλαστρὸν λενζερὶ μπές.

—Μεταξὺ τῶν ἄλλων παρουσίαζαν καὶ δύο μοντέλλα ἐκ τῆς χειμερινῆς ἐσοδείας, τὸ ἕνα ἦτο ἀπὸ βελοῦδο μπὲζ-ροζέ, σὲ φόρμα ποὺ σχημάτιζεν ἐλαφρὸν στὺλ στὴν μέση, καὶ ντεκολτὲ στρογγυλὸ μυτερό, κορσὰζ γαρνιρισμένο μὲ «νερβίρ». Τὸ ἄλλο φόρεμα προωρίζετο γιὰ πρωϊνὴ καὶ ἀπογευματινὴ χρῆσιν περιπάτου ἢ σπὸρ καὶ ἦτο ἀπὸ ζερζὲ καὶ κρὲπ μπὲζ σὲ φόρμα ἁπλουστάτη ζώνη σουὲντ καὶ γαρνίρισμα σειρὰ ἀπὸ κουμπιά.

—Ὡς ἀπογευματινὸν φόρεμα θὰ ὑπερισχύσῃ τὸ πλέον κοκέτικο εἶδος ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανείς· ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ νέα μαντέλλα εἶνε γαρνιρισμένα μὲ στενώτατες μπάντες ποὺ σχηματίζουν διάφορα σχέδια ἀπὸ χάνδρα κρυστάλλινη· τὸ γαρνίρισμα περιωρίζεται στὸ κορσὰζ καὶ φοῦστα πλισσέ.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΦΕΡΕΣΘΑΙ

Ὅταν πρόκειται νὰ ἐπαναλάβετε τὸν δυσκολώτατον ρόλον τοῦ ἀμφιτρύωνος σὲ συντροφιὰ κυριῶν καὶ κυρίων, φροντίζεται, ὅπως ἔχει παραγγελθῆ τὸ γεῦμα ἢ πρόγευμα στὸ ξενοδοχεῖον μὲ φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν, οὕτως ὥστε νὰ μὴ λείπῃ τίποτε μηδὲ τῶν λουλουδιῶν ἐξαιρουμένων.

—Ἀντιθέτως ἡ διασκέδασις μετατρέπεται εἰς ἐνόχλησιν, ἰδίως προκειμένου νὰ ὑφίσταται ἕκαστος κεκλημένος τὴν ἐρώτησιν—ὅταν τὸ γεῦμα εἶνε ἀ λὰ κὰρτ—τί προτιμᾷ καὶ τί ἐπιθυμεῖ περισσότερον.

—Πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστου διαπληκτισμοῦ κατὰ τὴν ὥραν τῆς πληρωμῆς ὅταν εἶνε παρόντες καὶ ἄλλοι κύριοι καὶ συντροφιὰ χωρὶς προσκλήσεις, ὁ «γκαλὰν» τῆς συντροφιᾶς ἀναδεικνύεται ὅταν πληρώσῃ ἰδιαιτέρως τὸν λογαριασμό.

—Προκειμένου νὰ κατατάξετε στὸ τραπέζι τὰς θέσεις τῶν συνδαιτημόνων σας προσέχετε νὰ μὴ δώσετε τὰς τιμητικὰς θέσεις σὲ μεσήλικες κυρίες—δὲν θὰ σᾶς τὸ συγχωρήσουν ποτὲ—προτιμήσετε νὰ διαπράξετε γκάφα καὶ νὰ τὶς παραχωρήσετε σὲ νεαρὲς κυρίες, ὅταν δὲν πρόκειται γιὰ καθωρισμένες πλέον ἡλικιωμένες.

—Μία κυρία ἂν φιλοδοξῇ νὰ εἶνε συμπαθὴς ν' ἀποφεύγῃ μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπαγγέλλεται τὴν νεαρὰν—ἔστω καὶ ἂν εἶνε—μὲ τὸ ν' ἀσπάζεται χεῖρας κυριῶν—ἔστω καὶ ἂν εἶνε πολὺ μεγαλύτερές της—ἢ νὰ περιμένῃ νὰ περάσουν πρῶτα ἀπὸ τὴν πόρτα, στὸ αὐτοκίνητο κ.τ.λ. ἢ νὰ σηκώνωνται καὶ νὰ στέκωνται ὀρθὲς καὶ νὰ προσφωνοῦν τὶς μεσήλικες—ἡ πραγματικὰ ἀχάριστη ἡλικία!—κυρίες καὶ νὰ ὁμιλοῦν εἰς ἐπίμονον πληθυντικόν, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐνδείξεις σεβασμοῦ ὑποκινοῦν μίση φοβερὰ καὶ τρομερά.

—Ἀποφεύγετε νὰ προσκαλεῖτε μιὰ κυρία ἢ ἕνα κύριον ὅταν εἶνε παρόντες ἄλλοι οἱ ὁποῖοι, ὅσον καὶ ἂν δὲν εἶσθε συνδεδεμένη διὰ φιλίας μαζύ των, πάντως εἶνε πολὺ γνωστοί σας, θὰ σᾶς τὸ μετρήσουν ἀναπόφευκτα ὡς «μάνκ-ντὲτάκτ».

—Ἂν εἶσθε καλεσμένης σὲ γεῦμα κοσμικοῦ κέντρου, πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ φορῆτε τουαλέττα βραδυνή, ἀλλὰ ἁπλῆ, π. χ. ἀπὸ δαντέλλα ἢ ζωρζὲττ σὲ ὅτι χρῶμα καὶ ἂν εἶνε, ἀρκεῖ νὰ μὴν εἶνε θορυβωδῶς περλέ. Οἱ κύριοι μποροῦν κάλλιστα νὰ ἐρωτήσουν ἂν ὁ ἀμφιτρύων θὰ εἶνε μὲ σμόκιν ἢ βαθύχρωμο κοστοῦμι καὶ ν' ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του.

—Ἡ ζέστη ἐπιφέρει πάντως πανωλεθρίαν στὸν κώδικα καὶ στὴν ἐτικέττα, ἑπομένως αἱ οἰκοδέσποιναι πρέπει νὰ εἶνε ἐπιεικεῖς ἀπέναντι τῶν κεκλημένων των, διότι ἐνδεχόμενον νὰ παρουσιασθοῦν οἱ κύριοι καὶ μὲ λινὰ ἀκόμη κοστούμια καὶ αἱ κυρίες μὲ λινὲς μπατιστένιες τουαλέττες.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗ

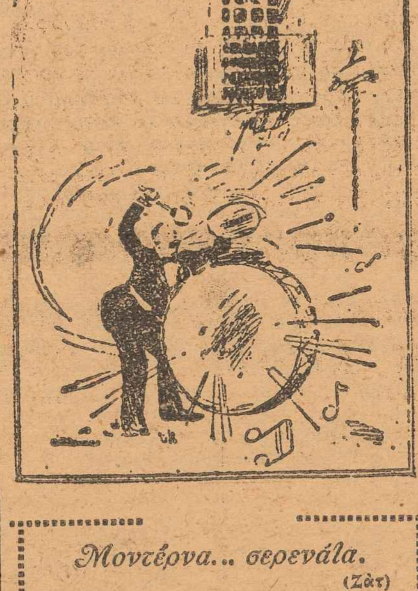

Μοντέρνα... σερενάτα.
(Ζάτ)

ΚΟΚΕΤΤΑΡΙΕΣ

—Ἡ φαντασιοπληξία τῆς μόδας ἔφθασε μέχρι τοῦ ν' ἀλλάξῃ φαινομενικῶς τὴν φυλὴν τῶν λευκῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ τοὺς μετατρέψῃ σὲ καφὲ καὶ χρυσούς. Τὰ μάτια παίρνουν ἀνταύγειες νορβηγικῶν «φγιὸρ» ὅταν τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου εἶνε καφὲ χρυσὸ σᾶς λέγῃ ἡ κοκέττα τῆς ἐποχῆς:

—Ποῦ εἶνε τὰ βέλα καὶ οἱ γάζες καὶ οἱ ἐσάρπες ποὺ ἐτυλίγοντο οἱ ὡραῖες ἄλλοτε γιὰ νὰ μὴ ἐλαττωθῇ ἡ λευκὴ σὰν γιασεμὶ καὶ ἄσπρο τριαντάφυλλο ἐπιδερμίδα τους.

—Σὲ ὅλες τὶς λουτροπόλεις τῆς Γαλλίας θὰ δῆτε ὅλα τὰ νέα «σπεσιφὰν» τῆς σιλουέττας ποὺ δὲν ξεύρετε ἂν εἶνε γυναῖκες ἢ ἄνδρες, μὲ κάτι μαγιὸ ὑπέρ ποτε κοντὰ καὶ ἐπιδερμίδες γυαλιστερὲς καὶ μαῦρες σὰν ἔβενος. Καὶ ὕστερα παραπονοῦνται οἱ Εὐρωπαῖοι ὅτι στεροῦνται καὶ ἡλίου· κάτι ξεύρῃ ὡρισμένως ὁ ἥλιος καὶ κρύβεται διότι ἂν φανῇ ὀλιγώτερο φιλάργυρος, ὡρισμένως οἱ μαῦροι θ' ἀρχίσουν νὰ φοβοῦνται τοὺς τέως λευκούς.

—Ποῦ νὰ ἐφαντάζετο κανεὶς ὅτι καὶ ἡ πλέον ποιητικὴ ξανθὴ καὶ γαλανὴ γυναῖκα θὰ ἤρχετο ἐποχὴ ποὺ θὰ ἐνοσταλγοῦσε νὰ μεταβληθῇ σ' ἕνα μαῦρο φόβητρον.

—Πρέπει ἀναπόφευκτα νὰ ἔχῃς τὸ πικάντικο ὕφος μιᾶς νεγκρέςς, σοῦ λέει ὁ ἄλλος. Καὶ γι' αὐτὸ τώρα ἐπιζητοῦνται καὶ ἡ γνώμη τῶν «σπεσιαλίστ» γιὰ τὰ ἡλιόλουτρα.

—Χρειάζονται ἀμέτρητες προφυλάξεις καὶ πολυήμερη διαδικασία γιὰ νὰ εἶσθε ὡραία σύμφωνα μὲ τὴν σημερινὴ μόδα. Λοιπὸν πρωτίστως πρὶν ἀρχίσετε τὴν κούρα τοῦ μαυρίσματος νὰ συμβουλευθῆτε ἕνα δερματολόγον ἰατρόν, ὅστις θὰ ἐξετάσῃ τὸ πρόσωπό σας καὶ θὰ σᾶς πῇ ἂν εἶνε ἐπιδεκτικὴ ἡλιοθεραπείας ἡ ἐπιδερμίδα σας, ἢ θὰ γίνῃ βυσσινοβαφής. Ἔπειτα εἶνε καὶ μία ἀκόμη δυσκολία γιὰ τὴν ἡλιοθεραπεία διὰ τοὺς νευρικούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑποφέρουν τὸ πολὺ φῶς.

—Μία ἀπὸ τῆς κυριώτερες ὑποδείξεις γιὰ τὴν ἡλιοθεραπεία εἶνε ἡ πολύτιμη συμβουλὴ τῆς Λίνας Καβαλλιέρη, τῆς ὁποίας ἡ λεπτὴ ἐπιδερμὶς χρυσίζει σὰν ἕνα βερύκοκο,—νὰ μελαγχροινεύετε ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ πρὶν ἐκτεθεῖτε στὸν ἥλιο νὰ περάσετε τὸ πρόσωπό σας μ' ἕνα λινὸ πανὶ βουτημένο σὲ ἀμυγδαλόλαδο, ἰδίως οἱ ξανθὲς ποὺ ἔχουν λεπτότερη ἐπιδερμίδα πρέπει ἀναπόφευκτα νὰ βάζουν στὸ πρόσωπό τους προηγουμένως τὴν κρέμα ποὺ συνήθως μεταχειρίζονται, ὅτε τὸ ἡλιόκαμα γίνεται πλέον χρυσὸ καὶ διαρκέστερον. Ὅσον πλέον ἀργὰ ἀποκτᾷ τὸ σῶμα σας τὸ μαύρισμα τοῦ ἡλίου τόσον μεγαλυτέρας διαρκείας εἶνε.

—Ἡ Καβαλλιέρη προσθέτει ὅτι μετὰ δέκα λεπτὰ θ' ἀποσύρετε τὸ ἀμυγδαλόλαδο ἢ τὴν κρέμα ποὺ ἔχετε στὸ πρόσωπό σας μ' ἕνα καθαρὸ λινὸ πανὶ καὶ θὰ ἔχετε μαζύ σας λίγο ἀνθόνερο ἢ βρόχινο νερὸ ποὺ θὰ τὸ περνᾶτε μαλακὰ μετὰ τὸ σκουπίζετε καὶ κάνετε συνέχεια στὴν κούρα σας.

—Τὴν ἡλιοθεραπεία ἀρχίζετε ἀπὸ δέκα λεπτά, ἔπειτα 20 λεπτὰ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες, καὶ ὕστερα μισὴ ὥρα· ἐν τῷ μεταξὺ τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον συνειθίζουν στὶς ἀκτῖνες οὐλτρὰ-βιολέ.

—Ὅσαι ἔχουν λεπτεπίλεπτη ὅρασιν πρέπει νὰ φοροῦν μετὰ τὴν ἡλιοθεραπείαν των μικρὰ γυαλιὰ διαφορετικὰ δὲν θ' ἀποφύγουν τὴν φλόγωσιν τῶν ματιῶν ποὺ εἶνε τρομερὰ δυσάρεστη.

—Οἱ Ἀμερικανοὶ ποὺ ἐπρακτικοποίησαν καὶ τὰ πλέον ποιητικὰ καὶ ὡραῖα πράγματα, ἐφεῦρον μία «λοσιὸν» ἡ ἁπλῆ χρῆσις τῆς ὁποίας δίδει αὐθωρεὶ καὶ στὴν πλέον λευκὴ ἐπιδερμίδα τὴν ὄψιν τοῦ ἡλιοκαμμένου, ποὺ εἶνε πλέον τὸ ἐπιβλητικὸν χρῶμα τῆς μόδας. Καὶ ἔτσι πλέον αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐξευτελίσθησαν μεταχειριζόμεναι ὡς φτιασίδι!

ΣΤΗΝ ΠΛΑΖ

Συναγερμὸς κοντὰ στὴν ἀτέλειωτη θάλασσα, τὰ παιδιὰ περνοῦν τὴν πλέον εὐχάριστη ζωή, τὰ περισσότερα γυμνά, γιὰ νὰ δέχωνται τὴν εὐεργετικὴ ἐπίδρασι τοῦ ἥλιου.

—Τὰ βλέπετε μικρὰ καὶ μεγάλα, ἄλλα μὲ τὸ λουτρικὸ μπουρνούζι, ἄλλα μόνον μὲ παντελονάκια ριγωτὰ τζερζέ, καὶ ἄλλα μὲ κομπιναιζὸν ἀπὸ κρὲπς δεμένα στοὺς ὤμους, καὶ δυὸ τρία μὲ πιτζάμα ἀπὸ κρετὸν ἀνθισμένα, ὅλα ἁπλᾶ ντυμένα γιὰ νὰ ἔχουν ἐλεύθερες κινήσεις.

—Πόσα παιχνίδια ἀνακαλύπτουν γιὰ νὰ διασκεδάσουν, ὡς καὶ τὴν φανταστικὴ βάρκα ἀνακάλυψαν καὶ παίρνουν δύο ξύλινα παγκάκια τὰ τοποθετοῦν ἀντικρυστὰ καθέτως ἀνὰ δύο, κάτι πελώρια ξύλα χρησιμεύουν γιὰ κουπιὰ τὰ περνοῦν μέσα ἀπὸ κάτι κρίκους ποὺ καὶ ἔγια μόλα ἔγια λέσα!

—Τὰ κορίτσια ποὺ εἶνε 9-10 ἐτῶν τὰ ντύνουν μὲ μία ναυτικὴ μπλούζια ἴσια εἶδος τζάμπερ ἀπὸ λινὸ ἄσπρο, γιακᾶς ναυτικὸς διπλός, ἄγκυρα κεντημένη στὴν βέστα μπλὲ καὶ κόκκινη καὶ φοῦστα κόκκινη μὲ πλισσὲ ἀπὸ κόκκινο λινό.

ΝΟΥΒΕΩΤΕ

—Μία συμβουλὴ γιὰ ὅσες πλέκουν μόναι τὰ τζάμπερ των, ν' ἀνακατεύουν μὲ τὸ μαλλὶ καὶ κλωστὴ ἀσημένια, συγχρόνως δὲ νὰ σχηματίζουν τρία τρίγωνα μόνον ἀπὸ κλωστὴ λαμέ.

—Τρία φορέματα φθινοπωρινά, τὸ ἕνα ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σὶν καφέ, εἶδος τζάμπερ τὸ κορσὰζ καὶ γαρνιρισμένο κατ' ἀποστάσεις μὲ μπάντες σὲ τρεῖς τόνους μπέζ, φοῦστα μονόχρωμη καφφὲ μὲ πιέττες βαθειές. Τὸ ἄλλο φόρεμα ἀπὸ τζέρζε καὶ κρὲπ μπὲζ σχηματίζει δύο κορσὰζ μὲ κυκλοτερεῖς μπάντες, φοῦστα πλισσέ, καὶ τὸ τρίτον φόρεμα ἀπὸ τὶν-σοὺ γκρὶ στὸ κορσὰζ [illegible] ἀπὸ κρυστάλλινες χάνδρες, ἡ χάνδρινη φάσα ἐπεκτείνεται χαμηλὰ καὶ γύρω ἀπὸ ὅλο τὸ κορσὰζ σὲ σχέδιο ζίγκ-ζάγκ φοῦστα πλισέ, τὸ ἀνωτέρω φόρεμα εἶνε ὡραιότατο καὶ συγχρόνως ἀσυνείθιστο.

Παιδικὰ παιγνίδια πλάϊ στὴ θάλασσα.

—Οἱ Ἀμερικανίδες διακρίνονται στὰ καζῖνα τῶν εὐρωπαϊκῶν λουτροπόλεων ἀπὸ τὴν πολυτέλεια ποὺ διακρίνει τὶς τουαλέττες των, φοροῦν μουσσελίνες, ἢ ζωρζέττ, ἢ βελούδινα φορέματα ρὸζ, ἢ θαλασσιὰ κεντημένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ χάνδρες ἢ μπαγιέτες καὶ κὰπ ἀπὸ βελοῦδο ἢ τυρκουάζ.

—Μπούμ! μία «νουβωτὲ σανσασιοννέλ»! Τὰ φορέματα, καὶ ἰδίως τὰ ἀπογευματινά, γίνονται τώρα στὸ Παρίσι μακρύτερα κατὰ δύο δάκτυλα.

—Ἤδη οἱ ράπται δὲν ἀσχολοῦνται πλέον παρὰ γιὰ τὴν χειμερινὴ μόδα, ἑπομένως ἀρχίζουν νὰ γίνωνται γνωστὰ καὶ τὰ πλέον ἀπόκρυφα μυστικὰ τῶν πλέον φημισμένων παριζιάνικων ραπτικῶν οἴκων. Λοιπὸν ἡ πλέον ἄξια λόγου ποικιλία θὰ εἶνε ἡ πλουσιωτέρα γαρνιτούρα, ὄχι μόνον γιὰ τὰ βραδυνά, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπογευματινὰ φορέματα. Θὰ γαρνίρωνται μὲ μετάλλινες δαντέλλες, αἱ ὁποῖαι θὰ τοποθετοῦνται ὑπὸ τύπον μπάντας γύρω ἀπὸ τὴν φοῦστα.

—Μερικὰ ἀπὸ τὰ νέα λεπτὰ ὑφάσματα εἶνε γαρνιρισμένα μὲ παγιέττες ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, εἶδος μικρὲς παστίλλιες, αἱ ὁποῖαι δὲν ράπτονται ἀλλὰ τὶς κολλοῦν ἐπάνω.

—Ἡ γοῦνα θὰ γαρνίρῃ φέτος ὄχι μόνον ἐπανωφόρια, ἀλλὰ καὶ φορέματα, ποδιὲς φορεμάτων καὶ ἄκρες ζακέττας ὑπογραμισμένες μὲ γοῦνα.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

Η ΜΟΔΑ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΣΚΙΤΣΑ απο ΜΙΑΝ ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΙΝ

ΜΟΝΙΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ
ΤΕΡΕΖΑΣ ΚΛΕΜΑΝΣΩ

ΑΙΞ-ΛΕ-ΜΠΑΙΝ, Αὔγουστος. (Ἰδιαιτέρα ἀνταπόκρισις τῆς «Κυριακῆς»). — Εὑρίσκομαι στὸ Αἰξ-λὲ-Μπαίν, ὅπου ὑποβάλλομαι σὲ θεραπεία. Ὡς γνωστὸν τὰ νερὰ τοῦ Αἰξ-λὲ-Μπαὶν εἶνε θαυματουργά. Σὲ κανέναν δὲν ἔκαναν ποτὲ κακό. Πολλοὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς λουομένους βεβαιοῦν, ὅτι βρῆκαν κάποιαν ὠφέλεια ἀπὸ τὰ λουτρά. Ἴσως ὅμως ἡ ὠφέλεια αὐτὴ νὰ εἶνε μᾶλλον φανταστικὴ καὶ ἀποτέλεσμα αὐθυποβολῆς.

Ἕνας μόνος ἰατρὸς παρακολουθεῖ τὸ σύνολον τῶν κατὰ φαντασίαν αὐτῶν ἀσθενῶν. Τοὺς ἐξετάζει προσεκτικά, τοὺς λέγει τί ἔχουν, ἐὰν εἶνε σπουδαία ἡ πάθησίς των καὶ κινεῖ ἀργὰ τὸ κεφάλι του, ὅταν οἱ ἄρρωστοι ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν ὑγείαν των. Μεταχειρίζεται ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὸν ἴδιον εὐγενικὸ τρόπο κι' ὅλοι εἶνε ἐνθουσιασμένοι μαζύ του.

Ὅλοι ὅσοι ὑποβαλλόμεθα εἰς τὴν λουτροθεραπείαν, διαμένουμε στὸ Γκρὰντ—Ὀτὲλ τῆς πόλεως. Ἡ ζωή μας κυλᾷ ἤρεμη, δίχως περιπέτειες· ἡ μόνη ἐπιτρεπομένη διασκέδασις εἶνε ἡ ὥρα τοῦ γεύματος. Ἡ ἀπέραντη τραπεζαρία μὲ τὶς κολῶνες ἀπὸ μάρμαρο ρὸζ παίρνει δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα μιὰν ἐξαιρετικὴ ζωηρότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ καθένας διασκεδάζει ὅπως νομίζει καλύτερα. Ὅταν πρωτομπαίνει κανεὶς σ' αὐτή, διακρίνει εὔκολα ἕνα εἶδος κακίας καὶ σχεδὸν ἐχθρότητος ἀπὸ τοὺς παληοὺς θαμῶνες· σιγὰ-σιγὰ ὅμως τὰ πράγματα ἀλλάζουν καὶ οἱ θαμῶνες, παληοὶ καὶ νέοι, ἀνταλλάσσουν μειδιάματα μεταξύ των καὶ χαιρετοῦνται. Τὰ ἀνεβοκατεβάσματα στὸν ἀσανσὲρ καὶ τὰ συναπαντήματα μπρὸς στὶς πόρτες δημιουργοῦν εὐκαιρίες γιὰ ν' ἀνταλλάσουν οἱ θαμῶνες τὶς πρόχειρες ἐντυπώσεις τους γιὰ τὸν καιρὸ καθὼς καὶ γιὰ τ' ἀποτελέσματα τῶν λουτρῶν.

Ἐγὼ καθισμένη μόνη στὸ τραπέζι μου, κυττάζω προσεκτικὰ τοὺς γειτονάς μου καὶ πρὸ πάντων τὶς κυρίες, ποὺ κάθουνται κοντά μου. Πολλὲς ἀπὸ αὐτὲς εἶνε ἀρκετὰ κακοντυμένες· ἄλλες ὅμως εἶνε ἀληθινὰ κομψές. Πολλὲς ἀπὸ αὐτὲς εἶνε συμπαθητικές· ἄλλες ὅμως εἶνε ἀληθινὰ ἀποκρουστικές. Ἄλλες φαίνονται σοβαρὲς καὶ ἀξιοπρεπεῖς, ἄλλες ὅμως κοινὲς καὶ χυδαῖες· ἄλλες φαίνουνται πολὺ ἀπαιτητικές, ἄλλες πάλι ἔχουν φυσικώτατον καὶ πολὺ διακεκριμένον ὕφος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ἔχω ὅλην τὴν εὐκαιρία νὰ κυττάζω γύρω μου, νὰ κατασκοπεύω καὶ νὰ κρίνω κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον αὐστηρῶς τοὺς αὐτοθέλητους αὐτοὺς αἰχμαλώτους τοῦ Αἰξ-λὲ-Μπαίν.

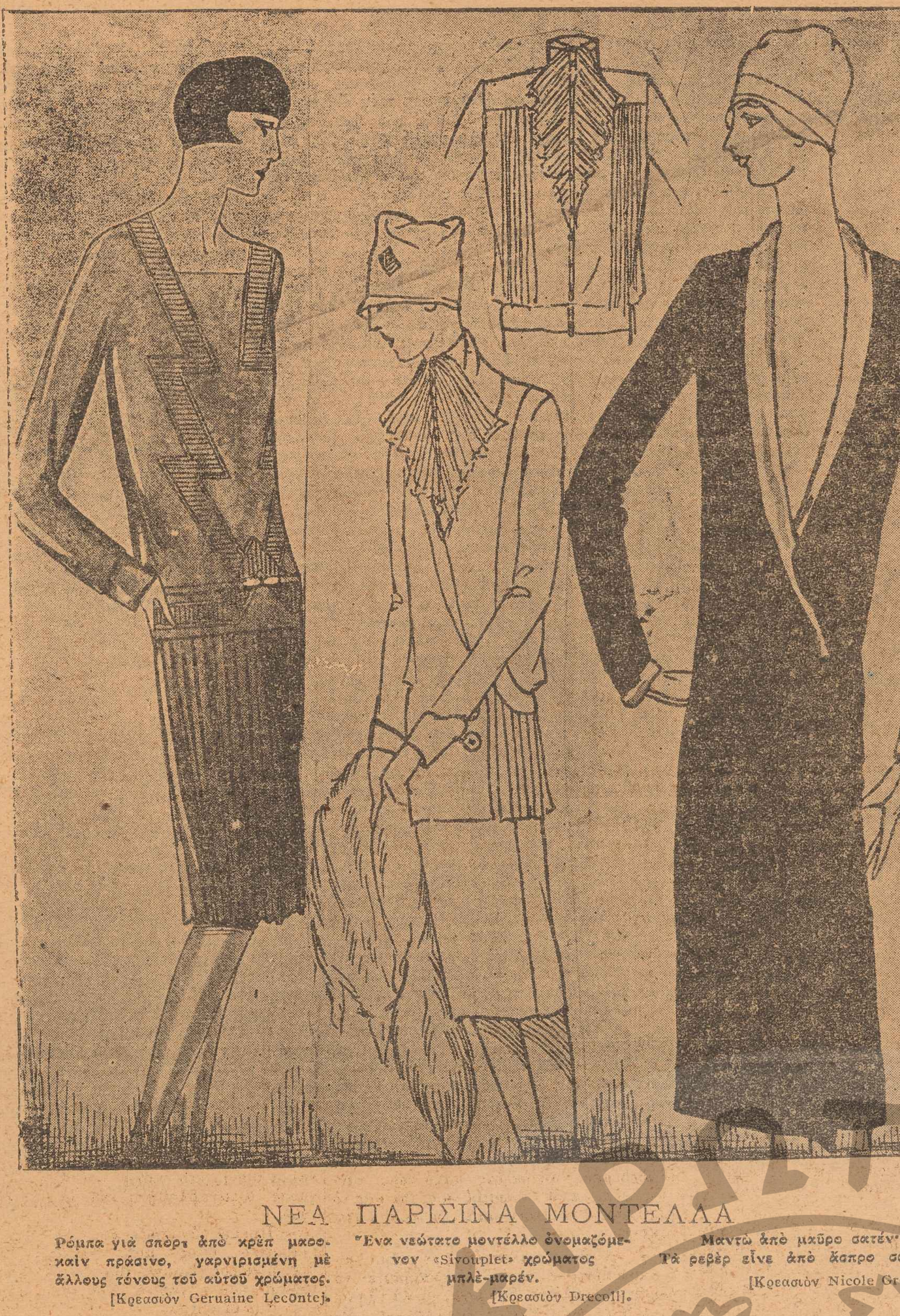

ΝΕΑ ΠΑΡΙΣΙΝΑ ΜΟΝΤΕΛΛΑ

Ρόμπα γιὰ σπὸρ ἀπὸ κρὲπ μαροκαὶν πράσινο, γαρνιρισμένη μὲ ἄλλους τόνους τοῦ αὐτοῦ χρώματος.
[Κρεασιὸν Geruaine Lecontе].

Ἕνα νεώτατο μοντέλλο ὀνομαζόμενον «Sivouplet» χρώματος μπλὲ-μαρέν.
[Κρεασιὸν Drecoll].

Μαντὼ ἀπὸ μαῦρο σατέν· Τὸ ρεβὲρ εἶνε ἀπὸ ἄσπρο σατέν.
[Κρεασιὸν Nicole Gronlt].

ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΑΚΡΥΑ ΦΟΥΣΤΑ;

Εἶνε ἀλήθεια παράξενο κι' ὅμως εἶνε ἀληθινό, ὅτι τὸ φκειασίδωμα, ὅσο φυσικὸ εἶνε γιὰ τὴν πόλη, τόσο ἀπαίσιο εἶνε γιὰ τὰς λουτροπόλεις καὶ τὴν ἐξοχή. Τὴ σκέψη αὐτὴ ἔκαμα, βλέποντας μιὰ χαριτωμένη μελαχροινούλα μὲ κατακόκκινα μάγουλα καὶ μὲ χρωματισμένα μάτια. Τὰ μαλλιά της ἦσαν ἀκανόνιστα. ἀλλοῦ πολὺ κοντὰ κι' ἀλλοῦ πολὺ μακρυά. Στοιχηματίζω, πὼς ἦρθε ἐδῶ γιὰ ν' ἀφήσῃ τὰ μαλλιά της νὰ μεγαλώσουν. Εἶνε ἡ μόνη ἐξήγησις, ὅτι μιὰ κομψὴ κόρη δέχεται νὰ βρίσκεται στὰ χάλια αὐτά. Σ' ὅλα τἆλλα ὅμως εἶνε ἀληθινὰ χαριτωμένη καὶ πρὸ πάντων ντύνεται μὲ πολὺ γοῦστο. Ἡ τουαλέττα της εἶνε ἀπὸ λευκὸ ὕφασμα «κροκοντίλ». Φορεῖ ἀκόμη μιὰ ζακέττα χωρὶς μανίκια ἀπὸ τρικὸ κοραλλί. Τὸ καπέλλο της εἶνε ἀπὸ λεπτὴ ψάθα ρὸζ καὶ ἀρκετὰ γυριστὸ στὸ ἀριστερὸ πλάϊ. Πλησίον τῆς κόρης αὐτῆς ὑπάρχει καὶ ἡ μητέρα της, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁμοιάζει καταπληκτικῶς. Εἶνε κι' αὐτὴ κομψὰ ντυμένη. Ἡ φοῦστα της εἶνε ὅλη πλισσὲ καὶ πολὺ μακρυά. Ξαναγυρίζουμε λοιπὸν στ' ἀλήθεια στὶς μακρυὲς φοῦστες; Φορεῖ, στὰ γκρίζα μαλλιά της, ἕνα καστοράκι γκρίζο κι' αὐτὸ καὶ τὰ παπούτσια της εἶνε δεμένα μὲ σταυρωτὰ λουράκια, ποὺ ἀσφαλῶς θὰ εἶνε ἀναπαυτικὰ γιὰ τὸ πόδι της.

Τ' ΑΓΟΡΑΚΙΑ ΣΤΗ ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΗ

Νά τώρα κι' ἕνα γκροὺπ ἀπὸ τρία ἀγοράκια, ποὺ τρῶνε λίγο καὶ παίζουν πολύ. Εἶνε ὡραῖα ντυμένα καὶ πολὺ πρακτικά. Ἀλλάζουν κάθε ἡμέρα κοστούμια διαφόρων χρωμάτων· ἡ φόρμα ὅμως τῶν κοστουμιῶν εἶνε ἡ ἴδια: δηλαδὴ ἕνα εἶδος ρωσσικῆς μπλούζας, ποὺ κουμπώνει πλάϊ καὶ σφίγγεται μὲ ζώνη, εἶνε δὲ ἀρκετὰ μακρυὰ γιὰ νὰ σκεπάζῃ τὰ παντελονάκια τους, ποὺ τὰ μαντεύει κανεὶς χωρὶς καὶ νὰ τὰ βλέπει νὰ ἐξέχουν. Ἡ ὁμοιομορφία αὐτὴ φθάνει ἕως τὰ σανδάλια, ποὺ γίνονται ἀπὸ τουὰλ ὁμοίου πάντοτε χρώματος πρὸς τὸ χρῶμα τοῦ κοστουμιοῦ. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσω ἰδιαιτέρως τὸ ἑξῆς: ὅτι τ' ἀγοράκια αὐτὰ ποτὲ δὲ φοροῦν καπέλλα. Εἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς ὑγιεινῆς, ἡ ὁποία καταδικάζει τὰ καπέλλα. Ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν μαλλιὰ καὶ ὕστερα ἀπὸ τὰ σαράντα τους χρόνια, πρέπει ν' ἀφήσουν, εἰ δυνατὸν διαρκῶς ἐκτεθειμένο τὸ τριχωτὸν μέρος τῆς κεφαλῆς τους στὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιο.

Καὶ ἡ μαμά τους ὅμως ποτὲ δὲ φορεῖ τὴν ἴδια τουαλέττα σὲ δύο γεύματα· γιὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτὴν ὑπηρεσία, κρατεῖ προσεκτικὰ σημειώσεις διαρκῶς. Σήμερα ἡ τουαλέττα της εἶνε ἀπὸ κρὲπ ζωρζὲτ χρώματος μπλὲ λαβάντ· ἡ φοῦστα εἶνε σκεπαστὴ στὸ ἀριστερὸ μέρος τόσο πολύ, ὥστε νὰ φαίνεται ὁλόκληρη ἡ πραγματικὰ τελεία γάμπα της, ἐνῷ στὸ δεξιὸ μέρος ἡ φοῦστα ἔχει τὸ κανονικό της μάκρος. Ἡ τάλια εἶνε ἀρκετὰ ψηλὰ τοποθετημένη καὶ ἐλαφρὰ σφιχτή. Ὑποθέτω, ὅτι αὐτὴ θὰ εἶνε ἡ φόρμα τῆς φθινοπωρινῆς μόδας.

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΣΑΜΦΑΣΟΝΙΣΜΟΣ

Ἀντιμέτωπος τῆς κυρίας αὐτῆς στέκεται ὁ τύπος τῆς μοντέρνας γυναίκας, χωρὶς νὰ θέλω νὰ εἰπῶ, πὼς εἶνε καὶ ὁ πιὸ τέλειος. Εἶνε ψηλὴ καὶ λεπτή. Εἶνε ντυμένη μὲ μιὰ τουαλέττα σπὸρ ἀπὸ ὕφασμα σκωτσέζικο μὲ ρῆγες ἀπὸ κρὲπ ντὲ σὶν ρὸζ καὶ ἀπὸ μάλλινο ζέρσεϋ κόκκινο. Ἡ ζώνη γίνεται ἀπὸ δέρμα φειδιοῦ σὲ δυὸ τύπους. Εἶνε τὸ ἴδιο φεῖδι, ποὺ ἄλλοτε ξεγέλασε τὴν καϋμένη τὴν μητέρα μας τὴν Εὔα. Τὰ μαλλιὰ τῆς κυρίας αὐτῆς εἶνε σὲ μιὰν ἀξιοθρήνητην ἀταξία. Γι' αὐτὸ καὶ κάνει τὴν ἀφελῆ καὶ τὰ χτενίζει εἰρηνικώτατα μπρὸς στὸν καθρέφτη τῆς τραπεζαρίας σὰ νὰ εἴτανε μόνη ἐκεῖ μέσα. Ὕστερα, ἐπειδὴ βρῆκε λίγη τὴν πούδρα τοῦ προσώπου της, ἔβαλε ἀκόμη λίγη καὶ κατόπιν κόκκινο στὰ χείλη. Ἔπειτα ἐφάνη εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτό της. Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ὁ σύζυγός της, γυρισμένος στὸν ἀπεναντινὸν καθρέφτη, ἔβγαλε τὸ μάλλινο γιλέκο του μὲ πλατιὰ νταμιὲ ἄσπρα, μαῦρα καὶ κόκκινα. Ἐφόρεσε ὕστερα τὸ σακκάκι του κι' ἔτσι ἐνεφανίσθη ντυμένος μ' ἕνα κοστοῦμι μαρρόν. Τὰ μαλλιά του εἶνε κολλημένα ἀλλὰ γιὰ πιὸ πολὺ ἀσφάλεια τὰ βουρτσίζει δυνατά. Ὁ μαῖτρ ντ' Ὀτὲλ τοὺς δίνει τὴ λίστα καὶ κάθουνται στὸ τραπέζι χωρὶς νἀνταλλάξουε σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ γεύματος οὔτε ἓξ λέξεις.

ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗΝ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Εἰς ἀντιστάθμισμα τοῦ σιωπηλοῦ αὐτοῦ ἀνδρογύνου, νά, ἕνα ζεῦγος μνηστευμένων. Περιστοιχίζεται ἀπὸ τοὺς γονεῖς των. Εἶνε ὁλοφάνερο, πὼς ἀγαπιόνταν καὶ τὸ δείχνουν χωρὶς καμμίαν ἐπιφύλαξη. Ὄμορφη δεσποινίς, μ' ἀρέσει ἡ τουαλέττα σου, ποὺ εἶνε ἀπὸ λευκὴ μουσολίνα πλισσὲ ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, καθὼς καὶ ἡ δερμάτινη μπλὲ ζώνη σου, ποὺ ἀγκαλιάζει ἁβρὰ τὴ λεπτή σου μέση. Ὄμορφο ἐπίσης εἶνε τὸ καπελλῖνο σου ἀπὸ ἰταλικὴ ψάθα κρὲμ καθὼς καὶ τὸ ἀπὸ κρὲμ βελοῦδο ἐλαφρὸ παλτουδάκι σου. Ὁ μνηστὴρ σας, δεσποινίς, σᾶς τὸ ἔβγαλε μὲ πολλὴ χάρη, σᾶς ἐπλησίασε ἀρκετὰ καὶ σεῖς τοὔπατε μὲ τὰ μάτια: «ναί, προτοῦ τὸ εἰποῦν τὰ χείλη σας». Χάρις στὸ θέαμα αὐτό, ποὺ εἶνε συγχρόνως ὡραῖο καὶ συγκινητικό, τελειώνω τὸ γεῦμα μου μὲ ὄρεξη καὶ εὐχαρίστηση. Κι' ὅμως στὴν ἀρχὴ ἤμουν τόσο δύσθυμη καὶ ἀπογοητευμένη...

THÈRÈSE CLEMENCEAU

ΞΕΝΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας της:
— Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυό μας, κύριε, εἶνε περιττός!
— Ἀφοῦ τὸ καταλάβατε αὐτό, πῶς... δὲν ἐφύγατε ἀκόμη;!..
(Σκῖτσο τοῦ Λενουὰρ)

COMTESSE — ΑΠΟ ΤΗ "ΔΥΝΑΜΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ" — DE NOAILLES

Ἀπὸ τί σ' ἔχω σήμερα καρδιά μου ἀποστερήσει;
Ἀπὸ τὸν πόνο, ἀπ' τῆς ζωῆς τὸν πόθο, ἀπ' τὴν ἐλπίδα;
Ἀπὸ τὴ γνῶσι τὴν κρυφή, μισοκλεισμένη ὅτι εἶσαι
Μέσ' τὴν κατάχνια ποὺ καμμιὰ δὲν τὴν περνάει ἀχτῖδα;

Καυχήθηκα ἄλλοτε πολὺ πὼς ἡ ζωὴ 'ναι δόξα,
Τὸ πνέμα μου ξεχείλιζεν ἀπὸ πολέμιο αἰθέρα,
Μὰ πίστεψε στὸ στεναγμὸ ποὺ ὡς τώρα τὸν ἀρνιόσουν:
Εἶν' ὅλα ματαιότητα, κι' ὅλα θροφὴ τοῦ ἀγέρα!

Ἀπ' τὸ κακὸ ποὺ ὁρίζει μου χώρια ἀπὸ σὲ νὰ μένω,
Τὸ χῶμα νὰ σκεπάζει σε, καὶ νὰ ὑπάρχω ἀκόμα,
Τὸ πιὸ μεγάλο βάσανο τραβάει τὸ ἔρμο σῶμα,
Ποὺ ἡ διαβατάρικη στιγμὴ σὰ χρόνος τὸ βαραίνει!

— Εὐτυχισμένος ποὺ μπορεῖ νὰ σταματήσει ξαφνικά,
Καὶ σὲ γαλήνη ἀτάραχη κι' ἀνόνειρη νὰ γείρῃ,
Τὶς νύχτιες ὧρες παύωντας ἀδιάκοπα ν' ἀναμετρᾷ
Μπρὸς στὰ σκυμμένα τὰ κεριά, καὶ τ' ἄδειο τὸ ποτῆρι!

Μετάφρασις ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ

Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ, ΒΛΕΠΕΤΕ...

Ὁ πελάτης: —Δὲ μοῦ λές, σὲ παρακαλῶ.. Πέρυσι ξανάφαγα σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἑστιατόριο καὶ ἡ μερίδες ἦσαν πολὺ μεγαλύτερες ἀπὸ φέτος... Πῶς σ μβαίνει αὐτό:

Τὸ γκαρσόνι: —Νὰ σᾶς πῶ... Πρόκειται περὶ λάθους... προοπτικῆς!... Ἀπὸ πέρυσι εὐρύναμε, βλέπετε, τὴν αἴθουσα, καὶ οἱ μερίδες.. φαίνονται μικρότερες!..

(Σκίτσο τοῦ Λενουὰρ)

ΑΡΑΒΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΞΕΠΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΩΡΑΙΑΣ ΛΕΪΛΑ

ΤΟΥ ΑΧΜΕΤ ΑΜΠΤΟΥΛΛΑΧ

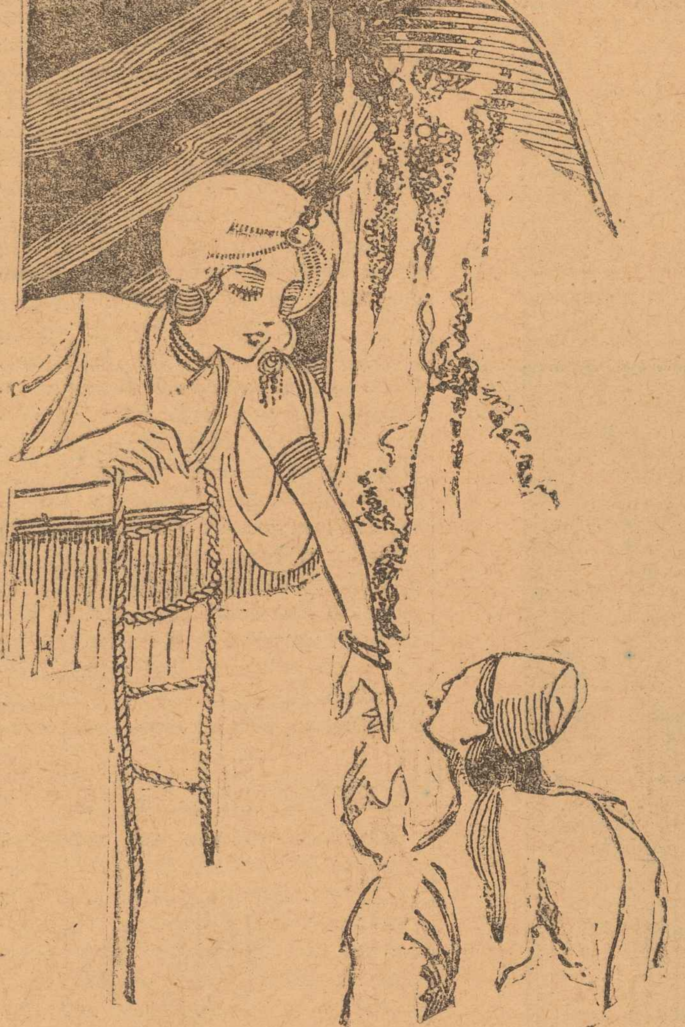

Τὰ μάτια της ἦταν καρφωμένα ἐπάνω του.

Κλίγκ-κλόγκ, κλίγκ-κλόγκ.... Ὁ ἦχος τῶν βραχιολιῶν, ποὺ φοροῦσε στοὺς ἀστραγάλους, ἀπὸ ἀτόφιο ἀσῆμι καὶ ποὺ χώνουνταν μέσ' τὸν ἄμμο, ρύθμιζε τὸ ἀθόρυβο βάδισμα τῶν μικρῶν ποδιῶν της, ποὺ διέκρινε κανεὶς τὴ γυμνότητά τους.κοκκινισμένων μὲ κινᾶ, σὲ κάθε βῆμα, τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ φτέρνες της ἄφιναν τὶς ἀνάριες παντοῦφλες της ἀπὸ κίτρινο δέρμα. Διέσχιζε τὸ παζάρι. Τὰ καφάσια λὲς καὶ φιλτράριζαν τὶς ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου, ποὺ πέφτανε πάνω στὰ μεταξωτά, στὰ χαλιά, στὰ μπρούτζινα βάζα, στὶς πήλινες γλάστρες, στὰ στενόμακρα μπουκάλια τῶν μυρωδικῶν μὲ τὰ χρυσᾶ βουλώματα, σὲ μιὰ ἀκαθόριστη μαγεία σχεδίων καὶ χρωμάτων, ἀνάμεσα ἀπ' τὸ ρόζ, τὸ πράσινο καὶ τὸ λιλά. Γύρω της ξεχύνουνταν σὲ οὐρλιάσματα ἡ κερδοσκοπικὴ συμφωνία: ἕνας μαῦρος γίγαντας τοῦ Φεζὰν φιλονικοῦσε μ' ἕνα ἑβραῖο τῆς Τσόρμπας, μὲ σαρκαστικὴ φυσιογνωμία, τὴν τιμὴ τῆς πήχης μιᾶς δαντέλλας, σωστὸ πέπλο ἀράχνης. Ἕνας Σπανιόλος ποὺ τὸ πρόσωπό του ἔμοιαζε σὰν μάσκα πανοπλίας, διαφιλονικοῦσε τὴν πρωτοκαθεδρία, μὲ κάποιον Τριπολιτᾶνο παρφουμαρισμένο δανδῆ, ντυμένο μ' ἕνα μπουρνοῦζι σταχτοκόκκινο, ποὺ εἶχε ἕνα νάρκισσο στὸ ἀριστερὸ αὐτὶ καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια ἕνα μπαστοῦνι ἀπὸ μπαμπού. Ἕνας Βεδουῖνος μὲ γυμνὰ πόδια, μ' ἀδύνατους ὤμους περιτυλιγμένος μ' ἕνα μάλλινο ροῦχο γεμᾶτο χῶμα, διαμφισβητοῦσε τὴ δόξα ἀπὸ κάποιον Ταργκουῒ τοῦ Τομπουκτοῦ, ποὔχε τὸ ἀπαίσιο πρόσωπό του σκεπασμένο μ' ἕνα λεπτὸ πέπλο. Ἕνας Ἀράπης, μιγὰς Γότθων καὶ Βανδάλων, μὲ ἀνοικτὰ γαλάζια μάτια καὶ μὲ ὑποχρυσίζοντα γένεια, συζητοῦσε ἕνα δυσκολονόητο μέρος τοῦ Κορανίου, μ' ἕναν Σεΐχη ἱεροκήρυκα, ντυμένο μ' ἕνα βελουδένιο πανωφόρι. Ἕνας Μογραβῖνος μὲ λίγα γένεια πηγαινοερχόντανε ἐπιδεικνύοντας τὴ λέρα του. Ὅλες αὐτὲς κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες ἀποτελοῦσανε σιλουέττες καθαρὰ ἀπεικονισμένες, δραματικὲς ἐμφανίσεις, ἐπάνω στὸ σκληρὸ φόντο τοῦ τουνεζιάνικου ἀνθρωπισμοῦ.

Ἄγγιξε στὸ πέρασμά της τὸ μυγιάγκικτο καταστηματάκι ἑνὸς λεμονατζῆ καὶ λίγο ἔλειψε νὰ τὸ ἀναποδογυρίσῃ

— Ὁ θεὸς ἂς εἶνε μαζύ σου, μουρμούρισε ζητῶντας συγγνώμην.

— Καὶ στὸ δικό σου σπῆτι, Γιὰχ Λεϊλά, ἤτανε ἡ φιλικὴ ἀπάντησις τοῦ πωλητῆ.

Ὕστερα συνέχισε τὸ δρόμο της, κρατῶντας ψηλὰ τὸ στῆθος, μὲ ὑπερήφανο βάδισμα, ὅπως τὸ ἐσκέφτηκε ὁ ζωγράφος Τζὼν Ματουρὶν μὲ τὴ καλλιτεχνικὴ σκέψι του, ἐπιδεκτικὴ στὴν παρατηρητικότητα. Κουνοῦσε ρυθμικὰ τοὺς γοφοὺς καὶ τὸ στῆθος, ὅπως συνήθιζαν οἱ μαροκινὲς Ἑβραῖες καὶ οἱ Ἀλγεριανὲς ποὺ ἀνετράφηκαν στὸ Μαρόκο. Ἦταν μικρόσωμη καὶ σβέλτη. Αὐτὸ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ διακρίνῃ παρ' ὅλο τὸ μουσελινένιο πέπλο μὲ τὶς πορτοκαλιὲς καὶ μενεξεδένιες κορδέλλες ποὺ τὴν κάλυπτε ἀπ' τὴ κορφὴ ὡς τὰ πόδια. Σκέφτηκε πόσο χρονῶ θὰ μποροῦσε νἆταν, γιατὶ ἀπ' τὸ πρόσωπό της, ἀνάμεσα ἀπ' τὸ κάτω κόψιμο τοῦ Χάϊκ καὶ τοῦ τριγωνικοῦ φερετζὲ ἀπὸ βαθὺ μενεξεδένιο τοῦλι, δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ δῆ παρὰ ἕνα πλατὺ μέτωπο, μιᾶς χιονένιας ἀσπράδας, καὶ δυὸ μαῦρα ἐβένινα μάτια, στερημένα ὁλότελα ἀπὸ οἱανδήποτε ἔκφρασι, δυὸ μάτια ἀμυγδαλωτὰ μὲ πυκνὲς βλεφαρίδες, μάτια μιᾶς ράτσας, σκέφτηκε, κι' ὄχι μιᾶς τυχαίας γυναῖκας, δυὸ μάτια πίσω ἀπ' τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχε ψυχή, ἢ τουλάχιστο ἂν ὑπῆρχε κάτι αὐτὸ ἦταν ἀνεξήγητο γι' αὐτόν.

Κλίγκ — Κλόγκ... Προχωροῦσε πάντοτε.

Σὰν καὶ τὴς προηγούμενες ἡμέρες, στάθηκε μπροστὰ στὸ μαγαζὶ τοῦ Μαλτέζου Ἑβραίου, ποὔχε ἕνα προφὶλ ποὔμοιαζε ἀλεποῦ καὶ ἕνα δέρμα σὰν περγαμηνή, κάτου ἐκεῖ στὴν ἄκρη τῆς ἀγορᾶς, γιὰ νὰ παζαρέψῃ ἕνα περιδέραιο καμωμένο ἀπὸ θαμπὰ σαφύρια καὶ ἀμεθύστους.

— Κοντὲσχ, Γιαχουντί; (Πόσα, Ἑβραῖε), ρώτησε μὲ τὴ βαρειὰ φωνή της.

— Ὅσα σᾶς εἶπα καὶ χθὲς, καὶ προχθὲς καὶ πιὸ προχθὲς, μοῦ κέρα! ἀπάντησε σ' ἕνα νόθο ἀνακάτωμα ἀραβικῆς, φραντζέζικης καὶ ἱσπανικῆς γλώσσας—ἑπτὰ χιλιάδες φράγκα! Καὶ ξέρετε πῶς τὴ τιμὴ αὐτὴ ἐγὼ ζημιόνουμαι...

— Αὐτὸ τὸ κάμνει κάθε βράδυ, ἐξηγοῦσε σ' ἕνα φίλο του κάποιος ἀράπης ποὺ στέκονταν ἐκεῖ δίπλα δίχνοντας τὸ νέο κορίτσι ἐνῷ αὐτὸ ἔσπευδε ν' ἀπαντήσῃ:

— Δὲν ἔχω αὐτὸ τὸ ποσὸν, Ἑβραῖε!

— Μοῦ τὸ εἴπατε ἤδη χθές, προχὲς καὶ πιὸ προχθὲς ἀκόμα! Σὲ τί θὰ μποροῦσε νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ λοιπὸν τὸ χασομέρι αὐτὸ ποὺ μοῦ κάνετε κάθε ἡμέρα;

Ὁ Μαλτέζος ἔφτυσε κατὰ γῆς κ' ὕστερα γυρνῶντας πρὸς τὸ πλῆθος, ρώτησε δυνατὰ γιὰ ποιὸ λόγο οἱ φτωχοὶ πᾶνε καὶ παζαρεύουν πράγματα ποὺ δὲν μποροῦν ν' ἀγοράσουν.

Σὰν νἄταν δυνατὸ ποτὲ οἱ γυμνοὶ ἄνθρωποι νὰ σκέφτωνται πῶς δὲν πρέπει νὰ σχίσουν τὰ ροῦχα τους; Ἢ μήπως μπορεῖ ἕνας βατραχος νὰ κρυολογήσῃ;

Ἐζητοῦσε τὴ βοήθεια τοῦ Ἀλλὰχ γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ ὑπομονὴ καὶ κουράγιο.

Σ' ὅλο τὸ πρόσωπό του εἶχε ἁπλωθῆ ἕνα βαθὺ κόκκινο χρῶμα, κι' ὁ Τζὼν Ματουρὶν ὑποπτεύθη τὸ θυμό του βλέποντας τὴ κοκκινάδα τοῦ προσώπου του. Αὐτή, ἀφοῦ ἔρριξε μιὰ τελευταία ματιὰ στὸν Ἑβραῖο, προχώρησε, βγῆκε ἀπ' τὴν ἀγορὰ καὶ συνέχισε τὸ δρόμο της πρὸς τὸ μεγάλο τζαμί, ποὺ ὕψωνε τοὺς γεμάτους ἀπὸ κίτρινα καὶ λαδιὰ πορσελανένια ψηφηδωτά, μιναρέδες του πρὸς τὸν ἀσημογαλαζένιο οὐρανό.

— Εἶνε πολὺ φτωχή. Θέλετε νὰ τὴν ἀκολουθήσω καὶ νὰ τῆς πῶ πῶς θέλετε ἕνα ραντεβοῦ μαζύ της, Γιὰντ Σίντι; ἐρώτησε ὁ Γιουσέφ, ὁ δραγουμᾶνος ποὺ ὁ Ματουρὶν εἶχε προσλάβει στὴν ὑπηρεσία του στὴ Τύνιδα καὶ ποὺ τὸν εἶχε ἀκολουθήσῃ στὴ Τουγκοὺρτ, τὴν πόρτα αὐτὴ τῆς Σαχάρας.

Μιλοῦσε τὰ γαλλικὰ μὲ ἕνα λαρυγγοπρόφερτο τόνο καὶ ὁ Ματουρὶν τοῦ ἀπήντησε ἀνακατεύοντας ἐγγλέζικες καὶ γαλλικὲς λέξεις:

— Ὄχι, ὄχι. Εἶνε τώρα μιὰ βδομάδα ποὺ μ' ἀναγάζῃς νὰ σοῦ λέω ὄχι δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα.

— Ἀλλὰ Σίντι! Εἶνε τόσο καλοκαμωμένη καὶ χωρὶς ἀμφιβολία ἕνας ἄνδρας στὴ δική σος ἡλικίας εἶνε γεμᾶτος ζωή.....

— Σιωπή!

Ὁ Γιουσὲφ ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους του. «Ἕνα βῆμα μέσ' τὴ λάσπη γιὰ ἕνας κακὸς λόγος ἀπ' τὸν κύριό σου... Θεέ μου! εἶνε πράγματα χωρὶς σημασία», μονολόγησε φιλοσοφικώτατα, καὶ πρόσθεσε, σὰν νὰ μὴν τὸ ἔννοιαζε τίποτε:

— Εἶνε ὤμμορφη. Ἴσως εἶνε καὶ νέα, Κι' ἂν θέλατε νὰ τὴν ἔχετε, θὰ μποροῦσε τὸ περιδέραιο...

Ὁ Ματουρὼ προσεπάθησε νὰ μὴν τὸν ἀκούῃ. Αἰσθανότανε τὸν ἑαυτό του αἰχμάλωτο ἑνὸς μυστηριώδους πόθου. Δὲν ἦταν ἀγάπη αὐτὸ ποὺ ἔννοιωθε, ἀλλὰ οὔτε καὶ σωστὸς πόθος. «Δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε τίποτε ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο, σκεφτούτανε, ἀφοῦ δὲν τὴν ξέρω τὴ γυναίκα αὐτή, οὔτε εἶδα κἂν τὸ πρόσωπό της. Μ' ὅλα αὐτὰ ὅμως τοῦ φαινόντανε πὼς μέσα του ἀσυναίσθητα εἶχε θρονιασθεῖ ἕνα ὁλόκληρο βασίλειο ἀπὸ ἀνείπωτους πόθους. Τοῦ φαινόντανε πῶς γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξήγησι στὴν Ἀφρικὴ, στὴ χώρα αὐτὴ τὴν γεμάτη πόθους, σκληρότητες, σαδισμούς, καὶ... καὶ στὰ μάτια τῆς ἄγνωστης γυναίκας. Ἦταν μαῦρα... μὰ χωρὶς ψυχή.

Χωρὶς ψυχή; Ἦταν ἆρά γε βέβαιος γιαυτό; Καὶ πῶς νὰ μαντέψῃ κανεὶς τὴ ἡλικία της, τὄνομά της, τὰ ὄνειρά της, τὶς σκέψεις της; Γιατὶ τὸν κύτταζε; Μήπως μόνο γιατὶ τῆς ἄρεζε τὸ περιδέραιο; Ἐπρόκειτο ἆρά γε γιὰ καμμιὰ πρόστυχη καὶ συνηθισμένη περιπέτεια σὰν κι' αὐτὲς ποὺ πέρασε στὴ Στὰντ ἢ στὴ Βὲν Στρίτ; Δὲν τὸ πίστευε, δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψῃ.

Σήκωσε τὰ μάτια του. Ἀπὸ πολὺ μακρυὰ τοῦ ἦρθε ἡ κλαγγὴ τῶν ἀσημένιων βραχιολίων—κλίγκ, κλοὺγκ—ὅπως ἔστρεφε ἀπ' τὴ γωνία τοῦ τζαμιοῦ γιὰ νὰ μπῆ στὸ μεγάλο δρόμο, καὶ πάνω στὸ μπουρνοῦζι της οἱ ἀκτίνες τοῦ ἥλιου ἀντιφέγγισαν προκαλῶντας ἕνα σωρὸ ξωτικὲς ἀποχρώσεις. Ἔστρεψε λίγο μὲ σκοπὸ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Ὁ Γιουσὲφ χαμογέλασε καὶ ἔρριξε μιὰ ματιὰ ὕποπτη στὸν ἑβραῖο ἔμπορο.

Ἀλλὰ ὁ Ματουρὶν ματάγινε κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Αἰσθανότανε πάντα μέσα του τὸν ἀκαθόριστο πόθο ποὺ τοῦ ἐνέπνεε ἡ γυναίκα αὐτή, ἀλλά, ἀπεφάσισε νὰ τ' ἀποδώσῃ στὸ θερμὸ κλῖμα, στὴ ἀνυπόφορη ζέστη τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Θὰ γύριζε στὸ ξενοδοχεῖο του νὰ φλυαρίσῃ μὲ τὸν γάλλο ταγματάρχη ποὺ προήδρευε σὰν νὰ ποῦμε τοῦ τραπεζιοῦ ποὺ ἔτρωγαν: μερικοὶ εὐρωπαῖοι, οἱ περισσότεροι ὑπάλληλοι τοῦ κράτους, λίγοι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, καὶ λιγότεροι ἀκόμη περιηγηταί. Λίγη κινίνη θὰ τὸν συνέφερνε καὶ ἕνα ποτῆρι φραπαρισμένο σαμπάνιας στὸ δεῖπνο θὰ τὸν ἔκανε τελείως καλά. Ἀποφασιστικὰ συνέχισε τὸ δρόμο του, ὁ Γιουσὲφ ἀκολουθοῦσε τὰ βήματά του, σὰν ἕνας μαῦρος σκύλλος καὶ ἕνας ἄσπρος βοσκός.

Ἔξαφνα, χωρὶς νὰ σταθῆ καὶ ν' ἀναλύσῃ τὸ γιατὶ καὶ τὸ πῶς, ἄλλαξε ἰδέα, ἔστρεψε καὶ διευθύνθηκε ἴσια στὸ Μαλτέζο. Ἐξήτασε τὸ περιδέραιο. Ἦταν ἕνα μαῦρο, παληὸ, εὔθραστο, μοναδικὸ καὶ σὲ σχέδιο καὶ σὲ ἐκτέλεσι.

— Πόσο; τὸν ρώτησε.

— Ἐννέα χιλιάδες φράγκα, Σίντι.

— Μὰ στὴ γυναῖκα πρὸ ὀλίγου ἔλεγες ἑπτά.

— Ὀκτὼ χιλιάδες, αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, ὅπως εἶνε κι' ἀλήθεια ὅτι εἶμαι ὁ πατέρος τῶν παιδιῶν μου.

— Μοῦ εἶνε ἀδιάφορο ἂν εἶσαι σὺ ὁ πραγατικὸς πατέρος ἢ ὄχι. Ἐγὼ δίδω ἑπτὰ χιλιάδες· οὔτε ἕνα λεπτὸ παραπάνω.

— Πολὺ καλὰ Σίντι!

— Θὰ ἔρθῃς στὸ Γκρὰν Ὀτέλ, νὰ σοῦ δώσω τὰ χρώματα.

— Θέλετε νὰ τὸ πάρετε τώρα μαζύ σας ἢ νὰ σᾶς τὸ φέρω ἐγώ;

— Οὔτε τὸ ἕνα, οὔτε τὸ ἄλλο. Θὰ τὸ δώκῃς στὴ γυναῖκα αὐτὴ ὅταν τὴν δῇς.

— Φυσικά, ἐὰν ὅμως ἡ γυναῖκα ἔρθει. Θέλετε νὰ τῆς δώσω τὴ διεύθυνσι σας;

— Ὄχι! ἀπήντησε ζωηρὰ ὁ Ματουρὶν, καὶ ξανάρχισε τὸ δρόμο, ἐνῷ ὁ Γιουσέφ, ἔριχνε μιὰ ματιὰ φιλικὴ καὶ συνθηματικὴ στὸ Μαλτέζο. Αὐτὴ πάλι μὲ τὴ σειρα του, ὅταν χάθηκαν πιὰ στὴ καμπὴ τοῦ δρόμου ὁ Ματουρὶν καὶ ὁ Γιουσέφ, εἶπε γελῶντας στὸν πλαϊνό του ἄραβα ἔμπορο χαλιῶν, πῶς αὐτοὶ οἱ γκουελμποι, ὅλα αὐτὰ τὰ σκυλλιὰ οἱ χριστιανοί, ἦταν τρελλοί.

* * *

Ὁ Ματουρὶν αἰσθανότανε τὸν ἑαυτό του νευρικό, δυσαρεστημένο μὲ ὅλο τὸν κόσμο καὶ μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἐσκεφτόντανε μὲ κάποια λύπη πόσο διαφορετικὴ ἦταν ἡ ζωὴ στὴ πατρίδα του, στὸ Λονδῖνο. Ἐκεῖ, τέτοια ὥρα, θὰ αἰσθανόνταν τὴν εὐχαρίστησι νὰ τρώγῃ μαζὺ μὲ τὴ φιλιναδίτσα του, ποὺ θὰ συνήθιζε πάντα νὰ ἔχῃ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ διασκεδάσῃ.

... Πῶς λεγόντανε; Θὰ περνοῦσε μιὰ ὡραῖα βραδυά, γεμάτη γέλοια, χαρά, σαμπάνια, χορό. Θυμόντανε τὰ λεπτὰ πειραχτικὰ ἐπιγράμματα ποὺ ἔκαμνε ἡ φιλινάδα του, τὰ ζωηρὰ καὶ εἴρωνα μάτια της, κάτι ἀνοικτὰ γαλάζια μάτια, γεμάτα ζωή, σωστοὶ καθρέφτες ἐνεργητικότητος καὶ ζωτικότητος. Κι' αὐτὰ τὰ μάτια τοῦ θύμισαν τὰ ἄλλα, τὰ χωρὶς ἔκφρασι, ποὺ ἔκρυβαν μέσα στὶς πυκνὲς βλεφαρίδες της, τὴ ζωὴ καὶ τὴ ψυχὴ τῆς γυναῖκας αὐτῆς, ὅπως τὸ γισσμάκι της τῆς ἔκρυβε τὸ πρόσωπο, καὶ δύσκολα τὴν γνώριζε κανείς. Θἄχε ἄραγε βάλει στὸ λαιμό της τὸ περιδέραιο; Τὸ μέταλλο ἄραγε θὰ χάϊδευε τὸ λευκὸ καὶ θελκτικὸ δέρμα της; Θὰ σκεφτόντανε μήπως σ' αὐτὸν ποὺ τῆς τὸ ἔδωσε; Θὰ ἐνδιαφερόντανε γι' αὐτόν, ὅπως ἐκεῖνος ἐνδιαφέρθηκε γιαυτήν;

Ἔδιωξε ἀπ' τὸ μυαλό του τὶς σκέψεις αὐτές, λέγοντας πὼς εἶχε ἀρκετὰ βαρεθῆ τὴν ζωὴ τῆς Τύνιδος. Τὸ ἔργο του ἐκεῖ πάνω στὸ στρίποδο—μιὰ γυναῖκα διασχίζοντας τὴν ἀγορὰ—θὰ ἔμενε ἀτελείωτο. Θὰ ξαναγύριζε στὴ πατρίδα του.

Ἡ Λεϊλὰ διέσχιζε τὸ παζάρι...

Ἔστρεψε καὶ εἶπε στὸ Γιουσὲφ ποὖταν κουλουριασμένος σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ μπαλκονιοῦ.

— Αὔριο φεύγομε γιὰ τὴν Τύνιδα μὲ τὸ σιδηρόδρομο.

— Ἀπὸ τώρα;

— Ναί, θέλω νὰ προφθάσω τὸ πρῶτο βαπόρι γιὰ τὴ Μασσαλία.

— Θὰ γίνῃ ὅπως θέλει ὁ Σίντι, συνεπλήρωσε ὁ δραγουμᾶνος. Ἐσηκώθηκε καὶ ἔχοντας σταυρωμένα τὰ χέρια πάνω στὸ στῆθος βγῆκε ἔξω. Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ξαναγύρισε βαστῶντας ἕνα μπουκάλι μὲ μπούκχα. Τὸ ποτὸ ἀπὸ χυμὸ σύκων ποὺ ἐφεῦρον, ὅπως λένε οἱ Μαυριτανοί, ὅταν διώχθηκαν ἀπ' τὴν Ἱσπανία καὶ προσπαθοῦσαν νὰ παρηγορηθοῦν γιὰ τὴν ἀπώλεια τῶν κήπων τῆς Γρενάδης. Ἔφερε καὶ δυὸ ποτήρια, ποὺ ἐσκούπισε προσεκτικὰ μὲ τὰ βρώμικα δάκτυλά του.

— Γιατὶ δυὸ ποτήρια; ρώτησε ὁ Ματουρίν.

Ἡ ἀπάντησις ἦρθε κεραυνοβόλος μέσ' τὴν ἁπλότητά της.

— Γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὴν κυρία.

— Μιὰ κυρία;

— Ναί, κύριε.

— Ποιὰ κυρία, Γιουσέφ;

— Αὐτὴ ποὺ τῆς δώσατε τὸ περιδέραιο, Σίντι· τῆς ἔδωσα τὴ διεύθυνσί σας.

— Ὤ!

— Μοῦ τὴν ἐζήτησε ἐκείνη.

Καὶ πρὶν προφθάσῃ νὰ βρῇ ὁ Ματουρὶν τὸν καιρὸ νὰ σκεφθῇ, ὁ Γιουσὲφ συνέχισε:

— Θὰ ἔρθῃ σήμερα τὸ βράδυ. Ἄ!...—ὑποκλινόμενος—εἶνε ἤδη στὸ δωμάτιο τοῦ Σίντι. Καλὴ νύκτα σας Σίντι. Θὰ βρῆτε πάνω στὴ τουαλέττα ἕνα μπουκάλι μόσχο. Φθάνουν δυὸ σταγόνες πάνω στὸ στῆθος τῆς γυναίκας γιὰ νὰ ἀναλωογονήσουν τὸν πόθο καὶ τὴν ἀγάπη. Εἶμαι ὁ ἀφοσιωμένος ὑπηρέτης σας!

Μὲ εὐκινησία γάτας πλησίασε στὸ μπαλκόνι καὶ πήδησε στὸ δρόμο.

Ἕνα λεπτὸ ὁ Ματουρὶν ἔμεινε ἄφωνος καὶ ἔκπληκτος. Ὕστερα ἔτρεξε στὸ μπαλκόνι καὶ φώναξε:

— Γιουσέφ! Γιουσέφ! Γύρισε πίσω! Ὁ διάβολος νὰ σέ....

* * *

Καμμιὰ ἀπάντησις. Ὁ δραγουμᾶνος εἶχε χαθῆ. Κάτω στὸν δρόμο τίποτε δὲν ἐκινεῖτο. Ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος. Στὶς ζεστὲς χῶρες ἡ νύκτα περικλείει μιὰ χαύνη καὶ ἀποπνικνικὴ ἡσυχία. Ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοὖρθε ἡ δυνατὴ μυρουδιὰ τοῦ μόσχου. Τὸ φεγγάρι, ὁ μετάλλινος αὐτὸς δίσκος, ἔρριχνε ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φυλώματα τῶν φοινικοδένδρων, μιὰ δέσμη ἀπὸ χλωμὸ φῶς σὰν πορτοκαλένιο, κι' ἄφινε νὰ διαγράφεται στὸ φέγγος του μιὰ γυναικεῖα σιλουέττα, κουκουλωμένη μ' ἕνα διάφανο πέπλο, καθισμένη σταυροπόδι πάνω στὸ κρεββάτι. Μαῦρα σὰν τὸν ἔβενο, κάτω ἀπὸ τὸ χαΐκ, τὰ μάτια της ἦταν καρφωμένα ἐπάνω του.

Μηχανικά, μπῆκε στὸ δωμάτιο, ἐσφάλισε τὴν μπαλκονόπορτα καὶ ἔστρεψε τὸ ἠλεκρικὸ κουμπί. Ἡ γυναίκα σηκώθηκε καὶ προχώρησε ν' αὐτόν, σιγά, σιγὰ ἀλλὰ χωρὶς τὸ παραμικρότερο ἐνδοιασμό. Ὅταν ἔφταξε ἀρκετὰ κοντά του, στάθηκε.

— Ἦρθα, Σίντι, τοῦ εἶπε.

Μιλοῦσε γαλλικά, ἀλλὰ ὄχι μὲ τὸ λαριγκόφωνο ἰδίωμα τῶν Ἀράβων. Ἡ προφορά της ἦταν τελεία, καὶ ἡ φωνή της ἁρμονική, ἥσυχη καὶ γλυκειά.

Λιγάκι ἀπότομα τῆς εἶπε τὴν σκέψι του.

— Δὲν εἶσθε ἀπὸ τὴν Ἀραβία; τὴν ρώτησε.

— Ὄχι, εἶμαι μιὰ Ἀλέξια, τὸ μικροῦλι χεράκι της ἔκανε μιὰ ἀκαθόριστη κίνησι. Μιὰ Ἀλέξια, ἐπανέλαβε μὲ κάποια πίκρα. Καὶ πρὶν ἤμουνα καὶ μαζὺ μὲ ἄλλες γυναῖκες στὸ Σοὺκ-ἐλ-Τρούκ.

Πρόφερε τὶς σκληρὲς ἀραβικὲς αὐτὲς λέξεις μὲ ἕνα ἠχηρό, μεταλλικὸ τόνο.

Τὴν κύτταζε. Δὲν καταλάβαινε τί ἤθελε νὰ πῆ. Ἀλέξια... Σοὺκ-ἐλ-Τρούκ... Τί σήμαιναν αὐτά; Εἶχε ἀκούσει τόσο ἀραβικὲς λέξεις στοὺς τελευταίους αὐτοὺς μῆνες καὶ ὅμως πόσο λίγο μένανε στὴ θύμησι του. Ἐὰν τῆς ζητοῦσε νὰ ἐξηγηθῆ καλλίτερα; Εἰς τί θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἐνδιαφέρῃ αὐτό;

Τί τὸν ἔνοιαζε σὲ ποιὰ ἀκριβῶς φυλὴ ἀνῆκε; Αὐτὸ ποὺ ἤθελε ἦταν νὰ διαβάσῃ τὸ αἴνιγμα μόνος του μέσα ἀπ' τὰ μάτια της. Ἤθελε νὰ τῆς τὸ πῆ καὶ δὲν ἤξερε μὲ τί λόγια νὰ τῆς τὸ ἐκφράσῃ. Ἔμοιαζε σὰν νὰ τὸν εἶχε πιάσῃ γλωσσοδέτης.

— Ἦρθα γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ περιδέραιο, Σίντι, εἶπε.

— Σᾶς ἀρέσει;

— Ναί, Σίντι.

— Τὸ... τὸ φορεῖτε;

— Ὄχι.

— Ὄχι;

Αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτό του λιγάκι πειραγμένο.

— Τὸ πούλησα, Σίντι.

— Ὤ! εἶπε μὲ παράπονο, καὶ ὕστερα συνέχισε:

— Ἀλλὰ τότε...

— Δὲν εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ τὸ κόσμημα, ἀπήντησε μὲ μιὰ παιδικὴ ἀφέλεια, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ χρῆμα.

Καὶ ἐξηκολούθησε χαμογελῶντας:

— Δὲν μποροῦσα νὰ σᾶς ζητήσω χρήματα, μιὰ ποὺ δὲν σᾶς εἶχα πῆ οὔτε μιὰ λέξι: Τὸ μόνο ποὺ ἔκανα ἦταν νὰ σᾶς δείχνω μὲ τὶς παρακλητικὲς ματιές μου τὴν ἐπιθυμία μου. Ἐσεῖς προσέξατε στὸ βλέμμα μου καὶ τὸ καταλάβατε...

— Βέβαια! Σᾶς ἐκατάλαβα, εἶπε. Ἀλλά, ἐρώτησε μὲ μιὰ ἀσυναίσθητη σκληρότητα, γιατὶ ἀνάμεσα σὲ τόσους ἄνδρες ποὺ ὑπάρχουν ἐδῶ, προτιμήσατε ἐμένα, ἕνα ξένο;

— Γιαυτὸ ἀκριβῶς, γιατὶ εἶσθε ξένος καὶ αὔριο ἢ μεθαύριο θὰ φύγετε.

— Τώρα καταλαβαίνω τὴ πρόθεσί σας!

Αἰσθανόντανε τὸν ἑαυτό του λίγο πειραγμένο, θυμωμένο, ἀλλὰ ὁ φύσει γενναιόδωρος χαρακτῆρας του τοῦ ἐπέβαλε καὶ πάλι τὴ ψυχραιμία.

— Ἐὰν πράγματι ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα...

— Ὄχι δὲν ἔχω πιά. Πούλησα τὸ περιδέραιο γιὰ ἔξη χιλιάδες φράγκα. Αὐτὰ θὰ μᾶς φτάξουν γιὰ ἕνα χρόνο.

— Θὰ μᾶς φτάξουν;

— Ναί.

— Θέλετε νὰ πῆτε πῶς θὰ φτάσουν σὲ σᾶς καὶ—καὶ μὲ κάποια δόσι ζήλειας—σ' ἕναν ἄνδρα...κάποιον ποὺ ἀγαπᾶτε;

— Ὄχι, Σίντι, εἶπε μὲ γλυκειὰ φωνή, θὰ φτάσουν σὲ μένα καὶ σὲ κάποιον ποὺ μ' ἀγαπᾶ, σὲ κάποιον ποὺ μ' ἀγαπᾶ τώρα εἴκοσι χρόνια κι' ἴσως καὶ παραπάνω. Γιατί, Σίντι, δὲν εἶμαι νέα γυναίκα. Καί...κυττάξτε...ἰδοὺ ἡ εὐγνωμοσύνη μου γιὰ τὸ περιδέραιο!

Μὲ μιὰ ἀπότομη κίνηση κατέβασε τὸ γιασμάκι της κι' ἄφισε νὰ φανῇ ἕνα ὠοειδὲς πρόσωπο, ἄσπρο σὰν μάρμαρο, μιὰ μικρὴ εὐθύγραμμη μύτη, καὶ πλούσια πυρόξανθα μαλλιά, κτενισμένα σὲ μποῦκλες καὶ κρατημένα μὲ χρυσοκέφαλες φορκέπτες. Μὲ μιὰ κίνησι ἀκόμη ἄφισε νὰ γλυστρίσῃ χάμω ἡ ρόμπα της.

— Δὲν εἶμαι νέα, συνέχισε. Ἀλλὰ—μὲ φωνὴ ἀργὴ καὶ παραπονεμένη—εἶμαι ἀκόμα ἀρκετὰ ὡραία, δὲν εἶν' ἔτσι Σίντι; Μπορῶ ἀκόμα νὰ συγκινήσω μιὰ καρδιὰ μὲ τὴν ἀμφίβολη ὑπόσχεσι κρυμμένων θελγήτρων...

— Ναί, ἀπήντησε σοβαρά.

Ἡ μυρωδιὰ τοῦ μόσχου τὸν ἐξερέθιζε. Ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του μεθυσμένο μέσα σ' ἕνα κόσμο ὀνείρων καὶ πόθων.

Ἡ γυναίκα ξαναμίλησε. Ἀλλὰ αὐτὸς δὲν τὴν ἄκουγε. Ἡ φωνή της ἀντηχοῦσε στ' αὐτιά του σὰν ἕνα ὑπόκωφο μουρμούρισμα ποὺ ὅσο προχωροῦσε γινόντανε καὶ πιὸ γλυκό, οἱ φράσεις της μοιάζανε σὰν τὸ ψίθυρο ποὺ προξενεῖ ἕνα κοπάδι μελισσιῶν ποὺ προσπαθεῖ νὰ ρουφίξῃ τὸ χυμὸ ἀπ' τὰ ἀνθισμένα λουλούδια τῆς λεμονιᾶς, μοιάζανε σὰν τὸ ἀνεξίτηλο μούδιασμα ποὺ φέρνει στὸ κορμὶ μιὰ θερμὴ βραδυὰ καλοκαιριοῦ...σὰν τὸ ἄλικο λουλούδι τῆς ροδιᾶς.., ναί! τὸ ἄλικο σὰν τὰ χείλη της.., πὰ γεμᾶτα πόθο...σὰν τὸ κορμί της...

Τὴν ἄκουγε συνεχῶς νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν ἴδια φράσι:

— Ἦρθα γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ περιδέραιο...

Ἔστρεψε λίγο...προχώρησε πρὸς τὸ κρεββάτι. Καὶ μιὰ φορὰ ἀκόμα ἡ καλλιτεχνικὴ ψυχὴ τοῦ Ματουρὶν τοῦ ἐνέπνευσε μιὰ κίνησι.

— Σταθῆτε αὐτοῦ!, εἶπε. Μὴ κινεῖσθε.

Τράβηξε τὸ στρίποδό του, ἔσκισε τὸ ἀτιέλειωτο σχέδιο, ἔβαλε ἕνα ἄλλο χαρτί, καὶ πῆρε στὰ χέρια του τὸ χρωστῆρα. Ἄρχισε νὰ ζωγραφίζῃ μὲ μιὰ ἀφάνταστη γρηγοράδα καὶ ὕστερα ἀπὸ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, πρόφερε:

— Εὐχαριστῶ!

Τῆς ἔδειξε τὸ σχέδιο ποὖφτιαξε τόσο γρήγορα.

Στὰ χείλη της ἄνθισε ἕνα χαμόγελο εὐχαριστήσεως.

— Ἐγὼ εἶμαι; ἐρώτησε.

— Ὄχι.

— Ὄχι;

— Τουλάχιστο ὄχι ἀκόμη. Ἀλλὰ θὰ γίνετε σεῖς... ἐὰν θὰ θελήσετε νὰ ξαναποζάρετε ἄλλη μιὰ φορά... Ἂν ξαναρθῆτε... Ἂν ξαναρθῆτε..., ἐπανέλαβε τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ αὐτὴ ἔσκυβε πάνω ἀπ' τὸν ὦμο του, χαϊδεύοντας τὸ μάγουλό του μὲ τὰ μαλλιά της καὶ φέρνοντας τὰ κόκκινα χείλη της κοντὰ στὰ δικά του...

Ἡ μυρωδιὰ τοῦ μόσχου ἦταν ἀφόρητη. Γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάνθηκε νὰ τὸν κυριεύῃ μιὰ ζάλη, κι' ἕνα ἡδονικὸ ἀνατρίχιασμα πέρασε ὅλο τὸ σῶμα του. Ἔκανε νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴν γυναῖκα ποὺ τὸν μεθοῦσε, κι' ἔννοιωσε πῶς τὴν ἴδια στιγμὴ κι' αὐτὴ αἰσθανόντανε τὸν ἴδιο πόθο μέσα στὸ αἷμα της.

Τὴν ἄκουε νὰ μιλᾶ.

— Θέλετε πραγματικά... πραγματικά...νὰ ξανάρθω Σίντι;

— Ναί, ναί, θέλω νὰ 'ρθῆτε, δὲν θὰ 'ρθῆτε;

— Θά...

— Αὔριο, ναί! αὔριο! Ὑποσχεθῆτε μου το!

— Δέν...

— Ὑποσχεθῆτε! ἐπέμενε...

Τὸν παρατηροῦσε μ' ἕνα διστακτικὸ βλέμμα, ἐρευνητικό. Τώρα, ἔτρεμε λίγο, σὰν ἕνα παιδὶ σὰν ἕνα ζῶο. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔκανε νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ, ποὺ θὰ τὴν ἔσφιγγε στὸ στῆθος του, ξέφυγε κι' ἕνα χαδιάρικο γλύστρημα, πῆρε τὴ ρόμπα της καὶ τὴν φόρεσε.

— Ὄχι, εἶπε, σὰν νὰ μιλοῦσε στὸ παιδί της.

— Ἀλλά...γιατί;...ἐγὼ νόμιζα..

— Ὄχι, ὄχι! ἐπανέλαβε.

Καὶ τάμάτια της δείχνανε τὴν ἀμετάπειστη ἀπόφασί της.

— Δὲν καταλαβαίνετε λοιπόν, Σίντι; Εἶνε αὐτό...τὸ πορτραῖτο!

Κι' ἔδειξε τὸ πρόχειρο σχέδιο ποὺ εἶχε κάνει ὁ ζωγράφος.

— Τί σχέσι μπορεῖ νἄχῃ τὸ πορτραῖτο μὲ μᾶς;

— Δὲν εἶνε ἀληθινό.

— Δὲν εἶνε ἀληθινό;

— Ὄχι.

— Σὲ τί;

— Στὸ...βλέπετε;... Μὲ ζωγραφίσατε...χωρὶς πέπλο.

— Τὸ πρόσωπό σας εἶνε ἀκόμη ξέσκεπο. Χαμογέλασε.

— Σίντι—τοὖπε σοβαρὰ—ἐμεῖς οἱ μουσουλμάνες φορᾶμε πάντα τὸ πέπλο...πάντα ...πάντα...ἀπ' τὴ κούνια μας ἴσαμε τὸ τάφο! Κι' ὅταν τὸ κορμί μας δὲν τὸ φορεῖ τὸ φορεῖ ἡ ψυχή μας. Δὲν θὰ μπορούσατε ποτέ, ποτὲ νὰ κάμετε τὸ ἀληθινὸ πορτραῖτο μου, κι' ἂν ἀκόμα ἐρχόμουνα ἑκατὸ φορὲς νὰ ποζάρω. Ποτὲ δὲν θὰ γνωρίσετε τὴ ψυχή μου, κι' ἂν ἀκόμα...

— Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια—τὴν διέκοψε ἐνῷ ἡ καρδιά του ξαναγίνουνταν πάλι κρύα. Δὲν θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ σᾶς ζωγραφίσω ὅπως εἶσθε. Πάντα γιὰ μένα θὰ εἶσθε σκεπασμένη μὲ τὸ πέπλο, πάντα, πάντα...

Καὶ γυρνῶντας ἀπότομα πρὸς τὸ στρίποδο, ἅρπαξε τὴ σχεδιασμένη κόλλα καὶ τὴν ἔσχισε σὲ πολλὰ κομμάτια...

— Τέλειωσε ἡ ἱστορία τοῦ πορτραίτου μου; τὸν ἐρώτησε.

— Ναί! Τέλειωσε γιὰ πάντα.

— Ἀντίο, Σίντι!

— Ἀντίο!

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα στὸ πρόγευμα συνήντησε τὸ συνταγματάρχη Λεμεσουρέρ.

— Ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ γυναῖκα; τὸν ἐρώτησε.

— Δὲν βαριέσαι...

— Ἄστε τα αὐτά! Παρατήσετε τὴν ἀγγλοσαξωνικὴ ὑποκρισία σας καὶ μιλήσετε. Τὴν εἶδα νὰ βγαίνῃ ἀπ' τὸ δωμάτιό σας. Ἐλάτε, ὁμολογῆστε. Ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ γυναῖκα;

— Ἰσχυρίζονταν πῶς ἦταν...—ὁ Ματουρὶν προσπάθησε νὰ θυμηθῇ τὴ λέξι ποὺ τοῦ εἶπε—ἅ! ναὶ μιὰ Ἀλέξια... ἢ κάτι τέτοιο.

— Ἀδύνατο! καὶ ὁ Λεμεσουρὲρ ἀνασηκώθηκε καὶ κάθησε καλύτερα στὴ καρέκλα του. Δὲν ὑπάρχουν πιὰ ἐδῶ τέτοιες.

— Τί εἶνε λοιπὸν μιὰ Ἀλέξια; ἐρώτησεν ὁ Ματουρίν.

— Μιὰ Κιρκασιανὴ σκλάβα, Ἀλλὰ αὐτὸ ἀνήκει σὲ μιὰ πολύ, πάρα πολὺ παληὰ ἐποχή, πρὶν ἀκόμα ἐμεῖς οἱ Γάλλοι καταλάβουμε τὴν Τύνιδα. Ὑπῆρχε τότε μιὰ σωστὴ ἀγορὰ ἀπὸ σκλάβες, στὸ Σοὺκ-ἐλ-Τρούκ...

— Ποῦ;

Ὁ Ματουρὶν θυμήθηκε πὼς τοῦ εἶχε πῆ τὴν ἴδια λέξι ἡ περίεργη ἐκείνη γυναίκα.

— Στὴ παληὰ ἀγορὰ ἐκεῖ ποὺ τώρα πουλᾶνε μπουρνούζια καὶ μεταξωτά. Κι' αὐτὲς οἱ Ἀλέξια ἦταν οἱ καλύτερες γυναῖκες τῆς ἀγορᾶς, γιατὶ ἦταν Κιρκασιανές, κορίτσια ἀπὸ καλὲς οἰκογένειες. Μὰ τὴ πίστι μου — κι' ὁ Λεμεσουρὲρ χαμογέλασε — ἐγὼ εἶμαι βέβαιος πὼς ἡ γυναίκα τῆς ἐρωτικῆς περιπετείας σας δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ κοινὴ Ἀράπισσα ποὺ θέλησε νὰ ἐπιβληθῇ στὴ φαντασία... καὶ στὸ πορτοφόλι σας. Ὁλότελα ὅμοια ὅπως ἡ τελευταία παρισινὴ κοκότα διατείνεται πὼς κατάγεται ἀπὸ κάποια πριγκηπικὴ οἰκογένεια τῆς Γλασώνης. Ξέρω πολὺ καλὰ πῶς δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνο μιὰ γνήσια Ἀλέξια καὶ αὐτὴ εἶνε... ἅ! μιὰ πολὺ μεγάλη κυρία, μιὰ κυρία τῆς ἀριστοκρατίας. ἡ γυναίκα τοῦ γέρου Σὶ Μεχμὲτ Ἀμπτερρσμάν. Τὴν εἶχε ἀγοράσει πρὸ εἴκοσι χρόνια.

Ὁ Σὶ Μεχμὲτ ψηλαφοῦσε μὲ τὴν θύμηση του τὴν παλαιὰ ἐποχή....

— Ποιὸς εἶνε ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος; ἐρώτησε ὁ Ματουρὶν μὲ ὅσο ἀδιάφορο ὕφος μποροῦσε.

— Ἕνας Σεΐχης, ἕνας γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Προφήτου....... Ἦταν πρὶν ἕνα πολὺ σπουδαῖο πρόσωπο... Μεγάλος βεζύρης τοῦ τοῦ Σὶ Σαντόκ, τοῦ μπέη τῆς Τύνιδος. Ἀλλὰ τώρα....

— Τώρα;

— Περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγῶντας τα νὰ κλαῖς, καὶ ἀνασηκώνοντας τοὺς ὤμους ὁ Λεμεσουρὲρ, προσέθεσε: Κατεστραμμένος!

— Ὁ Ματουρὶν τὸν κύτταξε στὰ μάτια. Μιὰ παράξενη ὑποψία πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό του....

— Ἀλήθεια; ρώτησε.

— Τελείως κατεστραμμένος, φίλε μου! Οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Ἱσπανοὶ τοκογλύφοι ἀνέλαβαν τὶς τελευταῖες διατυπώσεις. Τώρα πιὰ τίποτε ἄλλο δὲν τοῦ περισσεύει παρὰ ὁ ἑαυτός του καὶ... ἐκείνη.

— Θέλετε νὰ πῆτε....

— Ναὶ τὴν Ἀλέξια. Λένε πὼς πλήρωσε γιὰ νὰ τὴν πάρῃ ἕνα μυθῶδες ποσό: κάτι γύρω ἀπ' τὸ μισὸ ἑκατομμύρια. Ὕστερα τὴν παντρεύτηκε. Αὐτὸς ἕνας Σεΐχης, ἕνας γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Προφήτου, νὰ παντρευθῇ μιὰ σκλάβα..... Φαντασθῆτε τί σκάνδαλο ἦταν! ἄρχισε νὰ διαδίδεται πὼς ἦταν κόρη ἑνὸς Κιρκασίου πρίγκηπος, ὅτι τὴν εἶχαν κλέψει... καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα. Ἀστεῖα πράγματα!—ἐξακολούθησε τὴ διήγησί του ὁ συνταγματάρχης ἐνῷ ἕνα εἰρωτικὸ χαμόγελο χάραξε τὰ χείλη του—διηγοῦνται πάντα ἕνα σωρὸ ἱστορίες τοῦ εἴδους αὐτοῦ γιὰ ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ ἡ ὀμορφιά τους εἶνε κάπως ἐξαιρετικὴ καὶ ἰδιαίτερη ἀπ' τὶς ἄλλες. Ἔπειτα, γιὰ νὰ τῆς γίνῃ πιὸ ἀγαπητός, πῆρε διαζύγιο ἀπὸ τὶς δυὸ ἄλλες γυναῖκες του, ἀνεψιὲς καὶ τὴ δυὸ τοῦ Σὶ Σαντὸκ Μπέη, πρᾶγμα ποὺ φυσικὰ τοῦ ἀφήρεσε τὴν εὔνοια τοῦ Μεγάλου Κυρίου του.

Ὕστερα ἀπ' αὐτό.... τὰ καταλαβαίνεις πιά! Ἐξόδευε... ἐξόδευε, πάντα στὸ δωδεκαπλάσιο ἀπ' ὅτι αὐτὴ ἤθελε. Ἐμεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι, φίλε μου, εἴμαστε γλίσχροι ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς ἐρωτευμένους Ἄραβας.

Σηκώθηκε καὶ ἔζωσε τὸ σπαθί του.

— Ἀλλά, ἀλήθεια, σεῖς ποὺ εἶσθε Ἀγγλοσάξων καὶ καλλιτέχνης, καὶ κατὰ συνέπεια δυὸ φορὲς περισσότερο θαυμαστὴς τῶν περιεργοτήτων, θὰ μπορούσατε νὰ κάνετε μιὰ ἐπίσκεψι στὸ μέγαρο τοῦ γέρου αὐτοῦ ἀριστοκράτη.

Τὸ μέγαρο του λένε, πὼς κρύβει ἀκόμα πολλὰ περίεργα πράγματα ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ σᾶς ἐνδιαφέρουν.

— Πιστεύετε πὼς θὰ μὲ δεχθῇ;

— Θὰ ἐκολακεύετο γιαυτό. Ἀγαπᾷ τὶς ἐπισκέψεις. Τοῦ θυμίζουν τὰ περασμένα μεγαλεῖα του.

Κι' ἔτσι τὸ ἀπόγεμα τῆς ἴδιας μέρας, ὁ Ματουρίν, χωρὶς τὴν βοήθεια τοῦ δραγουμάνου του, ἐπεδόθη στὴν ἀναζήτησι τοῦ παλατιοῦ τοῦ Σὶ Μεχμὲτ Μπὲν Ἀμπντεραμάν. Τὸ ἀνεκάλυψε στὸ βόρειο μέρος τῆς πόλεως, στὸ τέλος ἑνὸς ἐρημικοῦ καὶ σκονισμένου δρόμου, περιτριγυρισμένο ἀπὸ δένδρα ἀλόης καὶ συκιὲς τῆς Μπαρμπαριᾶς. Τὸ κτίριο ὑψώνονταν πρὸς τὸν οὐρανό, ἄφθονο σὲ πυργίσκους, μπαλκόνια, ταράτσες μὲ περβάζια, χωμένα μέσα σὲ μιὰ πυκνοτάτη βλάστησι τοῦ κήπου, ποὺ ἕνα ψηλὸ τεῖχος τὸν περιέκλειε. Θάχαν περάσῃ ἀσφαλῶς πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ τὸν εἶχαν βάψῃ μὲ μιὰ κίτρινη βαθειὰ μπογιά, κ' ἡ πολυκαιρία τώρα τὄκανε νὰ μοιάζῃ σὰν τὶς παληὲς ἱσπανικὲς μητροπόλεις. Μόλις φαινόντανε τὰ ἴχνη τῶν ψηφιδωτῶν καὶ τῶν ἄλλων γκιρλαντῶν ποὺ στόλιζαν τὰ κάτω μέρη τῶν παραθυριῶν. Μιὰ μακρυὰ ἀλλέα ἀπὸ κυπαρίσσια ὁδηγοῦσε στὸ παλάτι. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μάζες ἀπὸ πράσινα χόρτα, μαρτυροῦσαν τὰ μέρη ποὺ ἄλλες φορὲς εἶχαν ὡμορφοπεριποιημένα παρτέρια λουλουδιῶν καὶ ποῦ καὶ ποῦ διέκρινε κανεὶς ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν ἄγριων χόρτων τὶς ρίζες των ἢ κανένα ἀτροφικὸ μπουμπουκάκι λουλουδιοῦ ποὺ δὲν βρῆκε τὴ δύναμι ν' ἀνθίσῃ.

Κύτταξε τὴν πόρτα τοῦ παλατιοῦ. Ἦταν καμωμένη ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο καὶ γαρνιρισμένη ἀπὸ διάφορα πετράδια, μὰ ποὺ τὰ πιὸ πολλὰ ἦταν σπασμένα πιὰ καὶ βρώμικα.

Ἦταν περίεργος νὰ μάθῃ τί κρύβονταν πίσω της.

— Ἔ! ἐσεῖς! Δὲν ὑπάρχει κανένας; φώναξε.

Δὲν ἄκουσε παρὰ τὴν κωμικὴ καὶ μονότονη ἠχὼ τῆς φωνῆς του. Κυριευμένος ἀπὸ μιὰ παράξενη νευρικότητα, ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα σ' ἕνα μακρὺ διάδρομο γεμάτο σκόνη. Ἀνατρίχιασε ἀκούοντας ἕνα ξηρὸ κρότο καὶ βλέποντας ἕνα σκορπιὸ ποὺ ἔτρεχε νὰ κρυφτῇ.

— Ἔ! ἐσεῖς! Δὲν ὑπάρχει κανένας! ξαναφώναξε.

Ἀλλὰ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ἔμεινε χωρὶς ἀπάντησι!

Μὲ κάποιο φόβο, ἀλλὰ κι' ἀποφασισμένος ν' ἀκολουθήσῃ τὸ σκοπό του φτάνοντας σ' ἕνα ἀποτέλεσμα, προχώρησε καὶ μπῆκε διαδοχικὰ μέσα σὲ πολλὰ διαμερίσματα γεμᾶτα σκόνη καὶ στερημένα κι' ἀπ' τὸ παραμικρότερο ἔπιπλο, ἐκτὸς ἀπὸ κάτι ἀραβουργήματα ἀπὸ πορσελάνην ποὺ βρίσκονταν ἀκόμα γύρω γύρω στοὺς τοίχους καὶ στὶς πόρτες καὶ ποὺ θύμιζαν τὴν περασμένη μεγαλοπρέπεια ταῦ παλατιοῦ τοῦ Σὶ Μεχμὲτ Μπὲν Ἀμπντεραμάν.

Φώναξε ἀκόμα μιὰ φορά. Ἡ φωνή του χάθηκε μέσα στὴ νεκρικὴ ἡσυχία ποὺ βασίλευε μέσα στὰ ἀπέραντα ἐκεῖνα σκονισμένα διαμερίσματα.

Ἔστρεψε τότε ἀποφασισμένος νὰ φύγῃ, ὅταν ἄνοιξε μιὰ πόρτα κι' ἕνας γεροντᾶκος καμπούρης, προχώρησε ζωηρὰ πρὸς τὸ μέρος του, σέρνοντας τὰ πόδια του. Ἦταν ντυμένος μὲ μιὰ ντεμπὰ ἀπὸ ἄσπρο βαμβακερὸ ὕφασμα, παληὸ καὶ μανταρισμένο. Τὸ κεφάλι του ξυρισμένο καὶ χωρὶς τουρμπάνι γυάλιζε σὰν ζαρωμένη φλούδα κρεμμυδιοῦ, καὶ τὰ μακρυὰ ἄσπρα γένεια του ἦταν κακοδιατηρημένα.

— Ἀ! Σίντι!... Τί θέλετε;... ἐρώτησε γαλλικὰ σὲ μιὰ ἀρκετὰ ὑποφερτὴ προφορὰ καὶ ὑποκλινόμενος μὲ εὐγένεια.

— Εἶμαι ζωγράφος. Ἄκουσα νὰ μιλοῦν γιὰ τὸ παλάτι σας καὶ ἐρωτῶ ἂν θὰ μποροῦσα νὰ ἔχω τὴν ἄδεια ἀπ' τὸν Σὶ Μεχμέτ...

— Πολὺ εὐχαρίστως... ὁ Σὶ Μεχμὲτ κολακεύεται γιαυτό.

— Ἀ! Εἶσθε σεῖς...

Τὸ γεροντάκι χαμογέλασε.

— Ναί, εἶμαι ὁ Σὶ Μεχμέτ, ἀπήντησε.

Ὁ Ματουρὶν ἔκαμε ἕνα βῆμα ἔκπληκτος. Πῶς; Ἦταν αὐτὸς ὁ Σὶ Μεχμέτ; Αὐτὸ τὸ καμπούρικο ρυτιδωμένο γεροντάκι, τὸ ὄχι καὶ τόσο καθαρό, ὑπῆρξε ποτὲ ὁ Μέγας Βεζύρης τῆς Τύνιδος; Μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ μιὰ τέτοια φτώχεια, ἀλλὰ μιὰ φτώχεια τραγικὴ καὶ ὑπερήφανη. Ἀλλὰ τὴ φορὰ αὐτή, δὲν ὑπῆρχε οὔτε τὸ παραμικρότερο ἴχνος ὑπερηφάνειας, δὲν ὑπῆρχε τίποτε...παρὰ γεράματα, ξέπεσμα καὶ... βρωμιά. Τὸν κύτταξε προσεκτικώτερα καὶ τοῦ φάνηκε πὼς τὸ πρόσωπό του ἦταν τραχύ, κουρασμένο, πρόσωπο ἀνθρώπου ποὺ στὴ ζωή του πάλαιψε καὶ δέχτηκε πολλὰ κτυπήματα. Καὶ μόνο τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν του — ἕνα χρῶμα παράξενο, βαθὺ μενεξεδένιο, κάτι μάτια ποὺ ἐξένιζαν σὰν νάταν διαρκῶς προσηλωμένα σ' ἕνα μακρυνὸ καὶ δοξασμένο θέαμα—προσέδιδε κάτι ἐκλεκτὸ στὴ φυσιογνωμία του, ποὺ ἀλλοιώτικα θὰ κινδύνευε νὰ χαρακτηρισθῇ τελείως πρόστυχη καὶ κοινή.

— Μιλᾶν λοιπὸν ἀκόμα γιὰ μένα στὴν Τύνιδα; ἐρώτησε ὁ Σὶ Μεχμέτ.

— Μάλιστα.

— Καὶ θὰ ἦσταν εὐχαριστημένος νὰ ἐπισκεφθῆτε...

— Θὰ ἤμουν ἐνθουσιασμένος, ἀπήντησε ὁ Ματουρίν, ποὺ ἄρχισε νὰ νοιώθῃ μέσα του μιὰ στενοχώρια.

Ὁ Σὶ Μεχμὲτ ἐμειδίασε.

— Ἐλᾶτε μαζύ μου...

Ἀνέβηκαν, κατέβηκαν καὶ ξανανέβηκαν πολλὲς σκάλες. Τὸν ὡδήγησε ἀνάμεσα ἀπὸ ἑκατοντάδες ὁλόκληρες δωματίων....

— Ἑκατὸ οἰκογένειες ζοῦσαν ἀπὸ τὶς δικές μου συνδρομὲς—ἔλεγε ὁ Σὶ Μεχμέτ. Οἱ ἀρχηγοὶ τόσων μακρυνῶν φυλῶν ἐρχόντανε νὰ γονατίσουν μπροστὰ στὸ θρόνο μου. Ὤ! Ἀλλάχ!...

Ψηλαφοῦσε μὲ τὴ θύμησι του τὴ παληὰ ἐποχή. Καὶ ὁ Ματουρὶν μὲ τὴ ψυχὴ τοῦ καλλιτέχνου μποροῦσε ν' ἀναπαραστήσῃ πιστὰ μέσα του τὴ σκηνή: ἡ αἴθουσα γεμάτη κόσμο τῆς ἐρήμου ντυμένο μὲ μπουρνούζια, ποὺ ἦρθε γιὰ νὰ πληρώσῃ τὸ φόρο, ὁ ὑπόκωφος θόρυβος ποὺ θαρρεῖς πὼς προξενοῦν οἱ καρδιὲς τῶν ὑποτελῶν στὴ θέα τῶν αὐθέντων των, ἡ ἀκαθόριστη βοὴ ποὺ ἐρχόντανε ἀπ' τὴν ἀγορὰ τῆς Τουγκούρτης καὶ ποὺ προξενόταν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἦρθαν γιὰ νὰ ὑμνήσουν τὴ δόξα τοῦ Βεζύρη των, οἱ πωληταὶ τοῦ παζαριοῦ ποὺ ἦρθαν γιὰ νὰ προσφέρουν τὰ ἐμπορεύματά τους στὴ γυναῖκα τοῦ ἄρχοντος—τὴ κιρκασιακὴ σκλάβα—σάλια, κοσμήματα, μυρουδικά, χαλιὰ περσικά, μουσελίνες κεντημένες μὲ χρυσάφι τῆς μακρυνῆς Φυζαμπάντ, στρατιῶτες ποὺ φρουροῦσαν τὸ παλάτι μὲ τίς, ἀπὸ μαῦρο μπαμποὺ λόγχες των τοὺς ἀξιωματικοὺς μὲ τὶς χρυσαφένιες στολές των καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλος κόσμος. Πλοῦτος, δόξα, λαμπρότης! Καὶ τώρα...

— Τίποτε, τίποτε πιὰ—εἶπε μὲ μονότονη καὶ πονεμένη φωνὴ τὸ γεροντάκι. — Ἀλλάχ! δὲν μοῦ μένει πιὰ τίποτε, τίποτε!

Κι' ἔξαφνα τὰ μάτια του ἄστραψαν, σήκωσε τὸ κεφάλι πρὸς τὸν οὐρανό, καὶ πρόσθεσε:

— Τίποτε ἄλλο παρὰ μόνο ἐκείνη! Μόνο ἐκείνη!... μοῦ φτάνει δόξα στὸν Ἀλλάχ!...

Σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμὴ μιὰ πόρτα ἄνοιξε. Ἀκούστηκε ἡ μεταλλικὴ κλαγγὴ—κλίγκ, κλοὺγκ, κλίγκ, κλοὺγκ—τῶν ἀσημένιων βραχιολιῶν τῶν ποδιῶν καὶ μιὰ σιλουέττα σκεπασμένη μὲ πέπλο μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο. Ὁ Σὶ Μεχμὲτ γύρισε ἀπότομα.

— Φύγε ἀπ' ἐδῶ—τῆς εἶπε ἀγάπικα—φύγε ἀπ' ἐδῶ σύ, σὺ ποὺ εἶσαι ἡ καρδιὰ ἑνὸς ἑκατομμυρίου τριανταφυλλιῶν! Δὲν βλέπεις, σὺ ποὺ εἶσαι ἕνα κομμάτι τῆς ψυχῆς μου, πῶς ὑπάρχει ἐδῶ ἕνας ἄνδρας, ἕνας ξένος;

Ὅταν ἔφυγε, γύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ματουρίν.

— Εἶνε ἀλήθεια πὼς ὁ Ἀλλὰχ εἶνε ὁ μέγας τῶν μεγάλων! εἶπε. Πολλὰ ὑπῆρξαν τὰ κοσμήματα ποὺ ἔκανα δῶρο στὴ Λεϊλὰ Τεζελμοὺκ στὴ ἐποχὴ τοῦ πλούτου μου. Καὶ τώρα τὰ πουλᾶ ἕνα, ἕνα. Γιατὶ μ' ἀγαπᾶ καὶ ἐγὼ εἶμαι πιὰ φτωχός. Χθὲς ἀκόμη, πούλησε ἕνα παληὸ περιδέραιο ποὺ τῆς εἶχα δωρήσει ἄλλοτε—ἐγὼ τὸ εἶχα ὁλότελα ξεχάσῃ—ἕνα περιδέραιο ἀπὸ θαμπὰ σαπφείρια κι' ἀμεθύστους. Θεέ μου! Ἔσκυψε τὸ γέρικο κεφάλι του καὶ γυρνῶντας στὴ Ἀνατολὴ πρόσθεσε μὲ σιγανὴ φωνή:

— Μεκτούμπ!... Ἦταν γραφτό!

— Μεκτούμπ! — ἐπανέλαβε χαμηλόφωνα καὶ μηχανικὰ ὁ Ματουρίν.

ΑΧΜΕΤ ΑΜΠΤΟΥΛΛΑΧ

Ἔσκυψε τὸ γέρικο κεφάλι του καὶ γυρνόντας στὴν Ἀνατολὴ πρόσθεσε μὲ σιγανὴ φωνή: «Μεκτούμπ»! (Ἦταν γραφτό!)

ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΗΣ ΜΠΙΜΠΕΣΚΟ

Ο ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΝΕΩΤΑΤΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Φαίρφαξ κι' ὁ Φρέζερ μὲ συνώδευσαν ὡς τὴν Βουλώνη. Ὅσο κι' ἂν ἤθελαν νὰ μὲ συνοδεύσουν ὡς τὴ Σουηδία, δὲν μποροῦσαν ὅμως νἄρθουν, γιατὶ εἴταν οὐδέτερο κράτος. Κι' ἂν ἀκόμα δὲ φοροῦσαν τὶς στρατιωτικές τους στολὲς τὰ δεκανίκια τους θὰ τοὺς πρόδιναν, πὼς εἶσαν πολεμιστὲς κι' ἀνάπηροι πολέμου.

Στὸ Λονδῖνο χασομέρησα πολύ, περιμένοντας ὡς ποὺ νἄρθει στὸ Νιουκάστελ τὸ νορβηγικὸ βαπόρι, ποὺ θὰ μὲ πήγαινε στὸ Μπέργκεν. Ὁ διαχειριστὴς τοῦ πατέρα μου δὲν μπόρεσε νὰ μὲ συναντήσει. Ἀπὸ τὸ Μπίαριτς δὲν ἔλαβα καμμίαν ἄλλην εἴδηση γιατὶ οἱ δικοί μου ἐνόμιζαν, πὼς εἶχα φύγει πιὰ ἀπ' τὸ Λονδῖνο.

Κι' ἔτσι μόνο στὶς 30 Νοεμβρίου μπόρεσα νὰ μπαρκαρισθῶ γιὰ τὸ Μπέργκεν. Ὁ καιρὸς εἴταν θολός, σχεδὸν σκοτεινός. Τὸ βαπόρι μας λεγόταν «Ζεύς»—εἴταν σὰν μιὰ ἄλλη βιβλικὴ κιβωτὸς τοῦ Νῶε.—Προστατευόταν ἀπ' τὶς γερμανικὲς τορπίλλες μὲ τὶς χάρτινες διεθνεῖς συμβάσεις, ποὺ, δὲν ξέρω πῶς καὶ γιατὶ, μπόρεσαν νὰ σωθοῦν ἀνάμεσα στὸν παγκόσμιον ἐκεῖνο κατακλυσμό.

Ὅταν ἔφτασα στὴ Στοκχόλμη, ὁ πατέρας δὲν εἴταν πειὰ ζωντανός. Ἔπρεπε νὰ περιμένω τὸν διαχειριστή του. Εὐθὺς ἄρχισα νὰ μετανοιώνω, γιατὶ ἔφυγα. Δὲν ἔκανα ἄσχημα νὰ φύγω, ἀφίνοντας μόνη τὴ Μαρία, τὸ μόνο πρόσωπο στὸν κόσμο, ποὺ εἶχε πραγματικὰ τὴν ἀνάγκη μου; Τί ἦρθα νὰ κάνω τόσο μακρυὰ ἀπ' αὐτήν; Γιὰ νὰ φέρω μετοχές, ποὺ δὲν εἶχον καμμίαν ἀξίαν γιὰ ἕναν πεθαμμένον ἄνθρωπο; Γιὰ νὰ διαβάσω ἕνα ὄνομα καὶ δυὸ χρονολογίες, ἀπάνω σ' ἕναν τάφο μέσα σ' ἕνα ξένο κοιμητήριο;

«Ἄφετε τοὺς νεκροὺς θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς» λέγει τὸ εὐαγγέλιο.

Ὁ πατέρας μου μὲ εἶχε συνειθίσει ἀπὸ μικρὸ παιδάκι νὰ μὴν τὸν λογαριάζω. Τὸ χλωμό του πρόσωπο σβήνοντας γιὰ πάντα, μ' ἔκανε νὰ σκέπτωμαι, πὼς εἶχε σβήσει σιγά-σιγὰ ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ προτοῦ ἀκόμη πεθάνει. Εἶχε ἀποτραβηχθῆ θεληματικὰ ὁ ἴδιος ἀπ' τὸν κόσμο· δὲν ἔκανε τίποτε γιὰ νὰ τιμήσει τ' ὄνομά του, ποὺ ἔσβησε μαζύ του χωρὶς καθόλου νὰ δοξασθῆ. Δὲν ἔκανε τίποτε στὸν κόσμο, γιατὶ δὲν εἶχε ἀγόρι νἀποτελειώσῃ ἐκεῖνο, ποὺ θἄρχιζεν αὐτός. Ἔζησε σὰ νὰ μὴν ἔζησε καθόλου, γιατὶ ἤξερε, πὼς τ' ὄνομά του δὲ θἄμενε ὕστερα ἀπ' αὐτόν!

Ὅταν ἤμουν παιδάκι, τὸν ἐφοβόμουν, ὅπως φοβᾶται κανεὶς τὴ θλίψη. Τόσο κατσούφης εἴταν. Ἀργότερα, τὸν ἐλυπόμουν, δίχως ποτὲ νὰ τὸν ἀγαπήσω. Κι' ὅμως ἔβαλα ὅλη τὴ δύναμή μου γι' αὐτό. Τώρα, ποὺ ἦταν πεθαμμένος, ἔνοιωθα μιὰ θλίψη ὅλως διόλου ἀλλοιώτικη ἀπὸ ὅ,τι θὰ φαντάζεται κανείς.

Ἄρχισα νἄχω τύψεις, γιατὶ ὑπάκουσα σ' ἕνα καθῆκον ὁλωσδιόλου φανταστικό. Ὅταν ζοῦσε ὁ πατέρας μου, ποτὲ δὲ μοῦ εἶπε τίποτε καὶ πέθανε δίχως νὰ μοῦ εἰπῆ λέξη. Τώρα, ποὺ ἦρθα στὴ Στοκχόλμη, οἱ δικαιολογίες, ποὔβρισκα στὸ Μπιάριτς, κι' ἀποφάσισα τὸ ταξεῖδι μου, δὲ μοῦ φαινόσαν πιὰ καὶ τόσο σοβαρές. Εἶχα πολὺν καιρὸ νὰ λάβω γράμμα ἀπὸ τὴ Μαρία καὶ θὰ περνοῦσε ἀκόμα πολὺς καιρὸς ὡς ποὺ νὰ λάβω. Στὴν ἀνωμαλία, ποὺ εἶχε φέρει ὁ πόλεμος, ἐρχόταν νὰ προστεθῆ κι' ἄλλη: ἡ ἐπανάσταση τῆς Ρωσσίας. Κι' ἐγὼ ἤμουν τόσο κοντὰ στὸ ἐπαναστατικὸ κῦμα! Ὅταν θἄφευγα ἀπὸ δῶ, θὰ συναντοῦσα ἄπειρες δυσκολίες. Τὸν διαχειριστὴ τοῦ πατέρα μου τὸν εἶδα στὸ ξενοδοχεῖο, ποὺ εἶχε πέθανει· κι' αὐτὸς ἦταν στὸ ἴδιο κρεββάτι ἑτοιμοθάνατος. Μοῦ εἶπε, πὼς μ' ἐπερίμενε γιὰ νὰ ξεψυχήσει. Δὲν ἤθελε νὰ παραδώσει τὴν ψυχή του στὸ θεὸ προτοῦ παραδόσει σὲ μένα τοὺς οἰκογενειακοὺς λογαριασμούς μας. Γιατὶ ὅμως ὅλα αὐτά; Οἱ λογαριασμοὶ αὐτοὶ δὲ μοῦ ἦσαν πιὰ χρήσιμοι. Ἡ περιουσία τοῦ πατέρα μου στὴ Ρωσσία εἶχε χαθεῖ μαζὺ μὲ τὴν ἐπανάσταση. Κι' ἡ διαχείρηση λοιπὸν καὶ ἡ λογοδοσία δὲν εἶχαν πιὰ κανένα νόημα.

Μοὔδωκε τὴν ἀπόδειξη, πὼς εἶχε βάλει σὲ μιὰ τράπεζα τὰ οἰκογενειακά μας κοσμήματα καὶ τὰ πολύτιμα κειμήλια, ποὺ μπόρεσε νὰ γλυτώσει ἀπὸ τὴ λεηλασία τῆς Κατσίνα. Ἡ θεία Σοφία καὶ ἡ γιαγιά μου εἶχαν τὴν ἐξυπνάδα νὰν τοῦ τὰ δόσουν γιὰ νὰν τὰ φυλάξει· κι' αὐτὸ τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας, ποὺ ὥρμησαν μεθυσμένοι ναῦτες στὸ σαλόνι καὶ τὸ λήστεψαν. Κι' αὐτές, ποὺ τὴν ὥρα ἐκείνη ἔπαιζαν κάποιο θλιβερὸ κονσέρτο τοῦ Μπάχ, τὶς πῆραν διὰ τῆς βίας σ' ἕνα καμιόνι καὶ τίς πῆγαν στὴν Πετρούπολη. Ἀπὸ τότε κανεὶς δὲν ἔμαθε τί ἀπόγιναν.

Τὰ οἰκογενειακά μας κειμήλια, ποὺ ὁ κ. Μπομπίνσκι τὰ γλύτωσε μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του, βρισκόσαν τώρα ἀσφαλισμένα στὶς κάσσες μιᾶς τραπέζης στὴ Στοκχόλμη. Μοὔδωσε τὴ διεύθυνσή της καθὼς καὶ τὴ διεύθυνση μιᾶς φιλενάδας τοῦ πατέρα μου, τῆς κ. Σολτικώφ, ποὺ παραστάθηκε στὶς τελευταῖες του στιγμὲς κι' ἐφρόντισε γιὰ τὴν κηδεία του.

Ἐπῆγα νὰ ἰδῶ τὴν κυρία αὐτή, ποὺ δὲν τὴν εἶχα ἰδεῖ ὡς τότε κι' οὔτε ποτὲ ἄκουσα τ' ὄνομά της ἀπὸ κανέναν. Τὴ βρῆκα μαζὺ μὲ τὸ γέρο τὸν ἄντρα της καὶ τὴν πεθερά της ξαπλωμένους τὸν ἕναν κοντὰ στὸν ἄλλο σ' ἕνα στενὸ δωμάτιο κάποιου ξενοδοχείου. Τὸ φτωχικὸ ἐσωτερικὸ τοῦ δωματίου αὐτοῦ μοὔδωκε ἀπὸ τότε μιὰν ἰδέα τοῦ τί θὰ εἰπῆ νὰ εἶνε κανεὶς πρόσφυγας.

Ἡ κ. Σολτικώφ, κομψὴ μ' ὅλο τὸ ἄτακτο ντύσιμό της, μὲ μεγάλα ζωηρὰ μάτια, ἔμοιαζε μὲ μιὰ πλούσια περιηγήτρια ποὺ μὲ δυσκολία γλύτωσε ἀπὸ κάποιο σιδηροδρομικὸ δυστύχημα. Μ' ἐδέχθη μὲ μιὰ παράφορη στοργὴ σὰ νὰ μ' ἐγνώριζε ἀπὸ καιρὸ καὶ σὰ νὰ μ' ἐπερίμενε ἀνυπόμονα:

Μ' ἀγκάλιασε καὶ, δίχως κανέναν πρόλογο, μ' ἐρώτησε ἂν εἶμουν ὁ ἄγγελος, ποὺ εἶχε 'ρθεῖ νὰ σώσει τὴ ζωή της· μ' ἐπαρακάλεσε νὰ πάρω μαζύ μου στὴ Γαλλία τὸ γιό της, τὸ μικρὸ Φελίξ.

—Ἐγὼ ὅμως δὲν καταλάβαινα τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά. Εἶχα 'ρθεῖ πολὺ ἀργὰ κι' ἔπρεπε νὰ μοῦ τὰ εἰπεῖ ὅλα.

—Ὁ Φελὶξ εἶχε ἀναλάβει μιὰν ἱερὴν ἀποστολή· θὰ πήγαινε νὰ ἐλευθερώσει τὸν Τσάρο, ποὺ οἱ μπολσεβίκοι τὸν κρατοῦσαν φυλακισμένο στὸ Τομπόσλκ. Αὐτὸς ἐπρόκειτο νὰν τὸν σώσει μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Κυρίου· σ' αὐτὸν ἔπεσε ὁ κλῆρος γιὰ τὴν ἀπολύτρωσην αὐτή. Ἔπρεπε νὰ ἐξαγοράσει τὸ αἷμα ποὺ εἶχε χύσει ἄλλοτε ἕνας ἀπὸ τοὺς παπποῦδες του. Εἶχαν σκοτώσει ἕναν Ρομανώφ· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ σώσουν κι' ἕναν Ρωμανώφ. Κι' αὐτὸ θὰ γινόταν ἀπὸ τὸ νέον αὐτὸ μὲ τ' ὁλοκάθαρο χέρι, ποὺ δὲν εἶχε γνωρίσει ὡς τότε τὴν ἁμαρτία. Κι' ἔτσι θἄλειπε ἡ κατάρα, ποὺ τοὺς κυνηγοῦσε. Ὁ Φελὶξ εἴταν εἴκοσι χρονῶν κι' εἴταν «ἕνας σωστὸς ἅγιος» καθὼς μοῦ εἶπε ἡ μητέρα του.

Εἶχε γίνει ἀξιωματικὸς ὅταν ἄρχισε ἡ ἐπανάσταση. Ἐπειδὴ ὅμως εἴταν αἰχμάλωτος, δὲ μποροῦσε νὰ φύγει ἀπ' τὴ Σουηδία παρὰ μονάχα μὲ ψεύτικο διαβατήριο καὶ μετημφιεσμένος. Τὸν περίμεναν στὴν Κίνα, τὸν περίμεναν στὴ Σιβηρία. Ἔπρεπε νὰ πάει διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης στὸ Τομπόλσκ. Ὁ πατέρας μου ἔβαλε ὅλα τὰ δυνατά του γιὰ νὰν τοῦ βρῆ ὅ,τι τοῦ χρειαζόταν. Δυστυχῶς ὅμως πέθανε πρόωρα δίχως νὰ προλάβει νὰ φέρει ὡς τὸ τέλος τὸ σχέδιόν του. Ὁ Φελίξ, ντυμένος κοριτσίστικα φορέματα, θὰ περνοῦσε κοντά μου γιὰ καμαριέρα μου ἢ γιὰ κόρη τῆς καμαριέρας μου. Εἶχα πάρει μαζύ μου καμαριέρα κι' εὐτυχῶς ποὺ εἴταν ἡλικιωμένη καὶ μποροῦσε νἄχει κόρη.

Ὅταν θἄφτανε στὴν Ἀγγλία, ὁ Φελὶξ θἄβγαζε τὰ κοριτσίστικα φορέματα καὶ θἄπαιρνε ἕνα ψευδώνυμο. Ἐπειδὴ ἡ Σουηδικὴ κυβέρνησις τοὔχε κρατήσει τὰ χαρτιά του, ὅπως συμβαίνει μ' ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου, τοῦ ἑτοιμάσαν πλαστὰ ἔγγραφα ταὐτότητος καὶ στ' ὄνομα τῆς καμαριέρας μου καὶ στὸ δικό μας ὄνομα. Θἄπερνα μαζύ μου στὴ Γαλλία ἕνα νέο, ποὺ θὰ τὸν παρουσίαζα γιὰ τὸν πιὸ μικρὸ γυιὸ τοῦ πεθαμμένου πατέρα μου. Ὅταν φθάναμε σὲ χώρα συμμαχική, ὁ Φελὶξ θὰ περνοῦσε γιὰ ἀδερφός μου. Δὲν εἶχε παρὰ νὰ κόψει τὰ μαλλιά του, ποὺ τἄχε ἀφίσει ἐξεπίτηδες πολὺ μακρυά, καὶ νὰ φορέσει ἀνδρικὰ φορέματα.

Μοὔδειξαν τὰ διαβατήρια, ποὺ εἶχε ἑτοιμάσει μ' ὅλους τοὺς τύπους ἕνας πρόξενος, φίλος τῆς κ. Σολτικώφ καὶ τοῦ πατέρα μου. Στὸ ἕνα ἀπ' αὐτά, ποὺ ἔφερνε τὸ ὄνομα τῆς δεσποινίδος Ἀλφονσίνης Περρυσιώ, κόρης τῆς χήρας Περρυσιώ, τῆς καμαριέρας μου, εἶδα τὸ πρόσωπο μιᾶς νέας ὑπηρετρίας· στὸ ἄλλο εἶδα τὴ φωτογραφία τοῦ ψεύτικου Σάσα. Φοροῦσε τη στολὴ τῶν μαθητῶν τῶν ρουσσικῶν οἰκοτροφείων καὶ εἶχε τὸ ὕφος σωστοῦ παιδιοῦ.

⁂

Τὶς ἑτοιμασίες γιὰ τὴν ἀναχώρησή μας τὶς ἔκανα μόνη μου. Στὸ σπῆτι τῶν Σολτικὼφ ἐπήγαινα ὅσο μποροῦσα πιὸ λίγο γιὰ νὰ μὴν ἐκτεθοῦμε. Τὸν Φελὶξ μοῦ τὸν ἔστειλαν στὸ ξενοδοχεῖο. Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὸν εἶδα εἶχε τὰ μαλλιά του κότσο, φοροῦσε μιὰ ταξειδιώτικη τόκα ἀπὸ μαλακὸ καστόρι κι' ἕνα μαντὼ ἀπὸ λοῦτρ, ποὺ ἔφθανε ὡς τὰ πόδια καὶ εἴταν σφιχτὸ στὴ μέση. Λεπτὸς ὅπως εἴταν καὶ κουκουλωμάτης, μοῦ θύμιζε κάτι εἰκόνες τοῦ ἑρμαφρόδιτου Βούδδα, ποὺ τὸ πρόσωπό του μοιάζει μὲ στρατιῶτες Ἀναμίτες καὶ μὲ κοπέλλες τῆς Βρεττάνης. Ἔτρωγε μαζὺ μὲ τοὺς ὑπηρέτες τοῦ ξενοδοχείου κι' ἔμπαινε νὰ συγυρίσει τὸ δωμάτιό μου μόνο τὶς ὧρες ποὺ ἔλειπα ἐγώ.

Στὸ διευθυντὴ τοῦ ξενοδοχείου εἶπα, πὼς ἡ Ἀλφονσίνη Περρυσιὼ εἶχε περιποιηθῆ τὸν πατέρα μου στὴν ἀρρώστεια του καὶ πὼς τώρα πιὰ θὰν τὴν ἔπαιρνα μαζύ μου στὴ Γαλλία. Ἡ γρηὰ καμαριέρα μου μεταχειριζόταν μὲ πολλὴν ἀγάπη τὴν κοπέλλα αὐτή, ποὺ ἀπόκτησε τόσο ἀνεπάντεχα. Σὰν ἔξυπνη καὶ πονηρὴ γρηά, ποὺ εἴταν, περιποιόταν τὸ Φελὶξ ὅσο μποροῦσε πιὸ πολύ.

Ὁ Φελὶξ δὲν ἄνοιγε τὸ στόμα του νὰ εἰπῆ λέξι. Φοβόταν μήπως τὸν προδόσει ἡ φωνή του. Ἐξὸν ἀπ' αὐτὸ εἴταν καὶ φυσικὰ σιωπηλὸ παιδί. Μιὰ φορὰ μονάχα, ποὺ μοὔφερε τὸ δίσκο μὲ τὸ πρόγευμα, μοὔπε, παραμερίζοντας τὸ πορτραῖτο τῆς Μαρίας, ποὺ εἶχα βάλει στὸ τραπέζι μας:

—Γιατὶ ξέρετε, πὼς εἴσαστε τόσο χαριτωμένη, γι' αὐτὸ ταξειδεύετε μαζὺ μὲ τὴ φωτογραφία σας;

Ἐκαμώθηκα, πὼς μὲ πείραξε ἡ ἐρώτησίς του καὶ ἀποκρίθηκα:

—Ἀναιδεστάτη καμαριέρα! Μάθε λοιπόν, πὼς ἡ φωτογραφία αὐτὴ εἶνε τῆς ἀδερφῆς μου...

Ἀπὸ τότε χαμογελοῦσε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον χωρὶς νὰ μιλήσουμε ποτὲ πιά. Ἡ γρηὰ Περρυσιὼ μοῦ ἔδινε πληροφορίες γιὰ τὴ ψεύτικη κόρη της. Ἔτρωγε καλὰ καὶ μάλιστα πιὸ πολὺ σὰ σωματοφύλακας παρὰ σὰν κορίτσι. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως τοῦ ξενοδοχείου, συνηθισμένοι στὴν πολυφαγία τῶν βόρειων κλιμάτων, δὲν παραξενευόσαν καθόλου γιὰ τὴν ἀσυνήθιστην αὐτὴν ὄρεξη.

Ἐπερίμενα πέντε ὁλόκληρες βδομάδες ὡς ποὺ νὰ σηκώσω ἀπὸ τὴν τράπεζε τὶς καταθέσεις ποὺ εἶχε ὁ πατέρας μου στ' ὄνομά του κι' ὡς ποὺ νὰ πάρω τὰ σμαράγδια τῆς γιαγιᾶς μας, ποὺ θὰ τἄπαιρνε προῖκα ἡ Μαρία. Ὅλες οἱ χῶρες προσπαθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο στὰ τελωνεῖα τους νὰ ἐμποδίσουν τὰ πλούτη τους νὰ φύγουν στὸ ἐξωτερικό. Ὅλη ἡ Εὐρώπη ἔπασχε ἀπὸ αἱμορραγία χρήματος. Παρακάλεσα πολὺ ὡς ποὺ νὰ μοῦ ἐπιτρέψουν νὰ πάρω ἔξω ἀπὸ τὴ Σουηδία τὰ διαμαντικά μου, ποὺ ἔπρεπε νὰν τὰ μεταβάλω σὲ χρυσόν. Ἐπερίμενα ἀκόμα ὡς ποὺ νὰ πεθάνῃ ὁ διαχειριστὴς τοῦ πατέρα μου γιὰ νὰν τὸν θάψω σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Κι' ἔπρεπε νἄχω μεγάλη ὑπομονὴ ὡς ποὺ νἄρθῃ ἡ σειρά μου στὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησια τῆς Στοκχόλμης... Ἐπέθαιναν τόσοι πολλοὶ Ρῶσσοι πρόσφυγες στὴν πόλη αὐτή...

⁂

Ἐπὶ τέλους ἔφυγα ἀπ' τὴ Σουηδία καὶ στὶς 18 Φεβρουαρίου μπαρκαριζόμουν στὸ Μπέργκεν. Μαζύ μου ἦσαν οἱ δυὸ καμαριέρες μου, ἡ νέα καὶ ἡ γρηά. Ἐκουβαλοῦσαν τὶς τρεῖς βαλίτσες, ποὺ εἶχαν μέσα ὅλη τὴν πατρικὴ μας περιουσία. Τὸ βαπόρι ἦταν γεμᾶτο ἐπιβάτες, ποὺ δὲν τοὺς τρόμαζε διόλου ἡ ὄψη τῆς θάλασσας. Ἐκοιμηθήκαμε ντυμένες στὴν ἴδια καμπίνα. Εἶχε τέσσερα κρεββάτια κι' ἐμεῖς εἴμαστε τρεῖς. Ὡς τόσο ὑπερασπισθήκαμε θριαμβευτικα τὸ τέταρτο κρεββάτι ἀπὸ τὴν ἐπίθεση κάποιου ἐπιβάτη, ποὺ ἤθελε, καλὰ καὶ σώνει νὰ μπῆ στὴν καμπίνα τῶν «μοναχικῶν γυναικῶν».

Ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα, ἡ τρικυμία ἄρχισε νὰ θεριεύει. Εἴμαστε ξαπλωμένες σχεδὸν ἀναίσθητες πίσω ἀπὸ τοὺς μπερντέδες, ποὺ ἡ φουρτούνα τοὺς κουνοῦσε ἀδιάκοπα. Οἱ σκέψεις, ποὺ μοῦ ἐγέμιζαν τὸ κεφάλι σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ ταξειδιοῦ, ἐγύριζαν γύρω ἀπὸ τὴ Μαρία κ' ἦσαν ὅλες πολὺ λυπητερές.

Τί θὰ μάθαινα γι' αὐτή, ὅταν θἄφτανα στὸ Λονδῖνο. Προσπαθοῦσα νὰ φαντασθῶ, πὼς εἴταν εὐτυχισμένη. Ὡς τόσο εἶμουν ἀρκετὰ κακόκεφη ὥστε νὰ μὴ μοῦ εἶνε αὐτὸ δυνατό. Ὅσο ἔχανα τὴ ἔνστικτο γιὰ τὴν αὐτοσυντήρηση, τόσο ἡ ἀδερφή μου παρουσιαζόταν πιὸ ἄτυχη. Ὅπως ὅλοι, ποὺ τοὺς πιάνει ἡ θάλασσα, δὲν ἤθελα κι' ἐγὼ νὰ ζήσω πιὰ καὶ μὴ θέλοντας νὰ ζήσω ἔπαψα φυσικὰ νὰ πιστεύω καὶ στὴν εὐτυχία τῆς Μαρίας.

Ὁ Ρένελ Πιὰζ δὲν τὴν ἀγαποῦσε...δὲ μποροῦσε νὰν τὴν ἀγαπάει... Ἡ ὀμορφιὰ εἶνε ἄχρηστη...δὲν εἶνε διόλου ἀπαραίτητη στὸν ἔρωτα...δὲν ὑπάρχει πραγματικά...κι' οὔτε ἡ ἀξία της ξεπερνάει τὰ σύνορα τοῦ ἐγωϊσμοῦ μας. Μπορῶ νὰ ξέρω ἐγὼ ἂν μιὰ Κάφρα εἶνε πιὸ χαριτωμένη ἀπὸ μιὰν ἄλλη; Ἢ ἀκόμα καὶ μιὰ Ἐσκιμῶα; Ὁ ἄνδρας μου εἶχε προτιμήσει ἀπὸ μένα εἴκοσι τοὐλάχιστον ἀσχημοκόριτσα...

«Ἡ καλλονὴ τῶν γυναικῶν δὲν βρίσκεται στὸ πρόσωπό τους καθὼς τὸ φαντάζουνται οἱ ἴδιες στὴν κουταμάρα τους, ἀλλὰ μέσα στὸ μυαλὸ τῶν ἀνδρῶν». Αὐτὰ μοὔλεγε μιὰ ἡμέρα κάποιος, ποὺ ἤθελε νὰ μ' ἐξευτελίσῃ.

Παρακαλοῦσα νἄρθῃ ἕνα γερμανικὸ ὑποβρύχιο ἢ κάποια παραστρατημένη νάρκη γιὰ νὰ τελειώσῃ τὸ μαρτύριό μου. Ἐζήλευα τὴν τύχη τοῦ λόρδου Κίτσνερ. Σὲ κάθε νέο κῦμα, ποὺ ἄνοιγε μέσα στὸ ὑγρὸ ἄπειρο, ἐχανόμουν μαζὺ μὲ τὴ Μαρία.

Ὅταν ἔφθασα στὸ Νιουκάστελ, ἄρχισε νὰ μοῦ ξαναρέσῃ ἡ ζωή. Περάσαμε εὔκολα στὸ τελωνεῖο χάρις στὴ διπλωματικὴ θεώρηση τῶν διαβατηρίων μας ἀπὸ τὸν πρέσβυ τῆς Ἀγγλίας στὴ Στοκχόλμης. Ἔπαιζε κι' αὐτὸς πόλο καὶ μ' ἐπροστάτεψε πρόθυμα γιὰ χατῆρι τοῦ μακαρίτη συζύγου μου, ποὺ ἀκόμα εἶχα τ' ὄνομά του.

Στὸ τραῖνο ἀπὸ τὸ Νιουκάστελ στὸ Λονδῖνο, οἱ ἰδέες μου ἄλλαξαν. Τὶς ἄλλαξε τὸ τρέξιμο τοῦ τραίνου. Ἐφανταζόμουν πὼς εἶχε γίνει ὁ γάμος τῆς Μαρίας...εἶχε γίνει προτοῦ μάθῃ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα καὶ χωρὶς νὰ περάσῃ τὸ πένθος... Εἶχε λάβῃ τὰ τηλεγραφήματά μου· μ' ἐπερίμενε στὴ Βουλώνη, μ' ἐπερίμενε στὸ Λονδῖνο... Θὰν τὴν ἔβλεπα σὲ τρεῖς ὧρες, σὲ δυὸ ὧρες, σὲ μιὰ στιγμή... Ὁ Ρενελλῖνος τὴν ἐσυνόδευε... Αὐτὸς στεκόταν κοντά της, τουρτουρίζοντας πάντα στὸν πλατύτατο στρατιωτικό του μανδύα, μὲ σηκωμένο τὸ γιακᾶ, χλωμὸς μὲ τὴ φοβερὴ μύτη του, λέγοντας:

—Γινέλ! Γινέλ! Γινέλ! Ὦ!.. τί ἀστεῖο!

. . . .

Τὸ τηλεγράφημα εἴταν ἀπ' τὶς 3 τοῦ Μάρτη κι' ἔλεγε τὰ λίγα αὐτὰ λόγια:

«Μαρία ἀδιαθέτησε αἰφνηδίως. Ἐπιστρέψατε. Θεία Ἄλεξ»

Κάτω ἀπ' τὸ τηλεγράφημα, ποὺ εἶχε ἔρθει ἐδῶ καὶ τέσσαρες ἡμέρες, εἶσαν ἕνας σωρὸς γράμματα. Ὅλα σχεδὸν εἶσαν γραμμένα ἀπὸ τὴ Μαρία. Μοὔγραφε ὅλα τὰ πιὸ σπουδαῖα περιστατικά, ποὺ ἔγιναν ἐκεῖ κάτω, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ εἶχα φύγει ἐγώ. Ἤθελε νὰ μὲ κάνει νὰ πιστέψω πὼς ἡ εὐτυχία της ἐκοντοζύγωνε κι' ἂν δὲν εἶχα πάρει στὰ χέρια τὸ τρομερὸ τηλεγράφημα θὰν τὸ πίστευα κι' ἐγώ. Τώρα ὅμως εἶχα καὶ τὶς δυὸ ὄψεις μαζύ· ἔβλεπα τὸ τέλος τῆς τραγωδίας προτοῦ ἰδῶ ὅλες τὶς εὐτυχισμένες περιπέτειες, ποὺ τῆς ἔδωκαν τὸ τραγικὸ αὐτὸ τέλος.

(Μετάφρασις) Π. ΤΣΑΚΩΝΑ

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΡΩΣΣΟΣ ΓΛΥΠΤΗΣ ΣΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο ΣΕΡΓΙΟΣ ΓΙΟΥΡΓΕΒΙΤΣ

Ὁ Γάλλος κωμικὸς Πολὲν

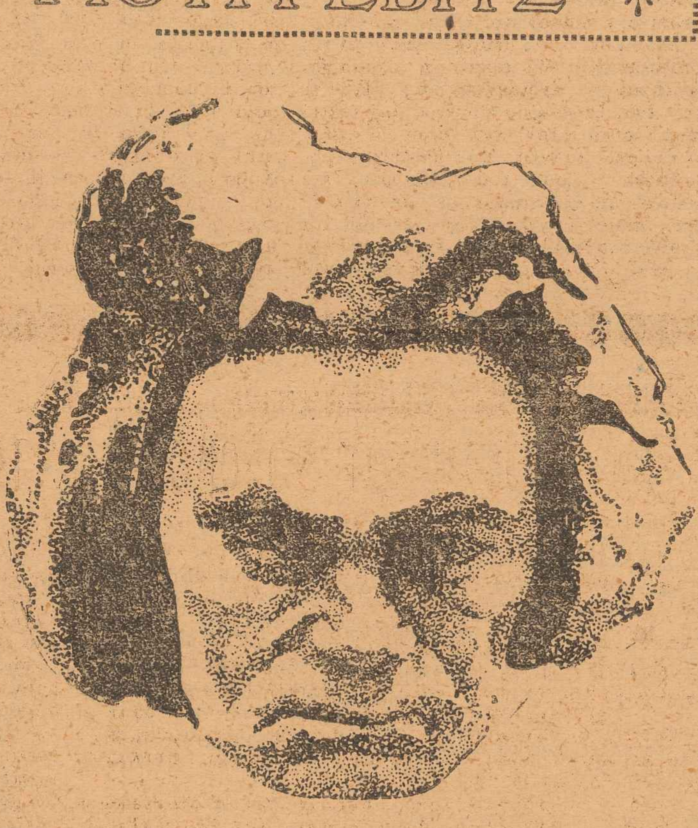

Ὁ Μπετόβεν

[Ἔργα τοῦ Ρώσσου γλύπτου Γιούργεβιτς]

Περαστικὸς ἀπ' τὴν Ἀθήνα στάθηκε γιὰ λίγο νὰ προσκυνήσῃ τ' ἀθάνατα μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνος ὁ μεγάλος Ρῶσσος γλύπτης κ. Σέργιος Γιούργεβιτς. Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τόσοι καὶ τόσοι μεγάλοι καλλιτέχναι περνῶντας ἀπὸ τὸν τόπο μας δὲν βρίσκουν ἕνα πνευματικὸ κέντρον νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ ἢ τοὐλάχιστον νὰ τοὺς πληροφορήσῃ ὅτι κάτι γίνεται καὶ στὴ σύγχρονη Ἑλλάδα ἀναφορικῶς μὲ τὴν πρόοδο τῶν λαῶν. Ἔτσι ὁ μεγάλος αὐτὸς καλλιτέχνης πέρασε σχεδὸν ἀπαρατήρητος ἀνάμεσά μας.

Ὁ Σέργιος Γιούργεβιτς, κατ' ἀρχὰς διπλωματικὸς ὑπάλληλος στὸ Παρίσι καὶ σοβαρὸς ἐπιστήμων, κατεγίνετο καὶ λίγο ὡς ἐρασιτέχνης μὲ τὴν ζωγραφικήν. Ὁ πόλεμος τὸν εὗρε στὴν πρεσβεία τῆς Ρώμης ἐργαζόμενον ταυτοχρόνως καὶ συστηματικώτερα εἰς τὴν ζωγραφικὴν καὶ εἰς τὴν γλυπτικήν. Ἡ ἐπανάστασις τῆς Ρωσσίας τὸν ἐκτοπίζει ἀπ' τὴν Ρώμη, τὸν ἀπογυμνώνει ἀπὸ κάθε πόρον κ' ἔτσι ἕνα καλὸ πρωῒ βρίσκεται βιοπαλαιστὴς στὸ Παρίσι, προσπαθῶντας τώρα πιὰ νὰ ζήσῃ μὲ τὴν γλυπτικήν του.

Ἡ πρώτη του ἐμφάνισις στὸ Παρίσι ὡς γλύπτου μὲ πενήντα ἔργα του, τοῦ ἐξησφάλισε ἀμέσως τὴν φήμην του καὶ ἑδραίωσε τὴν θέσιν του εἰς τὴν παγκόσμιον κίνησιν τῆς γλυπτικῆς.

Ὅταν ἐξέθεσε τὸ ἔργο του ποὺ παριστάνει τὴν Ρωσσίδα χορεύτρια Ναττόβα, ὅλο τὸ Παρίσι ξέσπασε σὲ ἀπεριόριστο θαυμασμὸ καὶ ἡ πόλις τῶν Παρισίων τὸ παρήγγειλε χάλκινο νὰ τὸ στήσῃ στὸν κῆπο τῶν «Ἠλυσίων Πεδίων». Ἀπὸ τότε ἡ πρόοδός του μὲ τὴν βαθειὰ ἀνθρώπινη εἰλικρίνειά του εἶνε θετικὴ καὶ τὰ ἔργα του εἶνε περιζήτητα καὶ ἐκτιμοῦνται εἰς ὅλας τὰς ἐκθέσεις.

ΘΩΜΑΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ
[Γλύπτης]

ΑΠΟ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΕΙΣ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΣΠΗΤΙ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ε. Τ. ΚΟΜΠΤΟΝ

Τοπεῖον ἀπὸ τὰς Ἀνατολικὰς Ἄλπεις.

[Ἔργον τοῦ ζωγράφου Ε. Τ. Κόμπτον].

Ὁ ζωγράφος Ε. Τ. Κόμπτον.

Τοπεῖον τοῦ Τυρόλου.

[Ἔργον τοῦ ζωγράφου Ε. Τ. Κόμπτον].

ΜΟΝΑΧΟΝ, Αὔγουστος. [Ταχυδρομικῶς].—Στὸ Μόναχο, ὅπου βρέχει κάθε μέρα καὶ ποὺ ἔβρεξε σὲ διάστημα μηνὸς ποὺ βρίσκομαι ἐδῶ, τόσο ὅσο δὲν ἔβρεξε δυὸ χρόνια στὴν Ἑλλάδα, οἱ ἄνθρωποι δὲν τρῶνε λαχανικά. Ὁ φίλος μου κ. Χ. Γρυπάρης, ὁ ταγματάρχης, μᾶς ἐκάλεσε νὰ μᾶς κάμῃ τὸ τραπέζι στὸ Feldafing, ἕνα ἐξοχικὸ προάστειο μὲ βίλλες στὴν ὄχθη τῆς λίμνης Starnberger. Τὸ μενοῦ ἦταν ἐκ τῶν προτέρων ὡρισμένο. Θὰ ἦταν ἑλληνικό: μεγάλης σημασίας γεγονός, γιὰ ἕνα ρωμηό, ὁ ὁποῖος ὅσο κι' ἂν δὲν δίνῃ προσοχὴ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἦταν εὐχαριστημένος ποὺ ξανάβρισκε τὶς παληές του γνωριμίες. Ἔπειτα ξέραμε, ὅτι τὸ φαγὶ δὲν θὰ μᾶς βγῆ ἀπὸ τὴ μύτη ὅπως λέγει ἡ παροιμία, γιατὶ γνωρίζαμε πὼς ὁ κ. Γρυπάρης εἶνε ἐξαιρετικὸς ἄνθρωπος καὶ ἕνας φιλότεχνος, ἀλλὰ ὁ καλὸς φίλος μᾶς ἐφύλαγε μιὰ ξεχωριστὴ εὐχαρίστηση καὶ ἔκπληξη. Ξεκινήσαμε λοιπὸν πρωῒ μὲ τὸν γνωστὸ εἰς τὸν φιλολογικό μας κόσμο, ἑλληνομαθῆ κ. Σταΐμνετς τὸν δόκτορα. Οἱ Γερμανοὶ ἀγαποῦν τοὺς τίτλους σὰν τοὺς Τούρκους, καὶ μάλιστα τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς. Ξεκινήσαμε ἀπὸ τὸ Μονάχο στὰς 8 τὸ πρωῒ μὲ τὸν ἠλεκτρικό. Ἔκανε λιακάδα ἐξαιρετικὴ ἐκείνη τὴν Κυριακή. Καὶ φθάσαμε στὸ ἐξοχικὸ αὐτὸ μέρος ἐνῶ τὸ τραῖνο θὰ ἐξακολουθοῦσε τὸν δρόμο του, ἀνάμεσα σὲ δάση δύο ὧρες, ἕως τοὺς πρόποδας τῶν Γερμανικῶν Ἄλπεων, ποὺ φαίνονταν ἀπόμακρα στὸ βάθος.

Μιὰ χαρὰ γενική! Ὅλοι οἱ Γερμανοὶ τὴν Κυριακὴ καὶ τὶς ἑορτὲς ἀπὸ τὸ Σαββατόβραδο βγαίνουν στὶς ἐξοχὲς μὲ τὶς ἀποσκευές τους, μὲ τὶς φορητὲς τροχοφόρες σκηνές τους. Κάτι τὸ μοναδικὸ ποὺ ἰδιαιτέρως στὴν Γερμανία συναντᾶ κανείς: τὴν ἀγάπη τοῦ ὑπαίθρου, τὴν ἐκδρομή. Παιδιὰ τοῦ σχολείου μὲ τὶς δασκάλες, φοιτητές, φοιτήτριες, νέοι, ζευγάρια, μεσήλικες, γέροντες, οἰκογένειες. Τὰ τραῖνα γεμᾶτα, ἀσφυκτικά. Τὰ εἰσιτήρια φθηνότερα κατὰ 30 ο|ο τὰ γιορτερὰ καὶ τῆς Κυριακῆς. Εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα θεάματα ἡ ἔξοδος αὐτὴ στὴν ἐξοχή, στὸ βουνό. Αἱ Ἄλπεις εἶνε πολὺ κοντὰ στὸ Μόναχο.

⁂

Πρὶν πᾶμε στὸ φιλόξενο σπῆτι ἐκάμαμε ἕνα περίπατο κατοπτευτικό. Διάφοροι δρόμοι καὶ δρομίσκοι ἀνάμεσα τοὺς κήπους καὶ στὰ ἐξοχικὰ σπίτια πρασινάδα, δένδρα καὶ ἀνάμεσα οἱ λίμνες, δροσιὰ καὶ ἥλιος. Ἐδῶ δὲν κατάλαβα ἀκόμα πὼς εἶνε Ἰούλιος.

Ἐπήγαμε λοιπὸν στὸ σπῆτι ποὺ μένει ὁ φίλος μας κ. Γρυπάρης: Στὴν Villa Compton. Καὶ ἐδῶ ἀρχίζει ἡ ὡραία ἔκπληξις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας. Ἦταν τὸ σπῆτι ἑνὸς ζωγράφου καὶ ἑνὸς ἀρχιτέκτονος. Γι' αὐτὸ ἦταν ἕνα ἀληθινὸ σπῆτι, ἕνα ὄμορφο πρᾶγμα, Μᾶς ὑπεδέχθη ἡ κ. Compton, ἡ κόρη τοῦ ζωγράφου, ποὺ ἀπέθανε πρὸ ἕξη χρόνια σὲ σεβαστὴ ἡλικία. Ἦτον Ἄγγλος εἶχε γεννηθῆ στὸ Λονδῖνο στὰ 1849 ἀπὸ εὐγενικὸ γένος (ὅπως λὲν οἱ βιογράφοι του). Ἡ οἰκογένειά του προσέφερε φιλελληνικὴ δράση εἰς τὴν ἐπανάσταση τοῦ 21. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος κτίζει, κάτι γιὰ τὸν ἑαυτό του, μ' ἀγάπη, ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ τέχνη. Φαντάζεσθε λοιπὸν τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὸ σπῆτι ἑνὸς καλλιτέχνου, ποὺ εἶχε τὴν αἴσθηση τοῦ καλοῦ καὶ τὰ μέσα νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ καλλιτεχνικά του ὄνειρα. Ὁ ζωγράφος αὐτὸς ἦταν πλούσιος ἀπὸ γενετῆς. Γι' αὐτὸ ἔζησε εὔκολα. Ἐταξείδεψε—αὐτὸ τὸ κάνουν πολλοὶ—μὰ κι' ἐδούλεψε σὰν γίγας καὶ—ἐδῶ ἀρχίζει τὸ ἐνδιαφέρον—ἀφῆκε, ὅπως μὲ πληροφοροῦν δύο χιλιάδες (ἀρ. 2000) μεγάλους πίνακας (ἐλαιογραφίες καὶ ἀκουαρέλες) καὶ πολλὲς χιλιάδες σκίτσα καὶ σχέδια. Ἂν ἡ ἐργασία δὲν εἶνε τὸ πᾶν μαρτυρεῖ ὅμως, πὼς ὅποιος ἐργάζεται ἀγαπᾶ καὶ ἔχει μέσα του κάτι.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τὴν ἐξήσαμε μὲ τὸν ζωγράφο. Ἦταν μέσα στὸ σπῆτι του. Παντοῦ στὸ σαλόνι του, στοὺς διαδρόμους, στὴν τραπεζαρία, στὰ δωμάτια ὅλου τοῦ σπητιοῦ, στὸ ἔρημο πιὰ ἐργαστῆρι του, μέσα στ' ἀγαπημένα του πράγματα, ποὺ μάζεψε, μ' ἀγάπη καὶ λατρεία ἐκεῖ μέσα,—ὅλα ἔργα τέχνης. Αὐτοπροσωπογραφία του ὅταν ἦταν νέος,—ἡ νέα γυναῖκα του, οἱ φίλοι του, τὰ παιδιά του, οἱ θαυμαστές του. Εἶδα σὲ μιὰ ὡραία θέση, τὸ ἄγαλμα τῆς φημισμένης γιὰ τὴν λατρεία τῆς τέχνης καὶ τὴν λεπτήν της αἴσθηση, τὴν αὐτοκράτειρα τοῦ Χρηστομάνου μας τὴν (Ἐλισσάβετ—ψηλὴ καὶ ὡραία ὡσὰν σύμβολο αἰνιγματικὸ τῆς γυναίκας. Ἦταν συνηθισμένη θαμὼν τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Ἄγγλου ζωγράφου, ποὺ εἶχε ἐργαστῆρι καὶ στὴν Αὐστρία καὶ ποὺ ἐφιλοξενήθη εἰς πολλὰ ἀνάκτορα ποὺ ἐκόσμησε.

Ὁ Compton εἶνε ὁ περιγραφικὸς ζωγράφος τῶν Ἄλπεων. Ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν ὅπου τὶς πρωτογνώρισε, ἀπὸ τὴν γερμανικὰς ὅπου κοντά τους ἔχτισε τὰς βίλλα του στὸ 1877, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς αὐστριακὰς καὶ ἄλλας τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθηκε σ' ἕνα μεγάλο του ταξειδάκι στὴν Ἰταλία, τὸ Τυρόλο, τὴν Κορσική, τὴν Ἱσπανία, τὴν Γαλλία, Ἀγγλία καὶ Νορβηγία, τὸ Μαρόκο, Ἀλγέριο καὶ δὲ ξέρω ποῦ ἀλλοῦ.

Ἦταν εὐτυχισμένος, καλλιτέχνις ποὺ μποροῦσε νὰ κάνῃ, ὅτι τραβοῦσε ἡ καρδιά του. Καὶ χαίρεται κανεὶς γι' αὐτό, γιατὶ μᾶς ἀφῆκε κληρονομιὰ τὴν ἐργασία του, μᾶς ἔδωκε τὴν ζωή του, μᾶς προσέφερε τὰ καλά του. Ἡ τέχνη δὲν ξοδεύει ἄδικα καὶ ζῆ αἰώνια. Ὁ ζωγράφος Compton λογαριάζεται ὁ πρῶτος ζωγράφος Ἀλπινιστὴς καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς ξεχωριστοὺς ἐξερευνητὰς τῶν Ἄλπεων. Ὑπῆρξεν ὁ δάσκαλος ὅλων τῶν σημερινῶν Ἀλπινιστῶν ζωγράφων. Τὸ ἔργον του εἶνε σπαρμένο ἀπέραντα μέσα σὲ ὅλα τὰ περιοδικὰ τοῦ κόσμου καὶ αἱ χαλκογραφημέναι εἰς μέγα μέγεθος εἰκόνες του εἰς σημαντικὸν ἀριθμόν. Αἱ ἀνατυπώσεις, τὰς ὁποιας παραδίδομεν εἰς τὸ σημερινό μας ἄρθρο δὲν διδουν καμμία ἐντύπωσιν, τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ ὕψους καὶ τῆς λεπτότητες τῶν ἀποχρώσεων ποὺ ἔχει τὸ χιόνι σὲ ὅλες τὶς καταστάσεις του καὶ ποὺ ἔχουν τὰ ἔργα, ποὺ εἴδαμε, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εὑρέθηκαν πρόχειρες φωτογραφίες.

Ὁ ζωγράφος αὐτὸς δὲν ὑπῆρξεν κανένας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐχάραξαν εἰς τὴν δημιουργικὴν μορφὴν καὶ οὐσία τῆς τέχνης καινούργιους δρόμους. Αὐτὸ δὲν εἶνε μομφὴ γιὰ ὅσους ἀφήνουν ἕνα ἔργο σημαντικό. Εἶνε μιὰ κριτικὴ ἀποκατάσταση, χωρὶς μειωτικὰς διαθέσεις. Οἱ μεγάλοι εἶνε ὀλίγοι πολὺ ἀλίγοι. Τὰ τραγούδια ὅμως τῆς ζωῆς ποὺ ἔψαλλαν οἱ ἄνθρωποι συγκινοῦν ἀπὸ ἄπειρες μεριὲς καὶ εἶνε πολύτιμα γιὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν καὶ τὴ προαγωγὴ τῶν ἀνθρώπων.

⁂

Εἰς τὸν φιλόξενο καὶ ξεχωριστὸ ἄνθρωπος καὶ Ἕλληνα κ. Γρυπάρη χρεωστῶ τὴν γεμάτη αὐτὴ μέρα μου ποὺ ἔζησε ὁλόκληρη, στὴν μνήμη καὶ στὸ ἔργο ἑνὸς δυνατοῦ ἀνθρώπου καὶ ζωγράφου, ταξειδευτὴ καὶ ἀλπινιστὴ ποὺ γιὰ τιμή του μίλησαν ξεχωριστὰ βιβλία καὶ ποὺ ἐγκαινιάζουν τώρα οἱ Γερμανοὶ ἐπάνω στὶς Ἄλπεις των τὴν «E. T. Compton Schützhütte.»

Καὶ γιὰ νὰ μὴ ξεχάσω καὶ κάτι ποὺ μπορεῖ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν ἑλληνικὴν ἱστορία θὰ προσθέσω, πὼς εἶδα μέσα στὸ σπῆτι του μιὰ μενταγια ποὺ ἔγραφε: «Θεόδωρος Χρηστομάνος».

Ἦταν τοποθετημένη κοντὰ στὸ ἄγαλμα τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Αὐστρίας καὶ μοῦ εἶπαν πὼς ἦταν καλὸς φίλος τοῦ ζωγράφου καὶ διάσημος ἀλπινιστής, ποὺ γιὰ τιμή του, ἔχουν κτισθῆ πολλοὶ ξενῶνες (Hütte) στὶς αὐστριακὲς Ἄλπεις.

Κ. ΜΑΛΕΑΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΑΣ

Εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Βούλας ἔγεινε μία ἑορτὴ τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ νοσοκομείου τῆς Βούλας διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ταμείου του. Ἐκδρομεῖς ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ τὰ περίχωρα τῆς Βούλας—Βουλιαγμένη, Γλυφάδα—ἔφθασαν ἐκεῖ περὶ τὴν 10 1|2 περίπου π. μ., ὅπου καὶ ἔγινε δεξίωσις ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ τοὺς κ. κ. Γ. Βρυζάκην, ἰατρὸν τοῦ νοσοκομείου κ. Γ. Φικιώρην, κ. Κ. Χατζῆν, κ. Σκαραντώνην τὰς κυρίας Φρ. Γ. Βρυζάκη, Βιργινία Κ. Χατζῆ, Μαρίαν Ι. Μαστρογιαννοπούλου, Κούλαν Δ. Ζαμάνου, Ἄνναν Π. Βαρλᾶ.

Κατόπιν οἱ ἐκδρομεῖς ἐσκορπίσθησαν διὰ νὰ ἀναπνεύσουν καὶ νὰ ἀναπαυθοῦν ὀλίγον, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεσκέφθησαν τοὺς θαλάμους τοῦ νοσοκομείου. Πολλὰ ἀπὸ τὰ νοσοκομεῖα μας θὰ ἐζήλευαν τὴν καθαριότητα καὶ τὴν τάξι ποὺ βασιλεύει ἐκεῖ. Τὰ μικρὰ ἄρρωστα παιδάκια βρίσκουν κάθε μητρικὴ περίθαλψι ἐκ μέρους τῶν ἀδελφῶν, τῆς διευθυντρίας καὶ ἰδίως τοῦ ἰατροῦ κ. Φικιώρη, ὁ ὁποῖος εἶνε πραγματικὰ ἡ ψυχὴ τοῦ νοσοκομείου.

Εἰς τὰς δύο ἄρχισε τὸ γεῦμα. Τὸ τραπέζι ἐχωρίσθη εἰς δύο ὁμάδας· καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἐκάθησαν ὁ ἰατρὸς καὶ διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου κ. Φικιώρης μετὰ τῆς δος ἀδελφῆς του, ὁ κ. Ξανθοπουλίδης γενικὸς γραμματεὺς μετὰ τῆς κυρίας του καὶ τοῦ υἱοῦ του, ὁ κ. Συναδινὸς μετὰ τῆς κυρίας του, ἡ κ. Ἔφη Ἄγρα-Κατσικοπούλου μετὰ τῆς δεσποινίδος Ἀντωνιάδου ἀδελφῆς της πολὺ χαριτωμένης, ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν κ. Κ. Νικολάου, ὁ κ. Ἠλ. Βουτιερίδης, ὁ κ. Ξανθόπουλος, ὁ βαρύτονος κ. Βλυσσίδης, ὁ κ. Κωστῆς Λάβδας, ἡ δνὶς Καπερώνη, ἡ δνὶς Σανταμουρη. Εἰς τὴν ἄλλην ὁμάδα ἐκάθησαν ὁ κ. Ν. Λάβδας μὲ ὁλόκληρον τὴν χορῳδίαν τῆς Μανδολινάτας, ἡ κ. Βλαχοπούλου μετὰ τῆς θυγατρός της.

Ἀξιοπαρατήρητη ἦτο μιὰ ὡραία εἰκόνα τὴν ὁποίαν ἀπετέλεσαν ὁ μικρὸς Νῖκος Συναδινὸς μὲ τὸν μικρότερον κατά τι Νῖκον Χατζῖσκον, οἱ ὁποῖοι ἐκάθησαν εἰς παρακείμενο τραπεζάκι ἐπίτηδες γιὰ αὐτοὺς ἑτοιμασθέν.

Μετὰ τὸ γεῦμα οἱ ἐκδρομεῖς ἀνεπαύθησαν καὶ τὴν 6 μ. μ. ἤρχισεν ἡ ἑορτή.

Εἰς τὰς 6 μ. μ. ὅπως εἶχε ὁρισθῆ εἰς τὸ πρόγραμμα, τὴν ἔναρξιν τῆς ἑορτῆς κάμνει μὲ τὴν ἐμφάνισίν της ἡ Ἀφροδίτη ἀπὸ τὸ Ἱππόλυτον Στεφανηφόρον ἡ καθηγήτρια τοῦ δραματικοῦ τμήματος τῆς Μανδολινάτας κ. Ἔφη Ἄγρα - Κατσικοπούλου μὲ ἀριστοτεχνικὴν ὑπόκρουσιν εἰς τὸ πιάνο τοῦ κ. Ξανθοπούλου. Κατάντικρυ στὶς τελευταῖες χρυσοκόκκινες ἀχτῖνες τοῦ ἥλιου ποὺ κατέβαινε σιγὰ-σιγὰ γιὰ νὰ βυθισθῆ στὸν ὁρίζοντα, καὶ πάνω σὲ ἕνα βάθος ποὺ ἐστήθη ἐπίτηδες, μὲ τὸ ὡραῖο παράστημά της, ἡ καλλιτέχνις ἄφινε τοὺς ἤχους τῆς θαυμασίας φωνῆς της νὰ συμπληρώνουν τὴν ἐντύπωσιν ποὺ προξενοῦσε ἡ γύρω φυσικὴ σκηνοθεσία. Καὶ τὰ λευκὰ πέπλα τῆς Ἀφροδίτης κυματίζοντα ἀπὸ τὴν ἐλαφρὰν πνοὴ τοῦ μπάτη ἐσχημάτιζαν μιὰ ὡραία σύνθεσι μὲ τὶς κανονικὲς κινήσεις τῶν χεριῶν της ποὺ πλαστικὰ ὑψώνονταν ἔτσι ὥστε νὰ δίνῃ τὴν ἐντύπωσι τῆς θεᾶς ποὺ ἐφαντάσθη ὁ μεγάλος ποιητὴς γιὰ τὸ ἔργο του.

Κατόπιν μὲ τὴ σειρά τους ἐξετέλεσαν τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς ὁ βαρύτονος κ. Βλυσσίδης, ὁ κ. Ξανθόπουλος πιάνο, ἡ δὶς Ἔλλη Κραντηροπούλου πιάνο. Ὁ ὀξύφωνος κ. Μωραΐτης μᾶς θύμησε τὶς παληὲς καλὲς ἐντυπώσεις ποὺ ὑπῆρχαν γι' αὐτόν. Ὡραῖα ἐξετέλεσε ἐπίσης τὸ μέρος του ὁ κ. Κουτοῦκος σόλο μανδολῖνο. Αἱ μαθήτριαι τοῦ δραματικοῦ τμήματος καὶ τῆς μονῳδίας τῆς Μανδολινάτας δεσποινίδες Π. Κατερώνη, Μ. Σανταμούρη, Σοφία Πεχλιβανίδου, Ζωὴ Βλαχοπούλου καὶ οἱ κ. κ. Σ. Κωστόπουλος, βιολὶ Γ. Καναρῆς ἀπαγγελία, ἐφάνησαν ἀντάξιοι τῶν καθηγητῶν των. Ἀλλὰ καὶ τὸ ντουέτο τῶν κ. κ. Μωραΐτη καὶ Βλυσσίδη ἦταν ὑπέροχο, μὲ συνοδίαν ὁλοκλήρου τῆς χορῳδίας τῆς μανδολινάτας. Τὸ κορύφωμα ὅμως τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτῆς ἀπολαύσεως ἀπετέλεσε ἡ δευτέρα ἐμφάνισις τῆς κ. Ἔφης Ἄγρα—Κατσικοπούλου εἰς τὸ ρόλον τῆς Μηδείας, τὴν στιγμὴν δηλαδὴ καθ' ἣν ἡ ἡρωῒς εἶνε ἀποφασισμένη γιὰ ὅλα. Ἡ δύναμις, ἡ ἔκφρασις καὶ τὸ ταλέντο της παρουσιάσθηκαν πλήρη.

Α. Τ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ Δ. ΓΙΟΛΔΑΣΗ

ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Ἀπὸ τὶς τοιχογραφίες τῆς ἐκκλησίας τῆς μονῆς Βαρλαάμ.

Ἡ σκάλα αὐτὴ ὁδηγεῖ κεῖ, σὲ μιὰ πόρτα καὶ ἀπὸ μένα τοῦνελ στὸ βράχο, βγαίνει ἀριστερὰ στὴν πλευρὰ τῆς πέτρας καὶ ἀπὸ κεῖ μὲ λαξευτὸ δρόμο μὲ σκαλιὰ ὅπως καὶ στὸ Βαρλὰμ ἀναβαίνομε μὲ ἑλιγμοὺς ὡς τὴν εἴσοδο τῆς μονῆς.

Κελιά, ὑπόστεγα καὶ ἐξῶστες ὑπάρχουν πάρα πολλὰ σὲ τοῦτο τὸ μοναστῆρι. Εἶνε τὸ πλουσιώτερο ἀπ' ὅλα καὶ ἡ ἐκκλησία του εἶνε πολὺ καλῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἰδίως τὸ ἐσωτερικό της μὲ τὸ ψηλὸ μεγάλο θόλο της. Τοιχογραφίες ἀρκετὰ καλές, ὄχι ὅμως σὰν τοῦ Βαρλάμ. Ὑπάρχει κι' ἕνας θρόνος πολὺ θαυμάσιος κεντημένος μὲ σεντέφι. Στὸ θησαυροφυλάκιο εἶδα καὶ ἐκεῖ πολλὰ κειμήλια, σταυροὺς καὶ ποτήρια ἀξιόλογα, ἄμφια διάφορα καὶ εἰκόνες, τὸ ποτῆρι τοῦ δευτέρου κτήτορα τῆς μονῆς Παλαιολόγου ἡγεμόνος τῆς Ἠπείρου, πολλὰ χειρόγραφα καὶ κάρες τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ.

Τὸ μοναστῆρι τοῦτο πρωτοκτίστηκε ἀπὸ τὸν μοναχὸ Ἀθανάσιο καὶ κατόπιν κι' ἀπ' τὸ μαθητή του Ἰωάσαφ Παλαιολόγο (1388-1484). Καὶ οἱ δυό τους εἰκονίζονται στὸ Ἱερὸ Βῆμα, στὸν τοῖχο. Ὁ Ἀθανάσιος αὐτὸς εἶνε ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ κατοίκησαν τὰ Μετέωρα, στὴν ἴδια ἐποχὴ σχεδὸν ποὺ ἦτον κι' ὁ Βαρλάμ,

Ἀπὸ τὸ Καστράκι.

καὶ αὐτὸς ἀπαγόρευσε νὰ πατήσουν γυναῖκες στὸ μοναστῆρι.

Στὸ βιβλίο τοῦ κ. Γιαννοπούλου «Μετέωρα» διάβασα μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν ἑξῆς περικοπὴ ἀπ' τὸν αὐστηρότατο κανόνα τοῦ κοινοβίου γραμμένο ἀπ' τὸν Ἀθανάσιο:

»Παιδία κοσμικὰ γράμματα νὰ μὴ μαθαίνουν. Γυναῖκα νὰ μὴ ἐμβαίνῃ ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ διαταγμένον ὅρος, μήτε νὰ τῆς δώσωσι τίποτε νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ φαγητά, ἂν καὶ ἤθελε συμβῇ νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν!»

Τὸ ὀροπέδιο εἶνε πολὺ μεγάλο καὶ ἐκτὸς ἀπ' τὴ μονὴ καὶ τὴν αὐλὴ μὲ τὰ δένδρα ὑπάρχει μιὰ μεγάλη ἔκτασι πίσω ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ πρὸς τὴ δύσι ἕνα μεγάλο λιβάδι. Ἡ ὅλη ἔκτασις τοῦ ὀροπεδίου ὑπολογίζεται εἰς 50 γεωμετρικὰ στρέμματα. Βγαίνοντας πίσω στὸ λιβάδι αὐτὸ στὸ ψηλότερο μέρος ἀπολαμβάνομεν μιὰ ὡραία θέα τῆς κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ, ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ ποὺ τὶς ὄχθες του ποικίλουν λοφίσκοι μὲ τὰ διάφορα χρώματα τῶν χωραφιῶν. Ὅλα φαίνονται ὄμορφα ἀπὸ κεῖ. Τὸ Καστράκι ὁ Κόζιακας καὶ τὰ Χάσια δεξιὰ καὶ πρὸς τὸ νότο. Τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ ἰδοῦμε τἄλλα βράχια καὶ τὰ μοναστήρια ὡς τὸν κάμπο τὸ Θεσσαλικό. Τίποτε δὲν εἶνε ψηλότερο γύρω, παρὰ μόνον ἡ κορφὴ τῆς Ἀϊᾶς, ποὺ φαίνεται ἀπ' τὸ πίσω μέρος.

Σ' ἕνα χαμηλότερο ὀροπέδιο πρὸς τὸ Βαρλὰμ εἶνε ἕνα κιόσκι μὲ τὴ μεγάλη καμπάνα στὴ μέση καὶ δίπλα του πολλὰ παληὰ κελιὰ πεσμένα καὶ ἐρειπωμένα. Ὅ,τι χαλάει τώρα στὰ μοναστήρια δὲν τὰ ξαναφκιάνουν πρᾶγμα ποὺ μᾶς βεβαιώνει ὅτι παρ' ὅλους τοὺς καλοὺς δρόμους ποὺ ἔφκιασαν τὰ μοναστήρια, βαδίζουν πρὸς τὴν ἐρείπωσι.

Ἀπ' τὸ Μετέωρο ἀπ' τὸν ἴδιο δρόμο κατεβαίνω πάλι στὴν ἴδια χαράδρα, ποὺ περνάει κάτ' ἀπὸ δένδρα ἀνάμεσα ἀπ' τὸ Βαρλάμι καὶ ἄλλα βράχια. Βγαίνω στὸ δρόμο γιὰ τὸ Καστράκι καὶ κατευθύνομαι στὴν ἀπέναντι σειρὰ τῶν βράχων, σὲ μιὰ σπηλιὰ ποὺ φαίνεται στὴν πρώτη καὶ μεγαλύτερη πέτρα. Δεξιὰ εἶν' ἡ ἄλλη σειρὰ βράχων. Στενὲς καὶ πανύψηλες πέτρες φαίνονται μπρὸς μπρὸς ἡ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη. Φέτες-φέτες σὰν νἆναι κομμένες μὲ τὸ μαχαίρι. Σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς εἶνε ἡ Ἁγία μονὴ καὶ σ' ἄλλη πιὸ πέρα ἄλλος Ἅγιος Νικόλαος. Κ' οἱ δυὸ ἐρειπωμένες καὶ ἀκατοίκητες. Ἀριστερὰ στὴν πλαγιὰ βλέπω πάλι τὸ Ρουσάνι, περνῶ ἀπ' τἀμπέλια ὅπου οἱ ἀμπελουργοὶ Καστρακινοὶ βρέχουν τὰ φύλλα των μὲ γαλαζόπετρα καὶ βγαίνω στὴ σπηλιά. Ἐκεῖ σώζονται ἀκόμα ἐρείπια ἀπὸ τὰ ἀσκητήρια τῶν μοναχῶν, ξύλα καὶ ἐξῶστες μπηγμένα στὶς τρύπες τοῦ βράχου.

Πλάϊ ἀπ' αὐτὴ τὴ μεγάλη πέτρα ἀπὸ μιὰ χαράδρα βγῆκα στὸ Καστράκι ἀπὸ τὸ πάνω μέρος ἀκριβῶς πίσω ἀπ' τὴν Ἀϊά. Ἐδῶ εἶνε πολλὲς πέτρες μεγάλες καὶ μικρότερες διεσπαρμένες χωρὶς καμμιὰ τάξη κ' οἱ περισσότερες ἔχουν πολλὲς μεγάλες τρύπες καὶ σπηλιὲς ποὺ ἀσφαλῶς ἄλλοτε θὰ χρησίμευαν γιὰ φωλῆες τῶν ψαριῶν, ποὺ τώρα τὰ ἀντικατέστησαν τὰ μεγάλα ὄρνια καὶ τὰ ἄλλα πουλιά. Σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς πέτρες ὑπάρχει ὡραῖο χορτάρι, ὅπου ἀνεβάζουν οἱ Καστρακινοὶ τὰ ἀρνιά τους καὶ τὰ κατσίκια τους καὶ τὰ βοσκᾶνε. Τὰ δένουν μὲ σκοινὶ καὶ τὰ τραβᾶ ἀπάνω κάποιος, ποὺ θἆνε πολὺ τολμηρὸς καὶ ἐπιτήδειος ν' ἀνέβῃ πρῶτος χωρὶς σκοινί. Οἱ Καστρακινοὶ εἶνε πολὺ ἐξοικειωμένοι στὸ ἀνέβασμα. Ἀκόμη καὶ τὰ μικρὰ παιδάκια σκαρφαλώνουν ἄφοβα σὲ πολὺ ἐπικίνδυνα μέρη. Γυρνῶντας γιὰ τὴν Καλαμπάκα περνῶ σ' ἕνα δρόμο περίεργο καὶ γλυστερὸ πάνω στὴν καμπυλωτὴ πέτρα ποὺ εἶνε δυσκολώτατο νὰ κατωρθώσῃ νὰ μὴ γλυστρήσῃ ἐκεῖνος ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ θὰ περάσῃ.

* * *

Μὲ μιὰ ἐκδρομὴ ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο μου, ἀπ' τὸ ἀριστερὸ ἄκρο τῆς Καλαμπάκας, βγαίνω ἀνεβαίνοντας τὸν ἀνήφορο στὴ μεταξὺ Ἀϊᾶς καὶ Μπάντουβας χαράδρα στὸν Ἅγιο Νικόλα. Ἀνέβηκα σκαρφαλώνοντας, μὰ στὸ τέρμα ἀποζημιώθηκα μὲ μιὰ καταπράσινη τοποθεσία ὡραιότατη. Ἐκεῖ στὸ ψηλότερο μέρος τῆς χαράδρας, εἶνε ἕνα δασάκι ἀπὸ ἀμυγδαλιὲς καὶ ἄλλα δένδρα ἀνάμεσα στὶς πέτρες. Φυσάει ἀεράκι δροσερώτατο. Ἀριστερὰ λίγες τρόπες πάνω στὸ βράχο βοηθοῦν τὸ ἀνέβασμα στὸ μοναστῆρι. Εἶνε κτισμένο κολλητὰ στὸ βράχο. Ἀνοιχτό, ἀλλὰ δὲν μένει κανεὶς μέσα. Ὑπάρχουν δυὸ-τρία πατώματα παληά, πολὺ ἐπικίνδυνα, ἂν τὰ πατήσῃ κανείς, περνώντας ἀπὸ πόρτες σὰν τρύπες στὶς σπηλιές. Ὑπάρχει καὶ ἐξώστης καὶ ἡ θέση ποὖταν ἄλλοτε τὸ βυρζόνι καὶ μιὰ κατασκότεινη ἐκκλησιὰ μὲ εἰκόνες καταμαυρισμένες.

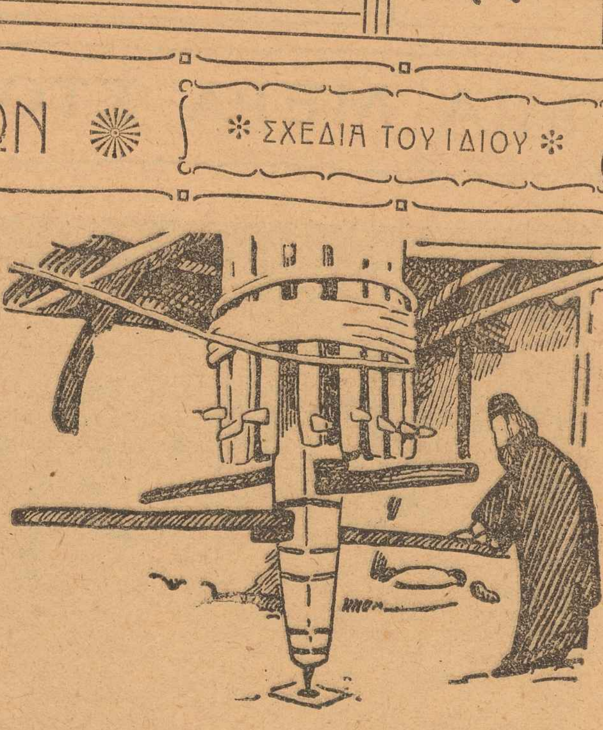

Καλόγερος ποὺ γυρίζει τὴν ἀνέμη τοῦ βρυζωνιοῦ.

Κατεβαίνοντας περνῶ αὐτὸ τὸ δασάκι στὸν κατήφορο πρὸς τὸ Καστράκι. Ἐκεῖ σ' ἄλλο βράχο εἶνε ἄλλα ἐρείπια κολλητὰ τῆς μονῆς Γρηγορίου καὶ Ἀντωνίου, ὅπου ἦταν κι' οἱ φυλακὲς τῶν καλογήρων καὶ βγαίνοντας πάλι πάνω ἀπ' τὸ Καστράκι βρίσκω κάποιον βοσκὸ ποὺ μὲ ὁδηγεῖ ν' ἀνέβω στὴν Ἀϊά. Τὸ ἀνέβασμα αὐτὸ εἶνε τολμηρότατο. Πρέπει ν' ἀποφασίσῃ τὴ ζωή του νὰ ἀνέβῃ κανεὶς γιὰ πρώτη φορά. Καὶ ὅμως οἱ Καστρακινοὶ δὲν τὸ ἔχουν γιὰ τίποτε, ἀκόμα καὶ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ μικρὰ παιδιά. Καὶ ἀνεβαίνουν τακτικὰ ξυπόλυτοι καὶ πρὸ πάντων τὴν ἡμέρα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ποὺ γιορτάζουν στὸ ἐκκλησσιδάκι στὴ σπηλιὰ πάνω ἐκεῖ καὶ χορεύουν γιὰ νὰ τοὺς βλέπουν οἱ Καλαμπακιῶτες. Ὑπάρχουν παληὰ σκαληὰ πελεκητὰ στὸ βράχο, καθὼς καὶ στέρνες, ποὺ ἡ μιὰ βαστάει πάντοτε νερό. Ἀπὸ κεῖ ἡ θέα πρὸς τὴν Καλαμπάκα καὶ στὸν Κάμπο εἶνε ὡραιότατη.

Μεταξὺ Ἄλσου καὶ Ἀϊᾶς εἶνε ἄλλο πέρασμα ποὺ πηγαίνουν ἀπὸ Καλαμπάκας στὸ Καστράκι, ἀλλὰ αὐτὸ εἶνε τὸ πιὸ ἐπικίνδυνο καὶ μόνο τὰ παιδιὰ τὸ περνοῦν.

Τὸ Καστράκι εἶνε μιὰ ἄλλη ἀπόλαυση νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ κανείς. Στὴ βορειοδυτικὴ πλευρὰ τῶν βράχων σπήτια γραφικώτατα στὶς πλαγιὲς καὶ ρεματιὲς ὅλα πνιγμένα σὲ πρασινάδα ἀπὸ κήπους μὲ δένδρα καὶ ἀμπέλια. Στὴ μέση τοῦ χωριοῦ μιὰ μεγάλη ἐκκλησιὰ κτίζεται καὶ πιὸ κάτω πελώρια πλατάνια μὲ δυὸ βρύσες μὲ πολλὲς κάνουλες. Εἶνε μιὰ μαγευτικώτατη τοποθεσία. Ἐκεῖ εἶνε καὶ μαγαζάκια ὅπου ξεκουράζονται οἱ περιηγηταὶ καὶ ἐπισκέπται τῶν Μετεώρων.

Πιὸ πάνω ἀπ' τὸ Καστράκι βαδίζοντας

Τὸ Βαρλαάμ.

γιὰ τὸ Βαρλὰμ στὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ μεγάλου βράχου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πολὺ πιὸ κάτω ἀπ' τὴ μέση τοῦ ὕψους τοῦ βράχου εἶνε καὶ ἕνα ἄλλο μοναστῆρι ὁ Ἅγιος Γεώργιος κτισμένο καὶ αὐτὸ κολλητὰ στὸ βράχο. Εἶνε πάντοτε στολισμένο μὲ γιρλάντες ἀπὸ διάφορα χρωματιστὰ μαντήλια, ποὺ τὰ ἀλλάζουν κάθε χρόνο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅταν ἀνεβαίνουν πολλοὶ ἄντρες μὲ ἕνα σχοινί, ποὺ τὸ πιάνουν ρίχνοντάς το ἀπὸ ἕνα πάσσαλο ποὖνε λίγο πιὸ κάτω ἀπ' τὸ κτίριο.

* * *

Ἀφίνοντας ἕνα ἀπόγευμα τὴν Καλαμπάκα βλέπω γιὰ τελευταῖα φορὰ ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ βαγονιοῦ μου τὰ Μετέωρα τὰ γιγάντια αὐτὰ τέρατα, ποὺ κλείνουν μέσα τους τόσο μυστήριο κ' ὀμορφιά. Ὅσο τὸ τραῖνο τρέχει τόσο ἀπομακραίνονται καὶ χάνονται ἀπὸ τὰ μάτια μου γιὰ νὰ μείνουν πάντοτε ζωηρὰ στὴ φαντασία μου.

Δ. ΓΙΟΛΔΑΣΗΣ ζωγράφος

ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Η ΜΟΝΤΜΑΡΤΡΗ

ΠΟΥ ΓΛΕΝΤΑΕΙ

Ὅ,τι εἶνε γιὰ τὴν Ἀθήνα ἡ πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας μὲ τὰ θέατρά της καὶ τοὺς ὑπογείους παραδείσους της, εἶνε καὶ ἡ Μοντμάρτρη γιὰ τὸ Παρίσι. Καὶ μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ ἐπεσκέφθησαν τὴ γαλλικὴ πρωτεύουσα, χωρὶς νὰ πᾶνε νὰ θαυμάσουν τοὺς θησαυροὺς ποὺ κρύβει τὸ φωτισμένο μουσεῖο τοῦ Λούβρ, δὲν ὑπάρχει ὅμως κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς ποὺ δὲν πέρασε νὰ ἰδῇ—ἂν δὲν πῆγε νὰ διασκεδάσῃ—τὴν ξακουστὴ Μοντμάρτρη μὲ τὰ πολυάριθμα καὶ ποικιλώνυμα κέντρα της.

Καὶ προτοῦ σᾶς παρουσιάσουμε τὴ ζωὴ τῆς σύγχρονης Μοντμάρτρης, δὲν θὰ ἦταν ἄσκοπο νὰ κάναμε μιὰ μικρὴ ἐπισκόπησι τῆς ἱστορίας της.

* * *

Σὲ πολὺ περασμένα χρόνια, βρισκόταν ἐκεῖ ἕνας ναὸς τοῦ Ἑρμοῦ, στὸν ὁποῖον βραδύτερον ὁ αὐτοκράτωρ Αὐρηλιανὸς μετέφερε τὶς εἰκόνες τῶν Σαὶν-Ντενὶς, Ρουστὶκ καὶ Ἐλευθερίου, ποὺ εἶχαν μαρτυρήσει ἐκεῖ κατὰ τὸν γ' αἰῶνα κηρύττοντες τὶς θεωρίες τοῦ χριστιανισμοῦ. Λίγα χρόνια ἀργότερα, ὅταν ὁ Ἰγνάτιος ἔκτισε τὴν ἐκκλησία τῆς ἱστορικῆς «Συντροφιᾶς τοῦ Χριστοῦ» πῆρε καὶ τὶς εἰκόνες ἀπὸ τὸ ναὸ τοῦ Ἑρμοῦ, ποὖχε τοποθετήσει ἐκεῖ ὁ Αὐρηλιανός. Κ' ἔτσι ὁ λόφος ἐκεῖνος, ἔγινε γνωστὸς πιὰ μὲ τὸ ὄνομα «ὁ Τάφος τῶν Μαρτύρων». Ὕστερα ἀπὸ μιὰ θεομηνία, δὲν ἔμεινε τότε στὸ λοφίσκο ἐκεῖνο λίθος ἐπὶ λίθου. Καὶ πέρασαν ἔκτοτε πολλὰ χρόνια ἕως ὅτου ὁ Λουδοβῖκος VI ἔκτισε ἐκεῖ τὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Πέτρου, ποὺ σώζεται ὡς τὰ σήμερα καὶ εἶνε ἡ ἀρχαιοτέρα ἐκκλησία τῶν Παρισίων. Παραπλεύρως τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Πέτρου ὁ ἴδιος Λουδοβῖκος ἀνήγειρε ἕνα μοναστῆρι, τὸ ὁποῖο ἀπέβη καταφύγιο τῶν καλογραιῶν καὶ ποὺ ὠνομάζοντο «Ντάμες τῆς Μοντμάρτρης». Ἡ πρώτη διεύθυνσις τοῦ μοναστηριοῦ ἐκείνου τῶν καλογραιῶν ἀνετέθη στὴν Αἰκατερίνη τοῦ Κλερμόν, κόρην τοῦ κόμητος Σαὶντ-Βαλλιὲρ καὶ ἀδελφὴν τῆς Πουατιέ, εὐνοουμένης τοῦ Ἑρρίκου ΙΙ.

Κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον τῆς Γαλλίας, δεδομένου ὄντος ὅτι ὁ λόφος ἐκεῖνος τῆς Μοντμάρτρης ἦταν τὸ μᾶλλον στρατηγικὸ σημεῖο γιὰ τὸ Παρίσι, οἱ στρατιῶται πήγαιναν καὶ ἐστρατοπέδευαν ἐκεῖ. Αἱ στοργικαὶ περιποιήσεις τῶν καλογραιῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας τῆς πατρίδος των, αἱ μητρικαὶ πράγματι περιθάλψεις των, συνετέλεσαν ὥστε τὸ μοναστῆρι τῆς Μοντμάρτρης ὄχι μόνον νὰ διαφημισθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνῃ ἱστορικό. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ φυσικῆς ἀπόψεως ἡ Μοντμάρτρη εἶχε ἄπειρες καλλονές. Ἦταν μιὰ μαγικὴ τοποθεσία μὲ τὶς δενδροστοιχίες της καὶ μὲ τοὺς κάμπους της γεμάτους ἀπὸ φυσικὰ ἄνθη. Γι' αὐτὸ σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε νὰ προσελκύῃ τὸ ρωμαντικὸ κόσμο τοῦ Παρισιοῦ, ποὺ κατέφευγε ἐκεῖ κ' ἔκτιζε τὶς μικροσκοπικὲς κατοικίες του. Τὰ χρονικὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶνε γεμάτα ἀπὸ ἐρωτικὰ ἐπεισόδια καὶ σκάνδαλα, ποὺ ἐλάμβανον χώραν στὴ συνοικία τῆς Μοντμάρτρης, γνωστὴν τότε ὑπὸ τὸ ὄνομα «Pays du Tendre». Κατὰ τὴν Ναπολεόντειο ἐποχή, ἡ Μοντμάρτρη ἄρχισε νὰ πυκνοκατοικῆται καὶ νὰ γίνεται τὸ καρτιὲ τῶν διαφόρων λογίων καὶ καλλιτεχνῶν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ ἐγκατεστάθησαν ἀπὸ τὸν καλλιτεχνικὸ κόσμο ἦταν καὶ ὁ ζωγράφος Ρουσσὼ καὶ βραδύτερα τὸν ἐμιμήθη καὶ ὁ Μπερλιὸζ καὶ τόσες ἄλλες δόξες τῆς γαλλικῆς φιλολογίας.

Τὸ καρτιὲ-Λατέν, ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ ἐρημοῦται. Τὰ διάφορα διασκεδαστικὰ κέντρα ἔκλειναν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, ἐλλείψει θαμώνων. Ἦταν ἡ Μοντμάρτρη ποὺ τοὺς τραβοῦσε. Εἶχαν ἀνοίξει τότε ἐκεῖ διάφορα καφενεῖα, καμπαρέ, θέατρα καὶ ταβέρνες ἀριστοκρατικὲς ἀκόμα. Στὰ καμπαρὲ ἐκεῖνα τῆς Μοντμάρτρης μποροῦσε νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἀκούσῃ κανεὶς ὅ,τι ἤθελε. Τὰ πειὸ φημισμένα ὑπῆρξαν τὰ καμπαρὲ τοῦ «Σκύλλου», τοῦ «Μαύρου Γάτου» καὶ τὸ Μουλὲν-Ρούζ». Τὸ καμπαρὲ τοῦ «Μαύρου Γάτου» ὑπῆρξε ἡ ἀκρόπολις τῆς τέχνης καὶ τοῦ μποεμισμοῦ. Μέσα στὶς διάφορες σάλες του, ἔβλεπε κανεὶς τόσα ἀριστουργήματα γλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς. Οἱ σερβιτόροι του ντυνόντουσαν ὅπως οἱ Ἀθάνατοι. Καὶ οἱ καλλιτέχναι τῶν κέντρων ἐκείνων ζοῦσαν ἀδελφικὰ μὲ τὰ ἴδια ἰδανικὰ καὶ μὲ τὸν ἴδιον πνευματικὸ σύνδεσμο, πρᾶγμα ποὺ ἀτυχῶς δὲν ἰσχύει σήμερα. Τὰ τελευταῖα λείψανα τοῦ μποεμισμοῦ τῆς παληᾶς Μοντμάρτρης ἦσαν ὁ Σαρπεντιὲ καὶ ὁ Βιλέτ, ποὺ πέθανε μόλις πρὸ ὀλίγων μηνῶν.

Ἡ Μοντμάρτρη ὠνομαζόταν τότε ἀπὸ τοὺς κατοίκους της «ἐλεύθερη δημοκρατία». Καὶ πραγματικῶς ἀπετέλεσε μιὰ ξεχωριστὴ πολίχνη, ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὸ Παρίσι. Εἶχε τὸ δήμαρχό της, ἕνα λοχαγὸ μὲ μιὰ μικρὴ δύναμι πυροσβεστῶν καὶ μιὰ ἀγροφυλακήν, γιὰ τὴν ἀσφάλειά της. Στὴν ὁδὸ Νορβὲν βρισκόταν ἕνα φαντασμογορικὸ μέγαρο, ἀνάμεσα σὲ βαθύσκια δένδρα κι' ὤμορφους κήπους. Τὸ μέγαρο ἐκεῖνο μετεβλήθη σὲ νοσοκομεῖο τῆς Μοντμάρτρης καὶ τὸ ὁποῖο ἐνοσήλευσε κατόπιν τόσα διάσημα πνεύματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Ζεράρντ Νερβάλ. Παραπλεύρως τοῦ νοσοκομείου ἐκείνου, βρισκόταν καὶ τὸ σπητάκι τῆς Μιμῆς, τῆς ἐρωμένης τοῦ Μυζέ, ποὺ τοῦ ἐνέπνευσε τόσους ἀριστουργηματικοὺς στίχους.

* * *

Ἡ σύγχρονη Μοντμάρτρη εἶνε τὸ ἀριστοκρατικώτερο καρτιὲ τοῦ Παρισιοῦ. Θέατρα, ντάνσιγκ, μοῦζικ-χώλ, καμπαρέ, ἀποτελοῦν τὸ ἱερὸ τέμενος τῆς Τερψιχόρης. Ἡ Μοντμάρτρη τὴν ἡμέρα κοιμᾶται γιατὶ ξαγρυπνάει ὁλονυχτίς. Ὅταν τὸ Παρίσι γλεντάῃ, ἡ Μοντμάρτρη εἶνε ἄφθαστη. Εἶνε ὁ ἐπίγειος κῆπος τῆς Ἐδέμ, ποὺ μέσα σ' αὐτὸν χοροπηδοῦν ἀδιάκοπα τὰ οὐρὶ τοῦ παραδείσου. Ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα καὶ ὕστερα, τ' αὐτοκίνητα σὰν μυρμηκιὲς καταφθάνουν στὰ διάφορα κέντρα τῆς Μοντμάρτρης γιὰ νὰ ἀποβιβάσουν τοὺς φρακοφόρους γλεντζέδες.

Τὴν ἡμέρα, στὰς παρόδους τῆς Μοντμάρτρης βλέπει κανεὶς τὴ δική μας ὁδὸν Ἀθηνᾶς. Στὶς ὑπόγειες σάλες τῶν παρόδων ἐκείνων, καταφεύγουν οἱ διάφοροι πλανόδιοι ταχυδακτυλουργοί, πνευματισταί, ὑπνωτισταί, κι' ἄλλοι κάτοχοι διαφόρων περιέργων θεαμάτων. Ἀπὸ βῆμα σὲ βῆμα ἀκοῦτε νὰ κτυπᾶ ἕνα κουδοῦνι, πάνω σ' ἕνα πρόγραμμα ποὺ γράφει: «Ἡ παράξενη ζωντανὴ γυναῖκα χωρὶς κεφάλι»! Κι' ἀλλοῦ: «Ὁ ἄνθρωπος ποὺ καταπίνει σπαθιά»! Στὶς μικροπλατειοῦλες δὲ τῆς Μοντμάρτρης βλέπετε σὲ κάθε πλευρὰ κι' ἀπὸ ἕνα ὑπαίθριο ταχυδακτυλουργὸ ἢ ὑπνωτιστή. Καὶ αἱ παραστάσεις ἐκεῖνες ἀρχίζουν ἀφοῦ συμπληρωθῇ ἕνα ὡρισμένο χρηματικὸ ποσόν, π. χ. εἴκοσι ἢ τριάντα φράγκων. Οἱ παριστάμενοι ἀγοράζουν ἀντὶ μισοῦ φράγκου μιὰ καρτοῦλα, ποὺ τοὺς ἐπιτρέπει τὴν ἐλευθέραν...θέαν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἔχουν ἢ δὲν θέλουν ν' ἀγοράσουν δὲν ἐκδιώκονται ἐκεῖθεν, γιατὶ κι' αὐτοὶ θ' ἀπολαύσουν τὸ θέαμα ἅμα συμπληρωθῇ τὸ ὡρισμένο ποσὸν τῆς παραστάσεως. Βλέπετε λοιπὸν τότε, τὸν ταχυδακτυλουργὸν ἐκεῖνον νὰ τρώγῃ δυὸ-τρία αὐγὰ καὶ κατόπιν νὰ βγάζῃ ἀπὸ τὸ στόμα του ἰσάριθμα περιστέρια. Νὰ κόβῃ κατόπιν τὸ κεφάλι του καὶ νὰ παρουσιάζεται μὲ κεφάλι γυναικός. Νὰ πίνῃ ἕνα ποτῆρι γάλα καὶ νὰ βγάζῃ κατόπιν ἀπὸ τὴ μύτη του καθαρὸ ἀλκοόλ, ποὺ τὸ ἀνάβει καὶ πιάνει φωτιά.

Παρόμοια θεάματα εἶνε ἄπειρα, ἰδίως στοὺς ἀπόκεντροὺς δρόμους τῆς Μοντμάρτρης. Κι' ὅλα κάνουν χρυσὲς δουλειές, γιατὶ οἱ ἀξιοπερίεργοι κατορθώνουν νὰ πείθουν τοὺς ἀφελεῖς διαβάτες, πὼς μὲ μισὸ φράγκο μποροῦν νὰ θαυμάσουν τόσα... τέρατα ποὺ ἐφευρίσκει ἡ ἀνθρωπίνη μεγαλοφυΐα γιὰ νὰ θησαυρίζῃ εἰς βάρος τῶν ἀπλοϊκῶν.

ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ

ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΑΘ ΤΑΓΚΟΡ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΓΝΩΡΙΣΜΑ

ΙΝΔΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ὁ Καντησαντρὰ εἴτανε νέος ἀκόμα. Ὡστόσο ὅταν πέθανε ἡ γυναῖκα του, δὲ γύρεψε νὰ ξαναπαντρευθῇ κι' ἀφωσιώθηκε ἐντελῶς στὸ κυνῆγι τῶν ἄγριων ζώων καὶ τῶν πουλιῶν. Εἴταν ψηλὸς καὶ λιγερὸς μὲ βραχὺ κ' εὐκίνητο κορμί, εἶχε διαπεραστικὴ ὅραση κ' ἦταν ἄριστος σκοπευτής.

Ντύνονταν σὰ χωρικὸς καὶ πάντα εἶχε στὴν παρέα του τὸν Χίρα Σίνγκ τὸν ἀθλητή, τὸν Σακαντάλ, τὸν Κὰν Σαέμπ τὸ μουσικὸ καὶ ἄλλους. Οἱ χασομέρηδες δὲν ἀπόλειπαν ἀπὸ τὴν ἀκολουθία του.

Κατὰ τὸ μῆνα τοῦ Ἀγκραχαγιάν, ὁ Καντῆ ἐπῆγε νὰ ψαρέψῃ κοντὰ στὰ ἕλη τοῦ Νιντιχὶ συντροφιὰ μὲ κάποιους ἄλλους καλοὺς σκοπευτές. Ξεκίνησαν κάμποσα πλοιάρια μὲ τοὺς κυνηγοὺς καὶ μὲ ὁλάκερο στρατὸ ἀπὸ ὑπηρέτες ποὺ ἡ δουλειά τους ἦταν νὰ γιομίζουν νερὸ τὰ ἀγγειὰ ποὺ εἴτανε γιὰ τὰ μπάνια. Οἱ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ λέγανε πὼς εἴτανε ἀδύνατο τότε νὰ λουστοῦν ἢ τουλάχιστο νὰ πάρουν νερό. Ὅλη τὴν ἡμέρα οἱ ντουφεκιὲς ταράζανε τὴ στεριὰ καὶ τὸ κῦμα· καὶ κάθε βράδυ οἱ μουσικοὶ διώχνανε τὸν ὕπνο.

Ἕνα πρωϊνὸ, καθισμένος στὸ πλοιάρι του ὁ Καντῆ, καθάριζε τὸ ὅπλο του. Ἄξαφνα τινάχτηκε: δὲν ἦταν ἡ φωνὴ τῆς ἀγριόπαπιας ποὺ ἄκουσε: Σήκωσε τὰ μάτια κ' εἶδε μιὰ νέα χωριάτισσα ποὺ ζύγωνε στὴν ὄχτη, σφίγγοντας στὴν ἀγκαλιά της δυὸ παπάπια. Τὸ ποτάμι εἴτανε σχεδὸν στεγνὸ καὶ τὰ κακόχορτα φράζανε τὸ ρέμα. Τὸ κορίτσι ἔβαλε τὰ πουλιὰ στὸ νερὸ καὶ τὰ παρακολουθοῦσε μ' ἀγωνία. Δὲν τὴν ἔγνοιαζε τόσο γιὰ τοὺς κυνηγοὺς ὅσο τὴν ἔγνοιαζε μὴν πετάξουν τὰ παπιά.

Ἡ σπάνια ὀμορφιὰ τῆς χωριατοπούλας ἄστραφτε σὰ νὰ εἶχε πλαστῇ μέσα στὸ ἐργαστῆρι τοῦ Βιζβακαρμᾶ, τοῦ θείου καλλιτέχνου τῆς ἰνδικῆς μυθολογίας.

Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ κανένας τὴν ἡλικία της. Εἶχε τὴ διάπλαση γυναίκας εἰς ἀθῶο παιδιάστικο πρόσωπο. Φαίνονταν σὰ νὰ μὴ τὸ ἤξερε κ' ἡ ἴδια πὼς εἶχε φτάσει στὸ κατώφλι τῆς νιότης.

Ὁ Καντῆ στάθηκε γιὰ λίγο ἀσάλευτος σὰν ὑπνωτισμένος. Ποτὲ δὲν περίμενε νὰ συναντήσῃ τέτοια μορφὴ σὲ τέτοιο μέρος. Κι' ὡστόσο ἡ ὀμορφιά της ἁρμονίζονταν μὲ τὸ γύρω τοπεῖο πολὺ καλύτερα ἀπ' ὅτι θὰ ταίριαζε μέσα σ' ἕνα παλάτι. Ἕνα βλασταράκι μᾶς ἀρέσει πιὸ πολὺ νὰ τὸ βλέπομε ἀπάνω στὸ κλαδί του παρὰ μέσα σ' ἕνα βάζο χρυσό.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τ' ἀνθισμένα καλάμια ἄστραφταν μέσα στὴ χινοπωριάτικη δροσιὰ κάτω ἀπὸ τὸν πρωϊνὸν ἥλιο, καὶ καθὼς κορνίζωναν τὸ δροσερὸ κι' ἀθῶο ἐκεῖνο πρόσωπο, στὸ θαμπωμένα πνεῦμα τοῦ Καντῆ παρουσιάζονταν μία εἰκόνα μαγικιά. Ὁ ποιητής μας παράλειψε νὰ τραγουδήσῃ τὴ Βασίλισσα τῶν Ὀρέων τοῦ Σιβᾶ, ὅταν κατεβαίνῃ κάποτε πρὸς τὸ νέο Γάγγη, κρατώντας κ' ἐκείνη στὴν ἀγκαλιά της δύο παπάκια.

Καθὼς εἶδε τὸν Καντῆ ἡ νέα φοβήθηκε καὶ ξαναπῆρε βιαστικὰ τὰ πουλιὰ μ' ἕνα πνιγμένο παράπονο. Σὲ λίγο ἔφυγε ἀπὸ τὴν ὄχτη καὶ χάθηκε μέσα στὰ μπαμποῦ. Κυττάζοντας ὁλόγυρα ὁ Καντῆ, εἶδε ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του νὰ σημαδεύῃ τὰ παπιὰ μ' ἕνα ἄδειο ντουφέκι. Τοῦ ρίχτηκε, τοῦ πέταξε τὸ ὅπλο, τοῦ ἄστραψε ἕναν περίφημο μπάτσο καὶ τὸ χωρατὸ τελείωσε. Ὁ Καντῆ ξανάπιασε τὸ καθάρισμα τοῦ ντουφεκιοῦ του.

Ἡ περιέργεια ὅμως τὸν τραβοῦσε πρὸς τὸ μέρος ὅπου χάθηκε ἡ νέα. Πηγαίνοντας ὕστερα ἀπὸ κεῖ βρέθηκε σὲ λίγο στὴν αὐλὴ μιᾶς ἄνετης κατοικίας. Δεξιὰ μιὰ σειρὰ ἀποθῆκες σταριοῦ ὕψωναν τὶς μυτερὲς στέγες τους σκεπασμένες μὲ καλάμια· ἀριστερὰ κάμποσες ἀγελάδες κάτω ἀπὸ ἕνα καθαρὸ ὑπόστεγο. Πέρα ἀπὸ τὸ ὑπόστεγο μερικὲς τζιτζιφιές. Ἡ νέα ποὺ ζηλοῦσε κάθονταν ἀπὸ κάτω· κρατοῦσε ἕνα λαβωμένο ἀγριοπερίστερο καὶ κλαίοντας ὁλοένα, προσπαθοῦσε νὰ χύσῃ λίγες στάλες νερὸ μέσα στὸ κίτρινο ράμφι του. Ἕνας γάτος σταχτερὸς μὲ τὰ μπροστινὰ πόδια ἀκουμπισμένα στὰ γόνατά της, κύτταζε δειλὰ τὸ πουλὶ μὲ ἀπληστία· καὶ κάπου κάπου ὅταν πολυζύγωνε, ἐκείνη τὸν ἀπόδιωχνε μ' ἕνα μικρὸ χτύπημα στὴ μούρη σὰ νἄθελε νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ.

Αὐτὴ ἡ χαριτωμένη εἰκόνα ποὺ παρουσιάζονταν μέσα στὸ φῶς τῆς μέρας στὸ εἰρηνικὸ περίγυρο μιᾶς ἀγροτικῆς αὐλῆς, τυπώθηκε στὴ στιγμὴ μέσα στὴν εὐαίσθητη καρδιὰ τοῦ Καντῆ.

Τὰ παιγνίδια τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς στὴ ντελικάτη φυλλωσιὰ τῆς τζιτζιφιᾶς ρίχνανε φευγάτα σχεδιάσματα ἀπάνω στὸ φόρεμα τοῦ κοριτσιοῦ. Λίγο πάρα κεῖ μιὰ ἀγελάδα ἀναμασσοῦσε, διώχνοντας βαρετὰ τὶς μυῖγες μὲ βραδὺ κούνημα τοῦ κεφαλιοῦ καὶ τῆς οὐρᾶς. Ὁ ἀγέρας ἔσμιγε τὸ γλυκό του μουρμούρισμα μὲ τὸ φρικίασμα τῶν καλαμιῶν.

Καὶ ἐκείνη ποὺ τὴ χαραυγὴ φάνηκε στὴν ὄχθη σὰν ἡ Βασίλισσα τῶν Δασῶν, παρουσίαζε τώρα μέσα στὴν ἡσυχία τοῦ μεσημεριοῦ, τὴν τρυφερὴ ἔριμνα τῆς θεᾶς Ἑστίας. Ἔτσι καθὼς προχωροῦσε ὁ Καντῆ μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι, τοῦ φαίνονταν πὼς εἴταν παρείσακτος. Παρομοίαζε τὸν ἑαυτό του μὲ κλέφτη ποὺ τὸν πιάνουν μὲ ματωμένα τὰ χέρια. Θὰ ἤθελε νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι δὲν ἔφταιγε αὐτὸς γιὰ τὴ λαβωματιὰ τοῦ περιστεριοῦ. Καθὼς συλλογίζονταν πῶς νὰ τὸ πῇ, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ σπῆτι ἀκούστηκε μιὰ φωνή: Σουντά! Τὸ κορίτσι σηκώθηκε ἀπότομα. Σουντά! ξαναφώναξαν. Ἐκείνη πῆρε τὸ πουλὶ καὶ τρέχοντας μπῆκε στὸ σπῆτι. «Σουντά» (νέκταρ), εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ Καντῆ, πιὸ ταιριαστὸ ὄνομα δὲ μποροῦσε νἄχῃ!

Ὁ Καντῆ ξαναγύρισε στὸ πλοῖο, παράδωσε τὸ ὅπλο στοὺς ἀνθρώπους του κ' ὕστερα πῆγε στὸ σπῆτι τῆς νέας καὶ παρουσιάστηκε ἀπὸ τὴν εἴσοδο τὴν καλή. Ἐκεῖ βρῆκε ἕνα μεσόκοπο βραχμάνο μὲ πρόσωπο ἥσυχο καὶ ξυρισμένο, ποὺ καθισμένος ἀπὸ μέσα σ' ἕνα παγκάκι, διάβαζε ἕνα βιβλίο θρησκευτικό. Στὴ μειλίχια καὶ σκεπτικὴ ἔκφρασή του ὁ Καντῆ βρῆκε κάτι ἀπὸ τὴ γλύκα ποὺ φώτιζε τὸ πρόσωπο τῆς χωριατοπούλας.

Ὁ Καντῆ χαιρέτησε κ' εἶπε: Μπορῶ, κύριε, νὰ σᾶς γυρέψω λίγο νερό; Διψῶ.

Ὁ ἄνθρωπος τὸν δέχτηκε ἐγκάρδια, τοῦ εἶπε νὰ καθίσῃ στὸ παγκάκι, μπῆκε ὕστερα μέσα στὸ σπῆτι κ' ἔφερε ὁ ἴδιος ἕνα μετάλλινο δίσκο μὲ γλυκὰ καὶ μιὰ κούπα μπρούντζινη μὲ νερό.

Ἀφοῦ ὁ Καντῆ ἤπιε κ' ἔφαγε, ὁ βραχμάνος τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ συστηθῇ. Ὁ Καντῆ εἶπε τὄνομά του, τὄνομα τοῦ πατέρα του, εἶπε ποῦ κάθεται, καὶ πρόσθεσε σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα: Ἂν μπορῶ, κύριε, νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος σὲ τίποτε, θὰ εὐχαριστηθῶ πολύ.

— Δὲ θέλω τίποτε, παιδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ Ναμπὲν Μπανερζί. Δὲν ἔχω παρὰ μιὰν ἔγνοια τώρα μοναχή.

— Ποιά; ρώτησε ὁ Καντῆ.

— Λέω γιὰ τὴ θυγατέρα μου ποὺ μεγάλωσε, (ὁ Καντῆ χαμογέλασε γιατὶ συλλογίστηκε τὸ παιδιάστικο πρόσωπο ποὺ εἶδε) κι' ἀκόμα δὲ μοῦ βρέθηκε γαμπρὸς ἄξιος γι' αὐτή. Ἂν κατάφερνα νὰ τὴ καλοπαντρέψω θὰ εἶχε ξεπληρώσῃ ὁλότελα τὸ χρέος μου στὸν κόσμο αὐτόν. Ἀλλὰ μέσα στὸν τόπο δὲν ξέρω κανένα ποὺ νὰ τῆς ταιριάζῃ, καὶ δὲ μπορῶ βέβαια ν' ἀφίσω τὶς δουλειές μου γιὰ νὰ πάω ἀλλοῦ νὰ βρῶ γαμπρό.

—Ἂν θέλατε ναρθῆτε στὸ πλοῖο μου, θὰ μπορούσαμε νὰ κουβεντιάσουμε γιὰ τὸ γάμο τῆς κόρης σας.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Καντῆ χαιρέτησε κ' ἔφυγε. Τότε ἔστειλε μερικοὺς ἀνθρώπους του νὰ ρωτήσουν καὶ νὰ μάθουν μέσα στὸ χωριό, κ' ἐκεῖνοι γυρίζοντας δὲν τοὖφεραν παρὰ παινέματα γιὰ τὴν ὀμορφιὰ καὶ γιὰ τὰ χαρίσματα τῆς κόρης τοῦ βραχμάνου.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ γέρος ἦρθε νὰ κάνῃ βίζιτα τοῦ Καντῆ στὸ πλοῖο του· ἐκεῖνος τὸν χαιρέτησε βαθειὰ καὶ τοῦ γύρεψε τὴ θυγατέρα του. Ὁ βραχμάνος τόσο ξαφνιάστηκε ἀπὸ τὴν ἀνέλπιστη τύχη — γιατὶ ὁ Καντῆ ὄχι μόνον εἴταν ἀπὸ καλὸ σπῆτι βραχμάνικο πολὺ γνωστό, ἀλλὰ εἶχε καὶ μιὰ σημαντικὴ περιουσία σὲ χτήματα—ποὺ στὴν ἀρχὴ δὲ μπόρεσε οὔτε ἕνα λόγο νὰ πῇ. Μὲ τὴν ἰδέα πὼς ὀνειρεύεται, ξαναρωτοῦσε μηχανικά: Θέλετε νὰ παντρευθῆτε τὴ θυγατέρα μου;

— Ἂν θέλετε νὰ μοῦ τὴ δώσετε, εἶπε ὁ Καντῆ.

—Ἐννοεῖτε τὴ Σουντά:

—Μὰ βέβαια, ἀποκρίθηκε.

— Μὰ δὲ θέλετε νὰ τὴ δεῖτε πρῶτα νὰ τῆς μιλήσετε;

Ὁ Καντῆ κάνοντας πὼς δὲν τὴν ξέρει καθόλου, εἶπε ἁπλᾶ: Θὰ περιμένουμε τὴ στιγμὴ τοῦ πέπλου. Τότε θὰ πρωτοϊδωθοῦμε σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα.

Μὲ πνιγμένη φωνὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση, ὁ γέρος εἶπε: Βέβαια ἡ Σουντά μου εἶνε ἕνα καλὸ κορίτι καὶ καλὴ νοικοκυρά. Ἀφοῦ τόσο γενναιόφρονα μοῦ δίνῃς τὸ λόγο σου πὼς τὴν παίρνῃς, εὔχομαι νὰ μὴ σοῦ δώσῃ ποτὲ ἀφορμὴ νὰ νοιώσῃς τὴν παραμικρὴ λύπη.

Ὁ γάμος ὡρίστηκε σύντομα, γιατὶ ὁ Καντῆ δὲν ἤθελε ἀργοπορίες. Γιὰ τὴν τελετὴ δανείστηκαν τὸ σπῆτι τῶν Μαζουμντὰρ ποὺ εἴτανε χτισμένο μὲ τοῦβλα. Τότε, στὸν κατάλληλο καιρό, ἦρθε ὁ ἀρραβωνιαστικὸς ἐπάνω στὸν ἐλέφαντα του, μὲ μουσικὲς, μὲ ταμποῦρλα καὶ μὲ ἀκολουθία ἀπὸ ὑπηρέτες ποὺ κρατοῦσαν ἀναμμένες δᾶδες. Ὕστερα ἄρχισε ἡ τελετή.

Ὅταν οἱ μελλόνυμφοι σκεπάστηκαν μὲ τὸν κόκκινο πέπλο γιὰ τὸ τυπικὸ τοῦ πρωτογνωρίσματος κάτω ἀπ' αὐτόν, ὁ Καντῆ γύρισε καὶ κύτταξε τὴ συντρόφισσά του. Στὸ πρόσωπο αὐτὸ τὸ ντροπαλὸ μὲ τὰ χαμηλωμένα μάτια, στολισμένο μὲ τὸ στεφάνι τοῦ γάμου, δύσκολα ἀναγνώριζε τὴν εἰκόνα τῆς νέας χωριατοπούλας ποὺ πάντα τὴν ἔφερνε μέσα του. Καὶ καθὼς ἦταν δυνατὰ συγκινημένος, σὰ μιὰ θαμπούρα σκοτείνιασε τὰ μάτια του.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ μυστήριο, οἱ γυναῖκες μαζεύτηκαν στὴ νυφιάτικη κάμαρα. Μιὰ γρηὰ ἐπέμενε τότε νάρθῃ ὁ Καντῆ καὶ νὰ σηκώσῃ τὸν πέπλο τῆς γυναίκας του· Μόλις ἐκεῖνος τὸν ἀνεσήκωσε, τραβήχτηκε πίσω ἀπότομα. Αὐτὴ ποὺ στέκονταν μπροστά του δὲν εἴταν ἡ ἴδια.

Τοῦ φάνηκε σὰν κανένα φεῖδι νὰ βγῆκε ἀπὸ τὸ στῆθος του καὶ τρύπησε τὸ μυαλό του. Τὰ φῶτα ἀπὸ τὶς λάμπες τοῦ φάνηκε πὼς θάμπωσαν καὶ πὼς τὰ σκοτάδια ρίχνανε τὴ μαυρίλα τους ἀπάνω στὸ πρόσωπο τῆς γυναίκας.

Στὴν ἀρχὴ δοκίμασε ἕνα δυνατὸ θυμὸ ἐνάντια στὸν πεθερό του· τοῦ εἶχε δείξει λοιπὸν ὁ παληόγερος τὴ μιὰ ἀπὸ τὶς κόρες του γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἄλλη; Ὕστερα ὅμως θυμήθηκε πὼς ὁ γέρος καμμία δὲν τοὖδειξε κι' ὅτι μονάχα ὁ ἑαυτός του ἔφταιγε. Σκέφτηκε πὼς καλύτερα ἦταν νὰ μὴν καταλάβῃ ὁ κόσμος τὴ μεγαλόπρεπη κουταμάρα του καὶ ἥσυχος τάχα, ξαναπῆγε στὴ θέση του.

Ἀλλὰ ἂν ἦταν ἀποφασισμένος νὰ καταπιῇ τὸ φαρμάκι δὲ μποροῦσε ὅμως νὰ γλυτώσῃ καὶ τὴ γεύση του. Δὲν ὑπόφερνε τώρα τὴ χαρὰ ὅλου αὐτοῦ τοῦ ὄχλου. Τἄχε μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ μὲ ὅλον τὸν κόσμο.

Ἄξαφνα κοντά του ἡ γυναῖκα του τινάχτηκε κ' ἔπνιξε μιὰ φωνή. Φεύγοντας ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν κάμαρη ἕνας λαγὸς τῆς εἶχε ἀγγίξει τὰ πόδια. Κοντὰ ἀπὸ τὸ ζῶο παρουσιάστηκε τὸ κορίτσι ποὺ εἶχε ἰδῇ κάτω στὴν ὄχθη. Πῆρε τὸ λαγὸ στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν χάϊδευε μουρμουρίζοντας τρυφερά. «Εἶνε ἡ χαμένη!» φώναξαν οἱ γυναῖκες κάνοντάς της νοήματα νὰ φύγῃ. Ἀλλὰ αὐτὴ χωρὶς νὰ φαίνεται πὼς κατάλαβε τίποτε, πῆγε κ' ἔκατσε ἀγνάντια ἀπὸ τὸ ζευγάρι κυττάζοντάς τους μὲ παιδιάστικη περιέργεια. Μιὰ δούλα τότε τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο γιὰ νὰ τὴν βγάλῃ ὄξω, ἀλλὰ ὁ Καντῆ τὴν ἐμπόδισε γρήγορα, φωνάζοντας: «Ἄς τηνε».

—Πῶς σὲ λένε; τὴ ρώτησε.

Τὸ κορίτσι κουνήθηκε δεξά, ζερβᾶ καὶ δὲν ἀποκρίθηκε. Οἱ γυναῖκες κύτταξαν νὰ πνίξουν τὰ γέλοια τους.

Ὁ Καντῆ ξαναρώτησε: «Μεγάλωσαν τὰ παπάκια σου;»

Ἡ μικρὴ τὸν κύτταξε μὲ τὴν ἴδια ἀδιαφορία. Παραζαλισμένος ὁ Καντῆ ἔκαμε ἀκόμα μιὰ προσπάθεια καὶ τὴ ρώτησε χωρὶς ἀποτέλεσμα πάλι, πῶς πάει τὸ λαβωμένο ἀγριοπερίστερο. Τὰ γέλοια δυνάμωναν γιὰ τὸ διασκεδαστικὸ χωρατό.

Ἔμαθε στὸ ὕστερο ὁ Καντῆ πὼς τὸ κορίτσι εἴτανε κουφὸ καὶ μουγγὸ καὶ πὼς μοναχὴ συντροφιὰ εἶχε τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ χωριοῦ. Εἴτανε ἁπλῆ σύμπτωση τὴν ἡμέρα ἐκείνη ποὺ φάνηκε σὰν ν' ἄκουσε ὅταν φώναξεν τὸ ὄνομα τῆς Σουντᾶ.

Τότε ὁ Καντῆ δοκίμασε μιὰ καινούρια συγκίνηση. Τὸ παραπέτασμα ποὺ τοῦ ἔκρυβε τὸ φῶς τῆς μέρας ἔπεσε. Ἀναστέναξε βαθειὰ μ' ἀνακούφιση σὰ νὰ γλύτωσε ἀπὸ καμμιὰ συφορά. Καὶ ξανακυττάζοντας τὴ γυναῖκα του ἀληθινὰ τότε τὴν πρωτογνώρισε κάτω ἀπὸ τὸν πέπλο τοῦ γάμου.

Τὸ φῶς ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν καρδιά του καὶ τῆς λάμπας τὸ φῶς, λάμπρυναν τὸ χαριτωμένο πρόσωπο τῆς συντρόφισσάς του ποὺ ἡ ἀληθινὴ ἀχτινοβολία της μονάχα τώρα τοῦ φανερώθηκε. Καὶ τότε κατάλαβε πὼς ἡ εὐλογία τοῦ Ναμπὲν Μπανερζὶ ἔδινε τοὺς καρπούς της.

Μετάφραση ΚΛ. ΔΙΠΛΑ-ΜΑΛΑΜΟΥ

ΙΣΠΑΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΚΟΝΚΕΤΑ

ΤΟΥ ΟΥΓΚΟ ΛΑΓΚΟ

Μελαχροινὴ ὡμορφιὰ μὲ τὰ θλιμμένα μάτια, ποῦ εἶσαι; Θέλω νὰ σὲ συγχωρήσω καὶ νὰ σὲ σώσω, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ ξεχάσω τὸ μελαχροινό σου πρόσωπο καὶ τὸ νοσταλγικὸ τόνο τῆς φωνῆς σου... Ποῦ εἶσαι μελαχροινὴ ὡμορφιὰ μὲ τὰ θλιμμένα μάτια;

* * *

— Εἶμαι Ἀνδαλουσία καὶ μὲ λένε Κονκέτα, μοῦ εἶπε μὲ ἕνα ἐλαφρὸ μειδίαμα. Ἔπειτα προσέθεσε σιγανά:

— Αὐτὸς εἶνε ὁ ἄνδρας μου. Μοῦ ἔδειξε μὲ ἕνα νόημα ἕνα κύριο ποὺ ἐδιάβαζε ἥσυχα τὴν ἐφημερίδα του, στὴν ἀντίθετη γωνιὰ τοῦ βαγονιοῦ.

Εὑρισκόμεθα στὸ ἐξπρὲς Μασσαλίας Γένοβας. Εἴμεθα τέσσερις. Ἡ Κονκέτα, ὁ ἄνδρας της, ἐγὼ καὶ ἕνας κύριος ἄγνωστος.

Ἀμέσως εἶχα παρατηρήσει τὴν Κονκέτα. Δύο μεγάλα καὶ σκοτεινὰ μάτια, γλυκὰ καὶ ἐκφραστικά, ποὺ σὲ χάϊδευαν μὲ τὴ θεία μελαγχολία τους. Ἕνα ὠοειδὲς αἰθέριο προσωπάκι μὲ τέλεια χαρακτηριστικά, ποὺ ἀκουμποῦσε σ' ἕνα μεταξωτὸ μαξιλάρι. Τὰ πλούσια μαλλιὰ ἐχάνοντο στὴ φυλακὴ τοῦ βέλου.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπα καὶ κάθησα κοντά της. Ἐκείνη τραβήχθηκε λιγάκι γιὰ νὰ μοῦ κάμῃ θέσι, μὰ δὲ μίλησε.

Ἀπεφάσισα νὰ μὴ κοιμηθῶ... Τὰ ἀνατολίτικα μάτια μὲ παρατηροῦσαν μὲ βουβὴ προσοχή. Ἐκύτταξα τὸ λεπτὸ καὶ ἁρμονικὸ σῶμα της καὶ μὲ κατέλαβε ἕνας μεγάλος πόθος. Ὁ πόθος νὰ φιλήσω αὐτὴ τὴν γλυκειὰ μελαγχροινή, ποὺ ἦταν τόσο ὠχρὰ καὶ λυπημένη—καὶ τόσο ὡραία!

Γι' αὐτὸ ἄφησα τὸ βιβλίο μου κατὰ μέρος καὶ ἔπιασα κουβέντα μαζύ της μὲ τὴ σχετικὴ κοινοτυπία:

— Σᾶς ἐνοχλεῖ ὁ καπνός; καὶ τὰ λοιπά.

* * *

— Πᾶτε στὴν ἐξοχή, κυρία... δεσποινίς;

— Ναί! Στὴ θάλασσα καὶ στὸν ἥλιο. Εἶμαι πανδρεμένη... Τότε μοῦ ἔδειξε τὸν ἄνδρα της ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ διαβάζῃ μακαρίως.

— Εἶνε ἀφοσιωμένος στὸ διάβασμα, παρετήρησα.

Ἡ Κονκένα ἔκαμε μιὰ χαριτωμένη κίνησι, ποὺ μοῦ ἐπέβαλε σιωπή.

— Εἴμαστε τσακωμένοι. Εἶμαι βέβαια πὼς δὲ θὰ μοῦ μιλήσῃ ἕως ὅτου φθάσουμε.

— Τσακωμένοι; Αὐτὸ εἶναι καλὸ σημεῖον. Θὰ σᾶς ἀγαπᾷ πολύ. Καὶ σεῖς...

— Ὄχι. Δὲν τὸν ἀγαπῶ καθόλου, ἐψιθύρισε μὲ μεγάλη μελαγχολία. Ἂν μποροῦσα νὰ μαντεύσω γιατὶ ἦταν τόσο εἰλικρινής, ἐκείνη τὴ στιγμή. Ἀλλὰ ἐγώ, ἀντὶ νὰ προσέξω μὲ τί περίεργη ταχύτητα μοῦ ἐξωμολογεῖτο ἐκείνη, ἔρριξα ἕνα περιφρονητικὸ βλέμμα στὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐδιάβαζε... Φαντάσθηκα πὼς ἦταν ἕνας τύπος σκληρός, βίαιος καὶ πρόστυχος.

* * *

—Ἑστιατόριον! Δευτέρα σειρά! ἐφώναξε ἕνας ὑπηρέτης μὲ ἄσπρη ποδιά.

Ἀμέσως ὁ σύζυγος τῆς Κονκέτας σηκώθηκε. Ἐπροχώρησε χωρὶς νὰ τῆς μιλήσῃ στὴν πόρτα. Ἐχάθη, Τὸν ἀκολούθησε καὶ ὁ ἄλλος κύριος.

Ἔμεινα μόνος μαζύ της. Τί εἶχα νὰ ἐλπίσω; Τίποτε. Μὰ ρωτᾶς ποτὲ τὸν ἑαυτό σου τί ἐλπίζεις σὲ τέτοιες περιπτώσεις; Ἔνοιωθα τὸ βλέμμα τῆς Κονκέτας νὰ μὲ χαϊδεύῃ καὶ ἡ μοναξιά μας ηὔξησε τὴν ταραχή μου.

—Ὁ ἄνδρας σας ἐπῆγε νὰ προγευματίσῃ;

—Βλέπω ὅτι εἶνε πολὺ θυμωμένος μαζύ σας. Δὲ σᾶς προσκάλεσε.

—Ὄχι. Ξέρει πὼς δὲν τρώγω ποτὲ στὸ σιδηρόδρομο.

Μὲ τί φυσικότητα μιλοῦσε!

—Νὰ σᾶς πῶ, ἀξίζατε νὰ ἔχετε ἕνα σύζυγο πειό....

—Σᾶς παρακαλῶ, κύριε, μὴ προχωρῆτε.

Ἡ φωνή της ἦτο ἱκετευτική, περιεῖχε τόση κρυφὴ μελαγχολία...Ἔκρυψε ἔξαφνα τὸ ὤμορφο προσωπάκι της στὰ χέρια της καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

—Εἶσθε λοιπὸν πολὺ δυστυχισμένη; τὴ ρώτησα μὲ συγκίνησι.

—Πολύ, πάρα πολύ..

Ἡ Κονκέτα ἅρπαξε μὲ πάθος τὰ χέρια μου. Μοῦ εἶπε σιγανά:

—Θέλετε νὰ μάθετε...

—Ναί ἀπήντησα, μαγεμένος μὲ τὴν ἐπαφὴ τῶν χεριῶν της, μὲ τὰ μάτια της, μὲ τὴ μουσικὴ τῆς φωνῆς της.

Μία ἱστορία ἀγάπης...ποὺ εἶχε καταλήξει σ' ἕνα γάμο τῆς μελαχροινῆς Ἀνδαλουσίας μὲ τὸν χυδαῖο καὶ ἡλικιωμένο αὐτὸν ἄνθρωπο. Βέβαια δὲν ἦταν ἀπολύτως κακὸς μαζύ της, μὰ δὲν ἔδινε τὴν ἀγάπη ἐκείνη, γιὰ τὴν ὁποία διψοῦσε....

—Μὲ ὑποχρέωσαν νὰ γίνω γυναῖκα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου γιατὶ ἦταν πλούσιος... Καὶ ἄφησα τὸν ἀγαπημένο μου... Ἦταν ἕνας πτωχὸς ζωγράφος...ποὺ δὲν εἶχε χρήματα νὰ μὲ ζήσῃ...

Μία κοινὴ ἱστορία ἀγάπης, ποὺ μοῦ φάνηκε συγκινητικὴ καὶ πρωτότυπη γιατὶ μοῦ τὴ διηγοῦντο αὐτὰ τὰ χείλη...

—Ἦταν νέος, νέος σὰν ἐσᾶς. Καὶ μὲ κατεδίκασαν νὰ περάσω ὅλη τὴ ζωή μου κοντὰ σ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ δὲ θὰ μὲ νοιώσῃ ποτέ...

Τὰ λόγια της, ἡ ἔκφρασις ἑνὸς πραγματικοῦ πόνου καὶ ἰδίως ἡ ταραχὴ ποὺ ἔννοιωθα κοντά της, μὲ ἔκαμαν νὰ χάσω τὴν ἠρεμία μου. Ἡ Κονκέτα ἦταν μισοξαπλωμένη στὸν καναπέ, ἡ γραμμές της διεγράφοντο τέλειες, ἁρμονικές, κάτω ἀπὸ τὶς πτυχὲς ἑνὸς κομψοῦ φορέματος.

Τότε ἐτόλμησα νὰ χαϊδέψω ἀπαλὰ τὸ μέτωπο καὶ τὰ μαλλιά της... Τῆς ἐψιθύρισα λόγια συμπάθειας καὶ παρηγορίας.

—Καϋμένη Κονκέτα... Ἂν μ' ἀφίνατε νὰ σᾶς ἀγαπήσω ἐγώ...

—Ὄχι... Δὲν ξέρω...

Ἤμουν εὐτυχὴς γιατὶ μ' ἄφηνε νὰ τὴ χαϊδεύω. Ἔννοιωθα γιὰ τὴ γυναῖκα αὐτὴ ἕνα αἴσθημα ἀνώτερο ἀπὸ τὸ στιγμιαῖο πόθο. Ἔσκυψα σ' αὐτὴ τὸ κεφάλι μου. Ἐκείνη ἐκύτταξε τὰ μάτια μου, καὶ ἔκλεισε βραδέως τὰ δικά της, σὰ νὰ μοῦ ὡμολογοῦσε πὼς ποθοῦσε τὸ φιλί μου.

* * *

Ποῦ εἶσαι, μελαγχροινὴ ὡμορφιὰ μὲ τὰ θλιμμένα μάτια...

* * *

—Θεέ μου! Ἂν ἔμπαινε κανένας!

—Θὰ τὸν ἀκούαμε. Μὴ φοβᾶσαι. Μὴ φοβᾶσαι...

—Ὄχι, Ὄχι, Ἄφησέ με τώρα. Πόσα φιλιά... πόσα φιλιά...

Ἔπεσε πάλι στὴν ἀγκαλιά μου καὶ ψιθύρισε, σὰν εὐτυχισμένο παιδάκι:

—Πόσα φιλιά... πόσα φιλιά...

Κόλλησε τὰ χείλη της στὰ δικά μου γιὰ τελευταία φορά, καί:

— Πάω νὰ διορθώσω λιγάκι τὰ μαλλιά μου. Εἶνε ἄνω κάτω.

Ἀπεμακρύνθη μὲ τὴ μικρὴ βαλίτσα της. Τί ὤμορφη ποὺ ἦταν! Ἔννοιωσα πὼς θὰ ἐρωτευόμουν τρελλὰ αὐτὴ τὴ γυναῖκα. Ἔκαμα συνδυασμοὺς στὸ νοῦ μου γιὰ τὸν τρόπο ποὺ θὰ τὴν συναντοῦσα.. Ὀνειρεύθηκα τὶς θεῖες στιγμὲς ποὺ θἄχα δικήμου τὴν Κονκέτα...

Σὲ λίγο ἐπέστρεψε ὁ ἄνδρας της.

— Ἄχ, οἱ γυναῖκες... σκέφθηκα πὼς ἀργοῦν πάντα ὅταν εἶνε στὸν καθρέπτη!

Ἕνας σταθμός.

— Ποὺ εἴμεθα, σᾶς παρακαλῶ; ρώτησα τὸν ἄνδρα της.

— Στὸ Φρεζούς.

— Εὐχαριστῶ.

Ὁ ἄνθρωπος ἑτοίμασε τὶς τρεῖς βαλίτσες του καὶ ἐκάθησε πάλι. Ἐφθάσαμε στὰς Κάννας. (Ποῦ ἦταν ἡ Κονκέτα;) Ἐκεῖ ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ ἑτοιμάσθηκε νὰ κατέλθῃ. Πῶς; Καὶ ἡ Κονκέτα; Ἡ γυναῖκα του; Τὴν ἄφινε μόνη;

— Κύριε, ἡ γυναῖκα σας. Ἡ γυναῖκα σας εἶνε ἀκόμα... ἐκεῖ! τοῦ ἐφώναξα.

Ἐκεῖνος μὲ κύτταξε, ἔκπληκτος.

—Ἡ γυναῖκα μου; Ποιὰ γυναῖκα μου;

— Μά... ἡ κυρία... ἐκείνη, ἡ κυρία ποὺ ἦταν ἐδῶ πρὸ ὀλίγου...

—Κύριε, δὲν εἶμαι παντρεμένος. Ἡ κυρία ποὺ ἦταν ἐδῶ κατέβηκε στὸ Τουλόν.

— Ὄχι! Ἀδύνατον!

Μὰ ὁ ἄλλος κατέβηκε καὶ τὸ τραῖνο ξεκίνησε. Ἔτρεξα ἐδῶ ἐκεῖ... Περίμενα. Ὁ κύριος ποὺ εἶχε μεινει μαζύ μου, στὸ βαγόνι μουρμούρισε μέσα στὰ δόντια του.

— Κατέβηκε. Κατέβηκε τὸ Τουλόν. Μὰ πῶς; Εἶχε ἀφίσει τὸ μαξιλαράκι; Εἶχε μόνο τὴ βαλίτσα; Εἶχε πεῖ ψέματα;

* * *

Δὲν ξέρω πῶς ἀντελήφθην ἀργότερα πὼς μοῦ ἔλειπε τὸ πορτοφόλι μου καὶ ἡ καρφίτσα τῆς κραβάτας μου. Ἀμέσως τότε κατάλαβα τί εἶχε συμβῇ. Μὲ εἶχε κλέψει! Αὐτὴ ἡ βεβαιότης μοῦ ἔκαμε τόση θλιβερὴ ἐντύπωσι, ὥστε μοὔκοψε τὴν ἀναπνοή.

—Ἄχ, Κονκέτα, Κονκέτα, γιατί; Γιατί τὄκανες αὐτό; Ψεύτρα! Κλέφτρα!

* * *

Πέρασαν πολλὲς μέρες ἕως ὅτου συνέλθω, ἕως ὅτου χωνέψω αὐτὴ τὴ σκληρὰ ἀλήθεια. Ἡ Κονκέτα μὲ εἶχε κλέψει. Ἡ Κονκέτα, τὸ ὡραῖο πλάσμα με τὰ γοητευτικὰ καὶ μελαγχολικὰ μάτια ἦταν μία κοινὴ κλέφτρα!

* * *

Ποῦ εἶσε, γλυκειὰ μελαγχροινὴ μὲ τὰ θλιμμένα μάτια; Γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ διώξω ἀπὸ τὴν καρδιά μου τὸ χαριτωμένο πρόσωπό σου, τὰ δάκρυά σου, τὰ φιλιά σου; Ἡ τύχη σὲ ἔκαμε κακή, τὸ ξέρω...Μὰ ἂν σὲ συναντοῦσα στὸ δρόμο μου θὰ σὲ συγχωροῦσα, Κονκέτα, Κονκέτα, γιατὶ σ' ἀγαπῶ.

ΟΥΓΚΟ ΛΑΓΚΟ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΠΡΟΔΟΤΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Γιὰ τοῦτο, ἀφοῦ διάβασε μὲ προσοχὴ τὰ χαρτιὰ ποὺ τοῦ παρουσίαζε ὁ Ἑβραῖος, ὕστερα ἀπὸ λίγη σκέψι εἶπε, φαινομενικὰ ἀτάραχος.

— Νταβιτσὸν ἐφένδη, ἀδειάζεις νὰ πᾶμε μαζὺ ὡς τὰ «Ἐλέη;» Ὁ Γιαννάκης ὁ Βαζακίδης μοῦ εἶπε τὸ μεσημέρι ὅτι τοὺς ἦρθανε χρήματα ἀπὸ τὴν Ὀντέσσα, ἀπὸ τὸ Κρεντὶ-Λυοναί· πᾶμε ὡς ἐκεῖ μαζὺ καὶ θὰ σοῦ ἐξοφλήσω ἀμέσως τὸ χρέος τοῦ ἐφένδη ἐγώ, γιατί εἶνε χρέος δικό μου, ἀφοῦ τὤβαλε γιὰ νὰ μὲ γλυτώση ἀπὸ τὴν κρεμάλα· πᾶμε Νταβιτσὸν ἐφένδη.

— Πέκεϋ ἐφένδημ, πᾶμε ὅπου ὁρίζεις· εἶπε ὁ Ἑβραῖος καὶ σηκώθηκε.

Ὁ Σαμῆς διαμαρτυρήθηκε ἔντονα, συγχίστηκε, φώναξε, νευρίασε, κιτρίνισε, καταράστηκε τὴν ὥρα ποὺ ἔτυχε στὴν κουβέντα ὁ κουμπάρος του τἄβαλε μὲ τὸν Ἑβραῖο· ἡ Ἐμινὲ χανούμ, καὶ πίσω της ἡ Καπετάνισσα, ποὺ θὰ κρυφάκουαν βέβαια ἀπὸ κάπου, ἀνοίξανε τὴν πόρτα καὶ θέλησαν νὰ μποῦνε στὴ μέση, ὁ Σαμῆς τὶς ἔδιωξε μὲ βρισιὲς—ἀλλὰ ὁ Καπετᾶνος καὶ ὁ τραπεζίτης φύγανε.

Στὰ «Ἐλέη», μὲ τὴν ἐπιμονὴ τοῦ Δράκου καὶ μὲ τὴ δήλωσί του ὅτι ἀφίνει τὸν τόκο, γιὰ νὰ πάρη ἀμέσως τὸ κεφάλαιο, ὁ ταμίας ἐμέτρησε καὶ ὁ Ἑβραῖος ἐτσέπωσε, δίνοντας στὸ Χρίστο τὰ χαρτιά, τὶς πεντακόσιες λίρες, ποὺ μὲ τόσους κόπους, μὲ τόσες στερήσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ τόση χαρὰ καὶ ἐλπίδα εἶχε καταθέση γιὰ προῖκα τῆς κόρης του ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος.

Ἀπὸ κεῖ ἐπῆγε στὸ σπῆτι του, καὶ εἴδαμε σὲ ποιὰ κατάστασι ἔφθασε ἐκεῖνο τὸ βράδυ.

Ὁ γιατρὸς ὁ Μποχοράκης ἤξερε τὶ ἔλεγε.

Ἡ ζωὴ ἐπῆρε πάλι τὸ δρόμο της, χωρὶς καμμιὰ σπουδαία ἐξωτερικὴ μεταβολή. Τὸ σκλαβωμένο γένος ἔμεινε πάλι σκλαβωμένο, μὲ τὸ ἴδιο πάντα ὄνειρο τῆς ἐλευθερίας του· ἀλλὰ οἱ ἐκκλησιὲς ἀνοίξαν, οἱ παπάδες ξαναβρῆκαν τὴ δουλειά τους καὶ οἱ δεσποτάδες ξαναπῆρανε τὰ δικαιώματά τους. Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ κρύψανε πάλι στὴν ψυχή τους τὴν ἀμοιβαία τους ἔχθρα καὶ τὴν ἐσκέπασαν μὲ περισσότερη τώρα ὑποκρισία, σὰν δυὸ ὑπόδικοι, παληοὶ ἐχθροὶ ποὺ εἶχαν πληγώση ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ τώρα εἶνε στὴν ἴδια φυλακὴ καὶ περιμένουν τὴ δίκη τους μὲ φαινομενικὴ ἀταραξία.

Τὰ Γιάννινα ξαναπέσανε στὴν ἀκινησία τους καὶ μικροπραγμοσύνη τους. Οἱ ἐξόριστοι γύρισαν πάλιν σῶοι καὶ ἀκέραιοι, περισσότερο τιμημένοι τώρα, σὰν ἐθνομάρτυρες. Γύρισε, ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες, κι' ὁ Πύρρος στὰ Γιάννινα, μὲ τὴν ἄδειά του δικηγοροῦσε τώρα στὴ Μητρόπολι, ἔκαμε τὸ συνεταιρισμὸ μὲ τὸν τουρκόγλωσσο κιατίπη, ψωμοζοῦσε μὲ τὴ μητέρα του, κι' ἀγωνίζονταν ἀπελπιστικὰ νὰ κρατήση τὴν κοινωνική του θέσι, ἐνῷ μιλοῦσε πάντα σὲ στενὸ καὶ ἀκίνδυνον κύκλο, γιὰ ἐθνικὲς καὶ κοινωνικὲς ἐπαναστάσεις. Ἐξακολουθοῦσε πάντα νὰ γίνεται λόγος γιὰ συνοικέσιό του μὲ τὴ χήρα τὴν κόρη τοῦ Κοτζάμπαση, ἀλλὰ καὶ πάντα τὸ συνοικέσιο αὐτὸ ἔμενε ἀπραγματοποίητο· τώρα ὅμως, ἂν καὶ ὁ νέος δὲν εἶχε ποτὲ ξεστομίση τέτοια κουβέντα, ὁ κόσμος ὅλος ἐψιθύριζε ὅτι ὁ δικηγόρος κλωτσοῦσε τὴν τύχη του, γιατὶ ἀγαποῦσε πάντα τὴν κόρη τοῦ προδότη. Στὸ σπῆτι τοῦ Δράκου ὁ Πύρρος δὲν ἐπάτησε πιά.

Καὶ στὸ σπῆτι αὐτὸ πολὺ λίγες εἶχαν γίνη ἐξωτερικὲς μεταβολές· ἡ σχέση μὲ τὴν οἰκογένεια τοῦ Σαμῆ ἐξακολουθοῦσε ὅπως πρίν· οἱ παληοὶ γνώριμοι ξαναπήγανε· ὁ Φεφεφὲς λίγο ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπιστροφὴ τῶν ἐξορίστων, ἔστειλε πρῶτα τὴ γυναῖκα του καὶ ὕστερα πῆγε κι' αὐτός, χωρὶς νὰ βρεθῆ στὴν ἀνάγκη νὰ δικαιολογηθῆ, γιατὶ κανεὶς μὲ τὸν τρόπο του δὲν τοῦ ζήτησε δικαιολογία.

Τώρα εἶχαν προστεθῆ ὁ Πανταζάκης, μὲ τὸ δικαίωμα ποὺ τοῦ ἔδινε ἡ ὑπηρεσία του στὴν κρίσιμη στιγμή, καὶ ὁ Μποχωράκη ἐφένδης ποὺ πήγαινε πότε πότε νὰ μαθαίνη γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ ἀρρώστου του. Ὁ Πανταζάκης δὲν εἶχε νὰ φοβηθῆ τὴν κοινὴ γνώμη, γιατὶ δὲν εἶχε καὶ πολλὰ νὰ χάση· ὅλοι τὸν ἔπαιρναν γιὰ μισὸ μερδικό. Ἔπεφτε σὲ ἔκτασι μπροστὰ στὴν Ἀρισταία, ἀλλὰ ποτέ του, αὐτὸς ὁ συστηματικὰ ἀδιάντροπος, δὲν ἐτόλμησε νὰ ξεστομίση καμμιὰ ἀδιακρισία· μόνον ὅταν ἦταν μακρυά της, ἔλεγε καὶ δὲν ἔσωνε γιὰ τὴν κόρη τοῦ προδότη, ὥστε νὰ προκαλῆ τὴν κοροϊδία τοῦ γιατροῦ, ποὺ ζήλευε ὡς τόσο καὶ τὸ Ἀλέπι.

Ὁ Μποχωράκης κάποια φορὰ ἐτόλμησε νὰ παραπονεθῆ γιατὶ βρέθηκε νὰ γεννηθῆ Ἑβραῖος· ἡ Ἀρισταία τὸν παρηγόρησε λέγοντας πὼς «ὁ τίμιος ἄνθρωπος μπορεῖ νἆναι τίμιος σὲ ὁποια θρησκεία κι' ἂν γεννηθῆ». Σπουδαιότερη κάπως κίνησι ἔφερε στὴ ζωὴ τῆς νέας ὁ γυρισμὸς ἀπὸ τὴν Πόλη τοῦ Κασσὴμ, μὲ τὰ ἐπακόλουθά του. Ξέρομε πὼς ὁ γυιὸς τοῦ Σαμῆ εἶχε γυρίση μὲ κάποιες νεοτουρκικὲς ἰδέες καὶ μὲ τὸ πάθος τοῦ ρακιοῦ. Ὁ πατέρας του δὲν ἀνησυχοῦσε γιὰ τὶς ἰδέες· γιατὶ ἤξερε ὅτι ὁ γυιός του δὲν ἦταν πλασμένος μὲ προζύμι ἐπαναστατικό· ἀπελπίζονταν ὅμως βλέποντας τὴν κλίσι τοῦ Κάσσου στὸ ρακί, καὶ ἐπειδή, σὰν ἔξυπνος ποὺ ἦταν καὶ γνώστης τῆς φύσεως καὶ τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, καταλάβαινε ὅτι μὲ συμβουλὲς καὶ μὲ φοβέρες δὲν ἔκανε τίποτε, σκέφθηκε νὰ πολεμήση τὸ πάθος τῆς μέθης μὲ τὸ πάθος τῆς γυναίκας. Ὅσο κι' ἂν δὲν εἶχε κληρονομήση ὁ Κάσσος τὴ θερμὴ φιληδονία τοῦ πατέρα του, ἦταν ὅμως νέος καὶ γερὸς καὶ μιὰ νέα καὶ ὄμορφη γυναῖκα δὲ μποροῦσε νὰ τὸν ἀφίνη ἀδιάφορο. Τὸν ἐπάνδρεψε λοιπὸν μὲ μιὰ μπεοπούλα ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρο μὲ μικρὴ προῖκα, ἀλλὰ ξακουστὴ στὴν Ἤπειρο γιὰ τὰ ξανθὰ ἀφρᾶτα κάλλη της· μὲ ὅλα ὅμως τὰ κάλλη της, ἡ κουτὴ κι' ἀμόρφωτη, καὶ μικροζηλιάρα, καὶ γκρινιάρα Ζουχρὰ χανούμ, πολὺ λίγο μπόρεσε νὰ κρατήση τὸν Κάσσο· κάποτε μάλιστα, χωρὶς τὴν ἐπέμβασι τοῦ πεθεροῦ, θἄκουε τὴν καταδίκη της μὲ τὴν τρομερὴ λέξι «σκεπάσου», καὶ ὕστερα τρέχα γύρευε νὰ βρίσκης νταλιάκια, γιὰ νὰ ἑνωθῆ καὶ πάλι τὸ ἀνδρόγυνο. Τὸ ἀποτέλεσμα πάντα ἦταν νὰ τραβήξη καὶ πάλι ὁ Κάσσος κατὰ τὴν ταβερνούλα τῆς Καλούτσεσμες, ὅπου ἕνας τετραπέρατος Μωραΐτης κατάφερνε νὰ ζῆ ἀπὸ πέντε ἕξ πελᾶτες σὰν τὸ γυιὸ τοῦ Σαμῆ.

Δὲν ἀπελπίζονταν ὅμως εὔκολα ὁ Σαμῆς· μέσα στὴν ἀμηχανία του κατάλαβε ὅτι ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ πολεμήση στὴν ψυχὴ τοῦ γυιοῦ του τὸ πάθος τῆς μέθης, δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀναδεκτή του τὴν Ἀρισταία· ἔβαλε λοιπὸν ὅλα τὰ δυνατά του, ἐχρησιμοποίησε ὅλην τὴν πανουργία του, γιὰ νὰ διευκολύνη μιὰ παράνομη σχέσι τοῦ γυιοῦ του μὲ τὴν κόρη τοῦ Καπετάνου. Ἠθικὸ ἐμπόδιο δὲν εἶχε κανένα στὴν ἐπιχείρησί του αὐτὴ ὁ Τοῦρκος· οὔτε πὼς ὠνόμαζε συχνὰ τὸν πατέρα της ἀδερφό του, οὔτε πὼς αὐτὸς εἶχε ἐρωμένη τὴ μητέρα της, οὔτε τὴ μπεοπούλα τὴ νύφη του, οὔτε τὴν κοινωνικὴ κατάκρισι, οὔτε καὶ καμμιὰ τύψι τῆς συνειδήσεως. Γιατί; μήπως οἱ ραγιάδες καὶ οἱ γυναῖκες των εἶχαν ἄλλον προορισμὸ παρὰ νὰ δουλεύουν καὶ νὰ εὐχαριστοῦν τοὺς ἀφεντάδες ποὺ τοὺς ἀφιναν νὰ ζοῦν!

Τοῦ Δράκου τὸ μάτι δὲν ἄργησε νὰ εἰσδύση μέσα στὸ καταχθόνιο σχέδιο τοῦ κουμπάρου του· ἀλλὰ ποὺ νὰ βρῆ ἡ νικημένη ψυχή του τὴ δύναμι νὰ πολεμήση μὲ τὸν ἐπίβουλο εὐεργέτη του! ἐστήριξε ὅλες τὶς ἐλπίδες τῆς σωτηρίας του στὴν ἐξυπνάδα, τὴν ἀρετή, καὶ τὴν ὑπεροχὴ τῆς κόρης του.

Καὶ δὲν ἐβγῆκε γελασμένος.

Ἡ Ἀρισταία δὲν ἄρχησε νὰ καταλάβη, ποιὸν σκοπὸ εἶχαν οἱ ἀτελείωτες περιποιήσεις ποὺ, μὲ τὴν ἀνεπίγνωστη βοήθεια τῆς μητέρας της, τὴν ἐφόρτωναν τώρα πατέρας καὶ γυιός. Καὶ ἔτσι ἁπλᾶ καὶ φυσικά, χωρὶς νὰ φανῆ δειλιασμένη ἢ ἀποκρουστική, μὲ τὴν ἄγρυπνη προσοχή της, τὴν ὀξυδέρκεια καὶ τὴν εὐστροφία τοῦ μυαλοῦ της, κατώρθωνε γιὰ κάμποσον καιρὸ νὰ προλαβαίνη ἢ νὰ ματαιώνη κάθε ἐπιθετικὴ ἀπόπειρα τοῦ Τούρκου. Ἔνοιωθε ὅμως ἡ κόρη ὅτι αὐτὸ δὲ μποροῦσε νὰ βαστάξη γιὰ πάντα· ὁ Κάσσος, ὁ παιδικὸς ὑπάκουος φίλος της δὲν ἦταν πιὰ τὸ νωθρὸ καὶ ἀδιάφορο ἀγόρι. ποὺ εἶχε πάη στὴν Πόλη· τώρα συχνὰ τολμοῦσε νἀρχίζη ἄσεμνες ἱστορίες ποὺ εἶχε μάθη στὴν πρωτεύουσα, καὶ χρειάζονταν μεγάλη προσπάθεια καὶ ἐξαιρετικὴ ἐξυπνάδα ἀπὸ μέρος τῆς νέας, γιὰ νὰ μὴν ξεπερνοῦν τὰ νόμιμα ὅρια αὐτὲς οἱ ἱστορίες· ἄλλοτε ἔπεφτε σὲ μιὰ ἐπικίνδυνη σιωπὴ κοντά της, καὶ τὴν κατάτρωγε μὲ λάγνες ματιὲς ποὺ προκαλοῦσαν πραγματικὴ ἀγωνία σὴν ψυχὴ τῆς Ἀρισταίας, ὅσο κι' ἂν προσπαθοῦσε νὰ κρατήση τὴν ἐπιβλητικὴ ἀταραξία της, τὴ μόνη ἄμυνα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ διαθέση.

Γιατὶ καὶ ὅλοι οἱ ὅροι τῆς ζωῆς τῶν δύο νέων φαίνονταν σὰν νὰ βοηθοῦσαν μιὰ ἔνοχη σχέσι, ἀναπόφευκτη.

Ὁ Κάσσος εἶχε πάντα ἐλεύθερη τὴν εἴσοδο στὸ σπῆτι τοῦ Καπετάνου, καὶ πολὺ συχνὰ ἡ Ἀρισταία βρίσκονταν καταμόναχη μέσα στὸ ἀπέραντο αὐτὸ σπῆτι· ὁ πατέρας της ἔλειπε ὧρες πολλὲς καὶ κάποτε ὁλόκληρα ἡμερόνυχτα στὴν ὑπηρεσία του· ἡ μητέρα της τὸν περισσότερον καιρὸ τὸν περνοῦσε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι τοῦ κουμπάρου της, γιὰ νὰ συντροφεύη τὴ φιλάσθενη Ἐμινὲ χανοὺμ, ἢ νὰ ὁδηγῆ τὴν ἄπραγη Ζουχρά, τὴ γυναῖκα τοῦ Κάσσου. Ἡ Παλέραινα ἀφοῦ ἄνοιγε τὴν πόρτα στὸν Τοῦρκο καὶ τσέπωνε τὸ γενναῖο μπαξῖς, ξεπόρτιζε ἀμέσως γιὰ νὰ πάη σὲ καμμιὰ γειτόνισσα νὰ κλαυτῆ τάχα πὼς «δὲν νταγιάνταγε πιὰ τὶς πομπὲς μάννας καὶ θυγατέρας» νὰ καταρασθῆ καὶ νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν κυρὰ τὴν Ἀρχιμανδριώτισσα, σύμμαχο τῆς ἀνήκουστης μοχθηρίας της.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ Σαμῆ, ὅταν ἔβλεπε τὸ γυιό του νὰ ξεκινάη γιὰ τὴν Καλούτσεσμε, τοῦ ἔλεγε μὲ τὴν ὑποκριτική του φυσικότητα:

—Δὲν πᾶς μωρὲ, νὰ κάμης ψίχα συντροφιὰ τῆς κουμπαροπούλας, ποὺ εἶνε καταμόναχη καὶ κλεισμένη, ἡ καϋμένη, σήμερα ποὺ ὁ κουμπάρος λείπει στὴ Ζίτσα!

Καὶ ἡ ἀστόχαστη Ἀρετὴ ἐπρόσθετε τὴν ἰδική της παρακίνησι.

—Ἔτσι, τζάνουμ, ἔτσι ἀφεντάκη μου, κάμε ὅπως σοῦ λέει ὁ μπαμπᾶς σου,γιατὶ κ' ἐγὼ θ' ἀργήσω νὰ πάω γιατὶ εἶνε ψίχα ἀνήμπορη ἡ κουμπάρα.

Ἡ Ἐμινὲ χανούμ, ἡ μητέρα του, ἀδιάφορη καὶ νωθρὴ πάντα, ἄλλο δὲν ἐπιθυμοῦσε παρὰ νὰ καλοπεράση ὁ Κάσσος της. Ἡ γυναῖκα του, ἡ ξανθὴ Ζουχρά, μὲ τὴ ζήλεια της καὶ μὲ τὴ γκρίνια της ἄλλο δὲν κατώρθωνε παρὰ νὰ κάνη στὸν ἄντρα της ἀνυπόφορο τὸ σπῆτι του.

Καὶ δὲν ἔλειπαν καὶ οἱ ἀπέξω.

Οἱ φίλοι καὶ σύντροφοι τοῦ Κάσσου, πλούσια Τουρκόπουλα, ἀποκτηνωμέναἀπὸ τὴν ἀμάθεια καὶ τὴν ἀργία, καὶ κάποιοι Λεβαντῖνοι ὑγροὶ καὶ γλυστεροὶ καὶ βαθειὰ διεφθαρμένοι, σὰν τὸ μουσιοῦΦρανσουᾶ νὰ ποῦμε, δὲν ἄφηνον περίστασι χωρὶς νὰ ἐρεθίζουν τὴν ἐπιθυμία καὶ νὰ κεντοῦν τὴν κακὴ φιλοτιμία τοῦ Κάσσου.

—Τὶ τὴ φυλᾶς, μωρὲς τὴ γκιαούρισσα καὶ σὲ κάνει τζανανέ; (σὲ κοροϊδεύει). ἆ! μωρέ, νἄμπαινα ἐγὼ δυὸ μέρες στὸ σπῆτι της, ὅπως μπαίνεις ἐσύ, ἂν δὲν τὴν ἔκανα δική μου μὲ τὸ ζόρι, κιαφίρης (ἄπιστος) νὰ πέθαινα, Γιάννη νὰ μὲ κράζανε, ὄχι Χασάνη.

Ἤ, ὅταν τύχαινε νὰ λείψη ὁ Κάσσος ἀπὸ κανένα γλέντι, οἱ Λεβαντῖνοι φίλοι τὸν ἐπείραζαν ὕστερα,

—Τὶ ἀνάγκη ἔχει τώρα ἀπὸ ἄλλα γλέντια ὁ Κασσὴμ ἐφένδης! αὐτός, τζάνουμ, βρῆκε τὸ σελιαμέτι του (τὴ σωτηρία του) μὲ τὴν ὀξωτικιὰ τὴν κόρη τοῦ προδότη. parbleu quelle beauté magnifique!

Ὅλα αὐτά, καὶ ἀπὸ ὅλα τὸ ἀδιάκοπο πλησίασμα τῆς θελκτικῆς νέας, ἄναβαν τοὺς πόθους καὶ φούσκωναν τὸ κεφάλι τοῦ χονδροῦ Κάσσου, ὥστε ἦταν πιὰ ὁλοφάνερο καὶ στὴν Ἀρισταία ὅτι πλησίαζε ἡ ὥρα τῆς ἀποφασιστικῆς μάχης. Μέσα στὴν ἀμηχανία της πολλὲς φορὲς ἐσκέφθηκε νὰ ζητήση τὴ βοήθεια τοῦ πατέρα της, ἀλλὰ αἰσθάνονταν μὲ πόνο βαθὺν ὅτι ὁ δυστυχισμένος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ φυσικὸς καὶ φιλόστοργος προστάτης της σὲ κάθε ἄλλον κίνδυνο, ἦταν ἀνίσχυρος νὰ τὴν βοηθήση στὴν πάλη μὲ τὸ γυιὸ τοῦ Σαμῆ, καὶ καταλάβαινε ὅτι μὲ μιὰ τέτοια ἐξομολόγησι ἄλλο δὲ θἄκανε παρὰ νὰ προσθέση πίκρα καὶ ντροπὴ στὴν τόσην πίκρα καὶ ντροπὴ ποὺ εἶχε πάντα στὴν ψυχή του ὁ νικημένος. Καὶ δίσταζε πάντα τὴν τελευταία στιγμή.

Κι' ὡς τόσο ἡ μοιραία ὥρα ἔφθασε.

Ἦταν μιὰ βραδυὰ καλοκαιρινή, φεγγαρόλουστη, μιὰ ἀπὸ τὶς μαγικὲς ἐκεῖνες βραδυὲς ποὺ ἀκολουθοῦν τὶς θερμὲς ἐξαντλητικὲς ἡμέρες στὰ Γιάννινα. Τέτοιες νύχτες οἱ Γιαννιῶτες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, Χριστιανοί, Τοῦρκοι, Ἑβραῖοι, καὶ οἱ Γύφτοι ἀκόμα λησμονοῦσαν τὴ σκληρὴ πάλη τῆς ζωῆς, τὰ ἀμοιβαῖα μίση ποὺ βράζανε στὰ στήθια τους, καὶ σὰν κυνηγημένα ἀπὸ πυρκαϊὰ ζῶα, ἐχθρικὰ μεταξύ τους πάντοτε, ἑνωμένα γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὸ γενικὸν κίνδυνο, τρέχανε ὅλοι μὲ μιὰ πνοὴ στὴ λίμνη τὴν κοινὴ μητέρα, νὰ δροσισθοῦν, νὰ ἀνασάνουν, νὰ ζητήσουν δυνάμεις γιὰ τὴ σκληρὴ ζωή, γιὰ τὸν πόλεμο «πάντων κατὰ πάντων», ποὺ ἔμελλε νἀρχίση πάλι τὸ αὐριανὸ πρωΐ.

Οἱ φτωχότεροι, γέμιζαν τὸ μῶλο τοῦ Λιβαδιώτη, ὅπου εἶχε τότε πρωτανοίξη ὁ γυαλὶ-καφφενές, καὶ δρόσιζε τὴν πελατεία του μὲ γνήσιο οὖζο τῆς Πρεμετῆς καὶ μὲ κορόμηλα ὥριμα ἢ ὑπόξυνα, τὰ «κούμπλα μαγιόσκα καὶ τὴ λαχαναρμιά», τοὺς περιζήτητους ἀπὸ τοὺς Γιαννιῶτες μεζέδες.

Οἱ πιὸ πλούσιοι ἢ πιὸ καλόρεχτοι ἐναύλωναν τὰ μεγάλα κακότεχνα καΐκια τοῦ Νησιοῦ ἔστηναν χαμηλὰ καθίσματα, γιατὶ τὰ καΐκια αὐτὰ δὲν ἔχουν καρίνα, ἔχουν πάτωμα πλατύ, καὶ κεῖ ξεραθύμαγαν πιὰ τὴν πολυθρύλητη καραβίδα τῆς λίμνης, μαγειρεμμένη ἀπὸ τὶς Νησιώτισσες, ξακουστὲς γι' αὐτή τους τὴν τέχνη, τὴν καραβίδα ποὺ ἀποτελοῦσε γιὰ τὸν ξενιτεμμένο Γιαννιώτη τὸ σύμβολο τῆς ποθητῆς πατρίδας, καὶ ταυτίζονταν μάλιστα μ' αὐτή, στὸ νοσταλγικό του τραγοῦδι:

Ψ'χή μ' Γιάννινα
Ψ'χή μ' καραβίδα
κι' ἀλλὰ π' λείπ' ἀπέκει.

Ὁ Νησιώτης καθισμένος στὴν πρύμη, μὲ καθαρὸ πουκάμισο καὶ πλατοβράκι, ἔλαμνε σιγὰ-σιγὰ κι' ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα βουτοῦσε ἕνα μαστραπᾶ στὴ λίμνη καὶ ἔφερνε στὸ στόμα του τὸ νερό, ὄχι βέβαια καὶ πολὺ καθαρό, ἀλλὰ φημισμένο γιὰ ἐλαφρό, καλοχώνευτο καὶ θεραπευτικὸ ἀκόμα. Ἡ παρέα στρώνονταν στὸ τραπέζι καὶ ἢ ἔτρωγε πλέοντας στὴ λίμνη, ἢ διπλάρωνε τὸ καΐκι στὶς καλαμιὲς τοῦ Νησιοῦ, ἢ ἔφθανε ὡς τὴν ἄλλη ὄχθη, στὸ ριζοβοῦνι τοῦ Μιτσκελιοῦ, στὴ φημισμένη Τραμπάτοβα ἢ τὸ Μλίτσι, γιὰ νὰ συνεχίση τὸ γλέντι μὲ χοροὺς καὶ παιγνίδια στὸν «κατάψυχο», ποὺ ἔστελνε τὸ εὐεργετικὸ βουνό:

Κι' ὅταν τὸ ἑσπέριον ἄστρον
Ὁ οὐρανὸς ἀνάπτη,
Καὶ πλέωσι γέμοντα ἔρωτος
Καὶ φωνῶν μουσικῶν
Θαλάσσια ξύλα,

τότε πιὰ ὁ γνήσιος ὁ «χαλίσιος» Γιαννιώτης βρίσκει τὴν ἄχαρη ζωή του προτιμότερη κι' ἀπὸ τὸ θάνατο ἀκόμα, «κάλλιο ζωὴ πέρι θάνατο», μὰ τὸ Θεὸ ἢ τὸν Ἀλλὰχ ἢ τὸν Ἀδονάη.

Μιὰ τέτοια νύχτα ὁ Κάσσος ἐδιάλεξε νὰ λείψη ἀπὸ τὴν παρέα του, ποὺ εἶχε ἐφοδιασθῆ μὲ κιθάρες καὶ μανδολῖνα καὶ καλόφωνους τραγουδιστάδες· ἕνα μάλιστα πλούσιο Τουρκόπουλο, ὁ Ἀχμὲτ ἐφένδης ὁ γυιὸς τοῦ Μουσλὴμ τοῦ ντολμὲ, εἶχε προτείνη νὰ πάρουν στὸ καΐκι καὶ τὸ Βαγγέλη τὸ Χαλιάσα μὲ τὸ κλαρῖνο του, ἀλλὰ ἀντιστάθηκαν ἄλλοι φανατικοί, ἀποφασισμένοι νὰ καταπατήσουν μεταξύ τους τὴν ἐντολὴ τοῦ Προφήτη, τὴ σχετικὴ μὲ τὸ καταραμένο κρασί.

Αὐτὴ τὴ βραδυὰ ἡ Ἀρισταία ἦταν μοναχὴ στὸ σπῆτι της· ὁ πατέρας της εἶχε πάη γιὰ ὑπηρεσία στοὺς Λυγγιάδες καὶ θὰ γύριζε τὰ ξημερώματα· ἡ μητέρα της μὲ τὶς δυὸ χανούμισσες τοῦ Σαμῆ καὶ μερικὲς ἄλλες κυράδες, εἶχαν πάη κι' αὐτὲς μὲ τὸ καΐκι, σὲ κάποια ἐρημικὴ ἄκρη τοῦ Νησιοῦ γιὰ νὰ «ρίξουν τὸ ἀλαφρὸ», τὸ ἀγαπημένο τότε στὶς Τουρκογιαννιώτισσες μαντευτικὸ παιγνίδι, ὅπου συνήθιζαν νὰ παίρνουν πάντα καὶ μιὰ χριστιανή, γιὰ νὰ μὴ μαγαρίζωνται οἱ κυράδες μιλῶντας μὲ τὸν ἄπιστον καΐξῆ.

Ὁ δάσκαλος ὁ Φεφεφὲς μὲ τὴν γυναῖκα του ἦταν κι' αὐτοὶ προσκαλεσμένοι στὸ Νησὶ νὰ διασκεδάσουν στὸ σπῆτι τοῦ Διαμάντη τοῦ κουμπάρου τους. Ὁ Πανταζάκης, ποὺ ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία του κατὰ τὴν τρομερὴ νύχτα τῆς προδοσίας, εἶχε γίνη ταχτικὸς ἐπισκέπτης, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε προσκολληθῆ στὴ μαντὰμ-Ἀβδέλλα, τὴ γυναῖκα τοῦ μουσιοῦ Φρανσοᾶ, καὶ κάποιους ἄλλους λεβαντίνους ὑπαλλήλους τῆς Ρεζῆς. καὶ βρῆκε λογικώτερο νὰ μπῆ κι' αὐτὸς μὲ τὴ συντροφιά τους στὸ καΐκι, ὅπου θὰ χόρταινε καὶ χάρισμα, γιατὶ ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς βραδυᾶς θὰ τἄκανε ἕνας μπέης ἀπὸ τὸ Δέλβινο, νέος θαυμαστὴς τῆς ἀγριομελάχροινης Ἀδέλας.

Ἡ Ἀρισταία ἐκάθησε βαρύθυμη στὴν ἀνοιχτὴ βεράντα (τὴν κρεββάτα) ποὺ ἔβλεπε στὸ περιβόλι κατὰ τὴ μεσημβρινή του πλευρά.

Δὲν ἦταν βέβαια ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ νέα ἔμενε καταμόναχη καὶ σὲ μέρες καὶ ὧρες, ποὺ καὶ οἱ πιὸ ἄτυχοι ἄνθρωποι χαίρονται ἢ παρηγοροῦνται μαζὺ μὲ τοὺς ἀγαπημένους των. Αὐτὴν ὅμως τὴν νύχτα αἰσθάνονταν βαθύτερα τὴν ἐρημιά της, καὶ τὴ γενικὴ ἐγκατάλειψί της, στὴ βαρειὰ καὶ ἐπικίνδυνη πάλη της μὲ τὸν Τοῦρκο. Γιατὶ ἔτσι; γιατὶ ὅλοι τὴν ἄφηναν ἔρημη καὶ ἀβοήθητη σ' αὐτὴν τὴν πάλη; κανένας λοιπὸν δὲν ἐκαταλάβαινε τὴν κρίσιμη θέσι της; ἢ ἀδιαφοροῦσαν; καὶ γιατί; εἶχαν τόση ἐμπιστοσύνη στὴν ἀμφίβολη δύναμι μιᾶς ἄπραγης νέας; ἢ ὅλοι τῆς ἔστηναν παγίδα καὶ ζητοῦσαν νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴ δυστυχία της ἢ τὸ παραπάτημά της; ἔδιωχνε μ' ἀποστροφὴ τὴ σκέψι αὐτὴ γιὰ τὴ μητέρα της καὶ πρὸ πάντων γιὰ τὸν πατέρα της· ἀλλὰ τὸ πικρὸ παράπονο γιὰ τὴν ἐγκατάλειψί της ξαναγύριζε παντοδύναμο στὴν ψυχή της. Ὁ νοῦς της τώρα ἔτρεχε στὰ παιδικά της χρόνια, στὴν ἐποχὴ ποὺ τὴν εἶχαν βγάλη ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ, πρὶν τῆς πάρουν δάσκαλο στὸ σπῆτι, τὴν εἶχαν κλείση καταμόναχη μέσα στὸ ἀπέραντο περιβόλι. Ἀλλὰ τότε ἡ παιδική της φαντασία εἶχε πλάση φίλους τὴ λευκανθισμένη ἀκακία καὶ τὸ ψηλὸ κυπαρίσσι, συντρόφους τὰ σπουργίτια καὶ τὰ περιστέρια, τὸ λέλεκα καὶ τὸ ἀηδόνι· τότε δὲν εἶχε τίποτε κρυφὸ ἀπὸ τὸν πατέρα της, τοῦ ἔλεγε τὸ παράπονό της ἀπὸ τὴν ἀγκαθωτὴ τριανταφυλλιὰ καὶ τὸ ζαβουλιάρικο τἀηδόνι· καὶ κεῖνος τὴν παρηγοροῦσε καὶ τὴ βοηθοῦσε στὰ φανταστικά της μαλλώματα μὲ τὰ πουλιὰ καὶ μὲ τὰ δέντρα. Ἐνῷ τώρα; Κι' ἀπόψε βέβαια ἡ σελήνη, ποὺ κρυφόπαιζε ἀνάμεσα στὰ φύλλα, ἐζωντάνευε τὰ ἄψυχα καὶ ἔδινε στὰ ἔμψυχα καρδιά· τὸ θρόϊσμα τῆς λεύκας ἔφθανε στ' αὐτιά της σὰν τραγούδι τῆς νύχτας μυστικό, καὶ τἀηδόνι κρυμμένο στὴ βελανιδιά του τῆς ἔστελνε παρήγορο χαιρετισμὸ τὶς περισσότεχνες τρίλιες τῆς φωνῆς του· ἀλλὰ δὲν ἔφθαναν αὐτὰ ἀπόψε νὰ γαληνεύσουν τὴν ψυχική της ταραχὴ ποὺ τόσο ὤμοιαζε μὲ δείλιασμα· εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ ἄνθρωπο, ἀπὸ ἕνα βοηθὸ πονετικὸν στὴ μάχη ποὺ περίμενε σήμερα ἢ αὔριο ἢ μεθαύριο, τὴ μάχη ποὺ ἔνοιωθε νὰ πλησιάζη, ποὺ ἴσως θἄφθανε αὐτὴ τὴ νύχτα τὴν νύχτα τὴν πειρασμική. Ποῦ νὰ τὸν ζητήση αὐτὸν τὸ βοηθὸ μέσα στὴν ἀποψινή της ἐρημιά! Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ νοῦς της πῆγε στὴν Παλέραινα· ἀλλὰ ἀνατρίχιασε στὴ σκέψι πὼς μποροῦσε νὰ πέση στὰ χέρια τῆς στρίγλας αὐτῆς, ποὺ εἶχε γιὰ χαρά της τὸν πόνο τῶν ἄλλων, ποὺ τὴν εἶχε τόσο μισήση καὶ τόσο βασανίση στὴν παιδική της ἡλικία.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΜΑΣ

Μιὰ μητέρα ποὺ διάβασε τὸν ἐξάψαλμόν μου ἐναντίον τῆς ὑπαλληλικῆς ζωῆς τῶν κοριτσιῶν μ' ἐρώτησε:

— Πέτε μας, σᾶς παρακαλῶ, τὶ θὰ ἐκάμνατε ἂν εἴχατε ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἕνα κορίτσι ὑποχρεωμένο νὰ ἐργασθῆ;

— Γιὰ μένα, τῆς ἀπήντησα, τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει· καμμιὰ δυσκολία δὲν θὰ μοῦ παρουσίαζε. Γιατὶ ἁπλούστατα ἐγὼ θὰ ἔκαμνα ὅ,τι σεῖς δὲν τολμᾶτε νὰ κάμετε.

— Ν' ἀκούσωμεν.

— Θὰ τὸ ἔστελνα π. χ. στὴν παιδοκομικὴν σχολήν. Νὰ μιὰ φορὰ δουλειὰ γιὰ τὸ κορίτσι μου. Σπουδή, κατοικία, διατροφὴ ὅλα δωρεάν. Ἐπάγγελμα ὑγιεινόν, ἐπικερδές, κοινωφελές.

— Θέλετε, σὰν νὰ ποῦμε, νὰ κάμωμεν τὰ κορίτσια μας νταντάδες;

— Ἂς ἀφήσωμεν τὶς λέξεις ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰν σημασίαν καὶ ἂς συζητήσωμεν τὴν οὐσίαν. Τὸ κορίτσι μου θὰ μάνθανε στὴ σχολὴ μιὰ τέλεια ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν. Καὶ περιμένοντας νὰ ἐφαρμόση τὰς γνώσεις του αὐτὰς στὰ δικά του παιδιά, ἐὰν εὑρεθῆ στὴν ἀνάγκην νὰ ἐργασθῆ, θὰ προτιμήση ἀπὸ κάθε ἄλλο ἐπάγγελμα ν' ἀναθρέψη τὰ παιδιὰ κάποιας εὐπορούσης ἀνίδεης μητέρας. Δωμάτιο, τροφή, ζωὴ τὰ πάντα ὑγιεινὰ ἀφοῦ θὰ συνεμερίζετο τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν. Καὶ κυρίως ζωὴ ὑπαίθρου· διότι αὐτὸ εἶνε ἡ βάσις τῆς παιδοκομίας.

Μισθὸς τοὐλάχιστον ὅπως καὶ τῆς ὑπαλλήλου, ὁ ὁποῖος ἄθικτος στὸ ταμιευτήριον. Κατὰ τὶ λοιπὸν βλέπετε τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ κατώτερον ἂν δὲν τὸ ἀφήσωμεν νὰ πέση σὲ κατώτερα χέρια;

—Ἡ ὑπάλληλος εἶνε ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος.

— Λέξεις, λέξεις καὶ μόνον λέξεις. Ἐλεύθερος δὲν εἶνε κανένας, πολὺ ὀλιγώτερον ἕνα μὴ ἀνεξάρτητο οἰκονομικῶς κορίτσι. Λησμονεῖτε πόσες φορὲς ἡ ὑπάλληλος εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ ὑποχωρήση στὰ χαϊδολογήματα τοῦ προϊσταμένου της γιατί ἀλλέως διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ χάση τὴν θέσιν της; Πιστεύσατέ μου, κυρία μου, τὸ κορίτσια σας ὡς ὑπάλληλοι στὰ διάφορα γραφεῖα διατρέχουν τὸν κίνδυνον νὰ μολύνουν ὄχι μόνον τὰ πνευμόνια των, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχήν των. Μόνον ἄνοιγμα νέων ἐπαγγελμάτων καὶ ἀραίωσις τῆς τάξεως τῶν ὑπαλλήλων θὰ βελτίωνε κάπως καὶ τὴν θέσιν τῶν δυστυχισμένων αὐτῶν πλασμάτων. Καλλίτερους ὅρους δὲν εἰμποροῦν νὰ ἐπιτύχουν σήμερα οἱ ὑπάλληλοί μας ἀφοῦ γιὰ τὴν κάθε θέσιν ὑπάρχουν τοὐλάχιστον 100 ὑποψήφιοι. Ἐνῷ στὴν παιδοκομία τόση μεγάλη ἀνάγκη ὑπάρχει ὥστε, θὰ μποροῦσα νὰ τοποθετήσω μέσα σὲ μιὰ ἡμέρα χιλίας καὶ ἄνω.

Ἀλλ' ἡ παιδοκόμος ἔχει καὶ ἄλλο στάδιον δράσεως· πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς διάφορα ἔργα κοινωνικῆς προνοίας καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἵδρυσιν βρεφικῶν σταθμῶν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ἰδοὺ λοιπὸν μιὰ ἐργασία γιὰ τὰ κορίτσια τῶν ἐπαρχιῶν ποὺ θὰ ἐργασθῆ τὸ καθένα στὸν τόπο του. Καὶ γιὰ νὰ τελειώνω: Ἴδιον τῶν πολιτισμένων εἶνε νὰ περιφρουροῦν ὄχι τὴν ζωήν των, ἀλλὰ τὴν ὑγείαν των. Καὶ δυστυχῶς τὰ διάφορα γραφεῖα ὀλίγων μὲν κοριτσιῶν ἀφαιροῦν τὴν ζωὴν ἀλλὰ τὴν ὑγείαν ὅλων. Νὰ γιατὶ καὶ δέκα κορίτσια ἐὰν εἶχα οὔτε ἕνα δὲν θὰ ἔκαμνα ὑπάλληλον γραφείου.

Μοῦ τὸ ἀπαγορεύει ἡ στατιστική.

ΑΝΝΑ ΚΑΤΣΙΓΡΑ
ἰατρός

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ "ΠΑΝΙΩΝΙΟΥ,, ΚΑΙ "ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ,,

Τὸ ποδόσφαιρον, τὸ λαϊκὸν τοῦτο σπόρ, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὰ δύο τρίτα τῆς παγκοσμίου νεολαίας, ὡς ἦτο ἑπόμενον, κατέστη τὸ ἀγαπητότερον σπὸρ τοῦ Ἑλληνόπαιδος, ὡς καὶ τοῦ ἡλικιωμένου καὶ σοβαροῦ κυρίου. Ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἀριθμοῦν δεκάδας καὶ εἰκοσάδας ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων, αἵτινες καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἀγωνίζονται μεταξύ των. Οἱ μετέχοντες εἰς τὰς ὁμάδας ταύτας διέρχονται τὰς ἐλευθέρας ἡμέρας των ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ἀναπνέουν καθαρὸν ἀέρα, ἰσχυροποιοῦν τὰ σώματά των, καὶ προικίζουν τὰς ψυχάς των μὲ ἠθικὰ προτερήματα μεγίστης σπουδαιότητος, ὡς ἡ πειθαρχία—ἄγνωστος ἕως χθὲς διὰ τὸν Ἕλληνα,—ἡ ἀλληλεγύη, ἡ θυσία τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος καὶ ἡ ὑποχώρησις τοῦ ἐγὼ χάριν τοῦ γενικοῦ καλοῦ καὶ ἡ ἀπόκτησις ἐν γένει ἀνδροπρεπῶν αἰσθημάτων.

Μόλις τὸ σπὸρ τοῦτο διεδόθη, ἐγένετο αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη μιᾶς ὀργανώσεως, μιᾶς ἀρχῆς ἥτις νὰ συγκεντρώση περὶ αὐτὴν τὴν κίνησιν καὶ νὰ διευθύνη τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς, τοὺς ἀγῶνας μεταξὺ τῶν σωματείων, νὰ διευθετῆ τὰς μεταξὺ αὐτῶν διαφοράς, καὶ διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα διαθέτει νὰ ἐνισχύη τὴν προπαγάνδαν τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς τῶν νέων.

Κατ' ἀρχὰς ἐν Ἑλλάδι ἱδρύθησαν αἱ τοπικαὶ ἑνώσεις αἱ ὁποῖαι ὁμολογουμένως, συνεκέντρωσαν τὸ διασκορπισμένον ὑλικόν, καὶ ὑπήγαγον αὐτὸ ὑπὸ διαφόρους ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τὸν ὀργανωμένον πυρῆνα τοῦ ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου. Σὺν τῷ χρόνῳ ἡ ἐξέλιξις τοῦ ποδοσφαίρου, ἀπῄτει μίαν ἀνωτάτην ἀρχήν, ἥτις νὰ ἔρχεται εἰς συνάφειαν μὲ τὰς τοιαύτας ἑνώσεις, νὰ ἐπιβλέπη τρόπον τινὰ τὴν δρᾶσιν των καὶ νὰ εὑρίσκεται εἰς διαρκῆ ἐπαφὴν μὲ τὸν ἔξω κόσμον, νὰ εἶνε ἀνεγνωρισμένη ὑπ' αὐτοῦ.

Τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐξουσίας ταύτης ἐγκαίρως ἀντελήφθησαν οἱ ἰθύνοντες τὴν ποδοσφαιρικήν μας κίνησιν καὶ πέρυσι τὴν 14 Νοεμβρίου, ἀντιπρόσωποι τῶν τριῶν τοπικῶν ἑνώσεων, Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θράκης—Μακεδονίας, προέβησαν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς «Ἑλληνικῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμοσπονδίας».

Ἡ σύστασις τῆς ὁμοσπονδίας ἐχαιρετίσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τῶν ποδοσφαιριστῶν καὶ φιλάθλων, καὶ αἱ στηριχθεῖσαι ἐπ' αὐτῆς ἐλπίδες ἐπραγματοποιήθησαν πλήρως. Σημειωτέον ὅτι μόνη ἡ Ἑλλὰς ἐκ τοῦ πολιτισμένου κόσμου δὲν εἶχε ὁμοσπονδίαν (Fédération) καὶ τὸ ποδόσφαιρόν μας δὲν ἦτο ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς «Διεθνοῦς ποδοσφαιρικῆς ὁμοσπονδίας».

Ἡ ἑλληνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμοσπονδία ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ κράτους, δι' ἐπισήμου διαταγῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδίας» ἐνεγράφη δὲ ὡς ὁριστικὸν μέλος τῆς διεθνοῦς ὁμοσπονδίας κατὰ τὴν τετελευταίαν συνέλευσιν τῆς Ἑλσιγκφορς τοῦ Ἰουλίου 1927. Δεδομένου ὅτι ὁ ποδοσφαιρικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος—ποδοσφαιρισταὶ καὶ φίλαθλοι—ἀνέρχεται εἰς 350-400 χιλιάδες καί, ὅτι ὡς εἴμεθα βέβαιοι, ἀγνοεῖ τὴν διοίκησιν του, ἐθεωρήσαμεν ἐπάναγκες νὰ γνωρίσωμεν εἰς αὐτὸν, τὴν ἀνωτάτην ποδοσφαιρικὴν ἀρχήν, τὴν «Ἑλληνικὴν ποδοσφαιρικὴν ὁμοσπονδίαν» καὶ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα τὴν ἀπασχολοῦν.

Πρὸς τοῦτο μετέβημεν εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σολωμοῦ γραφεῖα της, ὅπου καὶ συνηντήσαμεν τὸν γενικὸν γραμματέα της κ. Βολωνάκην ὅστις μετὰ προθυμίας ἐδέχθη νὰ μᾶς ἀπαντήση εἰς ὅλας μας τὰς ἐρωτήσεις, ἀφοῦ μᾶς ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Ἡ πρώτη μας ἐρώτησις ἦτο:

— Ποῖα ζητήματα ἀπασχολοῦν τὴν ἑλληνικὴν ποδοσφαιρικὴν ὁμοσπονδίαν;

—Πρῶτον τὸ διοικητικὸν πρὸς καθορισμὸν πλήρους καὶ σαφοῦς καὶ ἐπακριβοῦς συστήματος καθ' ὃ ἕκαστον ὄργανον τῆς ὁμοσπονδίας θὰ γνωρίζη τί πρέπει νὰ κάμνη, ὡς ἐπίσης καὶ ποῖαι αἱ σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὰς τοπικὰς ἑνώσεις καὶ τὰ σωματεῖα. Εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως τὰ ζητήματα ταῦτα μελετηθῶσι μετὰ προσοχῆς καὶ καθορισθῶσι σαφῶς, διότι δέον νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι πολλὰ ζητήματα διὰ τοῦ ὑπάρχοντος καταστατικοῦ τῆς ἑλληνικῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμοσπονδίας καὶ τῶν κανονισμῶν δὲν λύονται σαφῶς.

«Δεύτερον: ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἔργα τῆς ἑλληνικῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμοσπονδίας εἶνε ἡ ἵδρυσις τοπικῶν ἑνώσεων, καθότι μὲ τὰς ὑπαρχούσας τέσσαρας ἑνώσεις, Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Μακεδονίας—Θράκης καὶ Πατρῶν, δὲν ἐξυπηρετοῦνται, ἀσφαλῶς, ἅπαντα τὰ ἐν Ἑλλάδι ποδοσφαιρικὰ σωματεῖα. Καὶ ἂν ἀκόμη ἀποφασισθῆ ἡ διαίρεσις τῆς ἑνώσεως Θράκης—Μακεδονίας καὶ Πατρῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὑπάγεται μέγας ἀριθμὸς σωματείων, θὰ ἔμενον πάλιν σωματεῖα τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάγονται εἰς οὐδεμίαν ἕνωσιν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποδίδει μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν ἵδρυσιν τοπικῶν ἑνώσεων καὶ κατήρτισεν ἤδη ἐγκύκλιον, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε πρὸς ἅπαντα τὰ σωματεῖα τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ὁποίας γνωρίζει τὴν ἵδρυσιν τῆς ἑλληνικῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμοσπονδίας, ὡς καὶ τὰ ὠφελήματα ἅτινα θὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ἱδρύσεως τοπικῶν ἑνώσεων ὅπως ταῦτα συνενούμενα εἰς ἀριθμὸν πλέον τῶν τριῶν ἀποφασίσωσι τὴν ἵδρυσιν εἰς τὴν περιφέρειάν των τοπικῶν ἑνώσεων.

»Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον μόλις τοῦ ἐπιτρέψουν οἱ οἰκονομικοὶ πόροι, δὲν θὰ φεισθῆ καὶ ὑλικῶν θυσιῶν, ἀποστέλλον εἰδικοὺς διὰ τὴν σύστασιν τοιούτων τοπικῶν ἑνώσεων.

»Ἕτερον σοβαρώτατον ἔργον τῆς ὁμοσπονδίας, εἶνε ἡ σύνταξις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ πρωταθλήματος τῆς Ἑλλάδος τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον δὲν προεκηρύχθη. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης λεπτομερείας μέχρι τῆς βάσεως αὐτοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνδιαφέρει κατ' ἐξοχὴν τὴν ἑλληνικὴν ποδοσφαιρικὴν ὁμοσπονδίαν, καὶ εἶνε ἔργον αὐτῆς. Διὰ τοῦτο τόσον τὸ πρωτάθλημα τῶν τοπικῶν ἑνώσεων ὅσον καὶ τὸ πρωτάθλημα τῆς Ἑλλάδος ἀπαραίτητον εἶνε νὰ τὸ διέπη τὸ αὐτὸ σύστημα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ νὰ διεξάγεται.

— Ποῖον σύστημα θέλει ἐφαρμοσθῆ εἰς τὸ πρωτάθλημα;

—Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Ε.Π.Ο. προκρίνει τὸ σύστημα τοῦ Ἑλβετικοῦ πρωταθλήματος, καθότι εἶνε ἁπλοῦν καὶ προάγει κατὰ πᾶσαν κατεύθυνσιν τὴν ποδοσφαίρισιν. Κατὰ τοῦτο τὰ σωματεῖα ἑκάστης τοπικῆς ἑνώσεως θὰ διαιρεθῶσι εἰς 3 κατηγορίας εἰς Α', Β' καὶ Γ'. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σωματείων Α' κατηγορίας δὲν πρέπει νὰ εἶνε μεγαλύτερος τῶν 7 ὡς καὶ τῆς Β', τῆς δὲ τρίτης ἀπεριόριστος. Τὰ σωματεῖα Α' κατηγορίας ἑκάστης ἑνώσεως θὰ διαγωνισθῶσι δὶς πρὸς ἄλληλα διὰ νὰ ἀναδείξουν τὴν πρωταθλήτριαν τῆς Α'. Τὰ σωματεῖα Β' κατηγορίας θὰ διαγωνισθοῦν εἰς δύο σειρὰς ὡς ἑξῆς:

»Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν θὰ παίζουν αἱ 7 ὁμάδες Β' κατηγορίας καὶ εἰς τὴν δευτέραν αἱ 7 δεύτεραι ὁμάδες τῶν σωματείων Α' κατηγορίας, διότι ἕκαστον σωματεῖον Α' κατηγορίας ὀφείλει νὰ ἔχη καὶ Β' ὁμάδα. Οἱ νικηταὶ τῶν δύο σειρῶν θὰ διαγωνισθοῦν μεταξύ των διὰ νὰ ἀναδείξουν τὸν νικητὴν τῆς Β' κατηγορίας. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀναδειχθῆ νικήτρια ἡ Β' ὁμὰς σωματείου ἔχοντος καὶ ὁμάδα Α' κατηγορίας, τὴν θέσιν αὐτοῦ θὰ λάβη τὸ ἀμέσως ἀκολουθοῦν σωματεῖον καθαρῶς Β' κατηγορίας. Τὸ σωματεῖον τοῦτο διὰ νὰ προβιβασθῆ εἰς τὴν Α' κατηγορίαν ὀφείλει νὰ ἀγωνισθῆ μὲ τὴν τελευταίαν ὁμάδα τῆς Α' κατηγορίας.

»Ὅσον ἀφορᾶ τὸ πρωτάθλημα Γ' κατηγορίας, αἱ ὁμάδες διαιροῦνται εἰς τρεῖς σειράς. Ἡ πρώτη ἀπὸ σωματεῖα καθαρῶς Γ' κατηγορίας, ἡ δευτέρα ἀπὸ Β' ὁμάδας σωματείων Β' κατηγορίας καὶ ἡ τρίτη ἀπὸ τρίτας ὁμάδας σωματείων Α' κατηγορίας τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ἔχουν τρίτην ὁμάδα. Αἱ νικήτριαι ὁμάδες θὰ συναντῶνται μεταξύ των διὰ τὴν πρώτην θέσιν καὶ αἱ πρωταθλήτριαι τῶν τριῶν κατηγοριῶν ἑκάστης τοπικῆς ἑνώσεως θὰ συναντηθῶσι μετὰ τῶν πρωταθλητριῶν τῶν ἄλλων τοπικῶν ἑνώσεων διὰ τὸ πρωτάθλημα τῆς Ἑλλάδος.

— Τί φρονεῖτε διὰ τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου εἰς τοὺς ὀλυμπιακούς;

— Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἐπανειλημμένως μελετῶν τὸ πρόγραμμα— τῶν διεθνῶν συναντήσεων τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ ὀργανώση ἐρχόμενον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν διαφόρων ὁμοσπονδιῶν, ἔλαβε ἀφορμὴν νὰ συζητήση καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, δὲν κατέληξεν ὅμως εἰς καμμίαν ἀπόφασιν. Μετ' ὀλίγον διάστημα θὰ δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω πολλὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Πάντως ἡ Ἑλλάς, ἐὰν ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς διεθνοῦς ὁμοσπονδίας ἡ συμμετοχὴ τοῦ ποδοσφαίρου εἰς τοὺς ὀλυμπιακούς, θὰ καταρτίση ἀρτίαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὁμάδα, ἀφοῦ διαθέτομεν τὸ κατάλληλον ὑλικόν.

Τὸ μόνον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐπείγει τὴν στιγμὴν ταύτην, εἶνε ἡ ἵδρυσις τοπικῶν Ἑνώσεων καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν τονίσατε εἰς τὰ Σωματεῖα νὰ ὀργανωθοῦν εἰς Ἑνώσεις, ἄλλως θὰ τεθοῦν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀφανείας.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔληξεν ἡ συνάντησίς μας μὲ τὸν κ. Βολωνάκην, ὅστις μᾶς ὑπεσχέθη νὰ μᾶς κρατήση ἐνήμερους πάσης ἀποφάσεως τῆς Ε.Π.Ο.

Ἐξωδίκως πληροφορούμεθα, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ποδοσφαιρικὴ Ὁμὰς συνέστησε γλωσσολογικὴν ἐπιτροπείαν ἥτις θὰ ἐξελληνίση τοὺς διαφόρους τεχνικοὺς ὅρους, αὐτὴ δὲ ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κ.κ. Δάλλα, Λωρέντη καὶ Βολωνάκη.

Ἐπίσης συνεστήθη ἐπιτροπὴ νὰ μελετήση τὸ ζήτημα τῶν διεθνῶν συναντήσεων, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν κ. κ. Καμπουροπούλου, Λωρέντη καὶ Βολωνάκη.

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς μηνὸς ἡ Ε.Π.Ο. θὰ ἐκδώση καὶ ἐπίσημον δελτίον.

Τὰ κορίτσια ποὺ ἔλαβον μέρος στοὺς ἀγῶνας τοῦ Σταδίου

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν καὶ Δευτέραν διεξήχθησαν εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον οἱ πρωτότυποι ὁμαδικοὶ ἀγῶνες τοῦ Πανιωνίου καὶ Πανελληνίου, εἰς τοὺς ὁποίους μετέσχον ὅλα τὰ Σωματεῖα τῆς πρωτευούσης, τοῦ Πειραιῶς, τοῦ Ἀμαρουσίου καὶ «οἱ Φίλιπποι» τῆς Καβάλλας.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους οἱ πρωταθληταί μας, παρὰ τὸ ἀκατάλληλον τῆς ἐποχῆς, μᾶς ἔδωσαν ἱκανοποιητικὰς ἐπιδόσεις καὶ ἐστάθησαν εἰς τὸ ὕψος των, καίτοι οἱ ἀγῶνες ἦσαν ὁμαδικοί. Σημειοῦμεν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ κ. Ροζάκη, τοῦ Πανελληνίου, ὅστις εἰς τὸ ἅλμα εἰς μῆκος ἐπέτυχε 6 μ. 44, εἰς ὕψος 1 μ. 70 καὶ εἰς τὸ ἀκόντιον ὑπὲρ τὰ 49 μ., ὑπερτερήσας καὶ αὐτοῦ τοῦ κ. Ζαχαροπούλου, τοῦ κ. Μοιροπούλου, τοῦ κ. Παντελίδη, τοῦ κ. Πσούρη καὶ τῶν ἀθλητῶν τῆς Καβάλλας. Ὁ Πσούρης εἰς τὴν σκυταλοδρομίαν 4×800 ἐπέτυχε μίαν θαυμασίαν ἐπίδοσιν, ὡς καὶ εἰς τὰ 4×1500 μέτρα.

Τὸ πλέον εὐχάριστον καὶ λίαν ἐνθαρρυντικὸν τῆς συναντήσεως ταύτης εἶνε ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἀθλητισμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀντιπροσωπευθέντος μόνον διὰ τῶν ἀθλητῶν τῆς Καβάλλας. Οἱ φιλότιμοι οὗτοι νέοι, μὲ μιὰ ἐξαιρετικὴ ἀθλητικὴ ζωτικότητα ἐκέρδισαν τὴν σκυταλοδρομίαν 4×200, καταρρίψαντες—καὶ τὴν μέχρι τοῦδε ἑλληνικὴν ἐπίδοσιν καὶ τὴν σκυταλοδρομίαν 4×400 καὶ τὴν δευτέραν θέσιν εἰς τὸ ἅλμα εἰς μῆκος—μὲ μέσον ὅρον 5 μ. 715. Ἐλπίζομεν ἡ ἐπιτυχία αὕτη τῶν Φιλίππων, νὰ ἀποβῆ ἐγερτήριον σάλπισμα τόσον διὰ τοὺς ἰθύνοντας τῆς πρωτευούσης ὅσον καὶ τῶν ἐπαρχιῶν διὰ νὰ δώσουν μιὰ νέαν ζωὴν εἰς τὸν φυτοζωοῦντα ἀθλητισμὸν τῶν ἐπαρχιῶν, ὅστις ἔχει τὸ θαυμάσιο ἔμψυχον ὑλικόν, δυνάμενον, μὲ εἰδικὴν προπόνησιν καὶ συχνὴν ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἀθλητὰς τῆς πρωτευούσης νὰ ἐνισχύση ἀρκούντως τὸν ἑλληνικὸν ἀθλητισμόν. Δὲν θὰ ἐνισχύσωμεν ποτὲ τὸν ἑλληνικὸν ἀθλητισμὸν οὔτε τὰς τάξεις αὐτοῦ ἐὰν δὲν στρατολογήσωμεν ὁλόκληρον τὴν νεολαίαν τῶν ἐπαρχιῶν μας. Παραλλήλως πρὸς τὰς σχετικὰς ἐνεργείας τῶν ἰθυνόντων τῆς πρωτευούσης, νομίζομεν ὅτι πρέπει καὶ αἱ ἐπαρχίαι νὰ κινηθοῦν καὶ νὰ λάβουν ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν τὸ ζήτημα τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἀθλητικῆς των δυνάμεως. Ὀφείλουν ἀπαραιτήτως, τοὺς καλυτέρους ἐκ τῶν ἀθλητῶν των, νὰ στέλλουν εἰς τοὺς ἑκάστοτε ἐν Ἀθήναις ἀγῶνας, διὰ νὰ λάβουν τὸν ἀέρα τοῦ στίβου, νὰ συναγωνισθοῦν μὲ ἀνωτέρους των καὶ νὰ ἀποκομίσουν τὰ ἀπαραίτητα διδάγματα, ὅπως βελτιώσουν τὰς ἐπιδόσεις των.

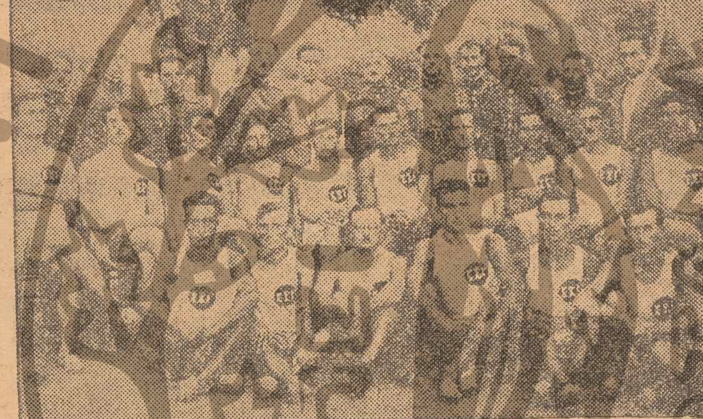

Ἡ ἐπίδειξις τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς εἰς τὴν Βούλαν.—Οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὴν τελευταίαν γυμναστικὴν ἐπίδειξιν ἀξιωματικοί.

Ἡ δευτέρα ἐμφάνισις τοῦ γυναικείου ἀθλητισμοῦ συγχρόνως μὲ τοὺς ὁμαδικοὺς δὲν ὑπῆρξε οἵα ἀνεμένετο. Ἐπὶ τοῦ στίβου ἐνεφανίσθησαν 12 ἀθλήτριαι καὶ διηγωνίσθησαν μεταξύ των εἰς δρόμους, ἅλματα καὶ ῥίψεις. Ἔκλαψαν συγχρόνως ὅσες ἀπέτυχαν, ἢ μᾶλλον, ὅσες ἠδικήθησαν διότι καμμία κατὰ τὴν γνώμην τους δὲν ἔχασε τὴν νίκην χωρὶς νὰ ἀδικηθῆ.

Ἡ ἐξωτερική των ἐμφάνισις ἦτο κάθε ἄλλο παρὰ σύμφωνος μὲ τὴν γυναικείαν καλαισθησίαν καὶ ἀρκετὰ σεμνότυφος. Πολλαὶ κατῆλθον ἐπὶ τοῦ στίβου μὲ μαῦρα κοντοβράκια, ἄλλες φουστάνια, μὲ κυλόττες καὶ πολλὲς μὲ κάλτσες ἐπάνω ἀπὸ τὸ γόνατο. Μὲ τοιαύτην ἐξάρτησιν ἤθελαν τὰ κορίτσια μας νὰ κάμουν γυναικεῖον ἀθλητισμόν;

Πάντως ὁ γυναικεῖος ἀθλητισμὸς δὲν ὡρίμασεν ἀκόμη διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ὀργάνωσις ὑπῆρξεν ἀρτία, παρὰ τὴν μικρὰν ἀταξίαν ἥτις παρετηρήθη τὴν πρώτην ἡμέραν, ἐξ αἰτίας αὐτῶν τούτων τῶν ἀθλητῶν.

Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἀγὼν 1ος. Σφαιροβολία, μέση βολὴ μ. 10.985.—1η ὁμὰς Ἐθνικοῦ. Ζαχαρόπουλος, Μαναῖος, Καλίνσκης, Νταου άκης. 2α Πανιωνίου μ. 10.59. Τρίτη ὁμὰς Πανελληνίου μ. 10.35.

Ἀγὼν 2ος. Σκυταλοδρομία 400 (4×100)—1η ὁμὰς Ἐθνικοῦ 47'' Παντελίδης, Λάμπρου, Μητρόπουλος, Βαμβακᾶς. 2α ὁμὰς Φιλίππων 47 1)5. 3η ὁμὰς Πανιωνίου 47 4)5.

Ἀγὼν 3ος. Ἅλμα εἰς ὕψος.—1η ὁμὰς Πανελληνίου μ. 1.62. Καρυοφύλης, Ροζάκης, Συμεωνίδης, Σκέπερς. 2α ὁμὰς Ἐθνικοῦ 1.60. 3η ὁμὰς Ἀμαρουσίου μ.1.525.

Ἀγὼν 4ος. Σκυταλοδρομία 3.200 μ. (4Χ800).—1η ὁμὰς Ἑνώσεως Κωνσταντινουπόλεως Μαυροκορδᾶτος, Ζαΐμης, Ἀθανασιάδης Κ. Σταυρινός, χρόνος 9' 4'' 3)5. 2α ὁμὰς Πανελληνίου 9' 9'' 3)5. 3η ὁμὰς Ἐθνικοῦ 9' 12'' 4)5,

Ἀγὼν 3ος. Ἀκοντισμός.—1η ὁμὰς Ἐθνικοῦ 40 μ. 25. Ζαχαρόπουλος, Μαναῖος, Γουλιέλμος, Σάρκος. 2α ὁμὰς Πανιωνίου μ. 37.1275. 3η ὁμὰς Πανελληνίου μ. 37.01.

Ἀγὼν 1ος. Ἅλμα εἰς μῆκος.—1η ὁμὰς Ἐθνικοῦ μ. 5.81. Μακρόπουλος, Ζούκιος, Μαργορίτης, Καστρινάκης. 2α ὁμὰς Φίλιπποι Καβάλλας 5.715. 3η ὁμὰς Πανελλήνιος 5.675.

Ἀγὼν 2ος. Σκυταλοδρομία 1600 μ. (4×400),—1η ὁμὰς Φίλιπποι Καβάλλας 3' 51'' 1)5. Γ, Σπαθόπουλος, Ε. Γκέκας. Κωνσταντινίδης Μ., Α. Πασσῆ. 2α ὁμὰς Ἐθνικοῦ 3' 51'' 3)5. 3η ὁμὰς Πανιωνίου.

Ἀγὼν 3ος) Δισκοβολία ἐλευθέρα.— 1η ὁμὰς Ἐθνικοῦ 32,015 Ζαχαρόπουλος, Τσιλιάνης, Κούτσωλας, Παρισι[illegible]ης. 2α ὁμὰς Πανελλήνιος 29,041. 3η ὁμὰς Ἀμαρουσίου 29,007.

Ἀγὼν 4ος Σκυταλοδρομία 6000 μέτρ. (4×1500).—1η ὁμὰς Ἑνώσεως Κωνσταντινουπόλεως 19'23'' 1)5 Σταυρινὸς Β. Σταυρινὸς Κ., Μαυροκορδᾶτος, Ἀθανασιάδης. 2α ὁμὰς τοῦ Ἀμαρουσίου μὲ διαφορὰν 50 μέτρ. η ὁμὰς Ἐθνικοῦ.

Ἀγὼν 7ος Σκυταλοδρομία ἀμερικανικὴ ἀπόστασις 3000 μ. ὁμὰς ἐκ τριῶν ἀθλητῶν. 1η ὁμὰς Ἐθνικοῦ Νιάτας, Μοιρόπουλος, Καμφωνας 7'25''3)5. 2α ὁμὰς Ἑνώσεως Κωνσταντινουπόλεως. 3η ὁμὰς Πανιωνίου.

Β' Γυναικεῖοι ἀγῶνες τοῦ Πανιωνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου.—Ἀγὼν 1ος Ἅλμα εἰς μῆκος. 1η Σ. Μπεναρδῆ 4. 42. 2α Καρδαμίτση 3 μ. 80. 3η Ἀρμάου Εὐρυδίκη 3.75.

Ἀγὼν 2ος Δρόμος 150 μ. 1η Νικολοπούλου 24''1)5. 2α Καρδαμίτση, 3η Ἀρμάου. Δρόμος 80 μ. 1η Μπεναρδῆ 12''1)5. 2α Φ. Νικολοπούλου 12' 3)5. 3η Κ. Νικολοπούλου 13''.

Ἀγὼν 1ος Λιθοβολία. 1η Σ. Μπεναρδῆ μ. 15,25. 2α Ἀρμάου μ. 12.65. Νικολοπούλου Φ. μ. 11.05.

Ἀγὼν 2ος Ἅλμα εἰς ὕψος 1η Σ. Μπεναρδῆ 1,20. 2α Καρδαμίτση 1.15. Γ. Μακρίδου 1,12 1)2.

Ἀγὼν 3ος Δρόμος 50 μ. 1η Ν. Ζησίμου 2α Μ. Κόντου. 3η Κοκόρη.

Ἀγὼν 4ος Δισκοβολία ἑλληνική. 1η Σ. Μπεναρδῆ 21,17. 2α Ἀρμάου 20,69. Κ. Παλαιολόγου 20,33.

Ο ΞΕΝΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Κατὰ τὸν παρελθόντα καὶ τρέχοντα μῆνα ὁ ἀθλητισμὸς τῆς γηραιᾶς Ἠπείρου μᾶς ἀπέδωσε ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, ἐνδεικτικὰ τῆς ἀθλητικῆς της ζωτικότητος. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἀποβάλλουν τὰς ἀνησυχίας τῶν εὐρωπαίων περὶ τῆς θέσεώς των κατὰ τοὺς προσεχεῖς Ὀλυμπιακούς. Οἱ Ἀμερικανοὶ παρὰ τὰ κολοσσιαῖα ποσὰ τὰ ὁποῖα διαθέτουν καὶ παρὰ τὰς προσπαθείας ἃς καταβάλλουν διὰ νὰ κρατήσουν τὸ γόητρόν των, προβλέπουν ἕνα δύσκολον ἀγῶνα καὶ μὲ πικρίαν τὴν ἀποτυχίαν. διότι κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ 1928 θὰ ἔχουν νὰ παλαίσουν ἐπὶ πλέον μὲ τὸν ἰσχυρότερον ἀντίπαλον, τὴν Γερμανίαν, ἥτις προσετέθη εἰς τὴν δύναμιν τῆς Εὐρώπης. Ἡ τελευταία ὅπως ἐμφανισθῆ καὶ εἰς τὴν εἰρηνευτικὴν κονίστραν ἰσχυρὰ καὶ ὀργανωμένη, ἐπιτύχη δὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐπέτυχεν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ στίβου, εἰργάσθη ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς καὶ ἐντεῦθεν, συστηματικῶς καὶ ἀθορύβως.

ΦΙΛΑΘΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ
ΜΟΥΣΑ ΜΑΣ

Ἀνεξάντλητος εἰς πλοῦτον καὶ ἀνεξερεύνητος ἀκόμη εἰς τὰ μεγάλα σημεῖα της ἡ δημοτική μας ποίησις. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει τὸ προνόμιον νὰ τραγουδάῃ τοὺς πόνους του καὶ τὶς χαρές του, τοὺς ἡρωϊσμούς καὶ τοὺς ἔρωτές του, τὰ κάλλη τῆς γύρω φύσεως καὶ τὴν ἀγρίαν παλίρροιαν τῆς ἱστορίας του, κατὰ τὸν αὐθόρμητον καὶ ἄφθαστον εἰς χάριν τρόπον ποὺ ἀνεβαίνει τὸ τραγοῦδι ἀβίαστα εἰς τὰ χείλη του. Τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια θεωροῦνται παγκοσμίως ὡς ἀριστουργήματα καὶ ἔχουν περισυλλεχθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀρκετὰ ἐξ αὐτῶν εἰς ἰδιαιτέρας συλλογὰς ἀπὸ εὐρωπαίους λογίους μεγάλης φήμης ὡς ὁ Πάσσωβ, ὁ Φλωριὲλ κ. ἄ. Θαῦμα ὅμως αἰσθηματικῆς εὐχυμίας εἶνε ἡ κρητικὴ μαντινάδα, καθὼς τὴν τραγουδάει ὁ βρακοφορεμένος λυράρης μὲ τὴν ἰδιάζουσαν προφορὰν—διὰ τὴν μετρικὴν ἁρμονίαν τοῦ στίχου της καὶ τὴν περιεκτικωτάτην ἀπόδοσιν μεστῶν ἀνθρωπίνων ἐννοιῶν. Μέσα σὲ μιὰ μόνη μαντινάδα κάποτε περικλείονται κόσμοι ὁλόκληροι γεμᾶτοι ἄλλοτε ἀπὸ πάθη καὶ συγκινήσεις δραματικὰς καὶ ἄλλοτε ἀπὸ ἄγριον εἰρηνικὸν ξέσπασμα. Ἡ μαντινάδα ἀκόμη ἔχει καὶ μίαν ἄλλην ἀξίαν ὅτι, δηλαδή, εἶνε τὸ μόνον εἶδος δημοτικοῦ τραγουδιοῦ ποὺ περισώζεται ἀμείωτος ἡ παράδοσίς του καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παράγεται καθημερινῶς εἰς τὰ κρητικὰ βουνὰ ἀπὸ τοὺς ἀνωνύμους της ποιητάς. Δημοσιεύομεν κατωτέρω μίαν ἐπιλογὴν χάρις εἰς τὴν φροντίδα φίλου, ὁ ὁποῖος ἐπιτοπίως τὰς συνέλεξε. Ἡ Κρήτη δὲν γεννᾷ μόνον παλληκάρια μυθικά, εἰς τὴν εὔφορον γῆν της ἀλλ' ἐμπνέει καὶ τὴν μοῦσαν νὰ μᾶς δώσῃ ἕναν «Ἐρωτόκριτον». Μὲ τὸ ἴδιον πάθος, μὲ τὸν ἴδιον τόνον συνθέτει ὁ Κρητικὸς λαὸ τὶς μαντινάδες του ποὺ ἀποπνέουν αἰσθηματικὴν εὐγένειαν καὶ ἕνα φιλοσοφικὸν κατακάλαγμα σὰν μύρο ψυχῆς:

Ὅσες ψηλὲς τρυπημαθιὲς
ἔχει τὸ πορτακάλι,
τόσα κομμάθια νὰ γενῶ
ἂν ἀγαπήσω ἄλλη.

⁂

Ἄσπρο βερυκουκάκι μου
στὴ θάλασσα βρεμμένο,
μὴ βιάζεσαι νὰ παντρευτῇς
κι' ἐγὼ σὲ περιμένω.

⁂

Πλαγιάζω γιὰ νὰ κοιμηθῶ
κι' ὁ νοῦς μου ὀμπρὸς σὲ φέρνει,
γλυκοχαράζουν τὰ βουνὰ
κι' ὁ ὕπνος δὲν μὲ παίρνει.

⁂

Χρυσὸ δεντρὶ τῆς γειτονιᾶς
μὲ τἄνθη στολισμένο,
τὸ θάνατο καὶ τὴ ζωὴ
ἀπὸ σένα περιμένω.

⁂

Δὲν μ' ἔκαψες μὲ τὴ φωθιὰ
ν' ἀνάψω καὶ νὰ σβήσω,
μόν' μἔκαψες μὲ τὸ σεβντᾶ
καὶ πῶς θὰ νταγιαντίσω.

⁂

Καμίνι ἔχω στὴν καρδιὰ
κι' ἕνα δεντρὸ στὴ μέση,
κι' ἀπὸ τὴ λάβρα τὴν πολλὴ
μαραίνεται νὰ πέσῃ.

⁂

Ἀνάθεμα νὰ ἔχουσι
ποὺ βγάλαν κι' εἴπασί μας
πρᾶμμα ποὺ δὲν ἐκάμαμε
κι' ἐξεχωρίσασί μας.

⁂

Ἐσὺ μὲ τὰ ἰνάθια σου
καὶ τὸ Θεὸ θυμώνεις,
κάνει σεισμοὺς καὶ τρέμ' ἡ γῆς
μὰ σὺ δὲν μετανοιώνεις.

⁂

Κομμάθιασέ μου τὴν καρδιὰ
μὰ πάλι συλλογή σου:
κάθε κομμάτι τῆς καρδιᾶς
εἶνε καρδιὰ δική σου.

⁂

Σ' ἀσκορδαλοὺς ἐξόδεψα
τὰ μπαρουτόσκαγά μου,
κι' ἐδὰ θωρῶ τσὶ πέρδικες
καὶ καίγετ' ἡ καρδιά μου.

⁂

Ἤμουνα κράχτης πετεινὸς
μὰ δὰ στὰ γερατειά μου
νὰ μὲ τσιμποῦν οἱ ὄρνιθες
δὲν τὸ βαστᾷ ἡ καρδιά μου.

⁂

Χαρὰ στὸ θεὸ ποὺ σ' ἔπλασε
στὴ μάννα ποὺ σ' ἐγέννα,
στὸν κύρη ποὺ σ' ἀνάθρεψε
τόσον καιρὸ γιὰ μένα.

⁂

Τὴν ἀγαπήσης Καστρινὸ,
μὰ μήτε καὶ Χανιώτη,
ρεθυμνιωτάκη ἀγάπησε
νὰν 'τὴ χαρῇς τὴ νειότη.

⁂

Μέρες καὶ μέρες μοῦ μιλεῖς
καὶ μέρες μοῦ γρινιάζεις
ἂς ἤξερα—ἀνάπη μου—
ἴντα διαβόλου μοιάζεις.

⁂

Ποιὸς εἶδε γάτα νὰ γελᾷ
καὶ γάϊδαρο νὰ κλώθῃ,
ποιὸς χάνει τὴν ἀγάπη του
καὶ δὲν τὸ μετανοιώθει;

⁂

Τὰ λόγια ποὺ μιλήσαμε
καὶ δὲν ἐκάμαμ' ἔργα,
ἂς πᾶμε νὰ τὰ γράψουμε
μιὰ λυγένια βέργα.

Ὁ χωρισμὸς ἔχει καημό,
τὸ «ἔχε γειά» ἔχει ζάλη,
καὶ τὸ «καλῶς ὁρίσατε»
ἔχει χαρὰ μεγάλη.

⁂

Θωρεῖς πῶς μ' ἀπαρνήθηκες
μὲ τῶν ἐχθρῶν τὰ λόγια;
Μὲ τὸν καιρὸ τὰ μάτια σου
θὰ χύσουν μοιρολόγια.

⁂

Καὶ τὰ πουλιὰ—ποὖναι πουλιὰ—
κι' ἐκεῖνα ἔχουν πάθη,
πᾶνε νὰ φᾶνε τὴ βοσκὴ
μπερδεύουνται στ' ἀγκάθι.

⁂

Τὸ μῆλο εἶνε στὴ μηλιὰ
καὶ ἡ μηλιὰ στὸ χῶμα,
ὁ πόνος εἶνε στὴν καρδιά,
τὸ «ἄχ» εἶνε στὸ στόμα.

⁂

Σὰν τὸ λεμόνι κίτρινο
μ' ἔκανε ὁ σεβντᾶς σου,
κι' ἐδά 'χω καὶ τὰ λόγια σου
καὶ τὰ πεισματικά σου.

⁂

Ἤθελα νἄμουν ἄγγελος
νὰ περπατῶ μαζύ σου·
ὅταν θὰ πῇς νὰ μ' ἀρνηθῇς
νὰ πάρω τὴν ψυχή σου.

⁂

Τριάντα μῆνες σ' ἀγαπῶ,
δυόμιση χρόνια πᾶνε,
τὰ πείσματά σου, ἄπονη,
τὴ νειότη μου θὰ φᾶνε.

⁂

Ψηλὰ τὴ χτίζεις τὴ φωλιὰ
καὶ θὰ λυγίσῃ ὁ κλῶνος
καὶ θὰ σοῦ φύγῃ τὸ πουλὶ
καὶ θὰ σοῦ μείνῃ ὁ πόνος.

Ἀγάπησα κι' ἐγὼ ὁ φτωχὸς
ἕνα μελαχροινάκι,
μὰ δὰ ἐξεχωρίσαμε
κι' εἶμαι νὰ πιῶ τὸ φαρμάκι.

⁂

Ὡς κοὶ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ
κ' ἐκεῖνα σ' ἀγαποῦνε,
κι' ὄντες τὸ βράδυ ἐσὺ φανῇς
κι' ἐκεῖνα εὐθὺς θὰ βγοῦνε.

⁂

Ὅταν σοῦ θέλω θυμηθῶ,
μικρὸ μελαχροινό μου,
κάνω μαράζι στὴν καρδιὰ
καὶ θλίβομαι μικρό μου.

Ὁ Λυράρης

Ἤθελα καὶ νὰ κάτεχα
ποιὰ κοπελιὰ μοῦ μέλλει,
νὰ τὴν ταΐζω ζάχαρι,
καρύδια μὲ τὸ μέλι.

⁂

Ἀνάθεμα τὴ μάννα σου,
τὴ γρηὰ τὴ ζαρωμένη,
ποὺ δὲ μ' ἀφίνει νὰ σὲ ἰδῶ
μιὰν ὥρα στολισμένη.

⁂

Ἂν βουληθῇς νὰ μ' ἀρνηθῇς
κι' ἀνὲ μ' ἀλησμονήσῃς,
σὰν τὸ μεταξομάμουνο
λίγον καιρὸ νὰ ζήσῃς.

⁂

Βαθειὰ καὶ πλειὸ βαθύτερα
ποὺ τοῦ γιαλοῦ τὰ βάθη
τὴν ἔχω τὴν ἀγάπη μας
ἄλλος νὰ μὴν τὴ μάθῃ.

⁂

Ὅποιος φοβᾶται τὴ φωθιὰ
μὴν κάτσῃ ἀντικρυστά μου,
γιατὶ θὰ τονὲ κάψουνε
τ' ἀναστενάγματά μου.

Σὲ πρασινάδες, σὲ δεντρά,
σὲ ἥλιο καὶ σὲ δάση
γλεντίζω τὸ κεφάλι μου
ἴσως καὶ σὲ ξεχάσῃ.

⁂

Ἂν μοῦ μισέψῃς ἄκαρδη
καὶ πᾷς κάτω στὴ χώρα,
δεκατριῶ λογιῶ σεβντᾶς
νὰ σοὔρχεται τὴν ὥρα.

⁂

Μέσα στὰ μαῦρα φαίνεσαι
σὰν Παναγιὰ γραμμένη,
κι' ἔρχονται καὶ σὲ προσκυνοῦν
ὅλοι οἱ πονεμένοι.

⁂

Ἄχου καὶ νἆταν βολετὸ
—ψυχή μου καὶ ζωή μου—
νὰ σἔκανα βασιλικὸ,
νὰ σἔβανα στ' αὐτί μου.

⁂

Σγουρὸ βασιλικάκι μου,
ἐκειὰ ποὺ στέκεις στάσου,
νὰ παίρνῃ ὁ κόσμος εὐωδιὰ
ἀπὸ τὴν ἀφεντιά σου.

⁂

Τὸ Βαρδινιώτικο νερὸ
λένε πὼς ἔχει ἀβδέλλες
μὰ 'γὼ τὸ ξέρω πλειὸ καλά:
ἔχει ὤμμορφες κοπέλλες.

⁂

Στὸ μαχαλᾶ σου μὲ πωλοῦν
σκλάβο κι' ἀγόρασέ με,
κι' ἕνα φιλὶ μὲ δίνουνε,
δῶσε το κι' ἔπαρέ με.

⁂

Ἄχου καὶ πῶς τσὶ 'ρέγομαι,
μικρή μου, τσὶ ὁμιλιές σου,
ὄντε σταθῇς στὴν πόρτα σου
καὶ κράζεις τσ' ὄρνιθές σου.

⁂

Εἰς τὴν καρδιά μου βρίσκεσαι
στὰ σπλάχνα μου κοιμᾶσαι,
κ' ἐκεῖ θὰ σἔχω, μάθια μου,
ὡς ποὺ νὰ ζῇς καὶ νἆσαι.

⁂

Μέσ' τὴν καρδιά μου βρίσκεσαι
ὅπου νὰ σὲ γυρέψω,
πληγὲς μεγάλες μ' ἄνοιξες
καὶ πῶς θὰ τὶς γιατρέψω;

⁂

Ὅσες φορὲς τὰ μάθια μου
σὲ σένα θὰ γυρίσω,
ἀδύνατο ὁ δυστυχὴς
εἶνε νὰ μὴ δακρύσω.

⁂

Νὰ σοῦ φυτέψω ἕνα φιλὶ
'ποκάτω στὸ πηγοῦνι,
'Εκειὰ ποὺ παίζει καὶ χτυπᾷ
τοῦ τράγου τὸ κουδοῦνι.

Ἤθελα νἆμουνε καρδιὰ
καὶ νἆμουνε καρδιά σου,
νὰ ἰδῶ ποιὸν παίζεις, ποιὸν γελᾷς
ποιὸν θὲς μὲ τὰ σωστά σου.

⁂

Καὶ νὰ ξαναγεννιώμουνε,
στὸν κόσμο πάλι νἆμαι,
ἀγάπη μπλειὸ δὲν ἔκανα,
πίκρες γιὰ νὰ μὲ φᾶνε.

⁂

Ὅλο τὸν κόσμο ἐγύρισα
κι' ὅλη τὴν οἰκουμένη,
σὰν τὴ δική μου τὴν καρδιὰ
δὲν βρῆκα πονεμένη.

⁂

Ποιὸς εἶδε πράσιν' ἄλογο
καὶ θάλασσα σπαρμένη,
ποιὸς εἶδε τοῦτο τὸν καιρὸ
ἀγάπη μπιστεμένη;

⁂

Θαρρεῖς κι' ἂν μ' ἀπαρνήθηκες
θὰ πέσω νὰ πεθάνω;
Μόν' τὴν ὑγειά μου νἄχω 'γὼ
κι' ἄλλες ἀγάπες κάνω.

⁂

Ὁ ἔρωτας, μικρούλα μου,
δὲν θέλει παρακάλια,
εἶνε κι' ἄλλοῦ πορτοκαλιὲς
ποὺ κάνουν πορτακάλια.

⁂

Τὰ νεφαλάκια τ' οὐρανοῦ
ρώτηξε νὰ σοῦ ποῦνε,
πῶς κλαῖνε τὰ ματάκια μου
ἅμα σὲ θυμηθοῦνε.

⁂

Θὰ πάω νὰ βρῶ ἕνα δεντρὶ
τἆναι μοναχικό του,
νὰ κλαίῃ αὐτὸ τὸν πόνο μου
κι' ἐγὼ τὸν ἐδικό του.

⁂

Σκληρὸ εἶν' τὸ πεπρωμένο μου,
μὰ θἄν' τὸ κυνηγήσω·
ἢ θὰ χαθῶ ὁλότελα
ἢ θὲ νὰ σ' ἀποχτήσω.

⁂

Ρίξε μιὰ σπίθα στὸ γιαλὸ
καὶ ὄντε ἰδῇς ν' ἀνάψῃ
τότε κι' ἐμὲ ἡ ἀγάπη μου
γιὰ σένα θὲ νὰ πάψῃ.

⁂

Δράμι μὲ δράμι τὴ ζωὴ
ἐσὺ μοῦ τὴ δανείζεις·
σφάξε με μπλειὸ καλύτερα
νὰ μὴ μὲ βασανίζῃς.

⁂

Πάντα τῆς φεύγω τῆς φωτιᾶς,
μὰ ἡ φλόγα της μὲ καίει·
τίνος νὰ παραπονευτῶ
ποὺ ἡ τύχη μου τὰ φταίει.

⁂

Τρεῖς πῆχες φεῖδι θὰ γενῶ
τὴ μέση σου νὰ ζώσω,
ἂν ἀγαπήσῃς ἄλλονε
νὰ τονὲ φαρμακώσω.

⁂

Σκάνδαλα βάλανε οἱ ὀχτροὶ
γιὰ νὰ ξεχωριστοῦμε,
μὰ 'μεῖς τὰ δυὸ, πουλάκι μου,
μὴν τοὺς ἀφρογκαστοῦμε.

Ο ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΕΡΟΠΛΑΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΣΟΝ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ

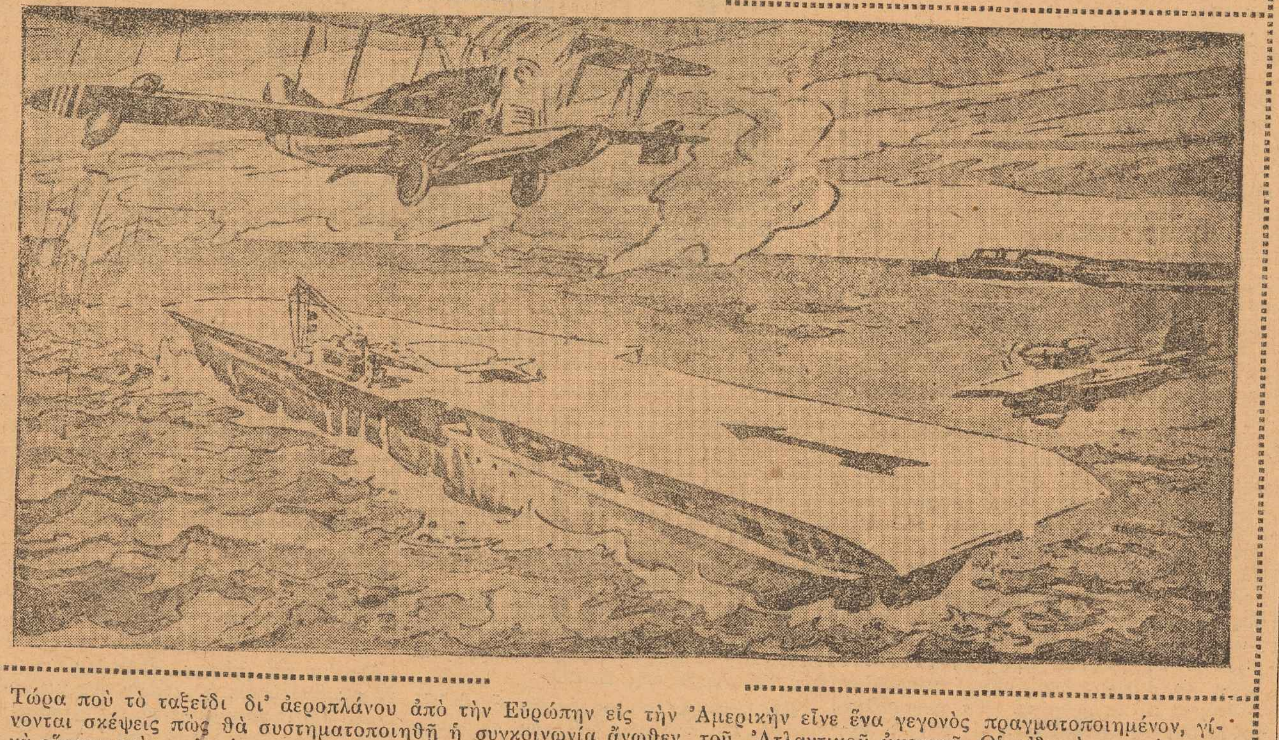

Τώρα ποὺ τὸ ταξεῖδι δι' ἀεροπλάνου ἀπὸ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶνε ἕνα γεγονὸς πραγματοποιημένον, γίνονται σκέψεις πῶς θὰ συστηματοποιηθῇ ἡ συγκοινωνία ἄνωθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Οἱ εἰδικοὶ καταγίνονται νὰ εὕρουν τοὺς καλυτέρους καὶ ἀσφαλεστέρους τρόπους τῆς ὀργανώσεως τῆς συγκοινωνίας αὐτῆς. Ἀλλὰ μία ἀπὸ τὰς παρουσιαζομένας δυσκολίας εἶνε ἡ ἔλλειψις καταλλήλου σταθμοῦ διὰ τὰ ἀεροπλάνα εἰς τὸ μέσον τοῦ ὠκεανοῦ. Ὑπάρχουν αἱ νῆσοι Ἀζόραι καὶ ἡ Μαδέρα, ἀλλὰ δὲν εἶνε εἰς τὸ σημεῖον ὅπου πρέπει νὰ γίνῃ ὁ σταθμός. Δι' αὐτὸ συζητεῖται τώρα εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἡ σκέψις τῆς κατασκευῆς τεχνητῆς νήσου, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ σταθμεύουν τὰ ἀεροπλάνα. Μίαν ἰδέαν τῆς τεχνητῆς αὐτῆς νήσου, ποὺ θὰ χρησιμεύῃ ὡς σταθμὸς τῶν ἀεροπλάνων, δίδει ἡ εἰκών μας.

ΣΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

Ὁ πελάτης.—Ἡ σούπα ἦταν γεμάτη μυῖγες. Τί διάβολο, δὲν προσέχετε..

Ὁ σερβιτόρος. — Ἀλήθεια, δὲν ἐπρόσεξα, κύριε, νὰ τὶς βγάλω ὅλες ἀπὸ μέσα!...

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ὁ περίφημος γάλλος ζωγράφος Βανλῶ εἶχε ἕναν πολὺ περίεργο χαρακτῆρα: Ἐκεῖ ποὺ ἦταν εὔθυμος καὶ ἀστειευόταν, γινόταν ἔξαφνα σιωπηλός, μέχρι τοῦ σημείου μάλιστα ἐπὶ μέρες νὰ μὴν ἀπευθύνῃ οὔτε λέξη στὴ γυναίκα του, στὰ παιδιά του καὶ στοὺς μαθητάς του! Δὲν δεχόταν ἐξ ἄλλου τὴν παραμικρὴ ἐπίκριση γιὰ τὰ ἔργα του. Πολλὲς φορὲς ἐφώναζε τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς ἐρωτοῦσε πῶς τοὺς ἐφαίνοντο οἱ πίνα[illegible] του. Ἐὰν κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς τολμοῦσε νὰ τ[illegible]οῦ κάμῃ τὴν παραμικρὴ τεχνικὴ παρατήρη[illegible] . . . εἶταν χαμένος! Ἐὰν δὲν πρόφθ[illegible]ε νὰ ἐξαφανισθῇ ἐγκαίρως διέτρεχε τὸν κίνδυνο νὰ μείνῃ στὸν τόπο ἀπὸ τὸν ὀξύθυμο ζωγράφο. Ὕστερ' ἀπὸ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ὅμως ὁ Βανλῶ ξανακαλοῦσε τὸν αὐστηρὸ ἐπικριτή του καὶ τοῦ ἔλεγε:

— Εἶχες δίκηο . . . Νά, πάρε εἴκοσι σολδία γιὰ νὰ πᾷς τὸ βράδυ στὸ θέατρο . . .

Καὶ ὁ μαθητὴς δεχόταν τὰ εἴκοσι σολδία γιατί . . . ἀλλοίμονό του ἐὰν ἔφερνε καὶ πάλι τὴν παραμικρὴ ἀντίρρησι!

⁂

Ἄλλος διάσημος ζωγράφος ὁ Σιροδέ, ἀπεφάσισε κάποτε νὰ κτίσῃ ἕνα σπιτάκι ἐπὶ δικῶν του σχεδίων. Ὁ Σιροδὲ ὅμως, ὅσο ἦταν καλὸς ζωγράφος ἄλλο τόσο εἶταν καὶ κακὸς ἀρχιτέκτων. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶταν τὸ σπίτι ποὺ ἔκτισε ὕστερ' ἀπὸ τόσους κόπους καὶ ἀπὸ ἕνα σωρὸ ἔξοδα, νὰ παραμείνῃ . . . ἐντελῶς ἀκατοίκητο: Τὸ δωμάτιό του εἶχε μείνει ἀμπογιάτιστο, τὸ τζάκι του χωρὶς καμινάδα καὶ οἱ πόρτες τὰ παράθυρα, κι' ἡ λοιπὴ ξυλεία, ὅπως τὴν εἶχε ἀφίσει ὁ μαραγγός. Ὁ Σιροδὲ ζοῦσε ἔτσι μέσα στὴ σκόνη καὶ στὶς ἀράχνες. Τόσο μάλιστα εἶχε ἀντιπαθήσει τοὺς χτίστες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐπώπτευε ὁ ἴδιος στὸ χτίσιμο τοῦ σπιτιοῦ του, ὥστε ὅταν κάποτε ποὺ εἶχε πλημμυρήσει τὸ δωμάτιό του ἀπὸ τὴ βροχὴ τὸν συμβουλεύσαν νὰ καλέσῃ κανένα ἐργάτη γιὰ νὰ τὸ ἐπιδιορθώσῃ, εἶπε μὲ τρόμο:

— Ὄχι, πρὸς θεοῦ! . . . Θὰ μοῦ χαλοῦσε ὅλη τὴν ἡσυχία μὲ τὶς φωνάρες του καὶ μὲ τὸν θόρυβο ποὺ θἄκανε . . . Προτιμῶ, μὰ τὸν Θεό, τὸν θόρυβο τῆς βροχῆς!

Ὁ γῦρος τοῦ Κόσμου

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Τὸ ἐν Λονδίνῳ νοσοκομεῖον σκύλων καὶ γάτων περιλαμβάνει καὶ τμῆμα ὑπεριωδῶν ἀκτίνων διὰ τὰ ὑπὸ θεραπείαν ζῶα. Ὁ «Μόλλυ» ἕνα χαριτωμένο σκυλάκι τερριέ, φαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τεχνητῶν ὑπεριωδῶν ἀκτίνων ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν δύο ἐμπείρων νοσοκόμων.

ΜΙΑ ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ

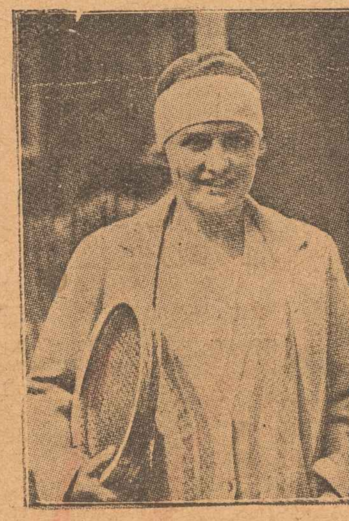

Ἰδοὺ ἡ διασημοτέρα πρωταθλήτρια τοῦ λόουν - τέννυς μετά, ἐννοεῖται, τὴν Σουζὰν Λαγκλέν. Ὀνομάζεται Μπουμαν καὶ εἶνε Ὀλλανδή. Ἀφοῦ ἐθριάμβευσε ἐν Εὐρώπῃ, ἀνεχώρησε διὰ νὰ κατακτήσῃ καὶ τὴν Ἀμερικὴν μὲ τὴ ρακέττα της.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑΘΗΡΙΟΝ

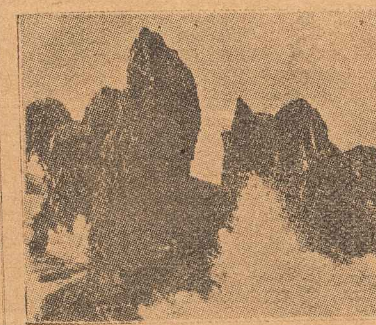

Ὡς γνωστὸν εἰς τὸ Σκάπα Φλὸ συνεχίζεται ἡ ἀνέλκυσις ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης τοῦ καταβυθισμένου γερμανικοῦ στόλου. Τὴν ὄψιν αὐτὴν φανταστικοῦ μεγαθηρίου ποὺ ἐμφανίζει εὐθὺς ὡς ἀνελκύσθη, πρὸ ἡμερῶν, τὸ καταδρομικὸν «Μόλτκε», κεκαλυμμένον ὡς ἦτο ἀπὸ διάφορα ἐνάλια φυτά.

ΞΕΝΟΝ ΧΙΟΥΜΟΡ

— Γιατί, ρωτοῦσε τὸ μικρὸ γουρουνάκι ἕνα γέρικο σύντροφό του, γιατί ἀλήθεια, μελαγχολεῖς τόσο ὅταν ἀντικρύζεις κότες;

— Ἐπειδὴ μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ, ἀπήντησε τὸ γέρικο γουροῦνι, ἡ... ὀμελέττα μὲ τὸ ζαμπόν!...

⁂

Δύο ἡ ὥρα, μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

— Μαμά... μαμά...

— Τί συμβαίνει Σούζη;.. Τίποτε σοβαρό;

— Ὄχι, ἡσύχασε... Μιὰ συμβουλὴ θέλω νὰ μοῦ δώσῃς. Ὁ γιατρὸς διέταξε γιὰ τὸν Οὐμπέρτο νὰ πέρνῃ ἀπὸ μιὰ κουταλιὰ ἑνὸς φαρμάκου κάθε δυὸ ὧρες. Τώρα εἶναι ὥρα νὰ τὸ πάρῃ... Αὐτὸς ὅμως κοιμᾶται βαθυά... Τί λὲς λοιπὸν μαμά; νὰ τὸν ξυπνήσω!...

— Σμ!... Χμ... Καὶ ἀπὸ τί πάσχει;...

— Ἀπὸ... ἀϋπνίες!

⁂

— Τὴν τελευταία φορὰ ποὺ ἔπαιξα στὸ θέατρο τὸ ἔργο «Μέρμπεν Φῦ» στὴν τρίτη πράξι ὅπου πεθαίνω ἐπὶ σκηνῆς ἀπὸ δυλητηρίασι, ἕνας θεατὴς λιποθύμησε . . . Τόσο φυσικὰ εἶχα παίξει! . . .

— Καὶ ποιὸς ἦταν ὁ τόσο εὐαίσθητος αὐτὸς θεατής;

— Μά . . . ὁ πράκτωρ τῆς ἑταιρίας ὅπου ἔχω ἀσφαλίσει τὴ ζωή μου! . . .

⁂

Ἡ κυρία.—Προχθές, Νόρα, εἶδα ἕναν πόλισμαν ποὺ φιλοῦσε ἕναν μπεμπέ. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ τὸ ἐπιτρέψῃς ποτὲ νὰ συμβῇ τέτοιο πρᾶμα προκειμένου γιὰ τὸν Ντίκυ μας.

Ἡ νιαντά.—Τί λέτε καλὲ κυρία . . . Καὶ ποιὸς πόλισμαν θὰ σκεφθῇ νὰ φιλήσῃ τὸ μωρὸ . . . ἐφ' ὅσον θἆμαι ἐγὼ παροῦσα! . .

⁂

Μοντέρνα κορίτσια:

Δυὸ νεκρὲς νεοϋρκέζες, κουβεντιάζουν στὴ γωνιὰ ἑνὸς σαλονιοῦ:

— Τί καλὸ κορίτσι αὐτὴ ἡ Ντόλλυ, λέει ἡ μία. Ἔχει ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ κόσμου...

— Ναί, ἀπαντᾷ ἡ ἄλλη σουφρώνοντας λίγο περιφρονητικὰ τὰ χείλη της, σχεδὸν ὅλα . . . Μόνο ποὺ εἶνε λίγο «γυναικωτή», δὲν βρίσκεις; . . .

"Κόνις Ψαρρὰ„
Καθαρίζει τὰ ἐμαγιέ, τὰ ἀλουμίνια καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ μαγειρικὰ σκεύη.

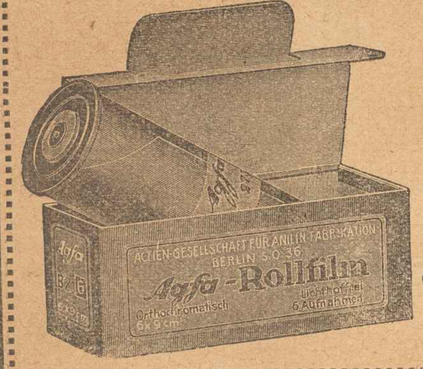

ΚΥΡΙΟΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΑΙ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΑΙ
ΜΗ ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΑΤΕ!!!
ΤΑ ΓΝΩΣΤΗΣ ΜΑΡΚΑΣ
Agfa
Ρόλφιλμς, Πάκ, Πλάκες
Röntgenfilm (δι' ἀκτινοσκοπήσεις)
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ
Χαρτιὰ καὶ δελτάρια ἀπεδείχθησαν τὰ ἄριστα.
Εὑρίσκονται στὰ μεγαλύτερα
ΦΩΤΟ-ΟΠΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΦΛΑΪΟΖΑΝ
ΥΠΕΡΕΝΤΟΜΟΚΤΟΝΟΝ

Μεταχειρίζεσθε **ΦΛΑΪΟΖΑΝ** γιὰ νὰ γλυτώσετε ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ἐντόμων καὶ τῶν ζωϋφίων καὶ ἀπὸ τῆς ἀσθένειες ποὺ μεταδίδουν.

Τὸ **ΦΛΑΪΟΖΑΝ** εἶναι ἀπιστεύτως ἀβλαβὲς καὶ δὲν λεκιάζει τὰ ὑφάσματα οὔτε τὰ ἔπιπλα. Ἐν τούτοις φονεύει μυῖγες, κουνούπια, κατσαρίδες, σκῶρο, μηρμύγκια, κοργιούς, ψύλλους, σκνῖπες κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΦΛΑΪΟΖΑΝ σημαίνει
καθαριότης, ἀνάπαυσις, ὑγεία, χαρὰ
R. A. WHEELER & Co
ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ 9 — ΑΘΗΝΑΙ
Προμηθευταὶ τοῦ Ἑλλ. Ἐρ. Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀμερ. Περιθάλψεως.

ΤΣΟΥΤΣΟΣ
ΑΛΤ
ΣΤΑ ΠΛΕΚΤΑ
ΕΠΙΠΛΑ
Μὲ τὰς αὐτὰς τιμὰς καὶ μὲ
ΔΟΣΕΙΣ
ΤΣΟΥΤΣΟΣ
16 ΣΤΑΔΙΟΥ 16
«Πρόοδος»

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Γεωργίου Φιλαρέτου: *«Συνεργατικοὶ Συνεταιρισμοὶ Ἀμπελακίων, Ὕδρας, Σπετσῶν, Ψαρρῶν».* Τὸ κοινωνικὸν θαῦμα τῶν Ἀμπελακίων τοῦ 1788—1811. Ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐπαναστάσεως. Τυπ. Ἑταιρείας Π. Δ. Σακελλάριος 1927.

Θεμ. Λ. Καραχάλιου, ἐφόρου ἀρχαιοτήτων: *«Τὰ δημοτικά μας τραγούδια ἀνὰ τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης»* (διάλεξις). Σπάρτη.

Κὰρλ Μάρξ: *«Τὸ Κεφάλαιον».* Μετάφρ. ἀπὸ ἐπιτροπὴν ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Α. καὶ Δ. Πουρνάρα. 1927.

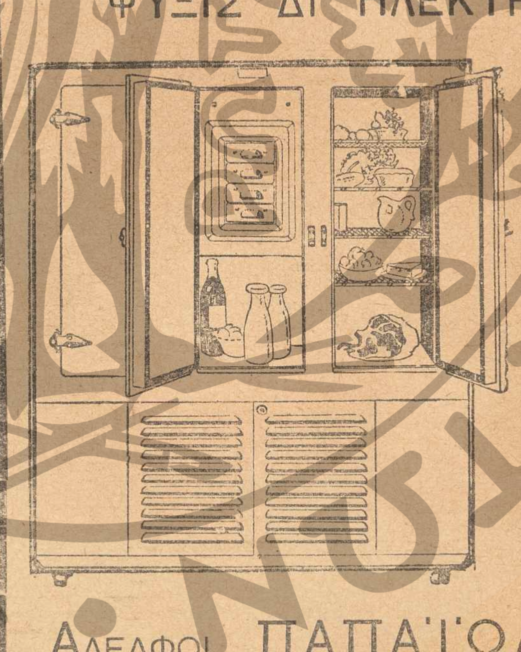

Frigidaire
DU COURANT ~ ET C'EST TOUT
ΨΥΞΙΣ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ
FRIGIDAIRE;
— Εἶναι ἡ τελευταία λέξις τῆς ἐπιστήμης διὰ τὴν δι' ἠλεκτρισμοῦ (ἄνευ Πάγου) ὑγιεινὴν συντήρησιν τῶν τροφῶν.
ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΤΗΝ
ΕΚΘΕΣΙΝ ΜΑΣ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ.—ΟΔΟΣ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 9Α
«Πρόοδος»

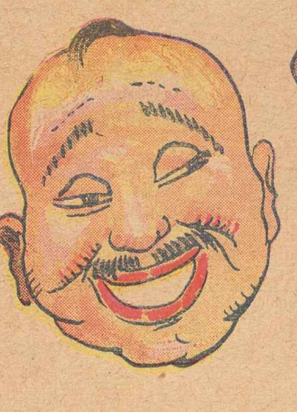

ΧΙΟΥΜΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΑΓΑΠΩ.—Δὲν ἐκφράζεται πλέον οὔτε μὲ ἐπιστολάς, οὔτε μὲ ποιήματα, ἀλλὰ μὲ χαρτονομίσματα.

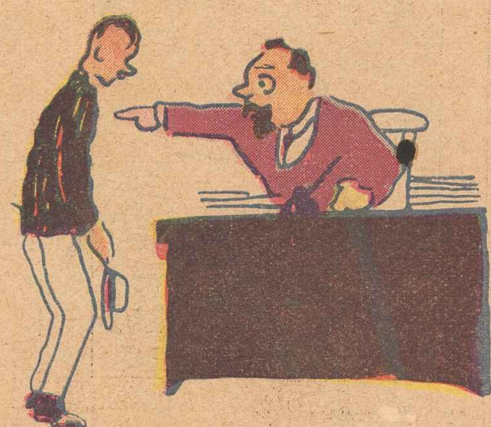

ΑΓΕΝΗΣ. – Πᾶς νεοέλλην λαμβάνων οἱονδήποτε δημόσιον ἀξίωμα διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πολιτῶν

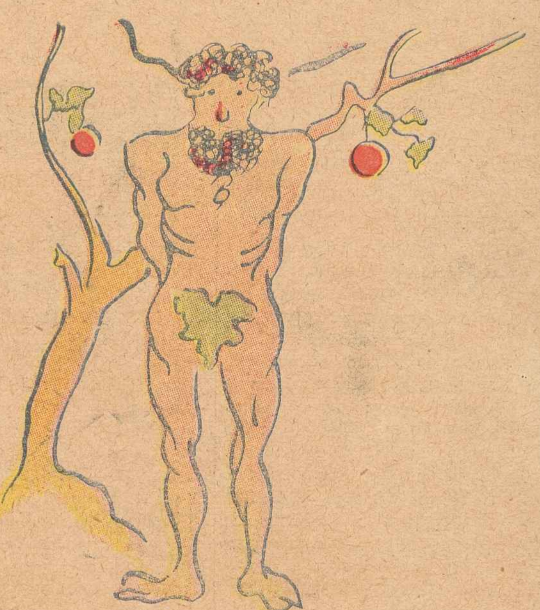

ΑΔΑΜ. – Ὁ πρῶτος ἀπατηθεὶς σύζυγος εἰς τὸν παράδεισον, τοῦ ὁποίου ἡ παράδοσις συνεχίζεται ἀνελλιπῶς ἐπὶ γῆς.

ΑΔΩ.—Λαμβάνω μέρος εἰς συναυλίας. Συνώνυμον τοῦ: κραυγάζω, οὐρλιάζω, ἐξαποστέλλω εἰς φρενοκομεῖον τοὺς συνοίκους μου.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ. – Ἄνθρωπος ἀνακαλυφθεὶς ὑπὸ τοῦ Κολόμβου διὰ τὰ βάσανα τῆς ἀνθρωπότητος. Μὲ τὸ χρῆμα του ἐννοεῖ νὰ φέρῃ εἰς φῶς καὶ τοὺς ἀρχαίους διὰ νὰ χορέψουν τσάρλεστον.

ΑΜΦΙΕΣΙΣ.—Παλαιότατον ἔθιμον τῶν γυναικῶν, καταργούμενον ὁσημέραι ὡς ἐντελῶς περιττόν.

ΑΝΥΠΟΦΟΡΟΣ.—Ἀτθὶς πλήττουσα τὰ πλῆκτρα καὶ τὰ ὦτα μας ἕως ὅτου ἀξιώσῃ ὁ ἀναμενόμενος νυμφίος καὶ ἐμφανισθῇ χάριν τῆς ἡσυχίας μας.

ΑΣΤΕΓΟΣ. – Ἡ μόνη ἐνδεικνυομένη λύσις μετὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους τροποποιήσεις τοῦ ἐνοικιοστασίου.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.—Δύο σώματα συμπλεκόμενα ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας χάριν τῆς δημοσίας τάξεως.

[Ὑπὸ Ἀριστοφάνους]